

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MANUEL PUIG

Bu satırların
okuruna
sonsuz lanet

Bu Satırların Okuruna Sonsuz Lanet

Manuel Puig
Çev. Ayşegül İldeniz

Manuel Puig, 1932'de Arjantin Pampalarındaki küçük bir kasabada doğdu. Bounes Aires üniversitesinde felsefe okuduktan sonra, 1956'da Bounes Aires'teki İtalyan Enstitüsünden burs kazanarak Roma Cinnecitta'da film yönetmenliği okumaya gitti. İlk romanını yazmaya başladığı 1962'ye kadar burada filmlerde görev aldı. 1963'de New York'da sürgün hayatı yaşamaya başladı.

Puig'in romanları ondört dile çevrilmiş ve uluslararası ününü korumuştur.

Kitapları; *Betrayed By Rita Hayworth* (Rita Hayworth'un ihaneti), *Heartbreak Tango* (Hüsrân Tangosu), *Bounes Aires Affair* (Bounes Aires Olayı), *Kiss of the Spider Woman* (Örümcek kadının Öpücüğü)

Bu Satırların Okuruna Sonsuz Lanet (*Eternal Curse on the Reader of these Pages*)'i

İngilizce'den Ayşegül İldeniz çevirmiş olup,

**Boyut Dizgi Ünitesinde Ufuk Akbaharer ve Hicran Aygün dizmiş,
Redaksiyonunu Mustafa Küplüoğlu, montajını ise Halil Sever yapmıştır.**

Kapak tasarımını Emre Senan'a ait olup,

Pano grafikte İbrahim Çeşmecioğlu tarafından baskıya hazırlanmıştır.

**Kapak baskısını Ayhan matbasında Erdem Usta,
iç baskıyı Aydınlar matbaasında Ahmet Usta basmış, Sedat Usta ciltlemiştir.**

Sizlere ulaşan bu kitabın paketlenmesini ve sevkini

Fahrican Demirkanlı yapmaktadır.

1. Basım, Kasım 1990

MITOS YAYINCILIK

Oba Sok. 9/1 Cihangir-İstanbul

Tel: 149 87 37-38 Fax: 149 02 18

ISBN: 975-7468-01-0

BU SATIRLARIN OKURUNA SONSUZ LANET

Manuel Puig
Çev. Ayşegül İldeniz

BÖLÜM 1

— Burası neresi ?

— Washington Meydanı, Mr. Ramirez.

— "Meydan"ı biliyorum, ama "Washington"u bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum.

— Washington, Birleşik Devletlerin ilk başkanı olan adamın adı.

— Evet biliyorum. Çok teşekkür ederim.

— ...

— Washington ...

— Boş verin, önemli bir şey değil Mr. Ramirez. Yalnızca bir ad, o kadar.

— O, buraların sahibi miydi ?

— Hayır. Yalnızca ismini vermişler.

— "İsmi vermek" mi ?

— Evet. Bana niçin öyle bakıyorsunuz ?

— İsmi vermek ...

— Benim ismim Larry. Sizinki Ramirez. Ve bu meydanın ismi Washington, tamam mı ? Meydana Washington deniyor.

— Biliyorum. Benim bilmediğim şey Washington dendiği zaman ne hissetmek gerektiği.

— ...

— İsmi önemli olmadığını söyledin. Öyleyse, nedir önemli olan ?

— Bakın, benim için önemli olan size önemli gelmek zorunda değil. Herkes kendince anlar ... tamam mı ?

— Tamam ama, gerçekten neyin önemli olduğunu söyle bana.

— Tekerlekli sandalyenizi itmek için para alıyorum, hayat felsefemi anlatmak için değil.

— Acenta tarafından tutuldun, değil mi ?

— Evet, sizi çevrede gezdirmem söylendi, başka bir şey söylenmedi. Zaten ücret de yetersiz. Eğer size ayrıca İngilizce dersi vereceksem, daha fazla para isterim. New York'ta hayat pahalıdır biliyorsunuz, değil mi ?

— Mr. . . Larry. Ben İngilizce biliyorum, sözcükleri biliyorum. Fransızca ve İtalyanca'daki sözcükleri de biliyorum. Anadilim İspanyolca'daki bütün sözcükleri biliyorum, ama ...

— ...

— Ülkemdeyken çok hastaydım. Bütün sözcükleri hatırlıyorum, görülebilen, duyulabilen, koklanabilen, tadılabilen, dokunulabilen şey-

leri. Ama diğerlerini . . .

— . . . kafanızdakileri . . .

— Hayır, hayır . . . gerçi yakında ne kastettiğimi anlayacaksınız.

— . . .

— Bütün sözcükleri biliyorum.

— Gerçekten mi ?

— Evet . . . Washington, Larry, meydan, genç Larry, ihtiyar Ramirez, çok ihtiyar, yetmişdört ve ağaçlar, banklar, çimenler, çimento. Ama sinir bozukluğu, bunalım, çöküntü . . . Bu sözcüklerin anlamını bilmiyorum. Doktorlar bunları kullanıp duruyorlar.

— Açıklamadılar mı söylediklerini ?

— . . .

— Sormalıydınız.

— Sözcüklerin ne anlama geldiklerini biliyorum. Sözlükte tanımlarını okumuştum. Ama belki de son zamanlarda başımdan geçmedikleri için ancak bir yere kadar anlayabiliyorum.

— Gerçekten bütün o dilleri biliyor musunuz ?

— Evet . . . Ne korkunç bir gün.

— Size çok mu soğuk geliyor ?

— Hayır. Beni meydanın merkezine götür. . . . Dün gece düşümde orada, merkezin yanındakine benzer bir ağaç gördük.

— Gördük mü ?

— Evet. Sen ve ben ve herkes. Onu açıkça gördük.

— Hangi düştü bu ?

— Dün geceki.

— Ne demeye çalışıyorsunuz ?

— Her gece düş görürüz. Bazen birden fazla, öyle değil mi ?

— Evet.

— Dün geceki düşte, oradaki ağaç gibi bir ağaç vardı. Dallarından biri meyve doluydu. Ama yalnızca o dal.

— Bakın, Mr. Ramirez : İnsanlar uyurken düş görür. Ama her insanın düşü kişisel bir olaydır.

— Dün gece ağacı görmediğini mi söylüyorsun . . . dalı da ?

— Hayır, görmedim.

— . . .

— Hiç kimse görmedi. Yalnızca siz. Bütün dünyada tek bir kişi.

— Niçin ?

- Çünkü böyledir. Düş görürken tamamen yalnızsındır.
- Bu kadar hızlı gitme. Sallanmak benim için kötü oluyor, çok zor.
- Özür dilerim.
- Yine ağrımaya başlıyor.
- Neresi ?
- Göğsüm ağrıyor.
- Geri dönelim mi ?
- Artmaya başladı. . .
- Dinleyin, sizi geri götüreceğim.
- Hayır, oraya gitmeyelim, lütfen. . .
- Başım derde girsin istemiyorum. Kendinizi iyi hissetmiyorsanız geri dönelim.
- Lütfen . . . böyle hızlı gitme.
- Özür dilerim.
- Özür dilemek mi ? Hep böyle diyorlar. Ne demek bu ?
- . . .
- Ne demek ?
- . . .
- Bana öyle bakma . . . "özür dilerim" in ne anlama geldiğini biliyorum. Bir şeyi yapmamış olman gerekiyordu demek. Ama söylediğinde ne hissediyorsun ?
- . . .
- Bu ağrı öyle fazla ki . . . lütfen Larry, bir şeyler söyle, caddede ya da burada farklı bir şeyler göster, herhangi bir şey ! . . . Acıyı dindirecek . . . Dayanamıyorum . . .
- Böyle soğuk bir günde dışarı çıkmak için ısrar etmemeniz gerekirdi. Sizin hatanız.
- Beni şu evlerden birine götür. Güzel ve eskiler; çok sıcak olmalılar.
- Onlar eskiden evmiş; şimdi ofis. Üniversiteye aittir. Giremeyiz; insanlar çalışıyor orada, öğle yemeğine boş vermişler.
- Şu adam . . . oradaki, neden kaçıyor ? İyi görünmüyor.
- Jogging yapıyor, spor yani.
- Ama yüzü, bir gariplik var, çok hasta olmalı.
- Hayır. Kendini zorluyor. Sağlığı için yararlı.
- İnsanların yüzleri böyle olduğunda acı çektiklerini sanırdım.

— Öyle, kendini zorluyor. Fakat bu, onun günün geri kalanında kendini daha iyi hissetmesini sağlayacak.

— Nereden biliyorsun ?

— Ben de jogging yapıyorum. Her sabah koşarım. Belki benim yüzümde de aynı ifade vardır.

— Şu, caddenin karşıya geçen kadın . . .

— Ne olmuş ona ?

— Beni daha yakınına itsene. Ağrı öyle kötü ki genç adam, hayal bile edemezsin.

— . . .

— Parka bebeğini de getirmiş, gördün mü ? . . . Soğukta parka gelmek yanlış değilmiş . . .

— . . .

— Köpeğini de getirmiş.

— Haklısınız.

— Dişlerinin nesi var öyle ?

— Ne ?

— Lütfen biraz daha yakınına götürsene.

— Dişlerinin hiçbir şeyi yok. Bebeğine gülümsüyor hepsi bu.

— Gülümsüyor mu ?

— Evet. Durun tahmin edeyim, bunun da ne anlama geldiğini bilmiyorsunuz, değil mi ?

— Hayır.

— Tanrım.

— Gülümsüyor. Elbette . . . ama ağzının kenarlarının yukarı kıvrılmasına ve gözlerinin parlamasına ne sebep oluyor ?

— Her sözcüğü size açıklamak beni yoruyor. Açıklamayacağım.

— Ne demek açıklamayacağım ? . . . Ağrı dayanılmaz oldu! "Gülümsüyor"u açıkla. Açıkla . . .

— Bir şeyler hoşuna gittiğinde gülümsersin.

— Hoşu . . . hoşuna gittiğinde.

— Tanrım, nasıl açıklayayım ? Göğsünüzdeki ağrıyı hissetmezseniz; ağacı görürseniz . . . ağacınızı ve dalı ve bütün meyveleri . . . ve meyve yemek isterseniz, bir tane koparıp yerseniz, ondan sonra belk de gülümsersiniz.

— . . .

— Ne söylediğimi takip edebildiniz mi ?

- Hayır, öyle çok . . . söcük vardı ki. Ama ağrı azaldı.
- Şüphesiz çok fazla sözcük. Gülümsemenin önemi mi ? Anlamadığınızı biliyorum, ama bir gülümseme hiçbir şey ifade etmeyebilir. Birisi gülümseyebilir ve hiçbir şey hissetmez. İnsanlar yalnızca yaparlar. Ve onların yapıp yapmamaları bana vız gelir tırs gider.
- Bu konuşma tarzından hoşlanmadım.
- Gülümsemek bir bok değildir; çoğu zaman sahtedir, boştur.
- Bunlar benim için fazla karışık. Bu yüzden beni meydanın merkezine götürmeni istiyorum. Orada görüşüm daha netleşecek. En azından dört köşeden de eşit uzaklıkta olacağım.

- Bugün çok daha sıcak. Hava bu şehirde öyle çabuk değişiyor ki.
- Buralarda böyledir.
- . . .
- Hâlâ biraz zamanımız var. Hangi caddeye gidelim ?
- Her zamankine.
- Telefon ettiniz mi ?
- Ne telefonu ?
- Ücretimin arttırılması için arayacaktınız.
- Aradım, ama acentadaki sekreter daha önce çıkmış.
- Tekrar aramanız gerekiyor.
- Evet, arayacağım.
- Öyleyse Mr. Ramirez, aynı caddeye.
- Aynısına lütfen.
- Greenwich Village'da daha ilginç başka caddeler de var.
- Bu civar hakkında notlar aldın mı ?
- Notlar almak mı ? Ben burada yaşıyorum. Üniversiteden beri bilirim buraları.
- Ne diyorsun sen ?
- Meydanın yanındaki üniversitede okudum. Diplomam var.
- Hangi dalda ?
- Tarih.

— O zaman niye bu işi yapıyorsun ?

— Bu bir soruşturma mı ? Başka şeyler hakkında konuşamaz mıyız ?

— Gittiğin okul hakkında konuşmak istiyorum.

— İki adam birbirlerinin işine karışmadan konuşamazlar mı ? Spor ya da haberlerden bahsedelim. Herhangi bir şeyden. Depremlerden, kitaplardan ...

— En çok sevdiğin kitap ne ?

— Yanıtlamak olanaksız. Bir sürü konuda öyle çok kitap okudum ki. Çoğu etkiledi beni, ama biri diğeriyle karşılaştırılmaz. Böyle bir soruya yanıt bekleyemezsiniz.

— Eve gittiğinde, kitaplığını gözden geçir. Belki de en çok hoşlandığını bulursun.

— Kitaplığım yok. O kadar sık taşıyorum ki, kitaplarımı Canal Caddesindeki bir nalbur dükkanının bodrumuna yığdım.

— Şimdiki yerinde uzun zaman kalacak mısın ?

— Öyle umarım. Mali durumumu biraz düzeltbilirim.

— Bakmak zorunda olduğun kalabalık bir ailen var mı ?

— Evet, bir kedim var.

— Öyleyse yalnız yaşıyorsun.

— Evet.

— Nerede ? Hangi caddede ?

— Carmine'de. Buradan uzak değil.

— Bir defasında geçtik galiba.

— Satranç sever misiniz ?

— Hayır.

— Kağıt oynar mısınız ?

— Hayır.

— Burçları okuduğunuzu söylemeyin bana.

— Bilmem.

— Dayanamadığım bir şey varsa, o da insanların yaşamlarını burçlarla biçimlendirmeye çalışmalarıdır.

— Bakımevindeki hemşirelerden birini burçlar üzerine kitap okurken gördüm. Bana onunla arkadaş olabileceğimizi çünkü onun burcunun da toprak burçlarından olduğunu söyledi - Başakmış.

— ...

— Ben Oğlak burcundanım.

— Ne yetenek.

— Ya sen ?

— Yıllar önce bir büroda çalışmışım. Sersem insanlar, özellikle de genç kadınlar niye hiç iyi şeylere rastgelmediklerini ve neden iyi bir şey olacağını açıklayabilmek için burçlara başvuruyorlardı. Çoğu dış koşullar ve kendi çekingenlikleri içinde hapsolmuşlardı.

— Dış koşullar mı ?

— Evet. İş, para . . .

— Ve sen bu sabah her şeyi bir tarafa yazdın. İstedğin zaman dönüp okuyabilirsin.

— Ne ?

— Belki bu sabah notlarını yeniden okudun. Bu yüzden şimdi bunlardan bahsediyorsun.

— Neden bahsettiğinizi anlamıyorum.

— Keşke ben de tartışabilmek için notlarıma bakabilseydim; dinlemeye hevesli birisiyle elbette.

— Hiçbir şey yazmadım. Yalnızca hatırlıyorum.

— Ben de çoğu şeyi hatırlarım. Şimdi bakımevinde okuduğum her şeyi hatırlıyorum. İyi bir belleğim vardır.

— hâlâ anlamıyorum. Kadınlar benim için önemsizdiler; onları birden bire hatırladım.

— Geçen hafta New York'a geldiğimden beri okuduğum her şeyi hatırlıyorum.

— Bu kadar çok okuduğunuza göre, gelecek yılın falını kaçırmayın. Bunlardan bahseden kitap yeni yayımlandı. İyi bir Noel armağanı olabilir.

— Sesinin tonu benimle alay ettiğini gösteriyor, değil mi ?

— İlerleme kaydediyorsunuz. . . . Aklıma gelmişken, Mr. Ramirez, masanızdaki, üzerinde "hemşire" sözcüğünü gösteren bir ok ve adım olan kağıt parçası nedir ?

— Hiçbir şey.

— Hiçbir şey mi ? Bakın yine soruyorum. Eğer yanıtlamazsanız, ben . . .

— Hiçbir anlamı yoktu, Larry.

— Nedense benden bir şey saklıyorsunuz.

— Hiçbir şey yok. Bir hemşire senin hakkında bir şeyler sordu.

— Başak mı ?

- Hayır ! Başak, genç ve hoş bir kız.
- Öyleyse hangisi ?
- Daha yaşlı birisi. Evet. Yaşlı ve çirkin.
- Ne öğrenmek istiyormuş ?
- O ve ondan bile yaşlı biri senin kim olduğunu sordu.
- Ve ?
- Her genç adamın cazibesine kapılıyor gibi görünüyorlar. Senin yakışıklı ve güçlü biri olduğunu düşünüyorlar.
- Ne hoş ! Onlara hiçbir şey söylemeyin. . . Başka ne söylediler?
- Kedinin bütün gün yalnız mı bırakıyorsun ?
- Başka ne söylediler ?
- Hiçbir şey. Neyse . . . yaşlı hemşirelerden birisi, Başak olan değil, bir şeyler söyledi. Galiba bu civarda yaşıyor ve seni daha önce görmüş .
- Olabilir. Başka ne söyledi ?
- Hiçbir şey.
- Hadi, bana her şeyi söylemediğiniz çok açık.
- Çoktandır seni farkettiğini söyledi. Devamlı, "Ne yakışıklı adam, hep tek başına. Saçları şimdiden grileşmeye başlamış. Kendisine ne bir kadın bulmasına engel olan ne ?" diyip duruyormuş kendisine.
- . . .
- İşin olup olmadığını merak ediyormuş. Çünkü öğleden sonraları seni parkta satranç oynayan yaşlı adamları seyrederken görüyormuş.
- İşsizdim.
- Benden önce de yaşlı insanlara baktın mı ?
- Hayır, bu ilk.
- Niye daha iyi bir iş bulmuyorsun ?
- Yine kişisel sorulara başladınız. Daha önemli olan dünya, gerçeklik hakkında konuşalım. Mısır ve İsrail arasındaki ilişkiler sizi ilgilendiriyor mu ?
- Nefes alırken zorluk çekiyorum bugün . . . bana bir şey oldu.
- . . .
- Şimdi düşünüyorum da, belki de bütün yaşamım boyunca not tuttum, ama buraya geldiğimde çok az eşyam vardı.
- Yine koptunuz, Mr. Ramirez .
- Not tutmaktan hoşlanan bir kişiyim demek istiyorum. Bakımında hep not tutuyorum. Ve sanırım, geçmişte de.

- Herhalde öyledir.
- Sen tutmuyor musun ?
- Hayır, pek sayılmaz.
- Bu mümkün mü ? Uzun zaman önce olmuş şeyleri hâlâ hatırlıyor musun ?
- Evet.
- Herhangi biri de hatırlayabilir mi, yoksa yalnızca sen mi ?
- Bazı insanlar yapabilir bunu.
- Ben değil.
- Belki böylesi daha iyidir, Mr. Ramirez.
- Sakın benden bir şey gizleme.
- Ne ?
- Sen ya da başka birisi sakın kalkışmasın . . .
- Benimle bu tonda konuşmaya ne hakkınız var ? Aklınızı mı yitirdiniz?
- Doktor bunu ödeyecek! Budala gibi görünüyorum onun yüzünden.
- . . .
- Belleğin açıklaması için ansiklopediye baktım. Ekziksizdi. Ben belleğin sadece yakın olaylar için kullanıldığını sanıyordum.
- . . .
- Bakımevindeki hastabakıcı, sandalyeyi senden daha iyi itiyor. Hastabakıcı erkek. Tabii ki, kızlar daha da nazik davranırlar.
- . . .
- Çöpleri niçin karıştırıyordun ? Pis onlar.
- Değil, Mr. Ramirez. Arada sırada insanlar gazete ve dergi atarlar. Dergileri severim, ama çok pahalı oluyorlar.
- Şimdi okumaya başlama. Dikkatini gittiğin yere ver.
- Ne yaptığımı biliyorum.
- Carmine Caddesi! Buralarda yaşıyor olmalısın.
- . . .
- Bu ülkede gerçek bir evde hiç bulunmadım.
- . . .
- Neden bir süre için beni evine davet etmiyorsun ? Buradan uzak mı ?
- Yakında. İki sokak ötede.
- İyi . . . hayır, dönme; niye dönüyorsun ?

— Bu cadde çirkin ve benim evim daha da çirkin.
— Doğru mu bu ?
— Yalnızca iki küçük odam var.
— Bakımevinde benim yalnızca bir tane var. Bir Amerikan evinin içini görmek isterdim.

— ...
— Davet etmeyecek misin ?
— Hayır !
— İki küçük oda, ama eminim şirindir. Beni davet etmemen için bir sebep yok,

— İki küçük oda. Birinde ocak var, yağ ve toz kaplı. Her şey yapıyor. Mobilya yok, yalnızca caddede bulduğum kırık bir sandalye. Yerde, nereden sürüklenip geldiğini Tanrı bilir gazete parçalarıyla bir şilte ve bir zamanlar beyaz olan kahverengi bir çarşaf var. Ve bol bol hamam böceği.

— Battaniyen yok mu ?
— Hayır, hiç üşümem ben. Bazen öyle sıcak olur ki, ısıtmayı kapatmak zorunda kalırım. Yastuksız uyurum; daha sağlıklı böylesi. Caddenin ya da komşunun penceresinden evdeki pisliği görebilirsiniz.

— Yalan söylüyorsun. Bütün bunlar, beni davet etmemek için bahaneler. Senin her zaman mükemmel bir temizliğin var. Ayrıca hiç kimsenin dairenin görmesini istemiyorsan, insanların pencereden bakmalarına niye izin veriyorsun ?

— Perdem yok.
— Yine şu dergiyle uğraşmaya başlama. Gittiğin yere bak.
— Merak etmeyin. Nereye gittiğimi biliyorum. Sizin oraya geri dönüyoruz. Vakit doldu.

— Sen ... burada ... bu saatte ?
— Önce, iyi akşamlar Mr. Ramirez.
— Burada başka birine de mi bakıyorsun ?
— Hayır.
— Öyleyse ...

- Umarım, izinsiz gelmemin sakıncası yoktur.
- Gece bekçileri mi geçmene izin verdi ?
- Eminim beni görmediler.
- Kapımı nasıl açtın ? Her zaman içerden kilitlerim.
- Peñcereden gelmiş olabilirim. Bunu asla bilmeyeceksiniz.
- Senin geldiğini düşünüyorum belki de.
- Olabilir.
- Yo, ziyaretinin gerçek olmasını tercih ederim.
- Nasıl isterseniz . . .
- Öyleyse buradasın. Seni düşünmüyorum.
- Burada olmam için saat çok geç değil, değil mi ? Akşam yemeğinin yedide verildiğini biliyorum, ama saat kaçta uyuduğunuzu hiç söylememişsiniz:
- Sesinin tonundan hoşlanmadım, Larry. Çok itaatkar, çok kaypak.
- Özür dilerim.
- Ses tonun iki yüzlü olduğu için mi özür diliyorsun ?
- Öyleydi. Özür dilerim.
- Bildiğin gibi, hâlâ belirli tonların ne anlama geldiğini bilmiyorum. İçten bir üzüntünün ifadesini . . . tanıyamazdım.
- Belki bunu tanırırsınız. . .
- Dizlerinin üstünden kalk . . . Başkası görebilir . . . Bu insanlar bunak ama kötü niyetliler.
- Ama kapı kapalı.
- Aşağılık olduğunu söyleyecekler, seni anlamayacaklar. Bense iyi bir tövbekarın değerini bilirim.
- Sağ olun. Çok anlayışlısınız.
- Ne arıyorsun burada ? Neredeyse gece yarısı. Sanırım burayz bir hayalet, bir düş gibi gelmek için sebeplerin olmalı.
- . . .
- . . .
- Salt bir düş isem başımı eğip eğmemem farketmez.
- Ziyaretin gerçek. Gerçek olmasaydı o zaman . . .
- O zaman da bu hiçbir anlama gelmezdi. Mali bir hesap hatası yaptım ve akşam yemeği için hiç param yok.
- Ah . . .
- Çok açım. Yemek yemeden uyuyabileceğimi düşünmüşüm . . .

ama midem guruldamaya başladı.

— Ağrın var mı ? Nerende ağrı hissediyorsun ?

— Göğüs kafesimin hemen altında.

— Spazm mı, yoksa sadece rahatsızlık mı ?

— Henüz o kadar kötü değil.

— Gördüğün gibi seninle hiç de eğlenmiyorum.

— Anlayamadım . . .

— Sana göğsümdeki ağrıdan, korkunç spazmdan, dehşetli sıkışmadan bahsettiğimde, sen eğlenmiştin. Şimdi ben sana gülmüyorum.

— Bilmiyorum Mr. Ramirez . . . belki . . . başka insanların yüz ifadelerini okunada çok iyi olmamanız olası. Belki, gülümseyerek sadece sizi rahatlatmaya çalışıyordum.

— Gülümseme boştur, sahtedir . . . boktan bir şeydir, senin dediğin gibi.

— Mr. Ramirez, burada yiyecekler nasıl ?

— Tatsız ama besleyici ve bol.

— Yeteri kadar veriyorlar mı?

— Evet.

— Her zaman yarısını tabağında bırakıyorum.

— Yemekleri nerede veriyorlar ?

— Büyük salonda. Ama eğer istersem biraz erken yemeye karar verdiğimi önceden söyleyerek odamda yiyebilirim.

— Mr. Ramirez. . . . Gördüğümüz bazı insanlar parka ne getiriyor-du? İkimiz de gördük mü orasını hatırlamıyorum . . . ya da sadece ben mi gördüm . . . yoksa siz görüp bana mı anlattınız ?

— Bazı insanlar kediler, köpekler için yemek artıklarıyla dolu plastik kaplar getiriyorlar. Ve güvercinlere atmak için sütte yumuşatılmış ekmek.

— Ah . . .

— . . .

— Ben yiyeceğe çok para harcıyorum Mr. Ramirez.

— Evet, jogging yaparken çok enerji sarfediyorsun. Enerjiyi yeniden kazanmalısın.

— Öyle . . .

— Çok erken yemekten hoşlanmıyorum, ama yemek salonunda diğerleriyle yemekten de hoşlanmıyorum. Fedakârlıkla halledebilirim. Erkenden odamda yersem onların yüzlerine bakmaktan kurtulurum.

Kimse, yemeğimin yarısından fazlasını plastik kaplara ayırdığını bilemez . . .

— Kedim için.

— Evet, anladım . . .

— Sağolun . . .

— Bir kişinin acı yerine sevinçten de gözlerinin yaşarabileceğini okumuştum. Bazı derin coşkular, olumlu ve memnuniyet verici olsalar bile insanı ağlatabilirler.

— Bu yüzden beni böyle görüyorsunuz, Mr. Ramirez.

— Başını eğme. Bu hareketten hiç hoşlanmam.

— Tamam, ben gidiyorum. . .

— Aç olmasaydın kalmanı ve biraz sohbet etmeyi önerirdim.

— Dayanabilirim, emin olun.

— Hayır, salt bana minnet borçlu olduğun için kalmanı istemeye hakkım yok.

— Sizinle tartışmak istediğim bir çok konu var Mr. Ramirez.

— Hiçbir şey beni daha mutlu edemezdi.

— Bu ülkenin Vietnam'da yapıkları hakkında yazılar okuduğunuzdan beri kendi kendinize o sırada genç olan bizlerin olup bitene, masum siviller üstüne napalm bombası atılmasına nasıl tepki gösterdiğimizizi sormuş olmalısınız . . .

— Vietnam'da savaşın mı ?

— Evet. Bütün canavarlıklara katıldım. Size tümünü anlatmak istiyorum, ama önce siz kendinizden bahsetmelisiniz. Bilge olanın başlaması gerekir.

— Ben mi ? . . .

— Evet, bana her şeyi anlatmalısınız.

— Ama Larry benim bir çok şeyi . . . unuttuğumu . . . bilmiyor mu sun ?

— Bu, olası casuslardan kaçınmak için stratejilerinizden biri olabilir.

— Üzgünüm Larry, ama birden çok yorulduğumu hissettim. Artık dinlenmeliyim.

— Öyleyse belki başka bir gün . . . Yardımaınıza, öğütlerinize gereksinmem var. . . .

— Yine şu alaycı, küçümseyici bakış . . .

— Hâlâ yüz ifadelerini nasıl yorumlayacağınızı bilmiyorsunuz.

— ...

— Niye sessizsiniz, Mr. Ramirez ?

— ...

— Gidiyorum.

— ...

— Ama eğer mümkünse ... akşam yemeği için para.

— ...

— Söz vermiştiniz.

— Ne gerekiyorsa al.

— Bana cüzdanınızı mı veriyorsunuz ?

— Bağışla Larry ... Nabzım öyle yavaş atıyor ki. İsteyerek düşürmedim.

— Alayım ... Takmıyorum ... alçalmayı.

— Bunu görüyorum.

— Ne kadar alabilirim ?

— Ne kadara gereksinimin varsa.

— Beş ... beş dolar yeterli ... Sağolun.

— Önemli değil.

— İyi geceler, Mr. Ramirez.

— Yağmur yağıyor. Sizi hiç dinlememeliydim.

— Yakında durur, Larry.

— ...

— Larry diye çağırmam seni rahatsız ediyor mu? Yoksa sana Mr. Larry mi demeliyim?

— Larry iyi. Şimdi, West Broadway'de yağmurda kısıлып kaldık. Size yağmurun devam edeceğini söylemiştim. Ama siz buraya gelmekte ısrar ettiniz.

— Hemşirelerden biri tekrar tekrar Soho'yu görmem gerektiğini söylüyordu.

— Bahse girerim Başaktır.

— Evet, çok zekisin.

— Burç falınız "yağmurda hoş gezintiler" demiş olmalı.

- Şimdi Soho'dayım ama hiçbir şey göremiyorum.
- Harika çamur birikintilerine bakın!
- Ücret artışından daha bahsetmedim.
- Doğru, ne oldu?
- Üzgünüm ama bakımevinde telefonu hep birileri kullanıyordu.
- O zaman bir barda dururuz, oradan arayabilirsiniz.
- Ama sonunda tatlı sekreterle konuştum.
- Ne dedi?
- Buna kendinin karar veremeyeceğini söyledi; vakfın yöneticisiyle konuşmak zorundaymış.
- Günde iki dolarlık bir artışı yönetim kuruluyla mı halletmek zorundaymış?
- Söylediği bu. Ne yapabilirim?
- Önemli değil. Aç dolaşmayı takmıyorum.
- Ah, aklıma gelmişken, senin için getirdiğim bir şeyi vermeyi unuttum.
- Nedir o?
- Sıhhi plastik kapta yiyecek.
- Güvercinleri mi besleyeceksiniz?
- Hayır, senin için.
- Benim için mi?
- O kadar alınmış durma. . . Larry.
- İğrenç görünüyor.
- Kedin için. Sana zaman kazandıracağını düşünmüştüm.
- Hayır, sağolun. Kedime süt ve konserve veririm. Şu konserve edilmiş şeyler iki hafta dayanabiliyor.
- Oh, bilmiyordum.
- Bu yiyecek korkunç. Bakımevinde hepinizi öldürecekler. New York'ta yiyecek pis kokar, bu nedenle çok dikkatliyimdir. Her fırsatta sağlıklı yiyecekler yerim. Sebze, balık. Yağ yok, nişasta da. Uyarıcılar, kahve ve çay da yok, şeker en kötüsü.
- Oraya bırak Larry ya da köşeye vardığımızda çöpe at.
- Bana öyle bakmayın. Galerilerin sabahları kapalı olduğunu size söylemiştim.
- Tablo görmek istemiyorum; kapalı yerlere girmek istemiyorum.
- İyi ama yağmurda sizi tekerlekli sandalyeyle gezdiremem.
- En azından yangın merdivenlerine bakmak zorunda kalmayaca-

ğım bir yere gidebilseydik. . .

— Nesi var yangın merdivenlerinin?

— Ne anlamsız bir soru! Son zamanlarda yangın merdivenleri üstüne hiçbir şey okumadım; bu nedenle sana onlar hakkında söyleyebileceğim hiçbir şey yok. Bütün bildiğim burada daha fazla oturup onlara bakmayacağım.

— Hangi cehenneme gidebiliriz?

— Lütfen beni başka bir yere götür.

— Ama bardaktan boşanırcasına yağıyor. Bu tenteyi bulduğumuz için şanslıyız.

— Yalnızca haftada üç gün iki saat çalışıyorsun ve hâlâ burada beklemek zorundayız.

— . . .

— Sana sormak için bir soru listesi hazırladım. Ama evde kaldı. Bayağı okuyorum ve belirli şeyler hakkında bazı kuşkularım var.

— Ne okuyordunuz?

— *Britannica Ansiklopedisi* ve tarih kitapları. Hatırlıyor musun, bir kaç gün öncesine kadar Washington hakkında bir şey bilmiyordum. Artık biliyorum ve okuduğum her şeyi hatırlıyorum galiba. Yine de ne kadar hatırlayabileceğimi bilmiyorum.

— En ilginç bulduğunuz konu ne?

— Anavatanım Arjanün çoğunlukla İspanyol ve İtalyan göçmenlerce işgal edilmiş.

— Bu oldukça ilginç.

— . . .

— Bir şeyler daha söyleyin. İtalyan bir büyükbabam var, babamın babası. İsmi Giovanangelo.

— Ama senin soyadın John.

— Büyük babam karaya çıktığında, Göçmen Bürosu adını değiştirmiş.

— Vietnam'da bulunduğunu söyledikten sonra, o konuda bulabildiğim her şeyi okudum.

— Nam'da hiç bulunmadım.

— Ne demek istiyorsun? Orduya çağırıldığını söyledin.

— Gitmeyi reddettim.

— Zorunlu askerlikten kaçmak kolay mı ki?

— Hayır. Bana neden karşı çıktığımı sorduklarında, Hindi Çin'de

sömürgecilik ve emperyalizmin tarihini olduğu gibi anlattım.

— Seni dinlediler mi?

— Gösterimden sonra, beni istemediler. Yaş sınırını doldurana dek , her altı ayda bir çağrını ertelediler. Diğerleri daha cesurdu. Gö-nüllü oldular ve isyan yaymaya çalıştılar.

—Sabotaj . . . askerlikte mi?

— Evet.

— Sömürgecilik hakkındaki söylevini kaç defa çektin?

— Bir defa yetti. Dinledikten sonra, beni reddetmek için yasal bir neden bulmak onları çok memnun etti. Yaklaşık dokuz ay sonra yirmi-altı yaşında olacaktım. Zorunlu askerliğe çağrılma sürem doluyordu.

— Vieatnam'da savaştığına inanmıştım.

— . . .

— Niye bana yalan söyledin ?

— Bu konuda hiç tartışmadık, o yüzden lütfen rahatsız edici olma-yın. Bugün sinirlerim üstümde.

— Neden ?

— . . .

— Ona öyle bakma lütfen.

— Kime ?

— Köşeye doğru yürüyen adama.

— Onu tanıyor musunuz?

— Larry, lütfen bana daha fazla yaklaşmasına izin verme. Beni dükkanın içine sok.

— Adam gitti. Prince Caddesinden sola döndü.

— Larry, biliyorum dertlerimi dinlemek için para almıyorsun, ama seni temin ederim ki bana kötü bir şeyler olabilir ve nasıl engel olaca-ğımı bilmiyorum.

— Ne gibi kötü şeyler ?

— Gitme ! Bakma ! Geri dön ! Lütfen . . .

— . . .

— Larry !

— Sadece daha iyi görmek istemiştım. Sıradan bir adam. Köhne bir apartmandan içeri girdi.

— . . .

— Belki de geçmişinizden birini hatırlatmıştır. Size zarar vermiş birini. Artık gitti, hem de sıırıslıklam.

- Larry, bu konudan lütfen kimseye bahsetme. Sırdır.
- Öyleyse, bana daha fazla şey söylememeniz iyi olur.
- Ama, bunları uydurduğumu düşünmeni istemiyorum. Ne yazık ki, zaman beni haklı çıkartacak.
- Size inanıyorum, Mr. Ramirez.
- İnanmadığını biliyorum. Ama yakında göreceksin. Adamı izliyorlardı. Kaçamayacak. Bu kez onu gerçekten yakaladılar.
- "Onlar" da kim ?
- Yardım edemeyeceğimizden, ortalıkta olmamızın bir anlamı yok. Sorun da bu zaten.
- ...
- Bu ağrıya bir dayanabilsem; nasıl kötü olduğunu bilemezsin.
- Yine mi ağrınız var?
- Bilmiyor muydun ?
- Hayır, bilmiyordum.
- Haklısın, bunun için de para almıyorsun. Sanki birisi göğsümden bir parça koparıyorunuş gibi.
- Bu kadar kötü ağrıdığı için çok üzgünüm.
- Yine de fark etmedin.
- Hiç bir şey söylemediğiniz halde, bilmemi nasıl beklersiniz ?
- Senden yararlanmak istemiyorum. Ne de olsa sen gençsin, bu konuda ne bilebilirsin ki ?
- O kadar genç değilim, Mr. Ramirez. Otuz altı yaşındayım. Ayrıca insanlık dışı bir yaratık da değilim.
- Otuz altı mı ?
- Evet. Göstermiyor muyum ? Bazı insanlar daha yaşlı olduğumu bile sanırlar.
- Öyleyse sen derhal gitmelisin. Dükkan sahibinden bakımevine telefon etmesini isteyeceğim. Bana birini gönderirler.
- Saçmalamayın. Sizi geri götüreceğim. Otuz altı yaşında olmak gangsterlerce vurulmak anlamına gelmez. Gerçek tehlike saç dökülmesinde.
- Dalga geçme; bu çok önemli bir konu.
- Ne dalgası ? İnsan yaşamında çok önemli bir zamandır bu. Bazı erkekler saç nakli yapmak, peruka takmak, saçlarını öne taramak, boyamak, sakal bırakmak zorunda kalırlar. Bu ülkede saç önemli bir olaydır.

— Lütfen artık git.

— Tamam, Mr. Ramirez. Dalga geçmeyi bırakması gereken sizsiniz. Bu saçmalık da ne demek ? Bütün bunlara siz de inanmıyorsunuz; niye birisi beni incitmek istesin ? Endişeleriniz yersiz. Aptal değilsiniz, öyle olduğunu biliyorsunuz. Ayrıca, derin derin düşünmek için bütün gününüz var. İki saat için beni rahat bırakın. Özellikle bugün.

— Bağışla beni. Benim için açıklaması çok güç.

— Sadece, karışık ülkenizde olmadığınızı hatırlayın, New York'tasınız. Buraları da o kadar güvenli değil, ama sizi, beni kim takar ?

— Emin misin ?

— Tanrı aşkına, daha önce de söyledim. Paranoyak sorularınızı daha fazla kaldıramayacağım.

— Larry, üzgünüm, o adama ilişkin söylediklerimle bir şey demeye çalışmıyordum. Hepsi oyundu. Nasıl tepki vereceğini görmek istemiştim. Deli olduğumu sanıp, her şeye evet deyip demeyeceğini anlamak için öyle yaptım.

— Ne yani . . . bana güvenmiyor musunuz ?

— Nasıl güvenebilirim ? Seni çok az tanıyorum.

— Tek derdim bu işi mümkün olduğu kadar az sorunla halletmek.

— . . .

— . . .

— Sanırım bu sabah yağmurdan dolayı jogging yapamadın.

— Sabah yağmur yağmıyordu.

— Her gün spor yapar mısın ?

— Evet, her sabah.

— Jogginge ek olarak herhangi bir şey ?

— Yüzerim, ip atlarım, jimnastik yaparım. Dağa tırmanır, bisiklete binerim. Bu korkunç gerilimi hafifletecek her şeyi yaparım.

— . . .

— Bana niye öyle bakıyorsunuz ?

— Ellerin titriyor, Larry.

— Bugünlerde çok sinirliyim, hepsi bu.

— Uyuşturucu alıyor musun ?

— Kahve bile içmem. Uyarıcılardan nefret ederim.

— Neyin var ?

— Hiçbir şey. İzin verin krizimi huzurla atlatayım.

— . . .

— Dünya bir sürü şeyle dolu ve bazı insanlar onlara ulaşamıyorlar.

— Neden ulaşamıyorlar ? Beni mi kastediyorsun ?

— ...

— Erken mi kalkarsın ?

— Evet, erken. Alışkanlık. Kalkar kalkmaz esneme hareketleri yaparım. Bir kaç sokak koşarak ısınırım. Sonra durup nabzımın yavaşlamasını beklerim. Ardından Battery Park'a doğru bir kaç mil koşar, deniz havası alırım. Koştuktan sonra kahvaltı ederim; yiyeceğin tadı asla daha iyi alınamaz. Bütün günü koşarak geçirseydim kendimi iyi hissederdim.

— Sabahları sever misin, yoksa sıkılır mısın?

— Trafik sıkışıp, gürültü başlamadan önce insan kendisini zinde hisseder. Ama onlar sabah öncesi şeyler. Ya sonrası ?

— İşsiz olsan bile günü planlamak zorundasın. Zor iş. Bir boşluğu . . . günlük angaryalar ve etkinliklerle doldurmak zorundasın. Alışveriş, çamaşır yıkama, öğle yemeği, yürüyüş, küçük ilanlara göz atmak, akşam yemeği, televizyon. Planlamak işe yaramaz . . . kendini rahat ve keyifli hissetmezsin; gittikçe daha çok uyursun. . . . Günler kısalmır, işler daha da sıkıcılaşır; gittikçe daha az yaparsın.

— Larry, yağmur dinmeye başladı. Beni geri götürebilirsin.

— Pekala, gidelim.

— O yoldan değil, lütfen !

— Neden ?

— O yol daha uzun. Üşümeye başladım.

— Hayır, o yol kestirme. Daha çabuk döneceğiz.

— Daha uzun olsa bile öteki yol daha iyi. Çukurlar daha az.

— Saçma, hiç çamurlu sudan geçmeyeceğiz

— Çok rica ediyorum, hiçbir riski göze almayalım.

— Ne riski ?

— Senin için endişelenmiyorum, senin gibi bir inatçı için; kendi açımından hiçbir risk göze almak istemem. Lütfen dur ! Bu yol değil . . .

— Garip davranmayı bırakın! Ben ne yaptığımı biliyorum.

— Sen istediğin riski göze alabilirsin, ama beni tehlikeye atma, duyuyor musun ? Sola dönme !

— Kağıt gibi beyazsınız; ne oldu ?

— Aptal ! Dur, lütfen dur ! Geri dön, hadi !

— Neyiniz var ? Terliyorsunuz . . .

- Adam hangi kapıdan girdi ?
- Kim ?
- Adam. Bizi izleyen adam.
- Yalan söylediğinizi ve beni sınıadığınızı sanıyordum.
- O kapıyı geçtik mi ?
- Evet. Çocukların oynadığı yerdı.
- Hiç çocuk görmedim.
- Dönüp bakın, hâlâ oradalar.
- Beni şaşırtmaya çalışıyorsun.
- Korkmayın, tamamen güvencedeyiz.
- Çabuk git, geri dönüp bakmak daha kötü olur.
- Böyle soğuk havada terlememelisiniz.
- Lütfen daha çabuk. Asla geri gelmemeni istiyorum. Başına gelebileceklerin sorumlusu olmak istemiyorum.
- Ne ? Beni kovuyor musunuz ?
- Böylesi daha iyi, inan bana.
- Tanrının, şimdi de beni işten atıyorsunuz. İşe gereksinimim var.
- Korkma. Bütün bir haftanın ücretini almanı sağlayacağım.

- Bu havada dışarı çıkmak hoş.
- İki gün sürekli yağmur yetti. Bugün hava açmasaydı ne yapardım bilmiyorum.
- Gerçekten açık.
- Larry, bugün yüzün farklı görünüyor. Havadan dolayı mı ?
- Hayır, ücretimin artmasına sevindim.
- İşin doğrusu sekreter henüz beni aramadı.
- Öyleyse ücretim nasıl arttı ?
- Kitap harçlığı almıştım ve senin meselenin daha önemli olduğuna karar verdim . . . sağlığım açısından.
- Çok incesiniz, Mr. Ramirez. Bunu takdir ediyorum.
- Bakımevinde hâlâ okumadığım kitaplar var.
- Dinleyin, kütüphaneye gidip ödünç kitap alabiliriz.

- Ama ben bu ülkenin vatandaşı değilim. Kartım yok.
- Benimkini kullanabilirsiniz. Ama sanırım sadece içeri girip adresinizi vermek size bir kart göndermeleri için yeterli.
- Harika.
- Şimdi gitmek ister misiniz ?
- Hayır. Burada oturmak çok hoş.
- Benim de hoşuma gidiyor.
- Aralık için hayli sıcak.
- Bugün çok sabırsız olmamanız garip.
- Güneşin tadını çıkarıyorum.
- Dışarı çıktığımız ikinci gün güneşliydi ve siz bir saniye bile durmak istemediniz.
- Bir süre dinlenmek iyidir.
- Bakımevinin bahçesinde böyle güneşlenebiliyor musunuz ?
- Evet.
- Bu çok iyi.
- Larry, burada sakın sakın oturduğumuza göre bir kaç konuyu tartışabiliriz.
- Tabii ,ne hakkında konuşmak isterdiniz ?
- Yaşımın seninkinin iki katı olduğu şimdi aklıma geldi. Rahatlıkla oğlum olabilirsiniz.
- Doğru.
- Nasıl söylesem ? Babalar ve oğulların nelerden konuştuklarını öğrenmek istiyorum. Emin değilim, bir oğlum olmuş olabilir. Ama notlarımla başımın belada olduğunu söylemiştim.
- Eee ?
- Belki de benimle bir oğul gibi konuşursan, bir baba olarak ne sorulacağını bilebilirim.
- Ama, babaların yanıtlarının olması gerekir; soruları olan çocuklardır.
- Babaların yanıtları vardır. . .
- Onlar her zaman her şeyi bilir ve emir verirler.
- Öyleyse seninle bir baba gibi konuşamam.
- Sanırım hayır.
- Ama babalarla oğulların kendi aralarında ne konuştuklarını bilmek istiyorum.
- Oturmamı niçin istediğinizi şimdi anlıyorum. Bu bir tuzaktır.

- Bazı şeyleri öğrenmek istiyorum, hepsi bu.
- O halde sinemaya gidin ya da televizyon seyredin.
- Hayır, . . . o öyküler uydurma, onlara güvenmiyorum.
- Eğlenceli bulabilirsiniz.
- Babaların yanıt verdiğini söylüyorsun; yanıtlar iyi, düşünceli yanıtlar mıdır yoksa doktorumunkiler gibi hazır, yapay mıdır ?
- . . .
- Bir fikrim var. Benimle bir baba gibi konuşup bana öğret. Oğlummuşçasına dinleyeceğim.
- Bu düşündüğünüz kadar kolay değil.
- Babanın sana söylediklerini tekrarla.
- Beş yıldır onu görmedim.
- New York'tan uzakta mı yaşıyor ?
- . . .
- Farketmez. Sadece yıllar önce söylediklerini tekrarla. Her şeyi böyle iyi hatırladığına göre kolay olmalı.
- Fazla konuşmazdı. Fazla ortalıkta değildi.
- Genelde onu ne zaman görürdün ?
- Geceleri. Bazen geceleri, bazen de hafta sonları bir kaç saat.
- Bu zamanlarda onunla yalnız mıydın ?
- Hayır, onunla sadece iki kere yalnız kaldığımı hatırlıyorum.
- Yanınızda genelde başka kim olurdu ?
- Annem, erkek kardeşim ve kız kardeşim.
- Tümü de buradan uzakta mı yaşıyorlar ?
- . . .
- Onları görmeyeli çok oldu mu ? . . .
- Onunla yalnız kaldığında sana ne dedi ?
- Tam olarak ne dediğini hatırlamıyorum.
- Sana emir mi verdi ?
- Hayır, sadece onunla olduğumu ve bundan hoşlandığımı hatırlıyorum.
- Söylemiş olabileceği bir şey söyle bana.
- Bir keresinde park yolunun yanındaki çimenlikte uçurtma uçuruyorduk. Pazar sabahı erkendi. Yalnızdık. Nasıl uçurtma uçuracağımı gösteriyor olmalıydı.
- Gösterdi mi ?
- Evet, galiba gösterdi. Ama bu o kadar önemli değildi. Önemli

olan onunla birlikte olmak.

— Baba, bana nasıl uçurtma uçurtma uçurulacağını öğret.

— Babanız değilim.

— Yardımcı ol hadi. Devam ettir. Babanın söylediklerini öğrenmek istiyorum.

— Size söyledim. Hatırlamıyorum.

— Dene, ne olursun.

— Olanaksız.

— Bana söylemek istemiyorsun.

— Hatırlamıyorum.

— Ya yalnız kaldığınız öbür zaman ?

— Evin önünde top oynuyorduk. İlk defa oluyordu bu. İlk ve son. Topu nasıl kötü atüğünü hatırlıyorum. Çok güçsüzdü. Annemin kolu daha güçlüydü.

— O zaman annen de oradaydı; babanla yalnız değildin.

— Hayır, orada değildi. Ama karşılaştırma yaptüğımı hatırlıyorum. Babam fazla oynamak istemedi. Bırakmaması, biraz daha oynaması için yalvardım. Beni dinlemedi.

— Israr ettin mi ?

— Evet.

— Hangi sözcükleri kullandın ?

— Hatırlamıyorum.

— Bana söylemek istemiyorsun. Bu korkunç ağrı beni öldürse bile söylemezsin.

— Hangi ağrı ?

— Hangisi olduğunu gayet iyi biliyorsun.

— Ya ben ne yapayım ? Bu saçmalıkları tekrar hatırlayıp bahsetmek hiç de eğlenceli değil.

— Saçmalık değil bu. O gün babanla olmaktan hoşlandığını söyledin.

— Doğru.

— Bu kadar hoşuna giden neydi?

— Onunla zaman geçirmek. Hep annemle zaman geçirirdim.

— Fark neydi ?

— Anneme çok bağılıydim. Sadece babamla zaman geçirmeye ihtiyacım vardı, o kadar.

— Nasıl ?

— Bu sizi ilgilendirmez.

— Özel yaşamın hakkında bir şey öğrenmeye çalıştığımdan değil. Bilmek istediğim bir babanın oğluna ne dediğı. Başka birinin babasını hatırlamayı neden denemiyorsun ? Sevdiğin ya da sevmediğın biri; benim için farketmez.

— Kötü ve merhametsiz birisi olduğunu hatırlıyorum. Sessiz durur ve şikayet etmezdi. Sonra birden patlayıp bana, kız kardeşime ya da erkek kardeşime vururdu. O zamanlarda tam olarak ne dediğini hatırlamıyorum; konuşması daha çok homurdanma gibiydi.

— Siz çocuklar, onu bu kadar sinirlendirecek ne yapardınız ?

— Oyun oynardık, yaramazlık yapardık.

— Ne kadar sert vururdu ?

— Çok sert. Bir keresinde bodrumda bıçkı makinesiyle ikiye dört bir parça biçtiğini gördüm. Beni dövme için güzel bir sopa yapıyordu. İyi bir marangozdu. Yukarıda gelip beni dövmesini beklerken, küstahça oturup dergi okuyordum.

— Yukarı geldi mi ?

— Evet, beni zevkle dövdü. Canım çok acımişti. Feryat ediyordum. Dayak uzun süreceğe benziyordu; ama bunu atlatacağımı biliyordum. Çünkü bu gücüyle, o tahtayla bile bir yerimi kıramazdı.

— Sevmediğın biri miydi ? Bir arkadaşının babası mıydı ?

— Hayır, kendi babam.

— İlk önce birlikte olmaktan hoşlandığın, sana uçurtma uçurtmayı öğretmiş olabilecek bir adamdan bahsettin. Şimdi ise kötü bir adamdan bahsediyorsun. İkisnin de aynı insan olduğunu söyleyerek beni şaşırtmaya çalışıyorsun.

— Dinleyin, bu konuda konuşmayı kesersek sevinirim.

— Beni karmakarışık etmeyi başardığın için artık kesemeyiz. Seni döven biriyle zaman geçirmeyi istemen olanaksız.

— Ne söylerseniz söyleyin.

— ...

— Yumuşak, kibar bir tarafı olduğu gibi, kötü ve şiddetli bir tarafı da vardı. Bence bunun nedeni annem karşısında hep teslim olması.

— Yorumunun doğruluğundan emin değilim. Benim genel izlenimim, eğer bir şeyi seviyorsan onu kırmak istemezsin. Eğer nefret edersen o zaman da zarar verirsin. Haklı mıyım ?

— Evet, ama bu daha da çapraşıklar.

- Sakıncası yoksa, babanı severken ne hissettiğini söyler misin ?
— Aslında sakıncası var. Sizin göğsünüzdeki ağrıya ne oldu ?
— Geçti. Niye ? Beni acı çekerken mi görmeyi tercih ederdin ?
— ...
— Belki ondan nefret ederken ne hissettiğini söylersin.
— Onu öldürmek isterdim.
— Ellerinle mi ? Silahla mı ? Sopayla mı ? Ya da yıldırım çarpmasıyla yere düşmesini mi görmek isterdin ?
— Emin değilim.
— Belki yıldırım, Larry.
— ...
— Baba, çok kötü bir göğüs ağrım var.
— Şu "Baba" saçmalığını kesin artık.
— Sana bakmıyordum. Şu güzel yaşlı ağaca bakıyordum. Sana niye Baba demek isteyeyim ki ?
— ...
— Baba, tüm notlarımı kaybettim, onlara ihtiyacım var. Asla bulamayacağımı biliyorum. Yine de onları özlüyorum.
— Vay, taa oradan ağacın sizinle konuştuğunu duyabiliyor musunuz ?
— Ne yazık ki karşılık alamıyorum.
— Geri dönmemizi önerebilir miyim ?

- Daha az basamaklı olanı seçmeliydin , Larry.
— Tümünün basamakları var.
— Eminim, bundan daha çok basamağı olan bir tane daha yok.
— Sızlanmayı keser misiniz ?
— Benim için yukarıya çıkmak kolaydı. Ama sen bir sürü dert açtın.
— Kart almak için kaydettirelim sizi.
— Bu insanlar hiç de dostça görünmüyor.
— Bütün kütüphaneciler öyle görünür.
— Şimdi çok meşguller; bizimle ilgilenmezler.

- Endişelenmeyin.
- İtirmeyi bırak, burada kalalım.
- Saçmalamayın. Sizi kaydettirmeliyiz. Isırmazlar.
- Oradaki dergiler ne ?
- Tüm dünyadan dergiler. Bakmak ister misiniz?
- Hayır. Bana kitapları göster.
- Bütün bina kitap dolu.
- Bana göstermek istediklerini sadece.
- Astroloji kısmına bakabiliriz.
- Neden ?
- İlginizi çekebilir.
- Sanmıyorum. Dahası, bunun hoşuna gitmediğini sanıyordum.
- Buraya sizin merakınızı gidermeye geldik, benimkini değil.
- İkimizin de ilgisini çekecek bir şey bul, şikayet etmenden hoşlanmıyorum.
- Kim şikayet ediyor ?
- Bana göstermekten hoşlanacağın kitapları göster.
- Pekala. Marksizm hakkında küçük bir bölüm var.
- ...
- İkinci sırada. Burada bir iki şey var. *Kapital*'in birinci cildi. Tüm kütüphanelerde birinci cildi var.
- O niye ?
- Konuya ufak bir tenezzülde bulunuyorlar. Hiç kimsenin üç cildi de okumasını ya da uğraşmasını beklemiyorlar. Böylece yalnızca birinci cildi alıyorlar. Motellerdeki Gideon İncil'i gibi.
- Marx adı öyle sık geçti ki, ansiklopediye baktım. Yüzünü hatırlıyorum. Büyük gri sakallı, tombul bir yüz.
- Evet o.
- *Kapital* neden en çok sevdiğin kitaplardan biri ?
- Doğrusu, *Uğultulu Tepeler*'in birinin en çok sevdiği kitabı olması gibi değil bu.
- *Uğultulu Tepeler* de mi en sevdiğin kitaplardan ?
- Hayır. Aslında hiç okumadım.
- Ben okudum. Bakımevindeki kitaplıkta var. İki günde okudum. Geçtiğimiz hafta sonu. Sen niye okumadın ?
- Bilmiyorum.
- Kitabı okurken, şu hemşirenin, Başağın okuduğunu düşledim.

Bana yüksek sesle okuduğunu. Düşünebiliyor musun ? Kitabı gerçekten okumaya başladı. Okumasını istedim, sadece bir sayfa. Yazar kadın olduğu için. Bunu biliyor muydun ?

— Belki bir gün beni bu hemşireyle tanıştırsınız.

— Senden hoşlanmaz.

— Neden ?

— Açıkçası, sana bir neden gösteremem. Belki yanılıyorum ama o senden çok farklı.

— Kendiniz gibi birini bulduğunuza sevindim, Mr. Ramirez.

— Ama yararı yok. Her zaman işiyle meşgul. Benim için hiç zamanı yok. Hem de . . .

— Hem de ne ?

— Yok bir şey.

— Bir şey söyleyecektiniz.

— Eve gittiğinde daha da meşgul oluyor. Senin benim gibi değil. Bakması gereken bir kızı ve kocası var. Esas, ben sana *Uğultulu Tepe-ler*'in bir kadın tarafından yazıldığını bilip bilmediğini sormuştum.

— Evet, biliyorum.

— Okuduğunda, kitabı sana kimin okuduğunu düşleyeceksin ?

— Hiç bu şekilde düşünmemiştim. Okumayı severim. Sözcükleri ve deyimleri de severim. İyi bir kitapla bir iki saat geçirmekten daha iyi bir şey yoktur. Çok keyif alıyorum. Hiç kimsenin bana kitap okuduğunu düşünmedim.

— Larry, ben bir erkek tarafından yazılmış bir kitap okurken genç bir adamın sesini duyarım.

— Benim için kitabı kimin yazdığı farketmez. Belki de size kadınlar tarafından yazılmış romanlar bulmalıyız. Özlüyor gibi görünüyorsunuz. . .

— Sana söyledim. Hemşirenin zamanı olmayacak. En fazla bir sayfa. Larry, şimdi söyle bakalım. Marx gibi hayran olduğun bir adamın kitabını okuduğunda kimin sesini duyuyorsun ?

— Galiba kendi sesimi.

— Ama emin değilsin.

— Hayır, emin değilim, Mr. Ramirez.

— Pekala. Kendi kendine konuştuğunda, duyduğun kendi sesin mi?

— Hımm. Sanmıyorum.

— O zaman kimin ?

— Bilmiyorum.

— Lütfen iyi düşün.

— Kendi kendine konuşurken, bir taraf her zaman diğerinin yaptığını görür ve değerlendirir. Aynı karar vermeye çalışırken ki gibi.

— O zaman iki ses duyuyorsun. Biri senin, ama ya öteki ? O kimin?

— Bazen bir taraf acımasızlaşır.

— ...

— Yeri mi inceliyorsunuz, Mr. Ramirez ? Bu kadar şaşırtıcı olan ne ?

— Efendim ? ...

— Neden yere bakıyorsunuz ?

— Sadece bir tek ses duyuyorum. İki tarafım birbiriyle konuştuğu zaman bile. Ama bu benim sesim değil. ... Bu genç bir ses. Kulağa hoş geliyor; kararlı, güçlü ve insanın içine işleyen. Oyuncu sesi gibi. Ama bir hemşire ya da herhangi birini çağırdığımda kendi sesimi duyuyorum. Çatlak ve titrek. Hoşuma gitmiyor.

— Belirli bir yaştan sonra böyle olur.

— Genç sesi susturabilseydim ... belki kendime alışılabirdim.

— Bakın, hangi kitapları sevdiğimi öğrenmek istiyordunuz. İşte "*Devlet ve İhtilal*". En sevdiklerimden birisi. Gerçekten olağanüstü bir kitap.

— Kimin ?

— Lenin'in.

— Lenin'in yüzü hoşuma gidiyor. Kremlin'de cam çerçeveli büyük bir resmi var. Ansiklopedide gördüm. Bana birisini hatırlatıyor. Tabii, kim olduğunu hatırlamıyorum.

— Çok ilginç bir kitap.

— Anlamak için herhalde notlarıma gereksinim duyardım.

— Burç falından anlıyorsanız bunu da anlarsınız.

— Fal okuduğumu kim söyledi sana ? Bu lafı etmek son derece sana mahsus bir davranış. Astrolojiyi küçümsüyorsun, yine de benim hoşuma gittiğine inanmak istiyorsun. Yani eğer salaksam kendini daha iyi hissedeceksin. Aynı zamanda benimle zaman geçirmen gerekiyor. Bu son derece garip bir davranış, değil mi genç adam ? Bir budalayla zaman geçirip kendini alçalttığını düşünmeyi tercih ediyorsun. Kendi-

ni alçaltmak sana kendini daha mı iyi hissettiriyor ?

— Bilmiyorum, bunu düşünmem gerek.

— ...

— ...

— *Kapital* ile *Devlet ve İhtilal*. Sanırım tercihlerini anlıyorum.

Onları göstermeye korkmuyor musun ?

— Hayır. Bu ülkede her şeyden bahsedebilirsin. İnançlarınıza göre hareket etmeyin de. İstedığınızı okuyabilirsiniz.

— İnançlarına göre davranmak seni korkutur muydu ?

— Hayır, sanmıyorum. Bazen yapabilmeyi isterdim.

— Neyi yapabilmeyi ?

— Belki sendika etkinliklerine katılmayı.

— Bunlar bu ülkede yasadışı mı ? Neden korkutucu olsun ?

— Hayır, yasadışı değil, ama bir Marksistin sendika bürokrasisiyle çelişkiye düşeceği mücadele yolları ve amaçları vardır.

— Sesini alçalt.

— Patronlarla savaşmanın yanında, sendika yönetimine de karşı çıkmak gerekir.

— Bu benim için fazla karışık; konuyu değiştirsek daha iyi olur.

— Size bir örnek vereyim. Yıllar önce devlet hizmetinde çalıştım. Bir gün bürolar kar fırtınası yüzünden kapanmıştı. O gün için maaş almadık. Ayrıca bir tatil gününü boşuna kaybettik. Ertesi gün sendika temsilcisi ofise gelip kazık yediğimizi söyledi. Duyuru yapıp, kimseye fikir sormadan ya da sendikanın ne yapacağını söylemeden gitti. Etrafa baktım. Herkes yıkılmıştı. Öfke ve sinirlerini çıkartacak kimseleri yoktu. Bu yüzden içlerine kapandılar. Temsilci bir toplantı düzenlemeli ve insanlardan. . . strateji saptanması için kendi önerilerini de ekleyerek fikir istemeliydi.

— " İçlerine kapandılar " ile ne demek istiyorsun ?

— Bizden bir şey alınmıştı, haksızca. Tecavüz vardı, öfke ve geri almak için istek oluşmuştu. Bu duygular durumu düzelten harekete yöneltilemediği ya da dışa vurulmadığı zaman birey çaresizleşir ve içine kapanır.

— Konuşma şeklin tanıdık, ama bana kimi hatırlattığından emin değilim.

— Sizi rahatsız ediyor mu ?

— O gece ne yaptın ?

— Bir toplantıdan çıkacak dayanışma- yükselmiş bilinç- diğer mücadeleleri haber verebilirdi. Onun yerine sendika temsilcisi üç hafta sonra gelip sendikanın şikayetlerimizi halletmek için yapacaklarını anlattı. Ama artık insanların morali öylesine bozulmuş ve içine kapanmışlardı ki sendikanın kazanmasını beklemiyorlardı. Bu tamamen bürokratik yaklaşımın bir örneği. Çalışanların katılmamasına bir örnek. Altı ay sonra sendika gerçekten davayı kazandı ve tatil günümüzü kazandık. Ama başka bir zaman önemli bir konu ortaya çıkıp sendikanın üyelerini savaştırmak için örgütlemesi gerektiğinde, ilgisizliği, alaycılığı ve geçmiş hatalarının etkilerini yenmek zorundaydı. Böylece yönetimi sağlama ve toplumsal bir hareket yaratma arasındaki farkı görmüş oluyorsunuz.

— Her şeyi hatırlıyorsun, o zaman bir günlük ücretinden olduğunu düşündüğün günün gecesi ne olduğunu da hatırlamalısın. Uyudun mu?

— Elbette. İşte son derece kızmış, üzülmüş ve şaşkınmıştım.

— Lütfen, bana daha fazla şeyler ifade eden sözcükler kullan. Bana söylediklerin senin içinde olup bitenleri anlatmıyor.

— ...

— Bir şey söyle ! Beni yalvartma! Kızgınlık, şaşkınlık: onları nerede hissediyorsun ?

— ...

— Vücudunda ağrı hissediyor musun ?

— Evet. Karnımda, göğsümde ve boğazımda. Bir sıkışma, Mr. Ramirez.

— Acıyı nasıl geçiriyorsun ?

— Bir formülüm yok.

— Bana göğüs ağrından bahset. Buna ne sebep oluyor ?

— Tüm organlarımın bir yumruk gibi sıkıştığını hissediyorum.

— Göğüs ağrılarının nedeni ne ?

— Bilmiyorum. Hoşuma giden bir kadınla olmak ve arzu ...

— Evet ...

— Esas neden bu.

— Ama eğer hoşuna gidiyorsa, onun yanında olmak neden bu kadar acı verici ?

— Her zaman kusurlarımı düşünüyorum; burnum çok büyük olduğundan, saçım döküldüğünden, sesim sert olduğu için ya da esprili ya da konuşkan olmadığım için benden hoşlanmayacağını düşünüyorum.

. . her zaman bir şeylere engel oluyorum.

— Neden.karın ağrın var ?

— Sıkıntıdan.

— Lütfen bana bir örnek ver.

— Size şimdi büro örneğini verdim. Böyle saldırıldığında haksız da olsa bazı yansımaları oluyor. Bir parçan suçlamayı reddederken, diğeri mazoşistçe kabul ediyor. Bu iki itki iç içe geçer; düğümü kusmak, kurtulmak istersin. Bence bu duygunun iyi bir nedeni var. Mazoşist parça içe gömülmüş eski özdeşleştirmelerle ilgilidir. Bir şeyi içine gömmek, yutmak, yemek, dahil etmek gibidir. Kusma ya da tükürme ise tam tersi olan bir süreçtir.

— Doktorlarım gibi konuşuyorsun. Olayları aynı şekilde ele alıyorsun. Fazla kişisel değil yani.

— Bu süreçten çok şey öğrendim; siz de öğrenebilirsiniz.

— Ne öğrenebilirim?

— Çözümlemeyi.

— Doktora da gidiyor musun?

— Hayır, ama yıllar önce gidiyordum. Artık param yok. Herifler çok para alıyorlar.

— Neye kusuyorsun peki?

— Yere, sokağa. Başka birinin masasına ya da koltuğuna.

— Kimin koltuğuna?

— Başka birine ait herhangi bir şeye.

— Özel biri var mı?

— Başka birinin malı oldukça fark etmez. Metro, kaldırım gibi tükürmemen gereken,kuralları olan yerlere.

— Benim koltuğuma kusmayacağına söz ver.

— Pekala. Hem de, bunu güçlü kişilere yaptığını düşlersin. Sizin gibi aciz yaratıklara değil.

— Hasta olabilirim ama, bu, aciz olduğum anlamına gelmiyor.

— Oldukça bağımlısınız. Sizi düşünceler, fikirler, duygularla doldurmamı istiyor gibisiniz. Bazen içimden yaşamı söküp almaya çalışıyorsunuz sanki.

— Ansiklopedi bana senden alacağım tüm yanıtları verebilir. Ama tekerlekli sandalyemi itemez!

— Sizinle tartışmayacağım. Sesinizi böyle yükseltebileceğinizi bilmiyordum. Burayı terketmemizi isteyebilirler!

— Sandalyemi itmek için ansiklopedi artı herhangi biri, hatta bir çocuk bile senin yerine geçebilir!

— . . .

— Yüksek sesle konuşuyorsam bu senin suçun.

— Kimseyi rahatsız ettiğimizi sanmıyorum, Mr. Ramirez.

— Neden bahsettiğimizi biri duyabilirdi.

— Mr. Ramirez, böyle fısıldarsanız sizi duyamam.

— Bu kadar sesli konuşma lütfen.

— Şimdi de karışıklık için beni suçluyorsunuz!. . . Hem neden bahsettiğim izle kim ilgilenir?

— Ülkemdeki sorunların aynı çılgınlık yüzünden olduğunu bilmiyor musun? Buradaki görevlilerin, daha fazla sorun çıkmasını isteyeceklerinden emin değilim. Çok sorumsuzsun. Yabancı olduğumun ve konukseverlikleri için minnettar olmam gerektiğinin farkında değil misin?

— Tekerlekli sandalyenizde devlete karşı tehlike oluşturuyor sayılmazsınız. Ama bir gün bana siyasi görüşlerinizden bahsetmelisiniz.

— Hiçbir zaman siyasetle ilgilenmedim.

— Nereden biliyorsunuz? Diğer şeylerle birlikte onu da unutmuş olabilirsiniz.

— İçimden bir ses böyle diyor. Siyasetten bütünüyle nefret ederim.

— Siyaset benim için çok önemli. Aynı fikirde değiliz o zaman.

— Aynı fikirde olmadığımıza sevindim.

— Ama buraya şu insan hakları komitesinin himayesinde geldiniz; bundan bana hiç bahsetmemiştiniz. Her neyse, bunu öğrendim.

— Arjantin'de bir ağabeyim var, tek akrabam. Zengin. Sèyahatimi karşılıyor.

— Bu komite neden size bakıyor?

— Ağabeyimin etkisiyle olduğunu söylediler; bana yardım etmelerini istemiş. İyi de para ödüyor.

— Bunların hepsi çok komik.

— Larry, bana neden bu soruları soruyorsun?

— . . .

— Gazeteden ülkemdeki sorunların solcu bir ayaklanmayla başladığını öğrendim. . . . Bak, Larry, bilmeden pis bir işe bulaşabilirsin. Buradan gidelim. En sevdiğin kitapların yanında olmak istemiyorum.

— Teşekkürler. Yemek vücuduma iyi geldi.

— Ismarladığınız için teşekkürler Mr. Ramirez.

— Bir kaç dolara besleyici bir yemek yemiş oldum. Ismarlamasaydım, şu garip perhizlerden haberim olmayacaktı.

— Önceki günkü menü daha iyiydi, değil mi?

— Ben bugünkünü çok sevdim. Öbür gün nasıl olacak bakalım.

— Sizi her gördüğümde benim için para mı harcayacaksınız?

— Giysi harçlığım gerekmiyor. Yeni giysilere gereksinimim yok. İyi yemek yemeyi tercih ederim.

— Demek istediğim, sizden yararlanmak istemiyorum.

— Mevsimin ilk karı, bu ülkede özel bir anlamı var mı?

— Yok.

— Bu, kar karşısında insanın tatlı yiyesi geliyor. Dün bir yerde okudum . . . tam olarak nerede olduğunu hatırlamıyorum. Kar yağdığı ilk gün tatlı bir şey pişirirlermiş.

— Burada öyle değil. Kar yağınca insanlar şikayet eder.

— Tatlı bir şey yiyebilmek için her şeyi verirdim. Ama bana dokunuyor, Larry. Bu oda çok sefil değil mi?

— Hiç değilse, kişisel yaşamını koruyabiliyorsun.

— Bir ara, bir kaç poster asmıştım. Alabildiğim ucuz posterleri. Ama hemen sıkıldım. Neredeyse günün bütün saatlerini bu ufacık odada geçirdikten sonra, dinlence salonu dedikleri yere gidip, öbür dö-küntüleri, ziyaretçileri görmek hoşuma gitmiyor.

— Bu odaya bir televizyon gerek.

— Vardı, ama almalarını söyledim. Arteritim var, aynı şeyin bey-nime de olmasını istemiyorum.

— Başağın odanıza oldukça sık geldiğini farkettim.

— Yalnız olunca hiç gelmez; hep çağırمام gerekiyor.

— . . .

— Sana nasıl baktığını gördüm.

— Buna izni var, Mr. Ramirez.

— Rüyalar konusunda haklıydın. Dün gece gördüğüm rüyanın ay-nısını görmüş olamazsın.

— Neden?

— Rüyada sen vardın.

— Ben kendi rüyalarımnda her zaman varım.

— Ben hiç . . . şu dergiyi kaldır ve dediklerimi dinle! Bir kaç gün önce ansiklopedide çok hoşuma giden bir yüz gördüm. Edith Cavell'in yüzüydü. Birinci Dünya Savaşındaki kahraman bir İngiliz hemşire. Almanlar tarafından Belçika'da yakalanarak vurulmuş.

— Hiç duymamıştım ismini.

— Gençti, siperlerde çalışıyordu.

— Ağız ülseri mi (Trench mouth: Yazar siper anlamına gelen trench, ağız anlamına gelen mouth ve çatlak ağız anlamına gelen trench mouth ile sözcük oyunu yapıyor. Ç.N.) olmuş?

— O da ne?

— Öpüşmekten bulaşan bir hastalık. Yüzünde sivilce ve yaralar ortaya çıkıyor. Çocukken "Carol'ı ya da onu ya da bunu öpme, ağız ülseri olursun" derlerdi. Bu deyiimi hâlâ kullanıyorlar mı, bilmiyorum.

— Edith Cavell'in güzel yüzünü görmediğin için dalga geçiyorsun. Seninkisi sadece cahillik. Bunu kaldıramam. Neyse, sana rüyamı anlattayım. İngiliz askerleri tarafından geride bırakıldığını gördüm onun. Yaralıların yanından ayrılmıyordu. Bazıları çok ciddi durumdaydılar. Onları kurtarmayı umuyordu. Kötü olan, Almanların kendisine bir şey yapmayacaklarına emin olmasıydı. Genç bir Alman generali vardı. Sendin Larry. Ondan gelip seninle sevişmesini istedin. Reddedince şafakta idamını emrettin. Çok güçsüz hissettim kendimi; kaçmasını söylemek, onu kurtarmak istedim ama sesimi duyurmanın bir yolunu bulamadım.

— Ne güzel canlandırmışsınız beni. Siz de oldukça ilginçsiniz.

— Sen anlat rüyayı.

— Bir keresinde rüyamda kambur bir orkinos görmüştüm.

— Bana dün geceki rüyayı anlatmanı istiyorum.

— Hatırlamıyorum. Orkinosâ razı olmak zorundasınız.

— Dinliyorum.

— Yerde yeşil bir balık vardı. Yan yatmıştı. Çok büyük bir balıktı. Daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim. Odada benimle birlikte biri daha vardı. Bir kadın. Kadına bu ne diye sordum. "Yalnızca kambur bir orkinos" dedi. Sanırım bu açıklamasıyla yetindim.

— Kadın kimdi?

— Bilmiyorum. Sabahleyin kendime rüyanın ne hakkında olduğunu sordum. Önceki gece bir kadınla birlikte olmuştum. Sevişmiştik. Sırtının ve omuzlarının yuvarlaklığını hatırladım. Giysisinin rengi de balıginki gibi yeşildi. Kendime "Tanrım, bu Debbie" dedim. O gece bir şey beni iğrendirip kafamı karıştırmış olmalıydı; bu da rüyamda açığa çıkmıştı.

— Sanırım bunu anlamak pek kolay olmamıştır.

— Aslında, bir dizi balık rüyası gördüm. Bir keresinde bir Nova Scotia uskumrusu gördüm rüyamda. Kocaman, ikiye bölünmüş iri bir balıktı; kendim için büyük bir dilim kesmek üzereydim. Eti kırmızı ve çiğdi. Balığın içine baktım. Benimle birlikte yine bir kadın vardı. "Bu bir Nova Scotia uskumrusu" dedi. Ve bir parça yemenin dokunmaya-cağını söyledi.

— Devam et.

— Garip bir rüyaydı. Sabah neyi nitelediğini düşündüm. Yıllar önce, birlikte yaşadığım birkadınla tatile çıkıp Nova Scotia'ya gitmiş-tik. İri, kuvvetli bir kadındı. Daha önce uskumru görmemiş olduğum halde, adından dolayı çevik ve kuvvetli yapıya sahip bir balık olduğunu düşündüm. Kadın Nova Scottia uskumrusuydu. Rüyamda onunla cinsel ilişkiye girmeme izin verilmişti. Kadını balık, seksi ise yemek olarak canlandırmıştım.

— Neden?

— Buna bastırma deniyor.

— Eminim ikinci kadını daha fazla önemsiyordun.

— Evet, o uskumruyu severdim.

— Kimdi? Bilmek istiyorum.

— Sizi ilgilendirmez; sadece birlikte yaşadığım bir kadındı.

— Ondan bahsederken yüzün değişti. Onu hatırladığın için sevinmiş görünüyorsun.

— Yüzümde nasıl bir ifade vardı?

— Değişiklik yalnızca yüzünde değildi. Şimdi düşünüyorum da, senin hiç böylesine şiddetli ve aniden değiştiğini görmemiştim.

— Değişmek mi?

— Keşke açıklayabilseydim; böyle şeyleri anlamadığımı biliyor-sun. Bana ondan daha fazla bahsetseydin, belki. Kimdi? Bilmek istiyorum.

— Bana bakın, kurcalamayı kesin!

— Bana söylemeyecek misin?

— Hayır!

— Senin için önemli biri olmalı, değil mi?

— Dinleyin, Mr. Ramirez, lobideki şu yaşlı çift neden bize öyle kötü davrandı?

— Hurlamıyorum.

— Aranızda bir şey mi geçti?

— Onları daha az önemseyemedim. Önemli insanlar değil bunlar.

— Ama bana da kötü davrandılar; ne olduğunu bilmek istiyorum.

— Gerçekten, hiçbir şey. Hemşire dün kitap okumak için söz vermişti. Ama o yaşlı cadıya da bakmak zorunda kaldı. Soğuk algınlığından o kadar çok dert yanıyordu ki.

— Ee?

— Biliyorsun, Başak hemşire çok tatlı bir yaratık. Benimle birlikte olmak istedi. Bu yüzden, üçümüzü bir araya getirip okumayı denedi. Benim istediğim şeyleri değil, sadece gazeteleri. Ve yaşlı cadı, aslında kocası, en aptalca yorumları yapmaya başladı. Ben de yüzüne güldüm. Sen de aynı şeyi yapmaz mıydın?

— Bilmiyorum. Ne dedi?

— Sözcüklerden bazılarını anlamadı.

— Yabancı biri mi ?

— Hayır, yalnızca cahil.

— Sözcüklerden hatırladığın var mı?

— Örneğin, İran'ın nerede olduğunu bilmiyorlardı. Gazete okuyan herkes bilir. Yaşlı oldukları için haberleri izlemek zorunda olmadıklarını düşünüyorlar. Onlara acıyorum. Tembel ve benciller. Ne kadar yaşlanırsam yaşlanayım, her zaman olaylardan haberdar yaşayacağım. Ne zaman sana ihtiyaç duyulacağı bilinmez. Ne zaman harekete geçmen isteneceği.

— Anlıyorum. . .

— Hayır anlamıyorsun. Buraya geldiğimden beri devamlı okuyorum. Özellikle de tüm okuduklarımı hatırlayabildiğimi farketiktikten sonra. Bunu son derece kamçılayıcı buluyorum.

— Ama insanların köşelerine çekilmeye hakkı var.

— Yalnızca muhalefet olsun diye konuşuyorsun.

— Hayır Mr. Ramirez. Bence olaylardan haberdar olmanız harika, ama siz istisnasınız. Çoğu yaşlı insan buna zahmet bile etmeyebilir.

— Onlarla çok az ortak yanım var. Beni sıkıyorlar. Şu kadından bahset.

— Hangi kadından?

— Senin için böylesine önemli olan kadından.

— Bu konuyu konuşmak istemiyorum.

— Yani gerçekten önemliydi. Kabul ediyorsun.

— ...

— Geçen gün, sadece korktuğun şeyin seni kızdırabildiğini okudum.

— Bir psikolog gibi konuşan sizsiniz şimdi.

— Gerçekten korkuyorsun.

— Yeter, bunu tartışmayacağım. Başımın belasısınız.

— Ne kadar hoş konuşuyorsun.

— Hakettiniz.

— Kibar davranışın için teşekkürler.

— ...

— Nasıl oldu bilmiyorum ama, konuştuğumuz bunca saçmalık arasında sana bir şey söylemeyi unuttum. Oldukça önemli bir şey. Gidebilirsin.

— Ne dediniz?

— Biliyorsun, hemşirem gerçekten iyi bir kız. Bugün eve her zamanki gibi üçte gidiyor. Ama sonra geri gelecek. Bunu yapmasına izin vermeyecektim aslında. Bakması gereken bir ailesi var. Ama, hayır, onu durdurmanın yolu yoktu. Beşte gelmek istedi. Ne olacak bil bakalım? Geliyor. Bana kitap okumaktan hoşlandığını söyledi. Kitap hakkında daha karar vermedik. Belki bir Jane Austen, ya da diğer Brontë kardeşlerden bir şey. Ne güzel bir davranış değil mi?

— Evet, çok güzel.

— Ama Larry, böylece, senin iki saat kalman gerekmiyor, erkenden gidebilirsin.

— Pekala.

— Para konusunda kaygılanmana gerek yok; ücretinin tamamını alacaksın. Öğle saatleri için benden para almayacağını biliyorum ama zamanın kalan kısmı için sana para ödenecek.

— Harika.

— Şimdi düşünüyorum da, ona hiç para önermedim. Garip davranmışım. Eminim bu parayı kullanabilirdi. Bugün konuyu açarım. Gü-

cenmez umarım. Bir de kabul ederse, ne güzel olur! Tabii, bu başka bir sorun yaratıyor. Sana ve ona aynı anda para ödemem olanaksız. Anlıyorsun beni, değil mi?

— Elbette.

— Bu konuda gerçekçi olmalıyız. Yani, şu anda. Çünkü önerimi kabul edecek. Biliyorsun, Larry, seni başka genç bir adamla değiştirmeyi düşünmezdim . . . ama bu kız! Ne kadar tatlı olduğunu biliyorsun. Şefkatine ihtiyacım var. Garip geliyor ama, senden gelmeni istediğim son kezdi bu. Keşke ayrıldığını görmekten üzüldüğümü söyleyebilseydim. Yerine geçeni düşün! Bir melek. . .

— Bu değişiklik için komitenin onayına ihtiyacınız yok mu?

— Hayır.

— Atlatılmak hiç hoşlarına gümeyecek.

— İlk kez olmuyor ki bu. Seni tutmak için de izin istemedim.

— Komite beni bilmiyor mu?

— Komite bakımevinde görevli olduğunu düşünüyor. Bakımevi ise komite görevlisi olduğunu. Doğrudan ben tuttum seni, acenta aracılığıyla elbette. Hiçbir şekilde komiteyle ilgisi olmayan birini istedim. Gözetlenmek istemiyorum. Harçlığımı haftada bir alıyorum nasılsa.

— Ne zaman geri gelecek demiştiniz?

— Beşte. Şimdi gidebilirsin istersen. Arada kestireceğim. Beni uyandıracak.

— Bu olanaksız. Beşte çocuğunu yüzme dersine götürüyor.

— Nereden biliyorsun?

— Daha sonra buluşacağız, Mr. Ramirez.

— Kimle buluşacaksın?

— Başakla. Paltomun cebine not bırakmış.

— İnanmıyorum.

— O zaman bekleyin onu.

— Yüzme dersi nerede?

— Bu mahallede, evinden iki sokak ötede.

— Kocasını nerede peki?

— Geç saate kadar çalışıyor.

— Ev nerede?

— Sizin bilmenizi isteyeceğinden emin değilim, Mr. Ramirez.

— Belki de bir hata yaptım, çünkü iki randevum var. Birini öbü-

rüyle karıştırdım herhalde. New York'taki insan hakları komitesinden çok önemli bir kaç kişi beni görmeye geliyorlar. Niye bilmiyorum. Onların işleriyle hiç ilgim yok. . . . Belki de beşte hemşireyle değil onlarla buluşacağım.

— Herhalde öyledir.

— Ziyaretlerinden sana hiç bahsetmediğimi söyleme sakın.

— Hayır, hiç bahsetmediniz.

— Tüm bu ilgiden biraz rahatsızım. Söyle bana, Larry; sen de aşırı ilgiye bayılan insanlardan mısın? Yoksa sen de benim gibi misin? Ben fazla şamataadan hoşlanmam.

— Hiç o kadar ilgi görmedim.

— Her neyse, eğer o tatlı kız gelirse, sanırım ondan hoşlanırlar. Ya da arayıp bugün gelmemelerini, yalnızca benim için zahmet etmemelerini söylemek, daha mı iyi olur?

— Gelseler iyi olur.

— Hayır Larry, dinle, sana numarayı vereceğim, onları arayacaksın, tamam mı?

— Bunlar çok meşgul insanlardır; randevuya sadık kalsanız daha iyi olur.

— Öyle mi dersin? Hayır . . . git ara onları. . .

— Hemşire gelmeyecek Mr. Ramirez.

— Başaklar bazen zaman ve randevu gibi şeyleri karıştırırlar. Eminim beşte burada olacak; görürsün. . . ve eminim bakımevindeki bazı insanları bize çay ve pasta getirmeleri için razı edebiliriz. Çay koyacak daha iyi birini düşünebiliyor musun? Derhal bir melek olduğunu anlayacaklar. . . . Gelmemeleri de olası. Meşgul oldukları için, toplanıyı unutabilirler. Her neyse, umarım gelirler; çay, pasta ve hemşireyi kaçırmaları gerçekten yazık olur. Eminim bu insanlarla tanışmak, onun için de yararlı olacak. Kariyerine yardımcı olabilirler. Etkili kişiler . . . bu arada, senin gidip sık bir pastaneden güzel bir pasta alman iyi olmaz mıydı? Böyle bir zamanda, ne kadar tutacağının önemi yok.

— . . .

— Hayır, bunu yapmanı istemeyeceğim.

— . . .

— Senin yaşında iş için bir yere gönderilmek küçük düşürücü olmalı.

— . . .

— Endişelendiğim için değil, ama param biterse, ücretini almak için öbür haftanın harçlığını alana kadar bir kaç gün beklemesini isteyeceğim ondan. Para konusunda senin kadar darda değil; onun için bu bir lüks, fazladan bir kaç dolar. Kimbilir, küçük kızı için oyuncaklara harcar belki de.

— ...

— Bir şey daha var. Seni komiteye tavsiye edeceğim. Kendi alanın tarih, konusunda iş bulmayı denemelisin! Böyle hizmetçilik işleriyle zaman kaybetmeyi bırak artık.

— Sağolun, ama o işe geri dönmek istemiyorum.

— Neden?

— Kendimi hazır hissetmiyorum.

— "Kendimi hazır hissetmiyorum" da ne demek?

— Yalnızca hazır hissetmiyorum, o kadar.

— Nasıl istersen . . . hepsinin üstüne, eğer görevliler bu akşam erken giderse, yarım saatini bana kitap okumak için ayırabilir . . . açgözlü olduğumu düşünüyorsun, biliyorum. . . Larry, sanırım, şımartılıyorum. Ben yaşlı bencil bir adamım. Ama, ne güzel ki, artık benimle uğraşmak zorunda değilsin; geri gelmen gerekmiyor. Senin yerini alacak, eminiin.

— ...

— Larry geceleyin beni korkutmak için pencereden geliyor.

— ...

— Bu gece de gelecek, aynı geçen gece geldiği gibi. Umulmadık şekilde. Beni her zamanki gibi ürkütüp rahatsız edecek.

— ...

— Buradasın, değil mi?

— ...

— Yanıt vermediğin sürece beni böyle bekleteceksin; dinlenemeyeceğim.

— ...

— Larry, saatlerdir beni tetikte bekletiyorsun. Komik hallerinle beni korkutamazsın.

— ...

— Larry, gerilim beni yordu. Gerilimin ne olduğunu kesinlikle öğrettin bana.

— ...

— Gerçekten yorgunum, ama başka sözcüklerin, daha asil olanlarının anlamını tartışmak istiyorum.

— ...

— Larry, gittin mi? Odamda yalnız mıyım? Bir not düşmek için ışığı açsam, arkamdan gizlice sokulabilirsin. . . hatta yazdığımı okumaya bile cesaretin olabilir.

— ...

— Güzel bir gün. Dışarı çıkalım.

— Nezleyim.

— Hani? Sesiniz nezle değilmişsiniz gibi.

— Olacağımı hissediyorum.

— Temiz hava iyi gelir, Mr. Ramirez.

— Dışarı çıkmak istemenin özel bir nedeni mi var?

— Burada oturmak benim için daha rahat.

— Dışarı çok soğuk mu?

— Hayır, hava güzel. Serin ama güneş var. Sağlığınız için burada oturmaktan iyidir.

— Onu işten atacaklarını duydum.

— Kimi?

— Hemşireyi. Başka kimi olacak?

— Neden?

— Hırsız galiba. İnsanları gözetliyormuş. Çok çirkin bir olay. Hem de bir gammaz.

— Gammaz mı?

— Evet, aynen öyle.

— Hastalara göz kulak olmak onun görevi.

— Kişisel evraklarını inceleyerek mi? Böyle yapılır mı hiç?

— Hayır yapılmaz. Ama belki herkesi izlemesi için emir almıştır, Mr. Ramirez.

— ...

— Belki de yönetimin siyasetidir. Yine de çok iğrenç.

— Her şey ufak, önemsiz bir şeyin çalınmasıyla başladı. Ama

sonra bunun ilk yaptığı şey olmadığını keşfettiler. Daha önce mahkum olmuş. Karanlık bir kadınmiş meğer.

— Daha geçen gün ona aşıkınız. Hemen önceki gün.

— Onu iyi tanı mıyordum. Ama artık tanıyorum.

— Onu gerçekten kovacaklar mı?

— Kimbilir? Beni en çok çileden çıkaran şey, onun gibi kişilerin bazen yakayı ele vermemeleri. Mahkum olmuş biriyle ilişkide olduğunu bir düşün. Berbat bir şey.

— Artık ona kitap okutmak zorunda değilsiniz.

— Elbette, okutmayacağım.

— Bana caniliklerinden biraz daha bahsedin.

— Yaptıklarını hafife alıyorsa benziyorsun. Tabii ki, kovulmayacağını biliyorsun. Biri sana söylemiş olmalı. Sen de onun tarafını tutuyorsun. Casusun tarafını.

— Bir bakımevindeki insanların siyasi görüşleriyle kim ilgilenir?

— Birinin ilgilendiği ortada. İşte, sen de siyasi görüşleri soruşturduklarını kabul ediyorsun.

— Dahası, demin yalan söylediniz Mr. Ramirez.

— Nasıl cesaret edersin?

— Hemşire hakkındaki olaya inanmıyorum. Hepsini siz uy durdunuz.

— Keşke yalan olsaydı. Keşke beni izlemiyor olsalardı. Bunu neden yapıyorlar bilmiyorum. Belki çok masumcadır. Sadece tedavinin bir parçası. Onlardan bir şey saklayıp saklamadığımı, kafamda neler olup bittiğini öğrenmek istemeleri mantıklı. Ama bana yaklaşma yolları çok hatalı. Beni bütünüyle karanlıkta bırakıyorlar. Bunu biliyorsun, değil mi?

— Yani nasıl karanlıkta?

— Bana dışarı çıkmadan önce ne olduğunu söylemiyorlar . . . Arjantin'deki hapishaneden.

— Hapiste miydiniz?

— Yetkililerin hatasıydı. Tüm bildiğim bu. Beni yalan yere dolandırıcılık ya da onun gibi bir şeyle suçladılar. Serbest bırakıldığımda, kardeşim beni buraya yolladı. Doktorlarım benden daha çok şey biliyor. Herhalde tüm ayrıntıları öğrenirsem, kötü olurum diye düşünüyorlar.

— Yanlış bir şey yapmış olabileceğinizden korkuyorsunuz. Yap-

miş olabilirsiniz; birini incitmiş olabilirsiniz.

— Neden böyle söylüyorsun?

— Her zaman size saldırıldığını düşündüğünüz için.

— Bir şey biliyor musun, kesin olarak?

— Hayır.

— . . .

— Gerçekten kötü, çok kötü bir şey yapmış olmaktan korkuyorsunuz.

— Larry, komiteye burada olanlardan bahsedersem, seni de şüphelilere dahil etmem gerekecek. Ama tabii onlara başvurmadan önce kanıta ihtiyacım var.

— Neyiniz var? İyi görünmüyorsunuz.

— Çok kötüyüm.

— Doktor çağırayım mı?

— Hayır. Görünüşüm çok rahatsız ediciyse gidebilirsin.

— İyi, hoşçakalın. . .

— Böyle bir zamanda benimle nasıl dalga geçebilirsin? Lütfen. . . lütfen. . .

— Lütfen ne?

— Dinle. . . gitmeden önce. . .

— Çok solgunsunuz. Sanırım doktor çağırmanız gerekiyor.

— Hayır, yapabileceği bir şey yok.

— Durun bakayım. . . . Alnınız çok soğuk. Elinizi verin. . . . Buz kesmişsiniz!

— Lütfen artık git . . . ya da bana acıyı geçirecek bir şeyler söyle.

— Dinleyin Mr. Ramirez, birine zarar vermiş tek insan siz değilsiniz. Vietnam'da ben bir adam öldürdüm.

— Askere gitmediğini söylemiştin.

— Yalan söyledim.

— Neden?

— Hakkımda kötü şeyler düşünmenizi istemedim. İki yıl orduda kaldım.

— Öldürdüğün adam tanıdığın biri miydi?

— Hayır, adını hiç öğrenmedim. Müfrezemiz bir köyde arama yapıyordu. Köylüler günler önce gitmişti. Orada sadece Vietkong kalmış olmalıydı. Silahlarımız hazırды. Birden arkamda birinin olduğunu hissettim. Geri döndüm ve koyu renk giysili ufak bir adam gördüm. . .

— Biliyorum, birine benziyordu. . .

— Hayır, yalnızca bana bakıyordu. İnsanların bana sezdirmeden yaklaşmasından nefret ederim. Onu kurşunlarla kalbura çevirdim.

— Ve onu derhal tanıdın. . .

— Hayır, onu daha önce hiç görmemiştim. Cesedine baktığımda, asker olmadığını gördüm. Sadece evini terketmek istememiş olan bir köylüydü.

— Onu ilk sen vurduğun için şanslıymışsın; seni herhalde bıçaklayacaktı.

— Evet, beni parçalayacağını düşünmüştüm.

— Son derece acımasız davranmışsın; silahını almayı denemeliydin.

— Tartışacak bir şey yok; en çabuk kurtuluş yolu buydu.

— Ondan sonra ne yaptın?

— Yanıldığımı anladım. Kötü niyetli değildi.

— İhtiyarın ölüsüne kapanıp ağladın mı?

— Hayır, ama kendimi çok boktan hissettim.

— O gece ne oldu? Uyuyabildin mi?

— Evet, uyudum.

— Ama yatmadan önce, Saygon'daki şu genelevlerden birine gittin.

— Kadınlar harikaydı, Mr. Ramirez. İpeksi, bronz tenler, orası burası açık elbiseler, boyalı yüzler ve tiftilmiş saçlar. Amerikalılar için süslenilmiş. Ve seksi. Tüm düşündükleri seks ve pârâydı. Sadece seksi düşünen bir kadınla olmak güzel şey. Seni açıkça davet eden bir kadınla.

— Yalnız mı gittin?

— Evet.

— Üstlerinden biri de orada değil miydi? En iyi kızla sen mi birlikte oldun? Yoksa subay mı oldu?

— Kimseyle gitmedim.

— Şu bayağı odalar nasıldı?

— Bazen duvarda bir ayna vardı. Kadını ve kendimi aynanın önünde öyle ayarlardım ki, beni okşarken kadının sırtını ve kalçalarını görürdüm. Mr. Ramirez, hâlâ sekse ilgi duyuyor musunuz?

— Önemli olduğunu biliyorum. Ama hâlâ anlayamadığım şeyler var. Aşk sahneleri okuyordum. Bazıları bir şey ifade ediyor. İnsanların

okşamaktan hoşlanmalarını anlıyorum ama diğer şeyleri anlamıyorum.

— . . .

— Lütfen bana genelevdeki kızdan biraz daha bahset.

— Bakın Mr. Ramirez, bunlardan hiçbiri asla olmadı. Göğüs ağrınız geçti; artık normal nefes alabiliyorsunuz. Devam etmenin anlamı yok.

— Yalan mıydı?

— Evet, yalandı. Hiç yurtdışına çıkmadım.

— . . .

— Tümüyle uydurma, gerçekdışı.

— Neden?

— Neden olmasın? Siz de bana Soho'daki adam hakkında yalan söylediniz.

— Ama oraya gitmiş olan üstün, subaydan bir şeyler bilmelisin. Sana kızlardan söz etmiş olmalı. Sen de bana anlatmalısın.

— Hayır. Hepsini uydurdum.

— Eğer o gece uyuyabildiysen, o kıza borçlusun bunu.

— Mr. Ramirez, size söyledim, her şeyi uydurdum.

— Seni okşadı, çünkü para alıyordu. Anlayamadığım şu: O zaman sen neden onu okşadın?

— Aynada yansıyan sırtına, saçlarına bakmak, sıcaklığını hissetmemek, yüzündeki şefkatli ifadeyi görmemek. . .

— Sıcaklığını neden hissetmedin?

— Biriyle yüzyüze olmak zevktir. Aldığın zevkin diğer insanın yüzüne yansıdığını görmek. Bir ayna ise daha ahlaksız; sahnenin dışına çıkıp diğer kişiyi bir eşya gibi görmeni sağlıyor. Bir nesneye indirgenmiş olarak, kendini tamamen sana teslim etmesini, ayaklarına kapanaarak içini boşaltmasını gösteriyor. Üstelik çok heyecanlandırıcı .

— Hangi duygu daha güçlü?

— İnsan ikisine de ihtiyaç duyuyor.

— Ama neden sadece bakmak değil de, okşamak?

— Beni okşadıkça varlığının gitgide yokolduğunu hissediyorum.

— . . .

— Beni anlamıyorsunuz değil mi? Bu tümüyle bir insanın sadece senin için varolan bir nesneye, bir köleye indirgenmesini görmekle ilgili. Neden bilmiyorum ama insana zevk veriyor. Heyecanlandırıcı.

— Dokunduğunda ne oluyor?

— Belki de porno film seyretmeye gitmeliyiz. Bugünlerde özürler için özel olanaklar var. Sandalyenizi koridora koyarız.

— Film seyretmek değil soruma yanıt vermeni istiyorum. Neden dokunmak ihtiyacını duyduğunu öğrenmeliyim.

— Birini okşamak için onu sevmek gerekmez, sadece biraz hoşlanmalısın. Okşayışın kendi ivmesi vardır.

— Senin okşayışların, karşıdakinin okşayışları gibi mi, yoksa farkı var mı?

— Aynı.

— Birinin neden başkasına dokunduğunu hâlâ bilmiyorum.

— ...

— Öbür herife, subaya senden önce kızla birlikte olmasına izin vererek kibarlık etmişsin.

— Yine başladık.

— Genelevin nerede olduğunu bilmediğini söyledin. Üstlerinden biri seni oraya götürmüş. Yoksa tam tersi miydi? Benimle sabırlı olman gerektiğini biliyorsun. Her şeyi çabuk unutuyorum.

— Çok da kolay uyduruyorsunuz.

— Beni şaşırtmaya çalışıyorsun yine. Kız kesinlikle genelevdeki en iyi kadındı. Ve sen önce subayın onunla birlikte olmasına izin verdin. Bu senin arkadaşlığa önem verdiğini gösteriyor.

— Bakın, üstüm falan yoktu. Geneleve de gitmedim.

— Bir keresinde doktoruma bu duyguları sordum.

— Ne dedi?

— Çok aç olduğum zamanları düşünmemi istedi. Ama bu neredeyse hiç olmuyor. Çok iştah açıcı yemekleri düşleyip, sonunda istediğim kadar yemek yiyebileceğimi düşünmemi istedi. Çünkü hemen uykum gelir. Derin, canlandırıcı bir uykuya dalarım. Ya da susadığımı ve sonunda en sevdiğim şarabı içtiğimi düşünmemi söyledi. Bu da beni uyutur. Ama hiç susamıyorum. Sadece ağrımın yatıştığını ya da arttığını hissediyorum.

— Mr. Ramirez sizi bir fahişeye götürmemi ister misiniz? Bunu ilaç harcaması olarak saydırabilirsiniz.

— Sanırım bir fahişeye gitmeden önce arzunun ne olduğunu hatırlamak gerek.

— ...

— Biri böyle zamanlarda ne düşünür? Doktorun söylediği gibi düşünmeye ara vermek için ne yapmak gerek?

— Aslında, bu fazla sorun değil. Düşünmeye ara vermek ya da beyninin boşalması değil bu. Her zamanki dertlerin ve endişelerin kaybolması. Plan yapmayı bırakırsın. Kafadaki görüntüler peşlerinde diğer görüntüleri de sürükleyerek yüzerler.

— İlk önce hangi görüntüler aklına gelir?

— Bazen yıllar önce gittiğim yerleri hatırlarım. Unuttuğumu sandığım şeyler, anılar hücum eder. Savunma mekanizmam çöker. Çok hoş bir duygudur kendini bu hücumla kaptırmak.

— Lütfen hatırladığın manzaralardan birini anlat.

— Tepeler, sıra sıra tepeler. Yeşillikler ve göller.

— Soğuk mu orası? Rüzgarlı mı?

— İklim her zaman mükemmel. Rahat, sakinleştirici.

— Bu manzarayı bir resim ya da fotoğrafta mı gördün?

— Hayır, gittim oraya. Şehir dışında ziyaret ettiğim yerlerden biri?

— Bir tanesinin adını söyle.

— Cape Cod'ın kum tepeleri. Çok az seyahat ettim.

— Manzarada genelde kim var? Sen de var mısın?

— Bazen sadece manzarayı görüyorum; bazen ben de varım.

— Ne yapıyorsun orada?

— Hımm. . . Bir şey yapmıyorum. Manzara sadece bir resim, bir görüntü, şekiller ve renkler. Ve hep farklı biçimlerini düşünüyorum, zevkli olan da bu.

— Orada ne yaptığını sorduğumda, hemen yanıt veremedin; sonra da rahatsız olmuş gibi konuştun.

— Rahatsız olmadım. Sadece aklımdan geçeni anlatmak çok zor.

— Uykuya dalmadan önce gördüğün son manzara ne?

— Bazen rüyamda da manzara görüyorum. Bunlar hep çok hoş rüyalar. O zaman manzara bir kadının keşfettiğin vücudu gibi.

— Konsantre olmaya çalış ve uykuya dalmadan önce gördüğün son manzarayı anlat bana.

— Yeter artık. Bu konuda daha fazla düşünemiyorum.

— Böyle zamanlarda organında ne hissettiğini açıklayabilir misin acaba?

— Sadece oranda hissetmiyorsun. Tüm vücuduna yayılıyor. Sanki. . . nasıl açıklayayım. . .

— Sanki ne?

— Ne anlamı var?

— Ne hissettiğini açıklayamadığına göre en azından neye benzettiğini söyleyebilir misin? Şu anki durumumda yaşayabileceğim ya da hatırlayabileceğim bir şey mi ?

— Hiç yüzmeye gitmiş mi?

— Son zamanlarda hayır. Ama neden bilmem, nasıl olduğunu hatırlıyorum.

— Su çok ılık ya da soğuk değil. Tam olması gerektiği gibi. Yüzmüşsün. Sudan çıkarsın ve su damlaları vücudunda parlar, derin sızlamaya başlar. İşte seks sırasında böyle hissediyorum kendimi.

— Bu duyguları hatırlıyorum. Ama bunlar gördüğüm; bir çok insan için olduğu kadar önemli değildi, benim açımdan. Benim anlayamadığım bu duyguların önemi.

— İşin bittikten sonra, o kişiyi sevmiyor olsan bile bir şekilde önemsediyiğini farkedersin. Başta kayıtsız, içerlemiş ya da canın sıkın da olsa.

— Bu senin seks anlayışın ve ben çoğunun anlamıyorum. Eğer sana zahmet olmazsa, genelevdeki diğer herifin ne hissettiğini bilmek istiyorum.

— ...

— İkinci de en iyi kızı istiyordunuz. Kızı o adama kaptırmak çok acı verici miydi? Onun diğer kızlardan farkı neydi?

— ...

— Neden daha iyiydi?

— ...

— Daha iyi olabilir miydi? Yoksa olduğu gibi iyi miydi?

— Gerçekten arzuladığın kişiden mi bahsediyorsun? Seni mahveden kişiden mi? Onu gördüğünde cinsel isteğin harekete geçer. Gözlerin kamaşır. Bu büyüğü nesne sanki seni dondurur.

— Ama sonra onu elde edersin.

— Hayır asla. Diğerlerine kolayca sahip olabilirsin, ama onu her zaman özlersin. Gerçekten istediğin kişiye sahip olmak, bir sürü sorunu çözer, boşluğu doldurur, bir çok yarayı iyileştirir. Gerçekte ulaşılmazdır: ona yaklaştıkça zayıflarsın.

— Ama sonunda ona sahip olursun. Hatırlamak istiyorum. Onu elde ettiğimi biliyorum çünkü. Yalnızca hatırlayabilseydim. Burada

olmamasını önemsemezdim o zaman.

— . . .

— Onu elde ettiğimi söylediğimde bana inandın mı?

— Hayır.

— Neden?

— Bence bu bir düş. Birinin ya da bir şeyin bizi bütünleştirebileceği.

— Genelevdeki kız neden mükemmeldi?

— . . .

— Onu çok iyi hatırlamıyorsan, olağanüstü bulduğun daha mükemmeli olamayacak başka bir kadını düşün.

— . . .

— O anda sadece bakıp geçilemeyecek bir manzara hatırlıyor musun?

— . . .

— Unuttun mu?

— İnsanı etkileyen, manzaranın neyi simgelediği idi.

— Larry, manzaranın kendisi yeterli değil mi?

— Bir şeyi simgeliyor. Sanırım bir şeyi simgeliyor.

— Cape Cod'daki kum tepeleri neyin yerine geçiyordu ?

— Eğer bir kadın mükemmelse ona çok zor yaklaşabilirsin. Öyle mükemmel bir tanrıçadır ki, birinin onu doğrudan düşlemesi, neredeyse kibirliliktir; bu yüzden tüm bu görüntüler, görüntülerin yerine geçen şeyler ,vesaire.

— Bir şeyi önceden bilmeden onun hakkında bu kadar istekli olamazsın. Onunla hiç birlikte olmadığın doğru değil. Birlikte oldun ve yitirdin onu. Biliyorum, çünkü daha önce sahip olmadığım bir şeyi elde etmek o kadar önemli değildir. Sen de, aynı benim bir sürü diğer şeyi hatırlayamadığım gibi, onu hatırlamıyorsun. Ona sahip oldun ve kaybettin, yalnızca hatırlamıyorsun.

— . . .

— Şu kum tepeleri, onları tam olarak hatırlayabiliyor musun ?

— Onları keşfetmeye bayılırdım. Dağlara tırmanıp vadilerde yürümek, bataklık kısımlarda güçlkle ilerlemek. Yeni bir araziye keşfetmek gibi bir şey yoktur. Ben bulmuşum ve ilk keşfiymişim gibi hatırlanmak, planını çıkarmak isterim.

Sorumu yunıt vermedin. Şu kum tepelerini tam olarak hatırlıyor

musun hatırlamıyor musun?

— Hatırlamıyorum.

— Neden ?

— ...

— Tartışmaya devam etmek istemiyor gibi görünüyorsun. Ama bana sen yardım etmezsen, kim edecek ?

— ...

— Sessizlik beni hasta ediyor.

— ...

— Ve sen hâlâ bana Saygon'daki subaydan bahsetmek istemiyorsun.

— Umarım asla meraklı ihtiyar bir adam olmam.

— Bir şey söyleyeyim mi ? Senin hafızan benimkinden de kötü. Bana daha önce arkadaşından bansettin. Seni orada gördüğü için utan-
dığın arkadaşından. Senden büyük ve daha yüksek rütbeli olduğu için,
önceden ona saygı duyuyormuşsun. O da sana biraz saygı
duyuyormuş.

— ...

— Kaçınmanın yararı yok. Olan oldu. Hepimiz yaptıklarımızdan
sorumluyuz. Ama öyküyü ilk anlattığında bana doğruyu söylemediy-
sen, şimdi düzeltmenin tam zamanı. Geneleve yalnız gittin; ilk defaydı
bu; nasıl gidileceğinden emin değildin. Yol kötüydü ama sonunda
oraya ulaştın. Orayı sana subay tarif etmişti. Onu genelevde bulduğun-
da neden bu kadar şaşırdın ?

— Bu adamın kafasında genelevden başka bir şey yok. Mr. Rami-
rez, geneleve çok sık gider miydiniz ?

— Seni oraya götürmeyi teklif ettiğinde subaya aynı bu lafları söy-
ledin. Bu yüzden genelevde ona rastlamaktan hoşlanmadın.

— Tamam, genelevdeyiz. Bakalım şimdi ne olacak ?

— Onu şarap içerken gördün ?

— Piriç şarabı içerken.

— Orada bekliyordu. Bunu daha sonra öğrendin. Bana bahsettiğin
müziği duydun; uzaklardan bir yerlerden geliyordu. Nereden geldiğini
bulmak istedin. Cesaretliydin, bir kapı açtın. Karanlık bir koridora açı-
lıyordu. Artık müziği daha iyi duyabiliyordun. Odalar vardı. Kapıları
aralık küçük odalar. Karanlık, hayır, bazılarında ufak mumlar yanıyord-
du. İçerdekilerin çoğu yaşlı insanlardı. Her biri portatif karyolalara u-

zanmışlardı, yalnız ve çok mutsuz görünüyorlardı. Hepsi de afyon rüyası gördükleri halde.

— Nasıl bir müzik çalıyordu? Bir Arjantin tangosu muydu?

— Hayır, bana Çin müziği olduğunu söyledin. Çok ince ve kırılgan, neredeyse dinsel bir müzik. Yürümeye devam ettin. Koridorun sonunda boncuklu bir perde vardı.

— Perdenin arkasında ne vardı ?

— Çok daha güzel bir odaydı. Kağıt duvara cizilmiş yastıklar zor farkediliyordu. Artık müzik daha da artmıştı. Dikkatli yürümek gerekiyordu. Yastıklara uzanmış garip bir şey vardı sanki. Tek ışık duvarın arkasından geliyordu, kağıt bir perde miydi yoksa ?

— Afyon çubuklarından çıkan duman var mıydı ?

— Evet. bana kokunun . . . ne kokusu demiştin ?

— İkinci kalite Kolombiya esrarı.

— Esrar olduğunu sandın. Aslında çok daha tehlikeliydi.

— Sigara.

— Hayır; yakılan küçük plastik toplardı; ansiklopediden öğrendim. Ve bana anlattığına benzeyen bir afyon tekkesinin resmi vardı. Sonra bilmiyorum, ya yastıkların arasında dolaşan yılanların korkusundan ya da fazla ümitlenmek istemediğinden, kadını bir an önce görebilmek için kağıt perdeyi yırtıp içeri atladın. Onun, genelevdeki en güzel kızın, orada olduğunu seziyordun. Subay onun hakkında bir şeyler söylemişti. Onu gördüğünde hayal kırıklığına mı uğradın, yoksa subayın söylediği kadar harika mıydı ? Herhangi bir yerinde bir kusur gördün mü ?

— Birkaç ben sadece.

— Ama artık çok geçti. Arkanda ayak sesleri duydun. Bu subaydı. Onu tüm gece beklemiş, ama kadın dışarı çıkmamıştı. Genelevi bulmanı ona borçlu olduğunu hatırladın. Ona minnettardın. Önce onun kadınla birlikte olmasına izin verdin.

— Evet. Önce onun birlikte olmasına izin verdim. Kadının siğiller falan her şeyi vardı. Göğüslerinden biri solmuş ve büzülmüştü.

— Herif onunla birlikte olduktan sonra mı böyle oldu ?

— Hayır.

— Sadece ona sahip olmak için subayı öldürmeye değmezdi, değil mi ?

— Subayı öldürdüm mü ?

— Hayır, tabii ki hayır. Peki, kadını özel ya da iyi, diğer kızları kötü kılan şey neydi ?

— Daha sonra plastik ya da balık gibi kokarlardı. Hiç yattıktan sonra bir kadının orasını kokladınız mı? Benzersiz bir şeydir bu. Yattıktan sonra üstümden kokuyu atmak için her zaman banyo yaparım. İki ya da üç kere sabunlanmak gerekir. Çürümüş, kokmuş, bozuk bir şey kokar, küf gibi. Kokuyu şişeleyip, bayılan insanları ayıltmak için kullanmalılar. Mr. Ramirez, bir kadının orasının kokusunu hatırlıyor musunuz ?

— Subaya bir vahiy gelmiş gibiydi. Hiç tehlike belirtisi yoktu, ama nedense seni bekleyip kampa birlikte dönmenin daha iyi olacağını düşündü. O mezbeledeki hava dayanılmazdı; cangıldaki geceye doğru ilerledi. Her şey sakindi; hiç kısırtı yoktu. Artık o yüzleri seyretmesi gerekmiyordu. Bir ağacın arkasına gizlenip seni beklemeye başladı.

— Ne yapacaktı ?

— Kıskanmış olabilir. Bu da senden kurtulmak için mükemmel bir fırsattı. Oraya bir gerilla pusu kurmuş olabilir. Düşman suçlanacaktı.

— Ödüllendirecekti demek istiyorsunuz.

— ...

— Beni vurdular mı vurmadılar mı ?

— Eğer subay orada olmasaydı, kesinlikle vururlardı. Sadece seni şaşırtmak, korkutmak için saklanıyordu. Sonunda sen dışarı çıktığında, tropik ormanda hareket eden gölgeler gördü. Sallanan palmiye ağaçları olamazdı, çünkü rüzgar yoktu. Eğilmen için bağırdı. Sen de eğildin, 'Düşman kurşunları sana ulaşamazdı. Vızılutlarını duydun. Kurtulmuşsun? Subaya borçluydun bunu.

— ...

— Gitme zamanın, değil mi Larry ?

— Belki, farketmez aslında.

— Bana bir iyilik yapmanı istiyorum, lütfen.

— Ne ?

— Lütfen yarın gidip bizim restoranda yemek ye. İşte para.

— Neden ?

— Ben gidemem, kendimi yeterince iyi hissetmiyorum. Ama sen gidersen bana her şeyi anlatabilirsin. Benim için iyi olacak, inan bana. Bazı tuhaflıkların olduğunu biliyorsun.

— Gir.

— Nasılsınız, Mr. Ramirez?

— Bugün salı değil mi? Burada ne işin var ?

— Şey, hasta olduğunuzu duydum. Uğrayıp nasıl olduğunuza bir bakayım dedim.

— Hemşire yatakta olduğumu söyledi mi?

— Önce de aradım ama resepsiyonist hasta olduğunuz için telefona gelemeyeceğinizi söyledi.

— ...

— Yarınki saatleri değiştirmek için aradım. Bir iş görüşmem var.

— Anlıyorum. . .

— Columbia Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalışmak için başvuruyorum.

— Hemen çalışmaya başlayacak mısın? Haftada kaç saat?

— Bir kaç ay içinde başlarım.

— Çok üşüyorum biliyor musun? Tansiyonum düştü. Devamlı soğuk ter basıyor. Koltukaltım şu anda ıslak, ayaklarım da donuyor, yine de ıslak. Halimden iğreniyorum. . . Artık dayanamıyorum. Koku-yorum. Günde birden fazla banyo yapamıyorum; beni çok yoruyor.

— Üzgünüm.

— Fazla yaklaşma. Paltonu oraya bırak. Beni koklamayı istemiyorum.

— Önemli değil, ter kokusunu dert etmem.

— İyileşmezsem yarın hastaneye kaldıracaklar.

— Neyiniz var? Dün iyiydiniz.

— Hastaneye kaldırılsam doktorlar bilmek istediklerimi bana söylememekte haklı olduklarını düşünecekler.

— Sizi anlamıyorum.

— Onlar için önemli olan beni her şeyden habersiz kılmak.

— ...

— Halbuki bilmeliyim. Bir darbeyi daha kaldıramayacak yıkıntı gibi davranmak istemiyorum.

— Doktorlar bu ülkeye gelmeden önce size olanların ne kadarını anlatırlar?

— Çok azını. Yanlışlıkla hapsedildiğimi, kimseyi dolandırmadığımı söylediler. Sonra bir uçak yolculuğu ve iki gün sonra bu ülkede bir hastanedeyim. Hepsi bu.

— Hapisteyken ne olduğunu biliyor musunuz?

— Hayır.

— Bilmek ister misiniz?

— Başka türlü iyileşemeyeceğim.

— Sonra beni ele vermeyin ama.

— Her yaptığın benim sorumluluğumda, Larry. Seni kimsenin izni olmadan tuttuğumu unutma.

— Pekâlâ, size bildiğimi söyleyeceğim.

— ...

— ...

— Dinliyorum. . . neden konuşmuyorsun?

— Sizinle aynı fikirdeyim, size zihinsel bir vaka olarak davranmakta hatalılar.

— Dinliyorum.

— Aileniz öldürülmüş.

— Nereden biliyorsun?

— Peki, o zaman şimdi neredeler?

— Bunu sana kim söyledi?

— Hemşire. Sordum ona. Pek profesyonel sayılmaz.

— Larry. . . Bana hiçbir şey bilmediğini söyledi.

— Sizi üzme istememiş. Ben de sizi üzme istemiyorum. Belki de bilmek istemiyorsunuz.

— Tüm söylediklerini anlat! Lütfen!

— Sırtüstü uzanıp sakinleşmeye çalışın. Öğrenirseniz iyi olacağını söylediniz. Bence de öyle. Ama sakinleşmelisiniz.

— Yapamam!

— ...

— Lütfen. . . tüm söylediklerini tekrarla.

— Pekala. Aileniz öldürülmüş.

— Nasıl?

— Evinize bomba yerleştirilmiş. Siz hapisteyken olmuş. Ama siyasi nedenlerle, dolandırıcılıktan değil.

— Doktorlar beni neşelendirmek istiyorlar. Beni inandırmaya çalışıyorlar. Ama beni böyle kolayca aldatmalarına izin vermeyeceğim. Umarım hepsi doğrudur.

— Ne? Söylediğim şey sizi neşelendiriyor mu?

— Ne hissettiğimi bilmiyorum. Ama onları bir bombanın öldürmesi kesinlikle olabilecek en kötü haber değil. Tabii eğer bu benim ailemse.

— Böyle demeye utanmıyor musunuz? Yaşamalarını tercih etmez miydiniz?

— Hayır.

— Neden?

— Bilmiyorum . . . çünkü o zaman . . . acı çekiyor olabilirler. Benim hatalarımı ödüyor olabilirler.

— Hangilerini?

— Hatırlamıyorum. Ama sen, sen niye bilmek istiyorsun ki? Biri seni casusluk için yolladı!

— Dolandırıcılığı siz uydurdunuz. Kardeşiniz de uydurmadı.

— İki yıl önce güçlü bir adamdım. Doktorlar söyledi

— O zaman şimdi söyledığıme inanmıyorsunuz.

— Nedenlerim var. . . inanmamak için.

— Söyleyin, Mr. Ramirez.

— . . .

— İçinizde bir yerlerde, gerçekte ne olduğunu biliyorsunuz. Size söylememe gerek yok.

— Hayır, var. Lütfen. Sana söylediği tüm yalanları bana tekrarlamalısın. Kimin öldüğünü söyledi? Benim için nasıl bir aile uydurmuşlar?

— Karınız, oğlunuz ve gelininiz.

— Bir zamanlar bir kadınla yaşadığımı biliyorum. Deniz kenarına giderdik, kum tepelerinin olduğu biryere. Ama hiç çocuğum olmadı.

— Size söyledim, çünkü bana aynen bunları söyledi. Gerçeğin yararı olur diye düşündüm.

— Larry, inan bana üzgünüm. Can sıkıcı olmak istemiyorum . . . kızgın görünüşümle.

— Böyle terlememelisiniz. Neden bir doktor çağırıyoruz?

— Hayır. . . gitmeden önce şunu dinlemeni istiyorum . . . bence hemşireyle buluşman hiç kibarca değildi. Ama hiçbir şeye de içerlemi-

yorum. Gençsin, gençlerin hissettikleri şeyler hakkında okuyordum. Nasıl duygulara köle olduğunuz hakkında.

— Hemşireyle hiçbir şey olmadı. Genç insanlar içinse kolay değil. Birlikte olabilmek her zaman kolay değil.

— Ama onunla buluştun.

— Hiçbir şey olmadı. Bir şey olsaydı bile ne olur yani? Genç insanların cinsel dürtülerinden neden şikayet ediyorsunuz? Hep bundan bahsediyorsunuz. Kötü, bencil bir şeymiş gibi konuşuyorsunuz.

— Kendimi iyi hissetmem için bana hiçbir şey olmadığını söylüyorsan, işe yaramayacak.

— Mr. Ramirez, bence siz bir dikizcisiniz. Yanınızdaki odadan gelen homurtuları duymanız için size bir şeyler ayarlamamı ister misiniz? Eminim ruhunuz yeniden canlanırdı.

— Mekanikle ilgilenmiyorum. Benim bilmek istediğim, insanın içinde olup bitenler. O gece seni beklediğini gördüğünde ne hissettin? Yoksa randevuya gelmedi mi?

— Şimdi aileniz hakkında verdiğim habere ne oldu? Bu daha önemli değil mi?

— Öyle bir ailem olmadı. Devam et.

— Sizin için böylesine önemli bir şeyi tartışmayı tercih etmez misiniz?

— Bunlar sadece senin uydurmaların. Bana hemşireden bahsetmek için uyduruyorsun.

— ...

— ...

— İsteğiniz emirdir. Nerede kalmıştık? Evet . . . bu randevularda bir sürü etken vardır. İyi gitmesi için binlerce şey gerçekleşmeli. Ya bir kişi bir havada, diğeri başka bir havadaysa? Ya da biri neşeli ve coşkulu, diğeri biraz durgun ve yardıma muhtaçsa?

— Randevular hakkında bir şey duymak istemiyorum. Senin hemşireyle buluşmanı dinlemek istiyorum.

— ...

— Lütfen. . .

— Söylersem iyileşecek misiniz?

— Söz veriyorum. . .

— Neye söz veriyorsunuz?

— İyileşmek için her şeyi yapmaya. Yani gücümün yettiğince.

— Bir vampir gibisiniz. Diğer insanların yaşamlarıyla besleniyorsunuz. Devamlı kanı çekilen kurbanın ne hissettiğini düşünmeye çalışın.

— Burada sadece bir kurban var, o da benim. Kötü sağlığı olan ve kötü bakılan bir kurban.

— . . .

— Larry, o gece bu kadar utandırıcı ne oldu?

— Hiçbir şey olmadı, sadece zorlama muhabbet.

— Kızının yüzme dersi ne kadar sürdü?

— Bir saat.

— Seni iki sokak ötedeki evine götürecekti. Kocasını geceleri çalışıyor. Bunları sen bana söyledin. Bir saati nerede geçirdiniz?

— Bir kafede oturduk.

— Neden evine gitmedin?

— Gitmek istediğime emin değildim.

— Çok çekici biri.

— Öyle.

— Neden bahsettiniz?

— Bir sürü şeyden. Böyle konuşmalar genelde esas konunun hep kenarından geçer. Binbir konudan, dünya olayları, diğer insanlardan konuşabilirsin ama zor olan birinin diğer kişiyle ilgili kendi duygularından ve ihtiyaçlarından bahsetmesidir. Asla doğrudan söylenmez, sadece örtük olarak dokundurulur. Sezdirmeler, imalar, flört etme. Flört ve bastırma el ele gider. Flörtten zevk almak için bastırma olmalıdır.

— Anlamıyorum. O gece gittiğinde başka bir şeyin olacağını umuyordun. Onu çok istediğinin farkındaydım. Beni yolundan atmakta sakınca görmedin. O istekle kör olmuştun. Seni evine götürecekti. Bu yüzden senin anlattıklarına inanmıyorum. İnsanların yaşamdan istediklerini elde ettiklerini bilmemi istemiyorsun.

— . . .

— İsteddiğini elde ettin, itiraf et.

— İnsanlar bazen tatmin olurlar; her zaman değil.

— İstiyor muydu? Yani, sadece flört etmek ve arzulanmak mı istiyordu?

— Bunu ve birşey daha istedi.

— Neyi?

— Seku ve nevgi.

— Sen ne istedin?

— Aynı şeyi.

— Bana söylemediğin şey ikinizin öbür gün tekrar buluştuğu.

— Düş gücünüze hayranım. İkinci kere olmadı, bir kez yeterliydi. Arzuladığım ama elde edemediğim biriyle bir arada bulunmayı çok saçma buluyorum.

— Onu elde etmekten sadece iki sokak ötedeydin, neden seni durdurmasına izin verdin?

— Durdurmadı. Ben kendimi durdurdum. Böyle işleri bozmaya eğilimim var. Bunu yapmanın, havayı dağıtmanın, bir yolu var. İki kişi birbirine sıcaklık ve yakınlık duyduklarındaki havayı. Kırılgan olurlar. Yalnızca bazı ciddi konuları tartışırken bile kırılabilirler.

— Sonunda evine gidip onu ilk kez kucakladığında ne hissettin?

— Size söyledim. Onu hiç kucaklamadım. Keşke yaşamım sizin düş gücünüz kadar canlı olsaydı. Yatakta bir kadınla beraber olduğum ya da ona sarıldığım noktaya gelirsem, o zaman hiç sorun yok. Sorun daha önce. Açık olup ihtiyaçlarını belirttiğinde, karşılanmaz ya da reddedilirse incinebilirsin.

— Düşündüğün kadar çekici değilsin ama canavar da sayılmazsın. Seni kim reddetti ve neden?

— Bilmiyorum. Hep böyle hissetmişimdir.

— En fazla incindiğin zamanı öğrenmeliyim. Ve bu acıyı nerende hissettiğini.

— Basurumda.

— Bu iğrenç. . . . Acı gözlerinde miydi? Gözlerim bir keresinde yanan buzla dolmuş gibi olmuştu.

— Ne zaman oldu bu?

— Hemşirenin seni spor salonunun dışında beklediği gece.

— . . .

— En fazla ne zaman acı çektin?

— Kendinizi neden reddedilmiş hissettiniz, Mr. Ramirez? Ertesi gün sizi görmeye gelecektim.

— Ama o gece beni görmeye gelmeyecekti. Seni seçmişti.

— . . .

— Aynı buz yavaşça beynime yayılıp beni uyuşturuyor. Cığerlerim bir saat daha işlevini yerine getirmeye devam ediyor. Kalbim de öyle. İşkence çekeceğim ama düşünemeyeceğim. Beni öldürenin ne

olduğunu bilemeyeceğim.

— . . .

— Sapırm bu sana garip gelmiştir. İhtiyar bir adama olan yabancı bir şey. Bana hayatında hiç kendini bu kadar kötü, ölecek gibi hissetmediğini söyle.

— Ama hissettim. Daha da kötüydü, çünkü ölmeyeceğimi biliyordum.

— Ama Larry, öleceğini hissedersen her şeyi kaybettiğini düşünürsün. Bundan daha kötü bir şey yok ki!

— Yeter! Siz ne acayip bir ihtiyarsınız! Bir dakika önce bana akrabalarınızın ölü olmasının daha iyi olacağını söylediniz, ama kendiniz ölmek istemiyorsunuz.

— Kendimi koruyabilirim. Belki onlar koruyamaz. Eğer öldürülmüşlerse, bunun nedeni kendilerini nasıl koruyacaklarını bilmemeleridir. Bu dünyada kendimi koruyabilirim.

— İnsanları sıkabilirsin de. Bazen yetmişdört yıl yaşamış bir adamdan çok sızlanan bir çocuk gibisin.

— O zaman . . . sen hiç kangren ve diğer enfeksiyonlar gibi soğuk havanın yolaçtığı hastalıkları düşünmüyor musun ?

— Hiçbir zaman.

— Bu sağlıklı olduğun anlamına geliyor. Hayatın boyunca yaşadığın en büyük korku belki de ayın sonunu çıkartıp çıkartamayacağını bilmemek olmuştur.

— Bu hiç de hoş değil.

— Larry, bir şey isteyebilir miyim?

— Ne isteyeceğinize bağlı.

— Bana gözlerini kapayıp çok korkmuş gibi davrandığında ne gördüğünü söyle. Korku beni yendiğinde belki ben de aynı şeyi görmeyi deneyebilirim.

— Korunma mekanizmalarını mı öğrenmek istiyorsunuz?

— Senin düşmanlarını öğrenmek istiyorum. Onları benim düşmanım gibi görmeyi deneyeceğim. Gözlerini kapa ve neye benzediklerini söyle. Neredeyse zararsız görünüyorlar.

— . . .

— Evler mi görüyorsun? İçinde bulunmuş olduğun evler mi? Ya insanlar? Tanıdığın kişiler mi?

— . . .

— Sana ne yapıyorlar? Seni kim savunuyor? Arkadaşın gibi göründükten sonra kim sana ihanet ediyor?

— Pekala. En büyük korkularımdan biri artık çekici olmamak, görünüşümü artık kullanamamak. Belki bu korkuyu bilirsin. Artık çekici olmadığın noktayı nasıl atlattın? Kendini iyi hissedebiliyor muydun? hâlâ sürdürecektir bir yaşamın olduğunu, yaşamının anlamı olduğunu, hâlâ zevk alınacak şeyler olduğunu düşündün mü? Neye benziyordu? Bunu nasıl atlattın?

— Ben zavallının biriyim. Sana fazla şey veremem. Sana hiçbir şey veremem. Hiçbir şey bilmiyorum.

— . . .

— Tüm sahip olduğum . . . tüm sahip olduğum notlarımı bulma umudu.

— Tekrar şu acındırıcı teraneye başlamayın. Şu notlara çok fazla önem veriyorsunuz. Dışarıdan gelmeyecekler, bütünüyle sizin kafanızda onlar. Beyniniz zedelenmiş değil.

— Yüzünü tarif et. Senin arkadaşın olduğunu söyleyen biri var. Yan yana yürüyorsunuz, ama, sonra . . . sonra . . . geri çekiliyor. Döndüğünde elinde bir bıçak görüyorsun.

— Bu hep olur. İnsanlar samimiyetten, kendilerini biraz daha ortaya koymaktan, bağlı hissetmekten uzaklaşırlar. İhtiyaçları vardır ama korkarlar. Ben hep yaparım. Hep geriye çekilirim.

— Oh, hayır, sen yapmazsın Larry.

— Her zaman.

— Diğer kişi, arkadaki, o zaman senin yüzünü görür mü?

— Neden sözettiğinizi bilmiyorum.

— Arkadaki adamın yüzü nasıl? Bıçaklı adamın yüzü?

— . . .

— Boşver. Sana yeteri kadar soru sordum, değil mi? Bugün burada, yardımcı olarak değil ziyaretçi olarak bulunduğunu unuttum. Teşekkürler. Bir an bile yaptığını takdir etmediğimi düşünme.

— Önemli değil, geçiyordum, uğrayayım dedim.

— Önemli olan bu değil. Bugün buraya seninle hemşire arasında bir şey olmadığını söylemek için geldin. Kendimi dışlanmış hissetmeyeyim diye. . . Sadece benim iyiliğim için koca bir öykü uydurmaya zahmet ettin.

— Yalan söylemedim.

— Beni kandırmaya çalışman boşuna. Sen gelmeden önce hemşire buradaydı. Bana olanları gerçek biçimiyle anlattı. Senin ona doğru geldiğini gördüğünü söyledi. Sonra köşede durdun. Seni gördüğüne sevinmişti, bunu saklamadı.

— . . .

— Seni gördü. Sonra sen caddeyi geçip geçmemeye karar veremedin.

— Yaşamında birini kaybetmen yeterince kötü. Ondan sonra diğer herşey de anlamını yitiriyor.

— Caddeyi geçip geçmemeye karar veremedin. Belki de gözlerini kapadın. Karanlık mıydı? Cadde iyi aydınlatılmamış mıydı?

— Böyle zamanlarda sokağa dikkat etmezsin. Ağrı, kanser gibi her şeyi yutarak yayılır. Uykudayken geçer, ama bir kaç saniye sonra uyanırsın, tekrar başlar. Yine de hiç kendimi öldürmeyi düşünmedim. Neden acaba? Öyle derin bir ağrı ki yaşamın anlamını zedeliyor. Acı çekmenin anlamı olmalı. Ağrılı ve korkunç olduğu kadar bir ihtiyacı da karşılamalı. Acının varlığında intihar düşüncesi yoktur. Seni bir durumda kilitli tutar.

— Kafede senin yanında kendini hemen rahat ve güvenli hissettiğini söyledi bana, ayrıca. . .

— Keser misiniz! Kız arkadaşım beni terkettiğinde, derim soyuluyormuş gibi bir şeydi. Çok heyecanlıydım, ama bir perde çekip benim için hiç farketmiyormuş gibi davrandım. O eşyalarını toplarken evde sakın sakın kitap okuyordum. O da çok heyecanlıydı, tükeniyordu. İkimiz de mahvoluyorduk. Beni terketmek ihtiyacındaydı ama ona "kal, gitme" dememi istedi. Kimin neyi alacağına dair benimle kavgaya, etmeye çalıştı. Ona daha fazla şeyler verdikçe abartıp her şeyi istedi. Öylesine tepkisizleştim ki bana ulaşabilmesinin tek yolu saldırmaktı. Ama soğukkanlılığımı korudum, pes etmedim. "Kal, sana ihtiyacım var" demeyi reddettim. Sanırım zor olan buydu. "Sana ihtiyacım var. Sensiz zayıfım" diyebilmek. Bu kadarını kabullenemezdim. Bu yüzden önemsiz bir olaymış gibi davrandım, onca yıl birlikte yaşadığım kadından ayrılışım karşısında. Sanki kaybettiğim bir kediymiş gibi.

— Gözlerini açtın mı? Yoksa hâlâ caddeyi geçmek için mi bekliyordun?

— . . .

— Artık korkmamalısın; o akşam hakkındaki her şeyi unuttun.

Ama önemli değil. Çünkü ben hatırlıyorum ve sana anlatabilirim.

— Anlatın, ne oldu?

— Belki yalnızca bir sözcük, bir deyim gerekiyordu. Bu sözcüğü duyar duymaz, hemşire kocasını dışarı atmak zorunda olduğunu anlardı. Sadece bir sözcük ve seni bekleyen bir evin olmuştı. İstedğin kadınla birlikte sıcak, huzurlu bir yer.

— Bana boğucu geliyor. Orada yaşamak istemiyorum.

— Larry, arkadaki adamın yüzünün senin yüzün olduğunu söyledi. Onun sen olduğunu ve burada şimdi benimle olanın o olmadığını nereden bileyim?

— Söylediklerinizin tek kelimesini anlamadım.

— Kısa bir süre önce, daha bugün öğleden sonra bahsettin. Ve, ah! Bir şey daha hatırlıyorum: bir gün parkta bana diğerinin sesinin kötü niyetli olduğunu söylemiştin. Şimdiki sesini daha iyi bir sözcükle tanımlayamazdım.

— Size henüz kızmadım.

— Kızgınsan, bana bir keresinde sana kimin ikiye dört bir sopayla vurduğunu söyle.

— Babam.

— Kötü niyetli çıktı sesin. . . . Pekâlâ, bilmiyorsan ben sana söyleyeyim. Larry asla reddedilmedi. . . . halbuki sen bundan başka bir şey düşünemiyorsun.

— Yanılıyorsunuz. Reddedilmeyi de biliyordu. Onyediyasındayken, annesi onu dışarı attı; işi, parası yoktu. Okula gitmiyordu. Gidecek hiçbir yeri yoktu.

— Hayır, yanılan sensin. Annesi değildi. Larry'yi korkutan babasıydı.

— Hayır, babası tehdit ve öfke doluydu, ama kararlı davranamıyordu. O yüzden çocuğu dışarı atmazdı. Sadece annesi böyle bir şey yapabilecek kadar güçlüydü. Ergenliğe erişir erişmez annesiyle kavgalar başladı.

— Olanaksız. Hemşire bana her şeyi anlattı; Larry hiç kavga etmezdi, hele bir kadınla.

— Birgün, sabah erkenden, arkadaşım Charlie'yi beyzbol oynamak için çağırdım. Spor ayakkabıları, tişört ve annemin bana hep aldığı bol tulumlardan giyiyordum. Omuzumda sopam vardı. Dağınık saçlı, zayıf bir çocuktum. Neyse, caddede yürüyordum. Bir kadın gördüm, işe

giden. Giyimine bakılırsa herhalde bir büroya gidiyordu. Yüksek topuklu ayakkabıları vardı. Eteğinin boyu hemen dizlerinin üstündeydi. Yüksek topuklar kadınların baldırlarındaki kasları gerer; atlar gibi caka satarak yürümelerine neden olur. Gözlerim baldırlarını, kaslarını ve kıvrımlarını buldu; ama esas beni uyaran onun vücuduydu. Birden pantolonumdan bir şeyin akuğunu hissettim; ne olduğunu anlayamadım; çok korkmuştum, ama kadını otobüs durağına kadar izleyip otobüse binmesini seyrettim.

— Larry'nin de bana aynı öyküyü anlattığını hatırlıyorum. Annesine nasıl sertliğini gösterdiğini de. Annesi onu alnından öpüp, endişelenmemesini söyledi; sağlıklı genç bir erkek oluyordu artık.

— İdeal anne, ha? Tek ihtiyacımız olan şey.

— Evet, ideal. Seninki gibi değil.

— Evet, benimki gibi değil. Kimseye bundan bahsetmedim. Çocuklara bile. Çok utanmıştım, güleceklerinden korktum. Kimseye söyleyemeyeceğim bir şey olduğunu düşündüm; kendi başıma yaşamak zorunda olduğum bir şeydi. Ve hep böyle oldu.

— Annen sertliğini gizlediğini gördü. Bu da onu kızdırdı.

— O gün beyzbol oynamadım. Eve dönüp inmesini bekledim. Birden giysilerimin farkına vardım. Ne kadar da bol ve çirkindiler. Sopamı atıp, bir elbise giyip otobüste kadını izlemek istedim. Onu tanımıyordum, benden daha uzun ve çok daha yaşlıydı. Aramızdaki fark kendimi biraz aptal hissetmeme yol açtı.

— İşte o zaman Larry gibi görünmeye çalıştın. Bir an için istediğin kişiyi aldatabilirsin. Ama sadece bir an için . . . Larry gitti. Yöneticinin odasına onun için bir zarf bıraktım. Bir not ve istediğini yiyebilirsin diye birkaç dolar.

— Onu pis bir pizzacıda gördüm.

— Ne zaman?

— Yıllar önce.

— Nerede?

— Manhattan'da.

— Manhattan'ın neresinde?

— Otuzdördüncü caddede.

— Orada ne yapıyordu?

— Pizza yiyordu.

— Batıcı laflar kullanma.

— Sanırım yağlı bir kağıtta, bir parça Sicilya pizzasıydı, belki de mantarlı. Kenarlarından yağlar damlıyordu. Ağzının kenarında domates sosu vardı.

— Neden otuzdördüncü caddedeydi?

— Evi terketmiş, kalacak bir yer arıyordu.

— Daha onyediydi yaşındaydı.

— Evet onyediydi yaşındaydı.

— Evini terketmişti, çünkü onu bir kız bekliyor olabilirdi. Bu yaşta düşünebileceğin türden bir macera. Bu arada, seni sokağa atan an-nendi. Çöp gibi.

— Evet öyleydi. Dört ya da beş yıldır sorunlarımız vardı. Ergenlikten beri. Annemin ergenlikle bir sürü sorunu vardı. Ergenlik, sadece bana şehvet duygusu atfettiği düşünceler ve ahlaksızlıklar değil, cinsellikten gelen bütün bağımsızlık fikriydi.

— Annelerin bebeklerini yıkadıklarını biliyorum. Bu ne zaman sona erer? Kaç yaşında?

— Anne ilk olarak küçük çocuğun vücudu ve organından hoşlandığında. Baba işteditir, yaşamındaki tüm erkekler işteditir. Ortada sadece küçük bir erkek var, yıllarca yıkanılan, bakılan ve beslenen. Bu hoşlanmanın cinsel bir yönü olmaması olanaksız. Günün çoğunu annesiyle geçiren küçük çocuğa bunun etkisi nedir? Geceleyin babası eve gelir, yemek yer ve annesiyle yatar; bu biraz gizemlidir ama günün çoğunda kadın çocuğa aittir. Annesinin bir hödük olan babasıyla neden zaman geçirmeyi kabul ettiğini bile merak eder. Küçük erkek kendini babasından daha üstün hisseder. Baba büyüklüğü ve yaşı ile sadece görüntüde vardır. O gaspedicidir ve yok edilmelidir. Her gece eve gelip Anne'yle yatak odasında uyur. Küçük çocuk kendi odasına gitmek zorunda kalır. Annemin odasındaki tüm mobilyalar beni etkilerdi. Ayna, maun mobilyalar, pirinç şamdanlar, cam tepside parfüm şişeleri, aynanın kenarına ilâştirilen resimler, yatak örtüsünün püskülleri, dolabındaki iç çamaşırları, pudra kutusu, saç tokaları, lavanta torbalan, havlular, kombinezonlar, terlikler ve parke döşeme. Vücudunu istiyordum, ama bunu bilmiyordum. Beni yatak odasına sık sokmazdı. Bazen plaja gittiğimizde elbisesinin fermuarını çekmek zorundaydım. Arkadan fermuarlanıyordu. Hemen kalçalarının üstünden başlayan uzun bir fermuardı. Mayosunun önünü tutardı, askısı düşük olurdu. Fermuarı çekerdim. Olabildiğince yavaşça. Cesaretliysem fermuarı

kavrayabilmek için giysiyi biraz indirip sonra fermuarı çekerdim. O zaman çizgisinin başlangıcını, kalçalarını ve arkasındaki güzel kıvrımı görebilirdim. Yazın, bazen, çok sıcak olduğunda, sütyensiz bol bir bluz giyerdi. Mutfak masasına oturup gazete okurdu. Arkasında bir sandalyeye çıkıp okuyormuş gibi yapardım. Bluzundan içeri göğüs uçlarına bakardım. Koyu kahverengi ve büyük. Düşünebiliyor musun! Ve ona dokunamamak.

— Larry, arkadaşın çok iyi. Sonra ne olduğunu anlatmıştır.

— Çok yakındık sonra her şey bozuldu. Laf dinlemez, kendini beğenmiş biri oldum. Sabahın dördüne kadar dışarlardaydım. Sarhoş oluyor, sigara içiyordum. Felsefe, roman okuyordum. Onu kızdıracak her şey. Orada olmak dayanılmazdı benim için. Ama kavga eden insanlar derinden bağlıdırlar. Ayrılmak benim için gerçek bir kopuştu. Ama duygularımı belli etmedim, soğukkanlıydım. O benden daha üzgündü. Kavga ettik, ettik ve ettik. Git dediğinde tamam deyip çantamı toplamaya başladım. İçim parçalanıyordu, ama cüretkârdım.

— O gece nerede kaldın?

— İlk gece metroda uyudum. E treniyle bir aşağı bir yukarı gidip gelerek. Düşmeden oturarak uyumak olası. Kaymaya başladığında, başını ve omuzlarını yukarı kaldırırsın uyurken. Beynin hâlâ gerçekle bağlantılıdır. Bazen son durakta kondüktör gelip uyandırır, başka bir trene binmek zorunda kalırdım.

— ...

— Karımla altı aydır sürüyordu. Size ondan daha önce bahsettim, birlikte yaşadığım kadın. On yıllık evlilikten sonra oldu. Sona ermesi altı, dokuz ay kadar sürdü. Bir ay birlikte tatil yaptıktan sonra. Olanaksızdı. Başkalarıyla ilişki kurmaya başladı. Bana daha sonra söylediğine göre, onun düşüncesi ayrılmayıp ilişkimize dayanabilmek için başkalarıyla ilişkiye girmekmiş. Benim terketmemi istiyordu. Kışkırtıyordu beni. Gece uyandırıyor, sarhoş oluyor, ben seyrederken televizyonu kapatıyordu. Beni onu terketmeye zorlamak için. Çok acılı olduğu halde, onu terketmedim.

— ...

— Şimdi annemin söylediği bir şey daha hatırlıyorum: "Sekizden sonra gelirsen, kapıyı kilidi bulursun." Bu "dışarı çıkma" demek kadar kötüydü. Ölesiye giyinmişim. Randevum vardı. Kendimi erkek gibi hissediyordum ve saçma bir kurala yenik düşmeyecektim. Sonuçlarını

düşünmeden, cüretkârca davrandım. Onbirde eve geldiğimde kapı kilitlenip, zincirlenmişti. Anahtarımın açamayınca 'ben de siktir dışarıda uyurum' deyip otobüse atlayıp metroya gittim. Bütün gece bir trende uyudum.

— Yalan söylüyorsun; demin bir çantadan bahsettin. Şimdi öyle bir şey yok.

— Konuştuğça daha iyi hatırlıyorum. Tamamen sokağa atılışım ertesi gündü. Artık nedeni vardı. Sanki kendisini yavaş yavaş alıştırtıyordu. Önce bir gece, sonra hep. Vahşiliğim denen şeyin onda yarattığı çelişkiden kurtulmak için benden kurtulmalıydı. Aslında vahşi değildim, onun deyimiydi bu. Onun sözlerini kullanmadan zor konuşup düşünabiliyorum. Sadece canlılığını hisseden normal bir yetişkindim.

— Larry, lütfen annenin sözlerinden biraz daha bahset.

— ...

— Hatırlayamıyor musun?

— Sadece sözcükler değil, tavırlardı da. Düşünmeden, kendiliğinden tepkiler.

— Kendimi yorgun hissediyorum, artık düşüncelerle uğraşamam. Bana sadece söylediği birkaç şeyi söyle.

— Sözcükler onun sözcükleri de değildi. Kendi düşünceleri yoktu. Benimkilerden farklı olan ihtiyaçları kendilerini anlatmak için sözcük bulamadılar. Sadece baskı uyguluyorlardı.

— Çok yorgunum, seni takip edemiyorum. Sözlerini tekrarlasan. . . belki. . . seni. . . anlayabilirim.

— ...

— Tekrarlayamıyorsun. . . çünkü hatırlamıyorsun.

— ...

— Larry'nin annesinin ne dediğini hatırlayamıyorsun. . . çünkü. . .

— ...

— Bazen insanları aldatabilirsin ama her zaman değil.

— ...

— Buraya gelmeni hiç istemedim senden. Lütfen git. . .

— ...

— Sana gitmeni söyledim.

— Yarın görüşürüz.

— Bıraktığınız para zarfı için teşekkürler.

— Larry. . . beni cidden korkuttun. . .

— Geldiğimi duymadınız mı?

— Hayır.

— Gece sessiz. Ayak seslerimi nasıl duymazsınız?

— Yine pencereden geldin, hayalet gibi.

— Üzgünüm Mr. Ramirez.

— Dikkatle kilitlenmiş kapı ve pencerelerden.

— Sizinle konuşmam gereken daha acil şeyler var. Mr. Ramirez, bunu size daha önce söylemedim, benimle alay etmenizden korkuyordum. Ama artık anlayacağınızdan eminim.

— Dar görüşlülüğümle tanınırım, yine de sana bütün dikkatimi vereceğim. Otur.

— Sağolun. Hemşireyle buluştuğum gece oldu, o bunalıcı kafeden ayrıldıktan kısa bir süre sonra. Yalnızdım. Karanlık bir caddede yürümeyi seçmiştim. Her şeyi karanlığa boğmak için. Görünürde kimseler yoktu; dondurucu bir soğuk çıplak dalları çatırdatıyordu. Yürürken dikkat etmeliydim, sokaklardaki karın bir kısmı kaygan tehlikeli bir buza dönüşmüştü.

— Köşede bir gölge belirdi. Dönüp seninle aynı yönde yürüdü.

— Evet, bir kaç metre ötemdeydi.

— Bir kadındı.

— Üzerinde kapuşonlu, yere kadar uzanan kürk bir manto vardı. Ve ayaklarında çizmeler. Çok yavaş yürüyordu.

— Biraz kamburcaydı.

— Mantosuna rağmen belini görebiliyordum. İnce bir bel. Deri bir kemerle sıkılmış. Daha yüzünü görmeden genç olduğunu anladım, belki de kollarını sallayışından.

— Kimse ayak seslerini duyamazdı. Bir hırsız kadar sessizdin.

— Yavaş yürüyordu. Aynı yöndeyürümeye devam ederse eninde sonunda onu geçecektim. Arkamda birisinin yürümesinden rahatsız olurum. Üstelik birden beni yanında görünce o da irkilecekti.

— Bir şeye uzanmak için kolunu uzattın.

— . . .

— Evet, Larry, dünya bir sürü şeyle dolu ve genç insanlar onlara uzanmalı.

— Beni duydu. Dönüp baktı. Yürümeye devam etti ama biraz sonra durdu. Sanki kendisini korumak için kollarını kaldırdı. Korkacak bir şey olmadığını söyledim. Titremeye başladı. Sonra bayıldı. Ne yapmalıydım Mr. Ramirez?

— Onu kurtarmaya gittin; kollarından tutup kaldırdın. Ama yatıştırıcı sözlerine, onu nazıkçe sallamana rağmen karşılık vermedi. Sonunda, onu kollarında taşıdın. Bir evin kapısını çaldın.

— Parlak, pirinç tokmağı olan bir kapı. Yakın pencerede bir ışık yandı ve dostça olmayan bir yüz bize baktı. Hayır der gibi kafasını salladı. Sizin gibi sabırsız ihtiyar bir adamdı. Işık söndü. Kapı açılmadı.

— Ben olsam açardım.

— Olabilir. Ama sizin kendi eviniz yok.

— Sonunda onu nereye götürdün?

— Mr. Ramirez, sonra olanlardan söz etmek bile beni utandırıyor. Onu kollarımda caddeye taşıyıp orada bir taksi bekleyebilirdim. Ama o anda her şeyi yitirdim. Evet, karanlığa gömülmüştüm; amacıma ulaşmışım. Adımı ve diğer bir çok şeyi unuttuğum. Taksi şoförü adresimi asla tahmin edemezdi. Aklıma da parlak bir fikir gelmiyordu. Ama bir şey beni aynı yönde yürütüyordu. Bir sokak sonra Hudson'daki terkedilmiş bir rıhtıma geldim. Bazen evsiz dilenciler orada gecelerler. Isınmak için ateş yakarlar. Terkedilmiş rıhtımda bir ateş. Kadın ağır değildi, ama yerler buzlu olduğundan yine de burada onu dikkatli taşımak zorunda kaldım. Yıkıntı halindeki depoya ulaştığımda nefes nefese kalmışım. Yürüyüşlerimizden birinde onu size göstermişim.

— Evet, rıhtımın yanındaki büyük depo, kundaklanarak yarı yarıya tahrip edilmiş.

— Ve sonra da terkedilmiş. O gece tamamen karanlığa gömülmüştü. Kadının çantasında bir çakmak vardı. Yerdeki gazeteleri yakmak için kullandım; kağıtları sarıp bir meşale yaptım. Bir köşede iki kırık sandalye ve serserilerin ateşi canlı tutmak için kullandıkları tahta parçaları buldum. Biraz sonra ateş yakmışım. Kadın kirli betonun üstünde yatıyordu. Vücudu pisliğe değmiyordu. Eldivenler, çizmeler, kapşonlu manto onu koruyordu. hâlâ baygındı. Onu biraz daha ateşe

yaklaştırdım. Yere oturup başını kucağıma koydum; onu neredeyse sarıp sarmalayan sıcak havayla yüzü rahat hatta keyifli bir ifadeye bürünürdü. Sonra gözlerini açtı.

— Hiç heyecan göstermeden, nerede olduğunu sordu.

— Evet. Ama hemen benim kim olduğumu sordu. O an hatırlayabildiğim tek şey, kesin olan tekşey, kafede hemşireyle aramdaki zorlama sahneydi. Bana "Kimsin" diye sordu. Becerebildiğim tek şekilde yanıtladım. "Seni sokakta dermansız bir şekilde yürürken gördüm. Bayıldın. Çok talihsiz bir buluşmadan geliyordum. Kendini nasıl hissettiğini çok iyi anlıyorum. Senin de tüm gücün tükenmişti" dedim. Tekrar kim olduğumu sordu.

— N'olur, kadını tarif et. Yüzünü.

— Konuştuğunda samimiyeti ve dürüstlüğü açıktı.

— Bu çok önemli.

— Öyle mi dersin?...Kim olduğunu sormak için benim sıram geldiğinde önceki gibi belirsizleşti.Eminim her şeyi hatırlıyordu ama hiç birşey söylemedi."Sırrı açıklamamaya söz verdim." Ne sırrı?" diye sordum kendime. Sonra saçmaladım. Benim sessizliğim karşısında eşit duruma geçmek için konuşmak istemediğini söyledim. Sessizliğimden gocunup gocunmadığını sordum. Böyle oyunlar için vakti olmadığını, daha fazla gecikmeden hareket etmesi gerektiğini söyledi. Yardıma ihtiyacı vardı. Evet, ona yardım etmek isteyip istemem gerçekten önemliydi. Ona yardım edebilecek durumda olmadığımı düşünmeden yardım etmek istediğimi söyledim. Baş dönmesi hissi tüm gereksiz düşüncelere son verdi. Onu bulduğum, evimin yakınlarındaki karanlık sokağa geri gitmesi gerekiyordu. Uzaktan görülmek için ateşi söndürdüm. Daha önce o evin kapısına giymiş ama içeri girmeye cesaret edememiş. Onu bulduğumda geri dönüyormuş.

— Gösterdiği apartmana geldiğinizde, buranın kendi oturduğun apartman olması seni şaşırtmadı mı?

— Öyle görünüyordu ama değildi.

— Artan korkunu bastırmak için kendine böyle dedin.

— Yolda ne yapılması gerektiğini anlattı. Evde evrakları ve mücevherleri, biraz da para vardı. Onları geri almalıydı. Çok korktuğu adam geri dönmekden önce. Sonra arkasında iz bırakmadan şehirden uzaklaşacaktı.

— Adam kimdi?

— Söylemeyi reddetti. Kapının önünde bir kere daha baygınlık geçirdi. Soğuk ve korku dengesini yine sarsmıştı. Onu tuttum. Bir şey yapmaya çalışmamanın daha iyi olacağını söyledi. Adam içeride onu bekliyor olabilirdi. Öyle bir durumda onu koruyacağımı söyledim. Ben müdahale edersem adam ona saldıramazdı.

— Adamın silahı olabilirdi.

— Ona kimin evi olduğunu sordum. Yanıt vermedi. Sanırım adamın eviydi ve biz içeri hırsız gibi giriyorduk. Kendisini ateşin yanında kollarımda bulduğunda bana güvendiği gibi ona güvenmemi istedi.

— Kapıyı açınca, hamam böceklerini, ocaktaki yağ damlalarını, iğrenç yağ ve kir sarkıtlarını gördün.

— Hiçbir şey görünmüyordu. Işığ ı açmamayı tercih etti. Tüm alacaklarını eliyle aray ıp bulacakt ı.

— Yerde yatak vardı. Takılıp düşebilirdi.

— Kararlılıkla ilerledi. Beni kör bir adam gibi elimden çekiyordu. Boş yere çekmeceleri açıp, her şeyi aradığını duydum. Beni başka bir köşeye çekti; sürgülü bir kapı açtı. Giysiler asılıydı; teker teker arıyordu sanki. Bana, fısıldayarak tüm çabalarının boşa gittiğini söyledi. Yanımda duruyordu. Kolayca uzanıp onu okşadım. Aramaya devam etmesi için onu cesaretlendirmeye çalışıyordum. Oradaydım ve ihtiyar adam orada olsa onu koruyacaktım.

— "İhtiyar adam" mı dedin ?

— Evet Mr. Ramirez. Bir kaç saniye sonra onu farkettim. Daha fazla aramaya devam etmesinin yararsızlığını anlatmaya çalışıyordum ki öteden . . . zorlukla soluk alıp veren bir ses duyduk.

— İhtiyar adam.

— Evet, kadın korku çığ lığını bast ı. Sonra ihtiyar adamın ahlâks ız, alayc ı kıkırdamas ını duyduk. Orada ne yapt ığını, açıkça onunla uğraşmak istemeyen bir kad ının evine neden girdiğini sordum. Davetsiz misafirin kendisi say ılamayacağını söyleyip, iğrenç gülüş ünü tekrarladı. Alçak ihtiyar adam bir yerde oturuyor gibi, sesi baş ımızın aşığ ısından geliyordu sanki. Çatlak, titreyen bir sesi vardı. Söylediklerini yapmamızı, yoksa kurşunlarına hedef olacağ ımızı söyledi.

— Sen gidecektin ve kız kalacaktı.

— Evet aynen öyle. Bana şimdi neden öyle hareket ettiğ imi sor-san, yanıt veremezdim. Korkunç adam tehditini henüz bitirmiş ti ki üstüne saldırdım. Vahş i bir mücadeleye giriş tik. Yaş lı adamın kemikli

elleri yüzümü tırmalayıp, gözlerimi oymaya çalışıyordu. Silahı tutan eli buldum. Silah için çabaladık; patladı. Tırnakları öncekinden daha çok battı, sonra da gevşedi. Kolunun düştüğünü hissettim. Kadın yaşlı adamın yaralanıp yaralanmadığını sordu. Sandalyesinde hâlâ oturduğunu söyledim, ölü olarak. Yavaşça bana yaklaştı. Elleri okşamak için alnımı aradı. Teşekkür ettiğini duydum. Derhal ölü adamın ceplerini aramaya başladı. Aradığı pasaportu, para dolu bir cüzdan, değerli mücevherlerle dolu küçük ipek bir el çantası buldu. Sonunda derince bir nefes aldı. Eğer dikkatli hareket etmeye devam ederse yakında korkusuzca yaşayan bir kadın olacağını söyledi. Şimdi yapılacak şey farke dildenmeden binayı terketmektir. Ona kaybedecek bir dakikamız olmadığını söyledim; biri silah sesini duymuş olabilirdi.

— Hata yapıyordun. Yaşlı adam ölmemişti; sadece yaralıydı. Silaha uzanıp diğer kurşunları boşaltmak için uygun zamanı bekliyordu.

— Bunu farketmemiştim.

— Ama ben ettim. Derhal yapman gereken şey düşmanın boynunu kavrayıp, onu boğmak. Bastır. Devam et. Sana hiç acımadı, gözlerini oymaya çalıştı. Parmaklarını gevşek, pis derisine bastır artık.

— Evet, Mr. Ramirez, sağolun, emirlerinize uyuyorum.

— Artık duyulan tek şey ölüm çanları.

— Nefes almayı kestiği zaman çekildim. Sandalyeden yere düştü. "Artık öldü" dedim kadına. Sonra parmaklarını yüzümde hissettim. Dudaklarım. Dudaklarını yavaşça benimkilere bastırdı. Gerçekten öpmedi beni, sadece bana çok yavaşça dokundu. Gittiğini ve belki birbirimizi bir daha hiç görmeyeceğimizi söyledi.

— Seni de götürmesini istedin, çünkü onsuz yalnızlığa ve üzüntüye boğulacaktın tekrar.

— Hayır. Buna cesaret edemedim.

— Ettin ve cevap vermedi. O zaman kadına, seni terkettiğini çünkü bu dünyada hiçbir şeyi olmayan, güvenilir bir belleği bile olmayan, kim olduğunu bile bilmeyen zavallı bir serseri olduğunu söyledin.

— Dudaklarıma tekrar dokunup bana kim olduğumu söyleyeceğini söyledi. Beni çok sevdiğini çünkü beni çok iyi tanıdığını söyledi.

— Ve sonra Larry?

— Sonra benim onu kurtaran adam olduğumu söyledi.

— Sonunda.

- Ellerimi tuttu, giünekten vazgeçmiş gibiydi.
— Neden öyle düşündün?
— Bilmiyorum. . . birşey bana bu izlenimi verdi.
— Ne? Hatırlamaya çalış! Sana bu izlenimi veren neydi?
— Mr. Ramirez. . . hatırlamaya çalışıyorum, inanın, gerçekten çalışıyorum. . . yararı yok. . . Hiçbir şey hatırlayamıyorum.
— Ama sonra! Ne oldu?
— Mr. Ramirez. . . öyle bağırmayın. . . bu karanlıkta yüzünüzü göremiyorum. . . bağırmanız çok kötü yankılanıyor. . . kızgın olduğunuzu düşündürüyor. . . sinirli. . . kemikli elleriniz gözlerimi çıkarmak için tırmıklıyor. . .
— Ben mi? Benim gücüm sadece . . . soluk almaya. . . güçlkle. . . seni böylesine. . . korkutan. . .
— . . .
— Larry. . . Larry. . .
— . . .
— Güne. . . neredesin? Çok üşüyorum. . . Larry. . . yanıt ver. . .

- Burada ne yapıyorsun?
— Sizi hastaneye kaldırdıklarını duydum. Ziyarete geldim.
— Bu ücretli bir ziyaret . . . falan mı?
— Fark etmez.
— Bugün çarşamba ve saat iki. Maaşını almalısın.
— Pekala.
— Kendimi daha iyi hissediyorum artık . . . bana öyle bakma.
— Nasıl?
— Hayaletle benziyor olmalıyım.
— Belki biraz solgun, ama sesiniz Mr. Ramirez?. . .
— İkide eve gitmen gerekiyordu. Neden . . . buradasın?
— Burada olmamam gerekiyor. Columbia'da olmalıydım.
— Oo, evet, dün bununla ilgili bir şeyler söylemiştin.
— Öyle, ama bir şey olduğu içime doğdu. Bu yüzden önce bakımevini aradım. Bana burada olduğunuzu söylediler.

— Görüşmene gitmedin yani. Garip.

— Gitmesine gittim ama bana kalırsa evde oturmalıydım.

— ...

— Görüşmeyi ben istemedim. Sokakta bir arkadaşla rastladım. İyi konumda olduğu Columbia'ya gidip onu görmem için ısrar etti. Okula dönmem için beni zorladı.

— Ya sen, sen ne dedin ? "Kendimi hazır hissetmiyorum."

— Aynen öyle. Ta oraya gittim çünkü onu bekletmek istemedim. Ama bir sorun çıktığı dakika eleneceğimi biliyordum. Ben de buraya geldim.

— Yani önceden oradaydın.

— Evet, yarım saatten az kaldım.

— Anlıyorum ...

— ...

— Larry. Onlara telefon etmedim. Bana sorsalar bile bir şey söylemezdim.

— Siz neden bahsediyorsunuz?

— Acımasız, kıskanç birinin Columbia'dakileri arayıp senin hakkında yanlış şeyler söylediğini düşündüm.

— Çılgınca bir fikir bu. Ne yaptığımı hiç kimse bilmez, önemsemez de.

— Ben kötü biri olsaydım, onlara senin siyasi görüşlerinden bahsedebilirdim.

— Sizin deli olduğunuzu düşünürlerdi.

— Ama değilim. Onları bu yüzden aramadım. Vücudum hasta, aklım değil.

— Evet ama düşündüğünüz şey delice.

— Aynı fikirde değilim. Bak, ansiklopedide kuşları okudum, özellikle güvercinleri. Yavrularına nasıl baktıklarını. Bir yuva yapıp, yumurtaları sıcak tutar ve korurlar, biliyor muydun?

— Evet, bunu herkes bilir. Biri yemek aramaya gidince, diğeri yuvayı korur. Yavrularının her seferde biraz uçmasını yüreklendirirler. Yavrular kendi yemeklerini toplayana kadar beslenirler ve sonunda kendi başlarına yaşayabildiklerinde gitmek zorunda bırakılırlar.

— O halde beni kolayca anlayabilirsin. Yazıyı okurken, kendi oğluma bakacağımı düşündüm. Oğlum olmuş olsaydı. Çünkü kendinden küçük birini gördüğünde, hemen yapamadığı şeyleri onun için yapabi-

leceğini farkedersin. Ama oğul büyüdüğünde, artık ihtiyacı olmadığını görürsün ve gitmesine izin verirsin. Ama bir dakika . . . benim söylemeye çalıştığım bu değildi, üzgünüm, karıştırdım.

— Ama üniversiteyi aramayı ve solcu görüşlerimden söz etmeyi düşündünüz. Böylece işe alınmayacaktım. Buna biraz zor koruyucu davranış denir. Bana düşmanca davranıyorsunuz. Size bir şey yapmadım. Yaşamımı güç bela kazanıyorum.

— Sevdiğin restoranda yemek yedin mi?

— Hayır, eve döndüm. Sandviç yaptım.

— Neden? Bakımevine sana içinde para olan bir zarf bıraktım.

— Dün gece uğradığımda bürolar kapalıydı. Her neyse, artık bana birşey bırakmanızı istemiyorum.

— Neden?

— İyilik borçlu olmaktan hoşlanmam. Benden bir şey istenirse, canım istediği zaman hayır diyebilmek isterim.

— Eve kendini beslemeye döndün. . . . Kedin sana bahsettiğim şu yumuşak, yavru güvercinlerden birini isterdi. Kedine şu kuşlardan birini vermek isteyebilirdin, ansiklopedikiler kağıttan.

— Artık kedim yok.

— Ne oldu?

— Bazen insanlar nedensiz yalan söyler. Bir kedim vardı ama aylar önce öldü. Size neden hâlâ yaşadığını söylediğimi bilmiyorum.

— Bu oda çok rahat değil mi? Yatağı indirip, kaldırılabilir. Ve bu zil, en çok onu seviyorum. Bir yabancı gelirse, görevliyi çağırıp ondan derhal kurtulabilirim. Bakımevinde böyle bir olanak yok.

— Ee, ne oldu? Neden kendinizi daha kötü hissediyorsunuz?

— Tansiyonum düştü. Şekerim çok çok yüksek. İşler böyle giderse fazla yaşamayacağım gibi görünüyor.

— Moraliniz bozulmuş. Ve etrafındaki insanları kıskanıyorsunuz. Onları kendinize düşman ediyorsunuz.

— Böyle söylemen garip. Moralimin bozuk olduğunu hiç kabul etmezdin. Şimdi bozuk değil ve öyle olduğunu söylüyorsun. Moralimin bozuk olması için hiçbir neden yok. Buradasın. Konuşacak biri var. Gittiğinde hiç kimsem olmayacak ve evet belki moralim bozulacak. Okumak için iyi bir kitap bulsam bile bu uzun sürmez. Moralinin bozuk olması için nedeni olan sensin. Çünkü sabahını şehrin yukarı kısmında geçirdin.

— . . .

— Ama öyle sanıyorsan aptalsın. İstedğin an senin yerine geçerdim . . . dün gece buraya getirdiklerinde seni düşündüm. Evdeki oda boştu. Geceyi E treninde geçirmen için bir neden yoktu. Ama sana ulaşmam olanaksızdı. Sana ulaşabileceğim bir numara olsaydı bile, çeviremeyecek kadar hastaydım. Beni buraya ilk getirdiklerinde Yoğun Bakıma aldılar. Sabaha kadar oksijen çadırındaydım.

— Olsun Mr. Ramirez. Ben iyiyim; siz iyileşince tekrar dışarı çıkarız. Hava güzelleşiyor.

— . . .

— Bu paket ne? Sizin adresinize yollanmış Mr. Ramirez.

— Evet, bu sabah komiteden bir haberci getirdi onu. Ama açmaya cağım. Bir hata yapmışlar. Bana değil.

— İçinde ne olabilir? Yollayan Buenos Aires'teki bir insan hakları kuruluşu.

— Şimdi. . . daha önce. . . ne söylemek istediğini biliyorum. Güvercinler ve her türden kuşlar . . . ve belki tüm hayvanlar, yavrularına bakarlar . . . onları . . . küçükken. Yavru büyüyünce, anne baba artık kim olduklarını bilmezler. . . kendi çocuklarını artık tanıyamazlar. . . çünkü bellekleri yoktur, aynı insanlar gibi.

— Bir lütuf bu.

— Hayır. . . hiç de değil. . . . Bu şehre geldiğimden . . . ve iyileşmeye başladığımdan beri. . . okumaya başladığımda. . . biliyorsun. . . anlıyorsun. . . Bugün, benim bir oğlum caddede, yaralı yatsa . . . onu tanırdım . . . ona yardım etmeye çalışırdım . . . çünkü hatırlayabiliyordum. . . her geldiğinde seni tanıyorum . . . ama öncesini hayır. . . beni o uçağa bindirmelerinden öncesini. . . oğlumu tanıyamazdım . . . aynı hayvanlar gibi. . . . Sen . . . benim üniversiteyi arayıp. . . onlara senden bahsedeceğimi söyledin. . . ama düşündüm ki. . . birinin senin gibi. . . fikirleri varsa. . . dikkatli olmalı. . . arayacak olan ben değildim. . . ama düşmanlarından biri. . . ya da sahte bir arkadaş. . .

— Öyleyse arkadaşısın?

— Sen böyle soru sormazdın. Çok az soru soruyorsun. Ne oldu, Larry? Artık . . . beni tanııyor musun?

— Sen kimsin?

— Bazen. . . insanlar. . . şanslarını kullanmalılar, Larry. . . sadece bir çocuk olduğunu biliyorum . . . büyük ve güçlü olduğunu düşünme-

lisin . . . çünkü yardıma ihtiyacım olacak. . . ve ekranda bir tek sen varsın. . .

— . . .

— Kimseye söylememelisin. . . en başta, annene söyleme. . . . Ama bugün. . . bana yine oldu. . . hiçbir şey hatırlamıyorum. . . . Bana yardım edecek misin?

— Evet, edeceğim.

— Küçük çocuk . . . işe gitmeliyim . . . gitmeli ve ev için annene para getirmeliyim. . . . Bu gece yiyecek bir şeyimiz olmazsa çok kızar. . . . ama hiçbir şey hatırlamıyorum. . . . Nerede çalışıyorum? . . . Oraya nasıl gideceğim?

— Otobüse binin.

— Ama öyle gidemem. . . Tıraş olayım mı? . . . Ne giymeliyim? . . . Gittiğim yer şık bir büro mu? . . . Lütfen yardım et. . .

— Tıraş olup, elbise giyin.

— En iyi elbisemi mi?

— Herhangi bir elbise olur.

— Neden yardım etmiyorsun? . . . Söyle. . . lütfen. . . her şeyi. . . geç oluyor. . .

— Ne bilmek istiyorsun?

— Seni ve anneni memnun edebilmek için yapmam gereken her şeyi.

— Her şeyi yapsan bile, bu sizden beklenen bir şey zaten. Asla memnun olmayacağız.

— Ah. . . ah. . .

— Ne oldu? Nefes alamıyor musunuz?

— Çok küçük olduğun için. . . bana yardım edemiyorsun. . .

— Beni, sizin için bir şey yapmaya zorlamanızdan . . . hoşlanmıyorum. . . . Her neyse. İlk olarak çok erken kalkmalısınız. Güneş doğmadan önce. İki ya da üç saat daha uyumanız gerektiği halde. Alarm çalar. Sarsıcı . . . ve kabadır, rüyalarınızı . . . ve duygularınızı böler. Hıyar bir herif radyoda çoktan bağırmaya başlamıştır bile. Gözkapaklarınız ağırdır . . . sırtınız kalkmaz. . . yatağa yapışır. . . doğrulmayı başarsınız ve gözlerinizi açarsınız. . . ve rüyalarınıza ara verirsiniz . . . saate bakmak, banyoyu . . . diş fırçasını kullanmak. . . kahvaltı etmeye zaman ayırmak . . . zorundasınız. Aynada kendinize bakarsınız; giyinirsiniz, bir şeyler aşırtırsınız, otobüse koşarsınız. . .

. Bunu yapmak zorunda olduğunuz için içerlemişsinizdir, huysuz ve alıngansınız. Fabrikada gün başlıyor. . . İşler acildir.

— İşim ne?

— Hâlâ işe gitmek istiyor musun?

— Beni affetmelisin . . . benimle oynamak istediğini tabii ki biliyorum. . . uçurtma uçurmak istiyorsun. . . benimle. . . top oynamak. Ama bu olanaksız, bir gün neden olduğunu anlayacaksın. . . şimdi iyi bir çocuk ol ve işimi nasıl yapacağımı söyle. . .

— İşe gittiğinizde hâlâ uyuyor oluyorum. Bazen odamda durup, başımı okşuyorsunuz. . .

— Tek elle mi? . . . Yoksa ikişiyile mi? . . .

— Tek elle.

— Ya sonra?

— İşe gidiyorsunuz.

— Yutkunuyor muyum? . . . İşe gitmek zorunda olduğum için mi nefessiz kaldım?

— Hayır.

— Sanırım bir keresinde. . . ya da bir kereden fazla. . . nefessiz kaldığımı hatırlıyorum. . . ama sen unutmuşsun.

— Evet, hatırlamıyorum. Siz gitmeden önce hep uyuyor oluyorum.

— Çalışırken ona buna bağılıyor muyum?

— Hayır, hiçbir zaman. Yapmanız iş önemli değil. Öldüğünüzde, sizin yerinize daha genç bir adam bulup, bir kaç hafta içinde işe yerleştirecekler.

— Ölmeyeceğim; sen büyüyüp kendine bakana kadar.

— Ne kadar iyi bir babasınız siz. . . Baba.

— Bana gülüyor musun? Hiç doğru zaman sayılmaz; işime geç kalacağım. Yanlış düşünüyorsun, benim yerime birini almayı düşünmezler.

— Patron size bayılacak. Pazarları kiliseye gitmenizi sağlayacak. Böylece üç taraftan da kısıtlanmış olacaksınız. Aile, iş, din. İdeal yurttaş. Mısırlı fellah, kişiliksiz adam. Komşular ne kadar iyi bir koca olduğunuzu söyleyecekler.

— Evet, ama bu senin hoşuna gitmiyor galiba; tümüne gülüyorsun. İşe gidersem emirlere uyarım. Sen, annen ve kendim için. Hepimiz yemek yemek zorundayız. Korkarım gerçek görüşlerimi öğrenip beni kovacaklar.

— Bir keresinde yıllarca usta olarak çalıştıktan sonra fabrikadan atıldınız. Berbat bir işte çalışmak zorunda kaldınız. Başka bir fabrikada. Kalıp presinde.

— Çalıştıramam onu, ne yapılacağını unuttum. Belki yarın her şeyi hatırlarım. Ama ya bugün ? O fabrikaya bugün gidemem.

— Bir kalıp presi kullanmak zor değil. Sadece hızlı olmalı, gürültüye dayanabilmelisin. Ve yorgunluğa. Ve beyinsizliğe. Hepsi bu. İşin kendisi basit.

— Bana öğretebilir misin?

— Olur. Kalıbın ne olduğunu biliyor musun?

— Hayır.

— Ağır bir metal parçası . . . zarf biçiminde mesela. Keskin kenarlı. Presin üstüne bir top kağıt koyarsın. Sonra üstüne kalıbı koyarsın. Bir ağırlık kağıdın üstüne düşer ve kağıdı keser. Kalıbı çıkarırsın. . . kağıdı çıkarıp istiflersin; başka bir top kağıt koyar, ağırlık düşmeden kalıbı tekrar yerleştirirsin. Pres otomatik olarak belli aralıklarla inip kalkar. Birlikte hareket edebilmek için hızlı hareket etmelisiniz. Kalıp düzgün konulmazsa. . . dışarı fırlayıp, sizi yaralayabilir. Hızlı ve dikkatli hareket etmelisiniz.

— Bir dakika, bakayım yapabilir miyim . . . kağıdı koyuyorum . . . üstüne kalıp. . . ve ağırlık mı? O nasıl aşağı iniyor?

— Dikkat etmezseniz elinizin üstüne iner.

— Dikkatli olacağım.

— Pres otomatiktir, zaman ayarlıdır. Zamanını patron ayarlar.

— Şimdi anlıyorum. Elimi çekmezsem, ezilebilir.

— Evet. İş akıl gerektirmese de, her zaman uyanık olmalısınız.

— Çok iyi. . . ama. . . bakalım . . . ağırlık düşer . . . ellerimi daha önce çekmiş olmalıyım . . . dikkat edeceğim . . . ya sonra?

— Kalıbı çekersiniz.

— Kalıbı.

— Kesilmiş kağıdı alıp, sağa istifleyin.

— Sağa istifleyin.

— Soldan bir top yeni kağıt alın. Prese düzgünce istifleyin.

— . . .

— Kalıbı koyup, elinizi çekin.

— Evet, sağol. Anladım, ağırlık zamanlanmış ve aşağı düşecek. Sonra kesilmiş kağıdı çıkartıyorum . . . ama nereye istifleyeceğimi

bilmiyorum.

— Sağınıza, istifleyin.

— Evet, hatırlamaya başladım. Dikkatli olacağım. Yorulsam bile patronun farketmesine izin vermeyeceğim.

— Yorgun görünmeniz, yorgun olmanız, bayılmak üzere olmanız onun için farketmez. Yeterki çalışmaya devam edin.

— Söz, bayılmam. Ama hiç durmayacak mı? Ne zaman durmaya iznim olduğunu biliyor muyum?

— Sabah ve öğleden sonra onbeşer dakikalık kahve molanız var. Öğle yemeğinde oradan dışarı çıkıp, temiz havayı soluduğunuz, gökyüzüne bakıp renkleri gördüğünüz için mutlu olacaksınız. İstedığınız yemeği ısmarlamak, çok yemek, sigara içmek, hangi caddeye yürüyüp kiminle laflayacağınıza karar vermek keyifli olacak. Ama vakit çabuk geçecek. Ve makineler tekrar başlayacak çalışmaya. Bir sürü pres var. Gürültü sağır edici olacak.

— Orada içerde kendimi kötü hissedeceğimden çekiniyorsun ama öyle olmayacak. Bu yer çok kötü olabilir ama bırakılacağımı bilirsem dayanırım. Akşam eve gidebileceğimi bilirsem.

— Şehirde bir saat dolaşabilirsiniz. Karınızla daha az zaman geçirmek için.

— Hayır, senin ve annenin bunu düşüneceğinizden korkuyordum. Bugün geç gelirim armağan almak için alışverişte olacağımdan dolaydır.

— Çok iyi bir babasın.

— İşte yine bana inanmak ya da söylediğimle mutlu olmak istemiyorsun.

— Bir ailede hiç kimse diğer bir üyeden memnun değildir. Herkes kendi rolünü mükemmel oynasa bile. Bu aile olmanın bir parçası, Mr. Ramircz.

— Bunu sadece seni üzmemekten endişelenmemem için söylüyorsun. Benden çok şey beklediğini biliyorum ve seni hayal kırıklığına uğratmayacağım.

— Bu paketi açmak istemediğinizden emin misiniz?

— Benim için değil o.

— Kimin için?

— Başka biri için. Çöpe at.

— İlk önce, ne olduğuna bakalım.

— Bana gösterme de ne yaparsan yap.

— Açalım.

— Annenin masaya gelmesini beklemen gerekiyor. . . açmak için.

— Cehenneme kadar yolu var.

— Belki yanlış hatırlıyorum, ama hediye açmak için Noel ya da doğum gününü beklemek gerekiyordu galiba. Eve geldiğinde ilk okuduğun şeylerden biriydi bu . . . bir romanda vardı. . . . Baba ailesi için hediyelerle eve geldi. . . ama bak, yine. . . bunu not aldım, ama evde bıraktım.

— Bu pakette bir sürü Fransız romanı var. Güzel baskılar. . .

— Bu hediyeler kimin için olabilir ki?

— *Les Liasions Dangereuses, La Princesse de Cleves, Adolphe*, çok güzel . . . böyle şeylerle ilgilenir miydiniz?

— Onlar bana gelmedi. . .

— Tabii ki size. . . Belki sizin kitaplarınız. Elbette, hepsinde isminiz var. Ve tarihler . . . 1928 . . . 1930. Kağıdın niye karardığı belli değil . . .

— . . .

— Bu sayılar ne?

— . . .

— Kelimelerin üstündeki bu sayılar da ne? Sanki rasgele dizilmişler: 32, 1, 3, 16, 5, 12, 4. . .

— . . .

— Hımm. . . Numaralanmış kelimeleri sıraya koyarsan, cümleler oluşturunyorlar.

— Saçma. Bir çocuk o sayıları karalamış olmalı. Hepsi bu.

— Hayır. . . bakın. . .

— Biraz anlayışlı ol . . . bütün gün çalışıyorum; eve geldiğim an seninle oyun oynamaya başlayamam. . .

— Bence bunlar hapisteyken aldığınız notlar. Çok zekice!

— Küçük çocuk . . . ne zaman büyüyeceksin sen?

— Mr. Ramirez, çok cesaretliymişsiniz. Sayılar sizin elyazınızla yazılmış.

— . . .

— Burası önemli olabilir. Yazayım şunu. "Malédiction éternelle. . . à . . . qui. . . lise. . . ces pages"

— Söylenen ilk şey bu. "Bu satırların okuruna sonsuz lanet."

— Sana paketi çöpe atmanı söyledim.

— Hayır, bakalım ne yapıyormuşsunuz. Bir genel grevden bahsediyorsunuz galiba. . . bazı sayfalarda kullanabileceğiniz bir sürü kelime bulmuşsunuz. . . diğerlerinde daha az. . .

— . . .

— Bu sayfa mektup şeklinde. . . Siz de romandaki gibi aynı girişi kullanmışsınız. Belki hatırlarsınız, tüm roman mektuplardan oluşuyor.

— Bakımevinde hiç Fransızca roman yok.

— Kime sonsuz lanet? Bu kitabı açıp, bu satırları okuyacak polise mi?

— . . .

— Bu kitabı kötü gözle okuyacak, bir polisin gözüyle okuyacak herkese mi?

— Polisler insanlara yardımcı olur. Tekerlekli sandalyeli biri caddeyi geçerken trafiği durdururlar.

— Mr. Ramirez, muhbir olmadığımı biliyorsunuz. Benimle konuşurken neden bu kadar temkinlisiniz?

— . . .

— Bu önemli olabilir. Bunu yazmak istiyorum. . . Baskıya karşı direnişe dair önemli bir belge olabilir.

— Değil.

— Bu kitapları bir kaç günlüğüne alabilir miyim?

— Çok mutlu görünüyorsun . . . Neden bu kadar heyecanlandın?

— Yazı yazmak için malzeme olarak kullanabilirim. . .

— Bu eski kitaplar mı seni neşelendirdi? . . Neden onları seçtiğimi bilmiyorum. . . İstedğin kitaplar olduğunu biliyor olmalıyım. . . hediye olarak . . . onları nereden aldığımı bile hatırlamıyorum. . .

— Evet, tam istediğim şeyler . . . çok teşekkür ederim . . .

— Çok rahatladım. . . hoşuna gidip gitmeyeceğinden emin değilim. . . Kendime, geçen doğumgünü çok güzeldi. . . bu sefer onu memnun etmek zor olacak dedim. . .

— Hayır, çok güzeller, mükemmel. . .

— Şimdi. . . açık konuşabilir miyim? Geçen yaşgününün çok güzel geçtiğini biliyorum ama ayrıntıları hiç hatırlamıyorum. Bugünü atlatabilmem için. . . olan her şeyi bana anlatmalısın. . .

— Kötü. . . mide bulandırıcı bir konu. . .

— Larry, anlamıyorum. . .

— Küçük çocuklar doğumgünü partisi yapar. . . beş ya da altı yaşındayken. . .

— Öğrenmek istediğimi bana söylemezsen, o kitapları senden alırım.

— Yataktan çıkıp benimle kavgayı mı edeceksiniz?

— Dinliyorum. . .

— Pekala. . . sokaktaki bütün arkadaşlarını davet edelebilirdin, kim istersen. . . seçim şansın vardı. O gün için ya da o birkaç saat için kraldın. Bir sürü kız ve çok az erkek çağırdığımı hatırlıyorum. Her zaman büyük bir pasta ve bir sürü mum olurdu. Ve herkes için armağanlar. Çağrılan bütün çocukların bir hediye getirmesi gerekiyordu. On tane kadar. . . hediyeleri açmak çok zevkliydi.

— En çok hangilerini severdin?

— Sevmediğim tek şey şu koni şeklinde çene altından lastikle tutturulan şapkalar.

— Neden?

— Budalaya benziyordum. O şapkalar kafada penis gibi duruyorlar. Nefret ediyordum onlardan. hâlâ asla şapka giymediğimi biliyorsunuz.

— Kafanda penis gibi mi duruyor?

— O şapkalarla kendimi küçük düşmüş hissedirdim. Ama annem zorla takırdı bana. Şapka . . . giymek zorunda kalacağım üniversite mezuniyet törenime gitmedim. Şapkalar çok çirkin şeyler. Doğumgünleri ve yılbaşlarındaki koni biçimliler, mezuniyetlerdeki kare biçimliler, kasketli beyzbol şapkaları. Olmaması gereken bir şey çıkıyor üstlerinden. Komik görüntülü bir şey.

— Larry, bilmiyorum. . . Küçük bir çocuğun böyle büyük bir penis var mıdır? Ya da çocuk büyüdükçe mi büyür o da ?

— Çok büyük oluyor. Ve söz geçirilemez. Utanç verici bir şey. Vücudun kalanından çok farklı. Garip ve çirkin, vücuttan. . . sarkıyor. Çoğu zaman saklı. Utanılması gereken bir şey.

— Yani o zaman. . . küçük çocukların. . . erkekler gibi. . . kadınlarla birlikte olabileceğini mi söylüyorsun? . . .

— Bu iyi bir soru. Küçük çocuklarda kesinlikle sertleşme olur. Denemek için cesaretlendirilmeleri gerekir belki.

— Hayır. . . bana yalan söylüyorsun. . . . Ansiklopedideki küçük erkek çocuklarını şimdi hatırlıyorum. Küçük penisleri vardı ve hiç

tüyleri yoktu. . . kilise resimlerindeki melekler gibi,

— İnsanların duyguları karışık olur. . . bu konuyla ilgili olarak. Bir yandan onunla övünürsün. Ona hiçbir şey olmasını istemezsin. Diğer yandan utanç vericidir; kendi başına hareket eder. Daha o zaman mantığa aykırı görünmüş olmalı. . .

— Ne zaman?

— Beş yaşındayken. . . o zaman arzuyu bastırmak zorundaydım. Sanırım annemin beni koni şeklindeki şapkalar giymeye zorlaması . . . hatta kendisinin . . . kafama takması . . . olayı daha da dayanılmaz yapıyordu. Aslında tam olarak yapmasını istediğim şey buydu . . . beni kavraması. . .

— Küçük penisini mi kavraması ?

— O kadar da küçük değil. Bir çocuk arzularının babasınıninkiler kadar güçlü olduğunu hisseder. Baba oradadır. . . sadece büyüklüğünden dolayı. Ama başka hiçbir şekilde üstün değildir.

— Ama o bugününe kadar olan en mutlu doğumgünüydü. Annen koni biçimli şapkanın ipini çenenin altından geçirdiğinde ne olduğunu anlatmalısın bana.

— Size hiçbir şey söylemek zorunda değilim, siz bir asalaksınız.

— Annene söyleyeceğimden korkuyorsun.

— Haksızlık bu. Babanın konumu. Geçici ve raslantısal bir durum olan organının daha büyük olmasının anne üstünde özel haklar sağlaması. Biliyorum, annem de beni istiyordu. Ama o sıra babam kadar iyi iş beceremezdim. Allahın belası biçim yüzünden kadınla birlikte olmamak . . . çok acı verici. Ondan vaz geçmesi de çok zor, şimdi bile . . . özlem kalıyor . . .

— Az bir cesaretlendirmeyeyle şu saçmalığı tekrarlayıp duruyorsun. Biri sana bunu söylemiş sen de inanmışsın.

— Doğru, özlem kalıyor.

— O özlem olmazsa, onun yerini alacak hiçbir şey olmayacağından . . . korkuyorsun. Bu yüzden sana söyledikleri bu saçmalığa inandın. Belki, sen de benim gibi en çok o asılsız arzu, o mantıksız yalan yerine ne olduğunu hatırlayamamaktan korkuyorsun.

— . . .

— Larry, sonra . . . o geldiğinde . . . bir şeyden emin değilim . . . onu son gördüğünden beri çok oldu mu ?

— . . .

— Hoşuna gitmeyebilir . . . ama . . . eskisi gibi değil. Bu yüzden . . . seni gördüğünde . . . kimbilir ne tepki verecek . . . bir hayvan gibi olduğu için değil bu . . . şu kendi yavrularını tanıyamayacak kadar ilkel olan güvercinler gibi . . . büyüdükleri zaman yani . . . Bu sefer nedenler farklı olacak . . .

— Hangi nedenler ?

— O kadar bağırma . . . seni duymaması gerek. Onu bu kadar değişmiş bulduğumuzu ona sezdirme. İncinebilir. Her şey eskisi gibiymiş gibi davranalım.

— . . .

— Orada duruyor, Larry. Belki benim bir şey söylememi bekliyor. Ona ne demeli ?

— Gidip konuş onunla. Nasıl olduğunu sor.

— Bana kendini iyi hissettiğini ama nedenini bilmediğini söylüyor. Ona hemen söylememeliyim. Belki seni doğurmasının yıl dönümü olduğunun farkına varır.

— . . .

— Senin sadece ziyarete gelmiş genç bir adam olduğunu; doğum günün olduğunu, sevdiğin ve sevmediğin şeyler olduğunu söyleyeceğim. Seni şapka giymeye zorlamak gibi çocuklarına yaptığı şeyleri yapmaması gerektiğini. Tüm yapması gereken ilk olarak sana sormak.

— Hasta mıymış ? Kötü mü ?

— Hayır . . . çok iyi, genç görünüyor. Neden hasta olduğunu düşünün dün ?

— Eskisi gibi olmadığını söyledin demin.

— Bu ona bahsedilmemesi gereken tek şey.

— Gerçekten mi ?

— Belki tartışmak istemeyeceği bir şey daha vardır, Larry . E minim o da benim gibi uzun süre önce olmuş şeyleri . . . düşünmek istemiyordur.

— Ama bu sizi öldürmek demek. Hatırlamamak çok pahalıya mal oluyor.

— Bütün gün çalıştığımı unutmamalısın . . . dahası . . . bugün özel bir gün . . . hep hatırlayacağım harika bir araya geliş. Tüm sorunlar yarına kadar bir kenara bırakılmalı.

— . . .

— Hiçbir şey yapmaya, adım atmaya bile cesaret edemediğini gö-

rüyorum. Belki de Larry, sen ona yaklaşıp kimse farketmeden ne yapması gerektiğini söylemelisin. Nasıl olduğunu bilirim. Bazen ufacak bir ipucu yolumu bulmama yardımcı olur. İnsanlar farketmezler; kendimden emin olduğumu sanırlar.

— İyi fikir.

— Bu sıcak, şık misafir odasında . . . ne yapması gerektiğini bilen . . . tek kişi sensin.

— Gidip kendinizi tanıtır, Mr. Ramirez. Sonra beni tanıştırsınız.

— Bu bir bakıma oldu . . . çünkü tüm yanıtları bilen sen olduğunı şimdiye değin farkettiler . . . ve lütfen . . . zaten bir hata yapmış olduğunu ona farkettiler.

— Tüm yanıtlar bendeysen o zaman ailenin reisi benim. Yani onun kocası.

— Bu en mutlu anımız olmalı. Bunu sağlamak için büyük acılara katlanmalıyız. . .

— Onun kocası mı olmamı istiyorsunuz ?

— Neden böyle söylüyorsun ? Ona ve bana gereken bilgileri verebilecek tek kişi sensin . . . ve göreceksin, akşamın sonuna doğru, yeterince açık ve yardımcı olursan, oğul hakkındaki tüm sorularına yanıt verecek.

— Ya koca ? Mr. Ramirez, kocaya oğuldan daha fazla ilgi gösterilmeli.

— Pekâlâ . . . sadece fısılda . . . yardım et . . . kocası hakkında bilmesi gerekeni söyle. . . . Ama gerçeği söyle . . . Ya da söyleme. Duymak istediğini söyle. Çünkü eğer kocasının tam istediği gibi olduğunu söylersen, ona yardım edersen, o zaman kocası . . .

— Kocası ne, Mr. Ramirez ?

— Aynı fikirde olabilir.

— Hangi konuda ?

— Dinleyip, gerektiği gibi davranabilir.

— Evet, ama bununla birlikte ne demek istiyorsunuz ? Sonra ne olacak ?

— . . .

— Baba çocuklara çok yükleniyor. Annenin ilgisini bütünüyle kapsasın ve onu mutlu etsin diye. Üç çocuk yapmayı onu etkisizleştirmek için kabul etti. Karısının onlarla meşgul olacağını ve ondan daha az şey isteyeceğini umuyordu.

— Larry, lütfen . . . söyle ona . . . hangi şeyleri istememesi gerekiyor ?

— Ondan bir şey istememesi değil konu. Kocasını bu isteklerle başa çıkamayacağını düşünüyor.

— Lütfen . . . söyle kocasına . . . bu istekleri nasıl karşılayabileceğini . . .

— Kolay değil bu. Evli bir kadın, bir ev kadını, bir anne rolü ona yetmiyor . . . umduğu bu değildi. Yaşamları güç ve fakirler. Baba uzun saatler çalışıyor ve onunla çok az zaman geçiriyor.

— Ona tüm bunları hatırlatma. Zaman kazanalım. Kocasına bugünü en mutlu an kılmak için ne yapması gerektiğini söyle.

— Karısıyla zaman geçirmeli. Onunla konuşmalı. Ne konuda olduğu önemli değil. Onu dışarı çıkarmalı, restorana, dansa, sinemaya.

— Ama bana fakir olduklarını söylemişin.

— Evet, ama bir yolunu bulup söylediğimi yapmak çok önemli.

— Ama daha henüz geldi. Ve oğullarının doğumgünü . . . o genç bir adam . . . ve babasının bir şey söylemesini bekliyor . . . bugünü oğlu ve karısı için . . . en mutlu gün . . . yapması için. . .

— . . .

— . . .

— Birlikte çok az zaman geçirdiler. . . Mr. Ramirez. Kocasına sorunlarından şikayet ediyor. Kocasını da ona kendi sorunlarından. Yorgunlar. Aralarında çok az şey kalmış. Yeniden bir mucize gerekiyor. Ama onu dışarı çıkarmaz ki. Kalabalığı sevmiyor . . . partileri de. İnsan ilişkilerinde beceriksiz.

— Sana bunları haurlatmamamı söyledim. İyi ki seni duyamadı . . . uyuya kaldı . . . ben de çok yorgunum . . . Onun yanına kanapede uzanacağım. . .

— Neden yatak odasında değil ?

— Hayır, Larry, orada olmaz.

— Onu kaldırıp yatak odasına götüreyim mi ?

— Hayır !

— Neden ?

— Bugün bize yardım etmek için elinden geleni yaptın. Çekilebilirsin.

— Başka şey yapmama izin vermeyecek misin ?

— Sen Larry'sin, burada çalışıyorsun. Bununla yetinmelisin, işinin

ne olduğunu tam olarak bilerek. Bugünlük işini yaptın, artık gidip keline bakabilirsin. hâlâ yaşıyor olabilir. Bana ne zaman yalan söylediğini, ne zaman söylemediğini anlamıyorum.

— Kedi kayboldu; ölü olduğunu varsayıyorum. Ama her an yeniden ortaya çıkabilir.

— Kadına öyle bakma. Aklından ne geçtiğini biliyorum. Onun kuşlardan biri olduğunu düşünüyorsun. Bu doğru değil. Yarın uyanıp kendini iyi hissedecek ve her şey değişecek.

— Nasıl ?

— İyi bakıma ihtiyacı var; yardıma ihtiyacı var. Ve kendini tehlikede hissetmediği zaman . . .

— Kedi geri gelmeseyse daha iyi olur o zaman.

— Neden ?

— Hiç bir kedinin kuş tutup, yuttuğunu gördünüz mü ?

— Kes sesini ! . . . Neden onu korkutmak istiyorsun ? Seni duyduysa bütün gece uyuyamaz . . .

— Niyetim buydu, Mr. Ramirez.

— Bütün gece ona bakacağım o zaman. Ona bir şey olmasına izin vermeyeceğim. Sabah uyandığında her şey değişecek.

— Yine başladık. Hiçbir şey değişmeyecek.

— Evet, çünkü ona bir soru soracağım. O da yanıtlayacak.

— Ne sorusu ?

— Yapabilseydim bütün gece başında beklerdim. Biri ona saldırabilir, Larry.

— Kedi mi ?

— Başımı ağrıtmı. Minnettar kalıp borcunu nasıl ödeyeceğini bilemeyecek. Söyleyeceği şeylerden biri, tehlikeli bir şekilde kendinden geçtiği sırada ona bakarak onu kurtardığım olacak. Sonra ellerimi tutup bir daha bırakmak istemeyecek.

— Neden bırakmayacağını düşünüyorsun ?

— Bu gece kim olduğumu hatırlamadığımı ona sezdirmedim. Ona hiçbir şey sormadım. Hatalıydım; belki yine de biliyordu; utanmamalıydım. Onu rahatsız etmek istemedim, bıraktım huzur içinde uyusun . . . çünkü korkacak bir şey yoktu.

— Öyle mi sanıyorsun ?

— Korkacak bir şey yok. Çünkü hayatım pahasına da olsa onu koruyacağım. Ama ona sormuş olmam gerektiğini kabul ediyorum.

— Neyi ?

— Kim olduğumu sormalıydım. Ama korktum. Onun yanıtından . . daha fazla korktuğum bir şey yok.

— Emin misin ?

— Benim de gözlerim kapanıyor; çok uykum geldi . . . Onun başında beklemem gerekiyor, yine de. Biliyor musun ? Bugün bir armağan aldım. . . . Ve ona sarılarak uyumak istiyorum. . . . Şu kitapları bana uzatabilir misin ? . . . Onlar benim . . . onlar bana hediye edilmiş olmalılar . . .

— . . .

— Neden bu kadar şaşırdın ? Onları bana geri vermeyecek misin ?

— Tabii . . . İşte buradalar . . .

— Yarın . . . onlara tekrar bakmak istersen gelebilirsin . . . Onları sana seve seve ödünç veririm . . . Ama onlara sadece burada bak. . . dışarı götürürsen kaybolabilirler ya da daha kötü bir şey olabilir . . .

BÖLÜM 2

- Rahatsız ediyor muyum ?
- Yo . . . hayır . . . Larry sen misin ?
- Evet.
- Girsene . . .
- Neden burası bu kadar karanlık ? Işık ister misiniz?
- Nasıl istersen. . . perdeleri açabilirsin. . .
- Harika. . . Burası mezar gibi. . . eh, hastane yarı yol sayılır.
- Bugün cumartesi, değil mi ? Neden geldin ?
- Biraz kitaplar üstünde çalışacaktım.
- Oh . . . bugün dışarı çıkamamamız çok kötü. Güneşli görünür, üstelik o kadar da soğuk değil.
- Dışarı çıkmak istiyorsunuz . . . sizi dışarı çıkartayım.
- Şaka yapıyor olmalısın. Durumum iyileşmedi, biliyor musun ?
- Temiz hava iyi gelir.
- Doktor beni tekrar Yoğun Bakıma alırlarsa hiç şaşmamam gerektiğini söyledi. Beni bu kadar iyileşmiş buldu işte . . . Görme yeteneğimi kaybetmemden korkuyorlardı . . . bu sabah oldu . . . Bulutlu bir gün olduğunu sandım . . . hastabakıcı. . . içeri geldiğinde. . . onu sen sandım.
- Gözlerinizin nesi var ?
- Sadece silüetini görebiliyorum . . . yüzünü göremiyorum.
- Kitapları nereye koydunuz ?
- Perdeleri açtığında ışığın değiştiğini farkettim. Ama iyi göremek uykumu getiriyor. . . . Bir süre seninle konuşmak harika olurdu . . . birazdan uyuya kalırım, o zaman sen de istediğini okuyabilirsin.
- Tamam, uykuya dalmadan bana kitapların yerini söyleyin de.
- Oh. . . korkma. . . onları sana vereceğim. Bak . . . bu bütün gün . . . biriyle konuşabilmek için . . . tek şansım.
- Benim de başkasıyla konuşacağımı sanmayın.
- Öyle mi ?
- Columbia'yaya gittiğim günden beri sizin dışınızda bir allahın kuluyla konuşmadım, aralıksız.
- Neden ?
- Boş konuşmaktan hoşlanmam. Zaten kim benimle konuşmak ister ki ?
- Herkes ! Sağlıklı ve hayat dolu görünebilirsin.

— Ben zaten sağlıklı ve hayat doluym.

— Ama . . . benim de sıradan biriyle konuşacağımı sanma. Senin dediğin gibi psikologlarla hiç değil. Hastanede olmaktan hoşlandığım tek şey varsa. . . o da onları görmemek.

— Sadece yardım etmeye çalışıyorlar.

— Ama başaramıyorlar. Okumayı tercih ederim. . . Yine de kabul etmeliyim . . . seni gördüğümde neden bahsettiğini daha iyi anlıyorum.

— Ama daha kötüleşiyorsun.

— Bakıcı da bu sabah aynı şeyi söyledi. Tıpatıp aynı kelimeleri kullandı. Bazen insanların benimle dalga geçtiklerinden . . . kafamı karıştırıp . . . beni oldukları kişiler olmadıklarına inandırdıklarından korkuyorum. Konuşan gerçekten sen misin, yoksa hastabakıcı mı ? Ona güvenmiyorum.

— . . .

— Konuşmazsan beni görmeye gelenin sen olduğundan emin olamam Larry.

— Başka kim gelecekti?

— Hiç çetelerden söz etmedin.

— Hangi çetelerden ?

— Gazetede okumasam öğrenemeyecektim. Caddeye . . . silahsız çıkabilirdim.

— Şimdi dudağımı ısırdım ve siz de aynısını yaptınız. Gözleriniz o kadar kötü olamaz.

— Ne . . . Larry ?

— Dudağımı ısırdım ve siz aynı hareketi bir maymun gibi tekrarladınız.

— Neden bana caddedeki çetelerden söz etmedin ? Korkutucu olmalılar.

— Siz neden söz ediyorsunuz ?

— Çok genç, ama kavgacı ve tehlikeliler. Bakıcı akşam gazetesini getirdi, çünkü dün gece uyuyamadım. Bana kendimi nasıl korumam gerektiğini söylemelisin.

— Size bir bok söylemeyeceğim. Şunu yap bunu yapma demekten vazgeçerseniz sevineceğim. Çok rahatsız edici.

— . . .

— Bana kitapları nereye koyduğunuzu söyleyin.

— Çetelerden çok korkuyorum. Gazetedeki yazı ayrıntı doluydu. Yazıyı okudum . . . sonra yeni Katolik kilisesi hakkında bir şeyler okudum. . . çeteleri unutabilmek için herhangi bir şey.

— Kitaplar üstünde çalışmalıyım. Bu konuşmadan daha önemli bu. Ortaya üretken bir şey çıkabilir.

— Kızgın gibisin. Acaba yüzün şimdi nasıl görünüyor.

— Körlüğünüz uydurma; görebiliyorsunuz.

— Dün gece . . . bugün birisinin gelip . . . kitapları isteyeceği korkusuyla uyandım. Şimdiye kadar. . . kitapların geldiğini öğrenmiş olabilirler. . . ve sanki bugün olmak zorundaydı, gözlerim de görmüyor.

— Ben bugün Larry değilim. Başka bir arkadaş ister misiniz ?

— Hayır . . . hem kitapları . . . onları asla bulamayacaksın.

— Kafanıza çalın kitaplarınızı.

— Bu kibarca değil. . . hiç değil.

— Kibar olmayan sizsiniz. Sizinkisi kabalıktan da öte . . . dalavereci ve düzenbazsınız. Hoşuma gitmiyor bu . . . bana şantaj yapamazsınız . . . kitaplar . . . almak için bu saçmalığa katlanacağım kadar önemli değil. Onlar üstünde çalışmamı istemiyorsanız, söylemeniz yeterli.

— Dalavereci ? Düzenbaz ? Bunlar biraz beni aşmıyor mu ? Dalavere çevirmeye gücüm yok. . .

— Sizin çok enerjiniz var . . . herhalde ayaklarınızın üstüneyken dehşet saçıyordunuz.

— Bunun hiç kanıtı yok. . . hem de hiç. Asla olmayacak.

— . . .

— Benimle neden konuşmuyorsun ?

— Çeteler hakkındaki yazıyı nerede okudunuz ?

— Akşam gazetesinde.

— Ne yazıyordu ?

— Biliyor olmalısın; sen bu şehirdensin. Korkunç gençlik çeteleri sokaklarda serbestçe dolaşıyorlar.

— Bana hiç de öyle gelmiyordu. Bir işçi sınıfı mahellesi kışla gibidir. İnsanlar işten eve, evden işe giderler. Yorgundurlar, uyurlar. Televizyon seyrederek. Araba yıkarlar. Çim biçerler. Kiliseye giderler. Yıldırııcıdır. Gençlerin yapacağı hiçbir şey yoktu. Yaşam, çalışma ve güç toplama üzerine kuruluydu. Semtte de iş bulunmuyordu. Yani) hiçbir şey yoktu, bir boşluk. Çocuklar çok sıkılıyorlardı, ama kendi

gerçeklerini yaratıyorlardı . . . çetelerde.

— İnsanları döverek mi ? Birbirlerini öldürerek mi ?

— Pek sayılmaz. Eylemden çok konuşma vardı. . . Bedensel cesaret ve kavgalardan konuşulurdu . . . ki bazen bunlar çetenin gerçekliğini ayakta tutmak için gerçekleştirilirdi. Geceleri köşe başlarında buluşup sigara, bira içer, arabalarla dolaşır, sinemaya ve bowlinge gider, bir sürü paturu çıkarır ve serüven arardık.

— Serüven . . .

— Biraz heyecan, yeni bir şey. Riskli bir şey.

— Soygun, tecavüz, cinayet gibi bir şey mi ?

— Hiç o kadar ileri gitmedik. Geleneksel değerleri hırpalamak istiyorduk. Sıkıcı büyüklerde biraz tepki yaratmak. Farklı olduğumuzu göstermek için bir şey ler yapmak.

— Uymadığın bir kural hatırlıyor musun ?

— Bir gece bir benzin istasyonundan otobüs çalıp plaja gittik. Çok heyecanlıydı. Anahtarlar otobüste bırakılmıştı ve kapıyı çubukla zorlayarak açtık. İçimizdeki en uzun ve en büyük görünen oğlan otobüsü kullanıyordu. Genç olduğunu belli etmemek için saçlarını başka türlü taramak zorunda kalmıştı. Diğerlerimiz yolcu gibi davranıyordu, boş bakışlarla pencereden dışarıyı seyreliyordu. Giymek için şapkalar, gazeteler bulduk. Yoldaki devriye arabalarını geçtikten sonra çılgık olup, neşeyle bağırdık. Plaja gittik, yüzdük ve geri döndük. Otobüsü benzin istasyonunda aynı yerine bırakuk. Ama ters tarafa dönmüş olarak. Yıllarca o geceden söz edip durduk.

— O halde çetelerden korkmuyorsun.

— Pek değil.

— Cesursun. Artık ben de korkmuyorum, çünkü kimliğin hakkın-da bana yeterli kanıt verdin.

— Ne gibi ?

— Dün gece nöbetçi, bir rahibin gelip beni görmesini önerdi. Önerisini reddettim. Hiç rahip tanıyor musun ?

— Evet, bir kaç tane. Ne olmuş ?

— Onlara güvenmem. Bana onlardan söz eder misin ?

— Daha zevkli bir şeyden konuşamaz mıyız ? Spor ya da herhangi bir şey ?

— Dalga geçme. Bu gecelerin birinde bilincimi yitirebilirim. Gelip bana günah çıkarttıracaklar.

— Bu hizmetleri için para alıyorlar mı ?
— Onlardan hiç hoşlanmıyorsun. Sana ne yaptıklarını söyle bana.
— Konuyla ilgilenmiyorum. Apaçık bir anakronizm — ve gerici-
lik.Kuru sıkı atmak çok kolay. Ölü bir atı dövmek gibi. Ama at ölü
değil.

— Babanın iyi bir işçi olduğunu ve üstelik kiliseye gittiğini
söyledin.

— Babam asla kiliseye gitmezdi. Gerçek bir dinsizdi. Onun en
güçlü noktalarından biriydi bu. Dine karşı aldırmaazlığını severdim.
Ama siyasete de aldırmaazdı. Hepsinin saçmalık olduğunu düşünürdü.
Çünkü ne din ne de siyaset yaşamını etkilerdi.

— Boş ver Larry. . . Aklıma gelmişken, anahtar burada.

— Nerenin anahtarı ?

— Oradaki dolabın. Kitaplar içinde. Anahtar sakla, kaybetme sa-
kın.

— Kaybetmem.

— Neyse . . . eğer anlatmaya devam edersen daha fazla şey hatırla-
yacağım . . . sadece ilk yıllarımı değil, ilk gezintilerimi de. . .

— Anlıyorum.

— Karşılaşmalar. . .mutlu karşılaşmalar. Eminim bir kaç tane
vardır.

— Belki.

— Bir genç adamın başına gelecek iyi şeyleri anlatmak istemez
miydin ?

— İlk okumaya başlayışımı hatırlıyorum, ne büyük zevkti.
Ergenlik sırasındaydı. Elbette daha önce okulda ders kitaplarını oku-
muştum. Ama hep kafa ütileyiciydi. Ortaokuldayken haftada bir bizi
kütüphaneye götürür, zorla bir kitap seçtirir ve oturtup bir saat okutur-
lardı. Ve ertesi gün kitabın özetini yazar verirdik. Hepimiz kütüphane-
den nefret ediyorduk. Orta Amerika hakkında bir dizi ince küçük kitap
hatırlıyorum. Her ülke için bir tane. Kosta Rika, Honduras, Panama. . .
. Çok güzeldiler. Bir sürü resim vardı içlerinde. Ama yazıları okumak-
tan hiç hoşlanmazdım. Bunların hepsi ergenlikle değişti. Okuldan son-
ra kitapları yutmaya başladım. Dindarlığımın üstümde olduğu bir
dönemdi.

— Sana okumanı kim söyledi ?

— Hiç kimse. Gidip alırdım kitapları. Kilisede kitaplar vardı. İncil,

Genel Dua Kitabı gibi şeyler. Rahipler bunlardan okurlardı.

— Sana sesli okurlar mıydı ?

— Evet, ayinde. Ben sunakta görevliydim. Bazen hafta içi sabah ayininde çalışırdım, ben ve rahip dışında kimse olmazdı. Kocaman çiğ biftek gibi yüzü olan bir adamdı. Metal çerçeveli gözlükleri vardı. Üstünde beyaz dantelden olan kırmızı bir etek giyerdi. Kısa kesilmiş gri saçları vardı.

— Seninki gibi.

— Belki de. Ayin sabah altıdaydı. Çok erken kalkıp kiliseye bir mil yürümem gerekirdi, bazen hava soğuk ve biraz karanlık olurdu, ama hoşuma giderdi, çünkü rahiple ben orada yalnızdık. Hiç kimse gelmezdi bu ayinlere. Bazen yorulur ve asabileşir, tık nefes kalırdı. Bazı duaları hızla okuyup geçerdik, ben de çabuk çabuk "Amin" "Amin" "Amin" demek zorunda kalırdım . . . sonrası çok iyi olurdu. Papaz evinde kahvaltı ederdik. O zaman rahatlar ve mutlu olurdu. Annemin aldığından daha pahalı ekmek alırdı, çok güzel tost yapırdı bu ekmekten. Radyodan haberleri dinlerdik, benimle konuşurdu. Sonra ben okula giderdim.

— Neler anlattığını hiç hatırlıyor musun ?

— Bana okulda neler yaptığımı sorardı. Beni küçük bir adam yerine koyar, bir çok şey hakkında ciddi ciddi görüşümü sorardı. Bu çok hoşuma giderdi.

— Sana hiç kitap önerdi mi ?

— Hatırlamıyorum. Ama büyük bir kitaplığı vardı. Hep şunu bunu ödünç alırdım.

— Resimli Kitaplar mı ? Roman mı ? Şiir kitapları mı ?

— Hayır, büyük tarih kitapları ve dini kitaplar.

● — Onları geri vermek zorunda kalman canını sıkardı mıydı ?

— Hayır, nasılsa her zaman başka kitaplar ödünç alabilirdim. Bir keresinde bana bir armağan verdi. Yıldız baskılı küçük siyah bir kitap, Saint Augustine'den alıntılar. Binlerce kere okudum. Hiçbir şey anlamadım, ama hoşuma gittiğine kendimi inandırmışım.

— . . .

— Sonra kendi başıma kitap okumaya başladım. Felsefe, dinbilim; daha zor, daha iyiydi. Özellikle iç içe geçmiş sözcük öbeklerinden oluşan karmaşık cümlelerden hoşlanırdım. Konu önemli değildi; bana zevk veren cümlelerin hareketi, mantığı, güzelliği, karmaşık mimari-

siydi. Sanırım zevk almaya yatkınlığım o sırada kendini göstermeye başlamıştı. Ama annem tüm kitaplarımı atardı. Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik* kitabında "Beden" başlıklı bir bölüm vardır. Kitabın porno olduğunu düşünüp çöpe attı. Kendisinin anlamadığı ve bana zevk veren şeyler onda kuşku uyandırıyordu.

— Baban da kitabın porno olduğunu düşündü mü ?

— Babam *Daily News*' ü zor okurdu. Annem cahilliğini yüzüne vururdu.

— Sana kitap alman için kim para verirdi ?

— Harçlığımı biriktirirdim. Sunak Çocukları Kulübü'nün saymanıydım. Arada sırada oradaki paraya el atardım: Bazen de evde ortalıkta bırakılmış parayı çalardım. Ayrıca kullanılmış kitapları her zaman ucuza alabilirsin.

— Biri sana okuman gereken kitapları söyler miydi ?

— Hayır, hoşlandığım şeyleri okurdum. Konuları kendim seçerdim. Bitmek tükenmek bilmeyen serüvenlerle dolu sınırsız bir dünyaya adım attığımı hissediyordum.

— Okurken kelimeleri tanıyorum ama bazılarına inanmıyorum.

— ...

— Hangileri olduğunu sormayacak mısın ? Neden bana soru sormuyorsun ?

— Tüm keşfettiklerimi adlandırabilmek için bir kelime dağarcığı arıyordum. Din ilk kelime dağarcığımı kazandırdı. O zamanlar çok dindardım. Ta ki şeytani düşünceler saf ve maskesiz karşıma dikilinceye kadar.

— Şeytani fikirler mi ?

— Bütün dinsel çatım başıma yıkıldı. Tüm ahlâki değerlerden sıyrılıyordum sanki.

— Bu kitapları tartışacağın biri var mıydı ?

— Hayır. Arkadaşlarım kitap okumazdı, beni acayip ve entel bulurlardı. Bu terim o zamanlar türedti. McCarthy döneminde. Entelektüel için küçültücü bir kelime.

— Bir gün bir ağacın önünde duruyorduk, parktaki çok sevdiğim yaşlı ağacın. Ama ona dokunmak istemiyordum. Ağaç oradaydı, istediğim zaman ona bakabilirdim. Dokunmak için hiçbir neden yoktu; gi-diverip sonsuza kadar ortadan kaybolmayacaktı.

— Bu nereden çıktı ?

— Devam et.

— Bir kıza ilk defa delicesine tutuluşumu - ne kelime! - hatırlıyorum. Öyle güçlü bir duyguydu ki. Adı Dorman'dı. Dorman peynirindeki gibi. Lisedeki İngilizce sınıfında sınıfın diğer tarafında otururdu. Saçları lüle lüleydi. Çok tatlı bir kızdı. Bir şey beni ona çekiyordu. Oturur onu seyrederdim. Öğretmeni de dinlerdim bir yandan, çünkü iyi bir öğrenciydim. Bir bahane bulup onunla konuşurdum . . . koridorlarda, nerede olursa. Ödevleri kaçırıp onu arardım. Onun anlattığı en sıradan şeyleri duymak benim için büyük zevk kaynağıydı. Gülüşüyle erirdim. Gerçekte de anlattığım gibi biriydi - çok tatlı, ama insan delicesine tutulduğu kişiye bir sürü nitelik yüklüyor.

— Neden ?

— Bu zor bir soru.

— Yani . . .

— Özellikle insanın ilk aşkında, sınırları parçaladığı ilk aşkında bu böyle. Tüm . . . hapsedilmiş, açığa çıkmamış şeyler kendini göstermeye başlar. Tek bir insanın karşılayamayacağı bir sürü gereksinim. Böylece insanın tutulduğu kişi idealize edilir, tüm bu gereksinimleri kapatacak umuduyla.

— Gereksinimler mi ?

— Evet, gereksinimler.

— Onlar da ne ?

— Ne olduklarını söylemesi zor. En başta dinsel olduğunu düşünüyordum. Sonra da entelektüel olduğunu. Derken kızlarla ilgili olabileceğini düşündüm. Enerjidir aslında, ergenlikte patlayan enerji. Vücuttaki saatli bomba.

— Bana sırasıyla dinsel gereksinimlerin sonra da entelektüel gereksinimlerin geçmişte . . . veya şimdi ne olduğunu söyleyebilir misin ? Sanırım kızlarla ilgili olanın nasıl bir şey olduğunu tahmin edebilirim. Tatlılara olan gereksinimim aklıma geldi, şu kızıdan tatlı diye bahsetmeden bağ kurdum. Bir şey ifade ediyor mu ?

— Evet-tatlı gereksinimi gibi. Aynen öyle. Vücudun arzuladığı bir şey, yediğinin hiç yeterli gelmeyeceğini düşündüğün bir şey. Oburlaşırsın. Doymak bilmezsin. Kendini bir şey kaybediyormuşsun gibi hissetmekten alıkoyamazsın.

— Kaybolan ne ?

— Özel bir şey değil. Açık bir yaran olduğunu hissedersin, iyile-

şene, tatmin olana kadar başka bir şey yapamayacağını hissedersin. Anlarsınız ya, aynen açlık gibi.

— O zaman dinsel gereksinimler açlık gibi değil.

— Ergenlikte öyleydi. Oburdum. Ama on üç yaşında her şey sona erdi. Bazı imgeler biçim değiştirmişlerdi.

— Bana bu imgelerden birini anlat.

— Hayır, yapamam.

— İlk imge hangisiydi ?

— Bilmiyorum. Tanrı ve İsa'yı insan olarak görüyordum, Mr Ramirez.

— Ne hissediyordun onlar için ?

— Sevgi ve hayranlık. Sonra duygularımı gerçek bir insana aktarmak istediğim saat geldi. Saçları olan gerçek bir vücut, tüm kusurlarıyla bir kadın, beyaz cüppeli dinsel varlıkların yerine geçecek bir şey. Çocuklar ilahları sadece insan biçiminde düşünebilirler; tanrıyla ilişkileri her zaman bir insanla, güçlü bir insanla olan ilişkidir.

— Genç bir adamla mı ?

— Hayır, yaşlı bir adamla. Güçlü, ama sevgi dolu. Kendini redderek, silerek ve dürtülerine karşı savaşıyor yanına sokulabileceğin biri. Din bastırma getirir; insan özveriyle bastırıldığı şeyin bir başka şekliyle ödüllendirilmeliyi umar.

— Kitaplarda dinsel resimler gördüm, çocuklar, melekler ve biraz da çarmıhtaki İsa hoşuma gidiyor, ama İsa ayakta dururken hoşlanmıyorum. Kadınlardan da İsa çarmıhı taşıdığı ya da çarmıha çivilendiği için ağladıkları zaman hoşlanıyorum.

— Meryem'in İsa'yı emzirdiği şu seksi Orta Çağ resimlerine ne dersin ? Hoşuna gidiyor mu ?

— Son zamanlarda hiç görmedim.

— Benim hoşuma gidiyorlar. Özellikle annenin yüzündeki memnuniyet yansıtan gülüş. Bu, biz erkeklerin asla bilmeyeceği bir şey.

— Çocukluğunda melek olmak istedin mi ? Ya da tüm ilginin odağı çarmıha gerilmiş İsa olmak ?

— Başta sadece melek, sonra özel bir kişi — iyiliğinden dolayı İsa tarafından seçilmiş biri; sonra onu geçmek ya da İsa'nın kendisi olmak istedim . . . benliğimden sıyrılıp acı çekerek. Tanrının oğlu olacaktım, O ve tüm dünya bana gıpta edecekti. Öyle acı çekecek, öyle sabırlı olacak, öyle benliğimden sıyrılacaktım ki, Tanrı'nın korumasını ve

hayranlığını kazanacaktım.

— Tanrı oğluyla ne konuşur ?

— . . .

— Bütün gün ne yaparlar ?

— . . .

— Şimdi " Tanrının koruması" dedin. Ne demek istedin ?

— Bana kızmayacak ya da cezalandırmayacaktı. Mafya gibi; o türden bir koruma. Babam gibi.

— Tanrının hayranlığından da bahsettin. O nasıl bir şey ?

— Bana yardımseverce yaklaşacağını umuyordum. Varolmama izin vereceğini, beni yoketmeyeceğini. Ve kendisini zaptedeceğini. Herkesin hayranlığını kazanmama izin vereceğini. Gönüllü ceza ve acıya katlanmak, "Lütfen, Baba, vurma bana, bak nasıl kendi kendime vurup cezalandırıyorum" demek gibi bir şey.

— Sana koruması nasıl bir şey diye sorduğumda sadece "kızmaması" dedin. Sonra hayranlığını sordum ve "beni yok etmemesi" dedin. Eğer sözlük doğruysa, sen yanlış kullanmıyorsan . . . bu kelimeleri.

— "Bana yardımseverce yaklaşacak" dedim. Ama haklısın, hayranlık meselesi belirsiz. Önemli olan koruma. Tanrının gücünden korunma. Mafya gibi.

— Tanrı oğluyla ne konuşur ?

— Komik, biliyor musunuz ? Hiç Tanrının kendisi olmayı düşünmedim. Emir vermek için bir oğlum olmasını.

— Dene hadi. Yaşamlarından bir gün düşün.

— Tanrı ve oğlunun yaşamlarından bir gün mü ?

— Evet.

— Bu fikirleri nereden buluyorsunuz ?

— Sabah erken mi uyanıyorlar ?

— Genelde altı onbeşte, Mr. Ramirez.

— Altı onbeş, gün başlıyor.

— . . .

— Hava nasıl ?

— Harika bir gün, Mr. Ramirez . . . Kalk çocuğum,. Biraz kahveye ne dersin ?

— . . .

— Çocuğun biraz uykusu var. Biraz daha uyumak istiyor, arkasını

dönüp yatıyor. Baba sertçe dürtüp duruyor. Bağırarak konuşmaya başlıyor. Zorla yataktan kaldırıyor. Soğuk bir duş aldırıp, kocaman bir kahvaltı ettiriyor. Güne başlamaya zorluyor.

— Kahvaltıda ne var ?

— Kuvvet verici şeyler. Mısır gevreği, ekmek, meyve. . . ve meyve suyu. Hayır pasta. . . Baba saldırgan, dışa açık, aulgan. Kendisinden emin, fazla duyarlılığı yok. Açık sözlü.

— Nasıl giyinmiş ?

— Sade. Bir pantolon bir gömlek. Oğul ürkek. Her soruyu üç dört açıdan ele alıyor; kararsız.

— Uyanık, o halde.

— Öyle görünüyor. Ama aslında değil. Savunmacılığı duyarlılığının artmasına yol açıyor. Babasının kendisinden emin ve burnu büyük hallerinden hoşlanmıyor. Yaşamın daha karmaşık, daha ince daha zengin olduğunu düşünüyor, gizliden gizliye babasını hödük, görgüsüz tek boyutlu olduğu için eleştiriyor. Aklını varsa yoksa güce bozduğunu, başkalarının ya da kendi yaşamının diğer hiçbir yönünü araştırmadığını düşünüyor. Oğul babanın amaçlarını ve değerlerini reddediyor. Gizliden kendini üstün hissediyor. Ama öyle davranamıyor. Karar veremiyor.

— Tanrı oğluna bir yanlış anlama olduğunu ~~nasıl~~ gösterecek ?

— Ne yanlış anlaması ?

— Oğul Tanrı hakkında yanlış fikre sahip ; ~~bu ona~~ yalan söylemiş, o da inanmış.

— . . .

— O sabah çok iyi zaman geçiriyorlarmış. Bir hatırlasan, başka hiçbir şey bu kadar sevindiremez beni.

— Ne yalanı, Mr. Ramirez ?

— Olacakları yakından izlersek, yalanları ortaya çıkarabiliriz.

— Ne olacak ?

— Larry, nereye gidiyorlar ?

— Krallıklarına bakmaya gidiyorlar. Yahudiler ve milletin nasıl olduğunu görmeye; günahları katologlamaya, Sodom ve Gomore; kutlamaya, On Emir'i vermeye, felaketler ve tufan yaratmaya. buyurmaya.

— . . .

— İşte din bundan ibaret. Güce ilişkin bir sabit fikir. Hiçbir inana-

nın sahip olmadığı, Tanrı'da görüp taptığı güç. Ve Tanrı oğluyla el ele yürüyor, ona boku yemiş güruhu göstererek "Bir gün bunu temizlemen gerekecek, hem de tek başına" diyor.

— ...

— "Seni bu lağım çukuruna, aşağıya yollayacağım. Her şeyi temizleyeceksin." Oğul gitmek istemeyecek, ama babası zorlayacak. Oğul babasının koruması altında kalmayı tercih edecek.

— Baba kalmasına izin verecek. Ama sabah daha sona ermedi. hâlâ bir şeyler yapıp eğlenecek zamanları var.

— ...

— Başka ne yapacaklar ? Oyun mu oynayacaklar ? Birlikte kitap mı okuyacaklar ?

— Baba okumayı sevmiyor, Mr. Ramirez ?

— Sence oğul Tanrıyı nasıl memnun etmesi gerektiğini keşfedebilecek mi ?

— Tanrıyı memnun etmenin yolu hizada durmak ve bir dediğini iki etmemek, ona sorun çıkarmayıp ortalığı karıştırmamak, sadece hizada durmaktır.

— Tanrı ne yapmaktan hoşlanıyor ?

— Abuk sabuk hobilerden, ufak tefek işlerle uğraşmak, onarım, fazla zeka gerektirmeyen ya da çok anlamı olmayan, hiçbir işe yaramayan şeyler.

— Belleğin önemli bir şey yapmayı öğrenmek istiyordur.

— Bu hiç mümkün olabilir mi ? ...

— Bilmiyorum. Yetenekleri sınırlı. Dar sınırları içinde kapana kısılmış. Kapandan kurtulamamanın kızgınlığını yaşıyor. Ve oğlu özgürce hareket ettiği için, öfkeleniyor, bozum oluyor. Tanrı, serbestliğe hiç gelemmez.

— Çocuklar kendi aralarında çok eğleniyorlar. Sence ona ilkönce neyi öğretmeleri gerekir ?

— Söylemesi zor, yaşlı bir köpeğe yeni numaralar öğretmek zordur. Onu ağlatabilir, mahvedebilir.

— Ama iyi vakit geçirmek istiyor; buna ihtiyacı var. Yakında ölebilir; çok yaşlı. Daha da kötüsü, o ölümsüz; yaşayıp gitmek zorunda . .

• Gece ne yapıyorlar ?

— Sabahtan vaz mı geçiyorsunuz, Mr. Ramirez ?

— Sabah bitti. Gece geldi ve zaman hızla azalıyor. Bu zor, kasvetli günü mutlu bir güne çevirmek için bir şey yapmalı.

— Kafanızı hep mutluluğa yoruyorsunuz. Yaşanılacak o kadar çok mutluluk yok.

— Yüzü nasıl ?

— Tanrının yüzü mü ?

— Evet.

— Sert, kırışık. Yüz hatları geniş, ama aynı zamanda yumuşak. Güçlü ve yumuşak. Sert ve kibar. Onun iki tarafını da severdim; benim dostumdu. Ondan daha başka ne istediğimi bilmiyorum. Ama eksik bir şey vardı. Vermediği bir şey değil. O kadar çok vermezdi ama kibarlığı çok şey ifade ederdi benim için; ondan ne istediğimi bilmiyorum.

— Tanrıyı tanıdık biri gibi mi düşündün ?

— Mavi gözleri vardı. Bazen sert ve soğuktu gözleri. Büyük bir burun, geniş yanaklar ve çene. Saçları dökülüyordu; kocaman kıllı elleri vardı.

— Gözleri ne zaman sert ve soğuk değildi ?

— Önceden kestiremezdim. Zaten sorun da buydu. Neden keyfi, acayip görünen değişikliklere uğradığını bilmiyordu. Onu anlamazdık. Onu çok severdik, ama o bizi hayal kırıklığına uğrattı.

— Bu gece onu mutlu etmenin bir yolu var mı ? Uyku vakti gelmeden seni de mutlu edecek bir şey, bir oyun ?

— ...

— Birlikte yapmaktan hoşlandığınız bir şey ?

— Belki beni bir yere götürse, ama annem gelmeyecek, yeni bir yere, ikimizin de eğlenebileceği bir yere. Kendisini daha çok paylaşırdı, her şey kolaylaşırdı.

— Sanırım fazla zaman kalmadı; geç oldu, Larry. Yakında yatma vakti olacak. Lütfen, bir şey yapılmalı ki gün. . .

— Bir şey olmaz, yaşayacağız, çok çok mutlu olmanız gerekiyor.

— Larry, mutlu olabilme kapasitem azaldı. Lütfen bana onu memnun etmek için ne yapabileceğimi söyle.

— Size önce de söyledim. Hizada durun. Sorun yaratmayın. Bu onu mutlu eder.

— Hiçbir zaman sorun yaratmak istemedim.

— Güncelerinizden okuduğum kadarıyla payınıza düşeni yaptınız. Çok güzeldi.

— Kafamı karıştırmaya çalışıyorsun.

— Hayır, yaptığınıza hayranım. Canavar baskıcı bir makineyle mücadele ettiniz.

— Sorun yaratmak istemiyorum, tüm istediğim onun mavi gözlerinin değiştiğini görmek, Larry. . . bana bakıyorlar. . .

— Gözlerindeki kırışı görmek istiyorsunuz. . . Neden bir babaya ihtiyaç duyuyorsunuz. İnsan kendi yaşamını yönetir.

— Yorgunum. . . Uyuyacağım. . . sen kitaplarla uğraşabilirsin; beni rahatsız etmezsin. . .

— Çok sağolun . . . bu yaptığınızı takdir ediyorum.

— Ben bir hiçim, neden bana teşekkür ediyorsun ki . . . Ben bir şey yapmadım.

— Mr. Ramirez, sizinle açık konuşayım. Sizi zayıf ve umutsuz görmek beni isyan ettiriyor. Saçma bu. . . İnanılmaz tuhaf şeylerde kendi fikrinizi savundunuz; güçlüydünüz. O insana ne oldu? Onu tanımak ve konuşmak istiyorum . . . onun yerini alanla değil. . . Siz Mr. Ramirez değilsiniz. . . Nerede o? Ona ne oldu? Siz kimsiniz?

— . . .

— Düşmanla savaştınız; savaştan kaçmadınız. . .

— Sorun yaratmak istemiyorum. . . Yaratarsam, bana gene o soğuk, sert gözleriyle bakacak. . .

— Burada ne yapıyorsun ?

— Hiç, kitaplarınız üstünde çalışıyorum. Uyuyakaldınız.

— Oh. . . Üzgünüm.

— Bir saatten fazla uyudunuz.

— Farkında değilim. Dün gece çok az uyudum.

— Ayrıca size bir şey kanıtladığımı dâ kabul etmek istemediniz. Boşverin, ben bunla uğraşmaya devam edeceğim.

— Hayır, lütfen devam etme. . .

— Neden?

— Bırak onu, benimle konuş.

— Ama aynı konudan konuşmak şartıyla, Mr. Ramirez.

— Anlat lütfen.

— Pekâla. Mesleğinizde çok çalıştınız, değil mi? Sanırım başlangıçta avukattınız, iş hukuku üstünde uzmanlaştınız. Burada tuttuğunuz

notlara ve kendinizi ansiklopedinize adamanıza bakılırsa çok çalışkan, özenli ve sabırlı biriymişsiniz. Benimki gibi akademik bir geçmişiniz vardı. Ancak iş alışkanlıklarınızı zor edindiniz. Ama çalışmayı sevdiğiniz, artık çalışmanız acı vermediği, kitaplar, soyutlamalar ve günlük yaşamdan kopuk şeylerle uğraşmanın zevkli, rahat olduğu bir zaman geldi. Öyle değil mi?

— Sanırım haklısın. Ama bunun nesi kötü?

— Hiçbiri. Ama iyi şeyler tehlikeli, ayartıcı olabilir. Başarılı arınızdan dolayı ve toplumsal olarak üretici çalışmalar yaptığınız için aklınız mantıksal olarak kendini zor işlerin yükünden kurtarmak isteyebilirdi. İşiniz için ailenizi feda ettiniz, karınızı ve çocuklarınızla, onların günlük somut ihtiyaçlarıyla uğraşmaktan, sizden istediklerini yerine getirmekten kaçındınız. Ve bu da şimdi sizi huzursuz ediyor.

— Bütün bunlar senin uydurmaların. Bunları bilmene olanak yok.

— Bunlar sizin yazdıklarınız; hapisane notlarınızda okudum.

— Uyduruyorsun. Sana ilgi göstermeyen senin baban. Ya da daha doğrusu . . . onu bununla suçluyorsun. Bir de onun söyleyeceklerini duymak isterdim.

— Kusurunuz yok, ama yine de suçlusunuz? Bu nasıl oluyor?

— Korkuyorum ki fark bu. Kendimi savunmak için çok az gücüm kaldı.

— Suçlusunuz, bu yüzden korkuyorsunuz.

— Bu şenin için doğru olabilir. Evet, Larry. Sen neden suçlusun?

— . . .

— Söylersen, belki kendi kusurlarımı hatırlayabilirim. Onları kabul etmekten utanmam. Ama yardımına ihtiyacım var.

— Dedim ya. Annemi arzuladığım; onu babamdan almak istediğim; babama ne olacağını umursamadığım; onu kafamdan sildiğim; bana engel olmaması için sersefil olmasına, aç kalmasına göz yumduğum hatta öldürdüğüm -farketmiyordu şahsen- için suçluyum. Sevdiğim biriydi, ama kendi ihtiyaçlarımı gidermek için mahvetmek istedim. Evet, malını mülkünü almak, çalmak, hakkım olanı ele geçirmek istedim.

— En küçük fırsatta bunu söyleyiveriyorsun, hemencecik. Cümlelerin de hazır. Yoksa psikologlar mı öğütledi sana bunları söylemeni? Eğlenceli olduğunu mu düşünüyorsun? Üstelik fazlasıyla çirkin, hem de uygunsuz değil mi bu söylediklerin?

— Sorunumun bu olduğunu söylüyorlar. Onlara inanıyorum.

— Düşünebildiğin en rahatsız edici şey bu mu? Yoksa daha kötüsü de mi var?

— Küçükken annem bana şu öyküyü anlatmıştı: Bebekken çok zayıf ve çirkinmişim, maymuna benziyordum.; ensemden uzun tüyler varmış; öyle çirkinmişim ki annem de babam da nefret ediyorlarmış beğden, ama yine de beni alıkoymuşlar; bir gün okul dönüşü yanımdan iki çocuk geçti, gülüp maymuna benzediğimi söylediler. Gerçekten incinmişim ve öyle olmadığımı söyledim. Annem de o öyküyü bir kaç ay önce anlatmıştı; çocukları destekliyorum benziyordu.

— Düşünebildiğin en dehşetli şey bu mu?

— Eminim daha korkunç başka şeyler vardır. Gömülü kalmış.

— ...

— *İnanılmaz Küçülen Adam* diye bir film var. Bir adam bir yatta, küçük bir yatta, şu gezi teknelerinden. Nerden geldiği belli olmayan, denizden yükselen bir sisin, ya da pusun diyelim içinde geçiyor. Çok güzel bir film. Belki de güneşli bir pazar günü. Kafadar bir arkadaşıyla beraber, mutlu. Birden nereden geldiği belli olmayan bu bulut ortaya çıkıyor. Bulutun içinden geçerken "Garip, bu da ne?" diyorlar. Adam evli; çok çekici bir karısı var; kendi de yakışıklı. Çok güzel bir çift. Zeka, görünüş ve boy pos olarak mükemmel uyuyorlar. Adam giysilerinin biraz fazla büyük olduğunu fark ediyor; gömleğinin yakası bol geliyor; giysisi de öyle. Belki de biraz zayıflamış. Ama daha da küçülüyor, manşetlerinin uzun geldiğini görüyor. Karısından da kısa kalıyor. Çok endişeleniyor. Karısı moral veriyor, ona olan sevgisinin hep devam ettiğini söyleyip duruyor. Adam aşırı rahatsız olup, kızıyor ve karısını tokatlamaya başlıyor. Tıbbi tedavi görüyor. Bir keresinde ona artık ona tarih öncesi bir yaratık, bir dev gibi gelen bir kedi tarafından kovalanıyor. Sanki erkekliği kendisinden alınmış gibi, çünkü karısı hep orada. Bu süreç iyice küçülene kadar sürüyor. Çok sürükleyici bir film. Sanki hepimizin bildiği bunalımlı psikolojik bir durumun cismiyet kazanması.

— Ben annemi arzulamıyorum. Onun yüzünü hatırlamak istiyorum. Dokunmak istiyorum ona. Bu onu arzuladığım anlamına mı geliyor?

— Bilmiyorum.

— Sence benim oğlum da, senin baban için istediğin gibi, beni öl-

dürmek istemiş midir?

— Evet. Benim babam senin gibi değildi, bir işçiydi. Cahil, derdini anlatmaktan aciz, basit, hatta aptaldı; onun yerini alma düşüncesi bende aşırı suçluluk duygusu yaratıyordu. Bir de senin gibi bir adamın yerini almayı istemenin oğlunda yaratmış olabileceği suçluluk duygusunu düşünsene. Belki de asla erişemeyeceği nitelikleri olan bir adamın yerini almak.

— Biliyor musun . . . şu sözümona okuduğun notlar . . . Onların tek kelimesine inanmıyorum. . . bu sözler bir romandan alınmış, çok eski bir romandan hem de. Hoşuna giden şeyleri okuyup, görüyorsun o notlarda . . . bu bir suçlama değil. . . . Çabaların için gerçekten minnettarım.

— . . .

— Kendimi küçük görmemem için yalan bile söylüyorsun. Senin annenin babanın üstünlüğünün de farkındayım. Benimkilerin yaptığı hataların da farkındayım; annenin babanın yapmadığı hataları duymak beni mutlu edecek.

— Kitaptaki tüm hataları yapmışlar gibi görünüyor. Sadece bir iki defa hoşça vakit geçirdiğimizi hatırlıyorum.

— Bana çok saygılısın. Zenginliklerini ortaya koyup, mutlu anıları anlatamıyorsun. Ama bak ne diyeceğim. Onları benim annem babamı gibi anlat bana. Bana harika anne ve babamı anlat.

— . . .

— . . .

— Peki, Mr. Ramirez.

— Önce annem.

— Bir gün anneniz sizi hayvanat bahçesine götürdü. O gün çok mutluydu. Süslendi, saçını düzeltti ve makyaj yaptı. Onu çok güzel buluyordunuz. Canlıydı, dönüp duruyordu, konuşup duruyordu. Siz ve o, şundan bundan konuşuyor, tartışıyordunuz. En çok sizinle gerçekten konuştuğu zamanları severdiniz; şimdi bazı annelerin çocuklarıyla yaptığı gibi. . . otobüste, metroda. Hayvanat bahçesine gidiyordunuz, Bronx'a giden metroya bindiniz. Uzun bir yolculuktu, ama siz yol boyunca gevezelik ettiğiniz için aksileşip sabırsızlaşmadı anneniz.

— Hangi konuda gevezelik yapıyordum?

— Ondan mendil ve ciklet istediğinizi, onun da çantasını açıp verdiğini hatırlıyorum. "Anne, ciklet var mı" . . . Çok mutluydu, nedeni-

ni bilmiyordunuz; sadece sizle mutlu olabildiği, onunla iyi arkadaşlık ettiğiniz için fazlasıyla neşeliydiniz.

— O mutlu günü hatırlamıyorum; lütfen biraz daha anlat.

— Sonra beraber Manhattan sokaklarında dolaştınız. Elele tutuşuyordunuz. O hâlâ gülüyor, sürekli konuşuyordu.

— Neden?

— İki sevgili gibiydiniz.

— Tatlı şeyler yedi mi?

— Onu sadece bir kere mutlu ettiğinizi hatırlıyorsunuz. Yağmurlu bir gündü. Küçük bir daire. Birlikte kalmanız gerekiyordu. Sana evsahibinden, ısıtmanın yetersizliğinden, kiranın fazla oluşundan falan şikayet ediyordu. Şikayetçi olması önemli değildi; size güveniyor, sizle bir şeyler paylaşıyordu ya. Bir süre yerdeki oyuncaklarla oynadınız. Sonra bir şeyler yemek için mutfağa gidip biraz daha birlikte konuştunuz. Çok sıcak, tatlı bir gündü; dışarda yağmur yağıyordu ve siz içerde başbaşıydınız.

— Bir evde yaşadığımızı sanıyordum.

— Ondan önce küçük bir dairede kalıyordunuz. Aynı gece babanız eve gelip, size bir hediye getirdi. Bir plaktı, galiba, ilk plağım. Çok heyecanlanmıştım.

— *Benim* ilk plağım ve *ben* çok heyecanlanmıştım.

— Ona sarılıp, öpmeliydin. O da mutluydu. İkisi de mutluydu. Sana verdikleri birşeyin böyle hoşuna gitmesi ikisini de mutlu etmiş olmalıydı. Açıkça araları da iyiydi; siz de bunu farkettiniz. Ne anı ama; öyle ender zamanlardı ki.

— Ne plağıydı?

— Hep en saçma ayrıntıları bilmek istiyorsunuz.

— O zaman babamın bana verdiği en güzel hediyeği söyle.. Hatırlayamıyorum.

— ...

— Larry, bak . . . İllaki gerçek bir hediyeden bahsetmiyorum; bana verdiği bir öğüt de olabilir. En azından bunu hatırlayabilirsin.

— İnanın bana, öğüt önemli değil. Sözcükler önemli değil. Zeka önemli değil.

— Önemli olan ne?

— Bir çocuğun ana babası tarafından nasıl görüldüğü ve onların kendilerini nasıl gördükleri. Onunla mutlu olup olmadıkları. Onları

gururlandırıp gururlandırmadığı. Birbirlerine ve oğullarına karşı tüm duyguları . . . çocuk tarafından kendisinin yansımaları olarak görülür. . . . Hata yapabilir ve aşağıya lağım çukuruna baktığında gördüğü şeyin kendi görüntüsü olduğuna inanabilir.

— Çocuk o çürümüş karışıklığa baktığında kendisini mi görür?

— Ruhunu o ışıklar ve gölgelerden yaratmak zorundadır. Saçma bir ögüdün yardımıyla değil.

— Ana babama dokunmak istiyorum. Bu onları sevdiğim anlamına mı geliyor?

— Evet.

— Benimle mutlu olmaları için, nerelerine dokunmalıyım?

— Neresi olursa.

— Benden bilgi saklıyorsun; yapılmaması gereken hatalar olduğunu biliyorum.

— Hiç kimseye bu kadar çok şey anlatmadım.

— Lütfen hata yapmama izin verme

— Yapmaya mahkumsunuz.

— Anneme dokunmak istiyorum.

— Öldü. Uzun zaman oldu öleli.

— . . .

— Ama o sizin içinizde bir yerde Mr. Ramirez.

— Ne dediğini anlamıyorum; tüm bilmek istediğim neresine dokunacağım.

— Her şeyi çok basit alıyorsunuz.

— Onu düşüncelerinin olduğu yerden alnından öpmek istiyorum. . . ve kalbinin olduğu yerden. . . ve babamın elini. . . öpmek istiyorum. . . çünkü eli yorgun . . . kalıpları kaldırmaktan. . . ve kağıt çekip istiflemekten. . .

— . . .

— Nazik düşüncelerinin olduğu yerden öpmem annemi mutlu eder mi? . . . Yumuşak duygularının olduğu yerden. . . kalbinden?

— Sizi anlamıyorum.

— Babam bana hediye olarak bir plak getirdi, şimdi söyledin. . . . Yani onun alnının arkasında da nazik düşünceler var. . . . Babamın da kalbini öpmeliyim. . . annemi sevdiği için. . . ve babamın cinsel organını da öpmeliyim. . . bana yaşam verdiği için. . . . Babam bana yaşam verdi. . . Beni kendi suretinde yarattı. . . Ama neden?

— Sizi düşünmedi. Hem de hiç.

— Ve annemin ellerini öpmeliyim. . . onun da elleri yorgun. . . . Bütün gün evde çalışmaktan. . . ve beni taşıyan karnını . . . ve beni doğuran cinsel organını. . . . Yoksa bu onu arzuladığım anlamına mı geliyor, senin anında analiz sistemine göre?. . . Senin onu arzuladığıma dair yalanlarını dinledikten sonra boş yere suçluluk hissediyorum. Bile bile kuyumu kazıyorsun.

— Kendinize gelin, yoksa Mafya gelip sizi sorgulayacak.

— Lütfen, o kelimeyi tekrarlama. Beni aşırı korkutuyor.

— Neden?

— Gazetelerde hep bahsediliyor. Mafyanın bir nedenle beni sorguya çekmeye geldiğinde, hiçbir şey hatırlamadığıma inanmayacaklarını farkettim. Hiç acımaları yok. Kıyamet gibi insafsızlar. Beni bir suçtan şüpheli bulmaları olası. Ama ne suç?

— . . .

— Senin neyinden şüphelenirlerdi? Söylersen -her zamanki gibi- neden suçlandığımı hatırlarım. . .

— Öyle belirli bir suç değil. Sadece bir duygu, insanın içini kaplayan. Suçlu olduğu bilinir ama nedeni bilinmez. Siz de aynı şeyi hissediyorsunuz Mr. Ramirez. Bu yüzden hep birinin sizi soyacağını düşünüyorsunuz. Ya da notlarınıza ya da kitaplarınıza gizlice bakacağını. Amaç ortadan kalkmış, eylem yapılmış, ama suçluluk duygusu yaşamınıza bir yağ tabakası gibi yayılıyor.

— Gece karanlık. Bu hastane odası da öyle. Evdeki odam bu kadar karanlık değil; geniş bir penceresi var. Larry geceleri beni korkutmak için gizlice şu pencereden süzülüyor. Sabahın ilk saatleri en karanlık zaman. Geceleyin saate bakmak yasak. Eğer saat sabahın dördüyse, gün ışığına daha dört saat var demektir; saat ikiyse, o zaman dün gece gelen günden daha yakın. Bir keresinde Başak hemşire "Yalnızlık kötü bir yardımcıdır" demişti. Niyeti iyi miydi, kötü mü? Larry'ye sorulamaz çünkü o da bilmiyor. Girişteki güvenlik sıkı, istenmeyen kişilerin hastaneye girmesinden korkmaya gerek yok. Onbeşinci kattaki bir

pencereden girmek olanaksız. Saat sabahın ikisiyse, dün gece gelen günden daha yakın.

— Siz ve şikayetleriniz.

— Hey. . . . Sen orada ne yapıyorsun?

— Nakaratlarınızla beni uyandırana kadar halıda huzurlu bir biçimde uyuyordum.

— Bu gecelerin birinde korkudan öleceğim senin yüzünden.

— Çocuklaşmayın.

— İçeri nasıl girdin?

— Ne önemi var? Anlamsız ayrıntılarla vakit kaybetmeye ne gerek var? İlgilenmeniz gereken çok daha acil konular var.

— Şüphesiz.

— Ben kendim burada olduğuma göre, şu küçük hayvanı hatırlıyor musunuz? Bir gün birlikte görmüştük.

— Işığı aç, az parlak olanı.

— Olur. . . hatırlıyor musunuz, hatırlamıyor musunuz?

— Evet. . . tabii ki. . .

— Bana yalan söylememelisiniz, Mr. Ramirez.

— Yalan söylemem için bir neden yok. . . Gayet iyi hatırlıyorum. Washington Meydanı'nda yürüyen kadının köpeği. Gülümseyen ve bir bebek taşıyan kadının.

— On üstünden on aldınız.

— Etkilemişti beni, öyle beyaz ve tüylü ki!

— Öyle hararetle hareketler yapmayın; oksijen çadırında olduğunuzu unutmayın.

— Evet. . . haklısın farkında değilim.

— Gece koymuş olmalılar . . . nefes almaya çabalamanız doktorların harekete geçirmiş olmalı ve onlar da sizi tekrar çadıra almış olmalılar.

— Doktor ve hemşireler. Sana ve köpeğe nasıl takılmadılar, hayret.

— Neden böyle titriyorsunuz?

— Çok üşüyorum, ayaklarım donuyor.

— Bir battaniye daha ister misiniz?

— Vermeyi reddettiler, dolapta da hiç yok. Dahası nöbetçi hemşireyi de çağıramıyorum yoksa senin burda olduğunu öğrenir.

— Halı sıcak, oldukça rahat uyudum, Mr. Ramirez.

— Bu köpeğin güzel gözleri var.

— Evet, sizi sevdi. Bu yüzden size yaklaşıyor. Çok temiz kokuyor değil mi, sıcak yumuşak yün gibi.

— Evet.

— İyi bir hayvan. Bu yüzden size bu kadar utangaç yaklaşıyor. Patileri kusursuz temizlikte, ağzından sıcak hava saçıyor, ufak koku-suz bir buju, küçük bir radyatör gibi.

— İzin istermiş gibi yatağıma usulca bir patisini koydu.

— Ensesini okşarsanız, gelmesine sevindiğinizi anlayacak, diğer patisini de kaldıracak.

— Boynundaki tüylerin altından sıcaklığı hissediliyor.

— Hayvan derisiyle korunuyor; dört patisi de temiz, yatak örtüsünü pisletmez. Hafif ama çok sıcak; ayağınıza sarılıp, ısı veriyor. Yakında üşümeceksiniz.

— Kürk battaniye gibi, bembeyaz. Ve çok hoş.

— Hayvan bir onay göstergesi olarak onu okşamanızdan hoşlanabilir.

— Ama Larry. . . ensesini sevmeye başladığımdan beri bu çok iyi eğitilmiş hayvanı devamlı okşuyorum.

— Sadece sahibi için endişeleniyorum. Köpeğinin kaybolduğunu düşünüyor olmalı.

— Bebek de. Bebek de bu güzel hayvanı özlüyor olmalı. Larry, bak, dişi bu hayvan. . . memelerine bak, yavrularını emzirmekten hâlâ kızarık.

— O soğuk sabah, sahibi bu hayvanı bebekle birlikte yürüyüşe çıkarmıştı. Sahibi gülüyordu.

— Köpek ağzı açık, dikilmiş kulakları ve parlak gözleriyle bana bakıyor. İnsanların gülerken yaptığı gibi dişlerini gösteriyor.

— Cesaret edebilirseniz, çadırdan elinizi çıkarıp, tatlı hayvanı sevin. Bunu istiyor.

— Onu demin sevmedim mi?

— Görmüyor musunuz, zavallı hayvan nasıl da ağlıyor? Artık yaşlanmış ve yorgun. Sizden bile yorgun Mr. Ramirez.

— Benden daha mı yorgun? Bu olanaksız.

— Eminim, bu köpek sizden çok daha yaşlıdır. Köpeklerin yaşını dişlerinden anlayabilirim.

— Cesaret edemiyorum . . . elimi çıkarmaya.

- Köpek acınacak şekilde ağlıyor, zavallı şey.
- Soğuk elim onu kızdırmaz mı?
- Bir şey diyemem, Mr. Ramirez.
- Tüyleri ne kadar da yumuşak! Sanırım bu hayvanı önce de okşadım. . . yıllar önce. . . Evet! Şimdi hatırlıyorum! Biri beni elimden tutmuş parka götürüyordu. O yaşlı ağaç da oradaydı. O kadın, gülüp, beni asla bırakmayacağına söz veren kadın elimden tutuyordu: Kar yağıyordu ama beni parka götürmesi için ısrar ettim. Tam beni asla bırakmayacağına yemin ediyordu ki, düşüp öldü.
- Bu doğru değil. Hep korkup, bir sürü şey uyduruyorsunuz.
- Karda üşümüyorum, şikayet etmiyorum. Neden beni azarlıyorsun?
- Hem üşüyorsunuz, hem de açsınız.
- Hiç de değil. Çünkü yumuşak kırmızı memeleri sıcacık ve süt de açlığımı bastırıyor.
- Size verecek sütü kalmadı, son demlerini yaşıyor.
- Larry . . . bir ses duydum. Biri kapıyı tırmıklıyor sanki.
- Haklısın; bakalım kimmiş. . .
- Ne kadar ilginç, aynı cinsten başka bir köpek. Yaralanmış. . .
- Hayır, yaşlı olduğu için topallıyor. Bu erkek. Ve dişi kadar yaşlı.
- Patileri kirli, yatağa çıkmasına izin vermeyeceğim.
- Bu evcil bir cins; korkmanıza gerek yok. Hayvancağız ölüyor; hayatımda bu kadar yorgun bir yaratık görmedim.
- Belki bu oksijen. . . onu canlandırır. . .
- Hayır, siz çok daha gençsiniz, Mr. Ramirez. Birisi ölecekse bu daha yaşlı olan ölsün.
- Bu köpeğe bakmak içler acısı, Larry. Onu öyle okşamak istiyorum ki. Yanıma getir onu.
- Çarşafları kirletse de mi?
- Önemli değil. . .
- Yaşlı bir çift.
- Larry, bu köpeği sevdiğimi biliyorum, içimden okşamak geliyor.
- Öyle mi?
- Açıklaması olanaksız. Ama köpek beni anlıyor, bu da yeter banna. Dişi uyuyor; çünkü okşanma sırasının içeri girende olduğunu

biliyor.

— Bu kapıyı içerden kilitleyebilir misiniz?

— Hayır, Larry sürgüsü yok.

— O zaman işimiz bitik. . . Şu ayak seslerini dinlesenize.

— Ne oldu? Seni daha önce hiç böyle solgun görmemiştim. . . kim geliyor?

— Haklıydınız. . . sizi dinleyecektim. . . aptallığımı bağışlayın. . . artık çok geç.

— Larry, ben de ayak seslerini duyuyorum. . . Olamaz! Bunlar yüzlerinde suç yazılı vahşi adamlar. . .

— Bir çocuk çetesi değil bu. . .

— Cani katiller. Sorgu sadece göstermelik olacak.

— Galiba Mafya hakkında söylediğiniz doğruymuş.

— Katiller, Larry, geçerli olan tek şey bu. Hangi çeteye ait oldukları önemli değil.

— Size diktiler gözlerini. İstedikleri sizsiniz, beni köşeye sürüklediler. . . Ama can çekişen şu köpekten harika bir saldırı!

— En kabadayısını yere serdi bile. . . Isırıyor; pis şah damarına geçirdi keskin dişlerini!

— Dişisi de. . . Bence o daha da yırtıcı; diğerini sersemletti. . . katiller şaşırды . . . kaçamaz'lar. . . erkek köpek üstlerine atlamak üzere. . . dişi, erkek onlara saldırabilsin diye köşeye sıkıştırdı. Ne olduğunu anlamadan, kan kaybından ölecekler, önce biri, sonra öbürü. . .

— Evet, onlar için her şey bitti. . . şampiyon köpekler güçsüz bedenleri odadan çıkarıyorlar. . . yine her şey olması gerektiği gibi. . .

— Ama bu onların son başarısı, Larry. Dinle, nasıl da soluk almaya çalışıyorlar. Zavallı yaşlı köpekler. Beni yavrularından biriymişim gibi korudular.

— Mr. Ramircz. . . belki biraz oksijen onları canlandırırды. . .

— Doktor oksijen çadırından bir saniye bile ayrılmamam gerektiğini söyledi. . .

— Mr. Ramirez. . . ölüyorlar. . . sadece ölüm çanları kaldı geriye.

— Larry. . . dişiyi buraya getir. . . önce onu . . . onu kurtarmaya çalışalım. . . böyle ölmesine göz yumamam . . . Hayatımı tehlikeye atmayı tercih ederim.

— Evet, size onu getiriyorum. . .

— Canlanır canlanmaz erkeği getir. . .

- Hayır. . . hayır. . . ne oluyor?
— Pencere nasıl açıldı?
— Boşluğa atladi. . . en üst kattan. . .
— Erkek de aynı şeyi yaptı!. . . Larry, benim suçum yok. . . bana öyle bakma!
— Onları kurtarmak istediğinizi biliyorum. . .
— Benim yaşamam için kendilerini kurban ettiler. . .
— Şu zavallı hayvanlar kendilerine ait olanı korumasını biliyorlardı.

- Oh. . . sensin. . . Artık gelmemeye karar verdiğini düşünüyorum.
— Evet. . . bakın . . . biraz geç kaldığımı biliyorum. . . Columbia'daki arkadaşım ile yemek yedim. . .
— İş kabul ettin. . .
— Hayır. . . o değil. . . Kitapların ve onlar üstünde çalışmam çok ilgisini çekti.
— Kitaplar mı?
— Evet, hapishane defterleriniz. Montreal'e de telefon etti.
— Seni hiç böyle görmemiştim. Mutlu görünüyorsun.
— Dinleyin, benim için iyi olabilir. Umarım kitapları almama bir şey demezsiniz. İhtiyaç duyduğum fırsat bu. . .
— Bu ne gürültü . . . maymun gibi davranıyorsun . . . ama beni güldüremezsin; gülersem. . . kaburgalarım için. . . kötü olabilir. . . Lütfen. . . kes artık.
— Dinleyin, siz de tanınacaksınız. . . insan haklarıyla ilginizden dolayı. Çok heyecanlandılar.
— Lütfen, dur. . . zıplama. . .
— Tanrım, sizi gülerken görmek istiyorum. . .
— Hayır. . . canım acır. . . Sana bakmayacağım. . . bir süre. Canım acır, biliyorsun, kaburgalarımın hepsi kırık olmalı. . .
— Eğer bu iş olursa dergilerde, hatta kitaplarda sizin hakkınızda yazılar olacak.

— Bana sıkıcı geliyor. Ama seni mutlu edecekse, istediğini yap.
— Bekleyin, biraz su içeyim. . .
— Hayır, gene zıplama. . . Neden böyle davranıyorsun? Çok saçma. . .

— Gırtlığım kurudu. Columbia'daki arkadaşımı aradım, kitaplarınız hakkında konuşmak için. Ve şu şifreli notlar.

— Kimi?

— Geçen hafta bir iş görüşmem vardı, hatırlıyor musunuz? O iş olmadı. Ama numarayı saklamıştım. Bu sabah kitaplarınız ve notlarınız için başvurulacak doğru kişinin o olduğuna karar verdim . . .

— Eee. . .

— Çok ilgilendi.Öğle yemeğinde buluşmamızı istedi. Beni Tarih Bölümünün ofisinde bekliyordu; Montreal'i aramış. . .

— Bu da ne? Montreal'de ne var?

— Oradaki üniversitede Latin Amerika Araştırma Enstitüsü var. Latin Amerika'daki siyasi baskı ile ilgili bir proje sürüyor. . . Columbia'daki arkadaşım olayı açık etmek istemedi ama Montreal'de İspanyol sömürgeciliği zamanından günümüze kadar süregelen siyasi baskı üzerine çalışmalar yapılıyor. . . ve çağdaş malzemeye ihtiyaçları var; bu mükemmel bir şey.

— Anlamıyorum; arkadaşın malzemeyi istedi ama Montreal'i aradı. Anlayamıyorum.

— Evet. . . Kendisinin böyle bir projeyi yürütecek parası yok. Bana yardımcı olmak istediğinden Montreal'deki bir arkadaşını aradı.

— Çok dürüst birine benziyor.

— Öyledir. Büyük bir yemek yedik, kendimizi kapurdık. İçkiyi biraz fazla kaçırdık; bu yüzden geç kaldım.

— Çok cömert bir adam galiba.

— O da bir şey elde edecek. Montreal'deki adam, karşılığında bir şey önerdi. Dediğine göre üniversiteden hiç çıkmamış, Fransız zamanına ait beratlar varmış. Bunları Columbia'ya ödünç vermeyi önerdi. Arkadaşım için büyük bir atılım bu.

— Ama sen niye bu kadar sevinçlisin?

— İlişkilerimi arttırıyorum. Kitabım yayınlanabilir. Sonra da para, belki de sürekli bir iş.

— Hepsi bu mu?

— Evet, hepsi bu.

- Ne harika! Bu gerçekten ummadığımız bir şeydi.
- Evet, sonunda bir çıkış.
- Hadi, kitapları al, anahtarın var.
- Sonra. Şimdi sizinle ilgilenmem gerekiyor.
- Ne?
- İkinden dörde kadar size bakmam için para ödüyorsunuz. Sizi gezdiremeyeceğime göre, en iyisi konuşmak.
- Tamam. Bugün pazartesi.
- Siz nasılsınız? Daha iyi misiniz?
- Bilmiyorum.
- Bugün daha iyi görünüyorsunuz, değil mi?
- Evet. . . farkında değilim. . . Kendimi daha iyi hissediyorum, evet. . . teşekkür ederim.
- Bu çok iyi. Ve daha az paranoyak. . . Şaka şaka. Bugün yemekte sizi düşündüm. Profesör tatlı olarak kremah krep yedi. Tatlıyı ne kadar sevdiğinizi biliyorum. . . . Eminim tatmak isterdiniz. Belki iyileştüğünüzde gene tatlı yiyebilirsiniz.
- Noel hakkında bunca paturtu kopartıldığına göre, o zaman tatlı bir şey isterim.
- Belki bir parça tatlı sizi öldürmez. Bu arada. . . Dışarıda, kordorda, kapınızın önünde bir yemek tepsisi gördüm, el sürülmemiş.
- Evet, benimdi; hiç aç değildim.
- Yemelisiniz ama, değil mi?
- Evet, ama canım istemiyor. Larry. . . yarın Noel değil mi?
- Yarın bütün gün kitaplarınızı kullanmak istiyorum; meşgul olacak mısınız? Meşgul değilseniz saçma şeylerle biraz zaman geçirebilirdik.
- Meşgul mu? Ben mi?
- Belki komiteden biri geliyor. . .
- Kibar davranıyorsun. . . Bütün gün yalnız olacağımı biliyorsun.
- O zaman ara verdiğim zamanlar gevezelik edebiliriz. Satranç oynar mısınız?
- Suskun oturmaya sevmiyorum. Hayır. Sen buradayken değil.
- Tahmin etmeliydim. Hep böyl ekonuşkan mıydınız?
- Geçen gün bana peynir isimli bir kızdan bahsediyordun. Sonra onu tamamen unuttuk.
- Hafta sonları evinin önünden günde beş kere geçirdim. . .

Verandada oturuyor olabileceğini umuyordum, böylece el salları, yanına gidip konuşabilirdim. Bir cumartesi günü gerçekten oradaydı. Neredeyse bayılacaktım. . . Heyecandan. Vücudum titremeye başladı, bacakların yavaş yavaş zayıfladığını hissediyordum. Devam ediyormi?

— İstediyimi biliyorsun.

— Bir dikizcisiniz Mr. Ramirez. Pis yaşlı bir adam. Ama devam edeceğim. Verandada oturuyordu. Gidip, okuldan konuşmaya başladım. O oturuyordu, ben de ayakta duruyordum. Önü açık bir bluz giyiyordu. Durduğum yerden göğüslerini görebiliyordum. Heyecanımı düşünebilirsiniz.

— Hayır, düşünemiyorum, zaten bu yüzden daha fazla anlatmanı istiyorum.

— Sevdiğin birinin vücudunu görmek çok özel bir şey . . . ilk defa görmek. Nasıl anlatsam? Göğüsleri süt beyazıydı, çilli; uçları pembe. Okşanmadan önce genç kızların göğüslerinin nasıl olduğunu bilir misiniz?

— Evet, süt beyazıdırlar. Çilli ve göğüs uçları da pembe.

— Okşandıktan sonra şekil değiştirirler. Biliyor muydunuz? Erkeğin vücudunda da öyle. Sokakta gördüğünüz birinin henüz cinsel ilişkide bulunup bulunmadığını söyleyebilirsiniz.

— Gerçekten mi?

— Sanırım.

— Ne demek istiyorsun?

— Bilmiyorum. . . O durumun yarattığı heyecan benim için çok fazlaydı. Toy bir gençtim. Bu kızdan çok hoşlanıyordum, elimi bluzundan aşağı sokup, tam oraya. Okul hakkında sorunlardan konuşurken bu duyguyu bastırmam gerekiyordu. Gülümsüyordu. Bir düşünsenize, biri sizinle gündelik şeylerden söz edip gülümserken, siz elinizi bluzundan içeriye sokmayı hayal ediyorsunuz, ne kadar boktan bir şey. İnsanlıktan çıktığınızı hissedersiniz. Herkes işinde gücündeyken, ne utanç verici. Utanç verici. Ve siz o yanınızı saklamaya çalışıyorsunuz.

— Bana iyi şeyleri anlat, artık kötülerini çok iyi tahmin edebiliyorum.

— Ne öğrenmek istiyorsunuz?

— Sana verdiği zevkleri.

— Size anlattım zaten.

— ...

— Sonunda ondan randevu koparacak cesareti toplayabildim. Kabul etti. Bir filme gittik. Film vasattı, ikimiz de filmi takmıyorduk. O gece çok çekingen, duyarsız, sıkılığandım. İşkenceydi. Bittiğinde sevinmişim.

— ...

— İlk defa birinin cinselliği bastırışı korkunç heyecanlıdır. Anneye olan çekimin varlığı, kendini anıştırmalardan kurtarmaya çalışmak . . ve yeni bir nesneye bağlamak . .

— Dorman denen kızı ikinci defa gördüğünde ne oldu?

— . . . O yaşta kızlarla çok az gerçek karşılaşma vardır. Cinsellik kızlarla değil, diğer çocuklarla konuşulur. Kızlara zevk veren nazik bir şey olarak düşünülmez. Erkekler kendi aralarında konuşurlar, paylaştıkları müstehcen, şehvet verici bir güdü olarak. Kızların ve cinselliği yasaklayıp tanımayan ve hep daha kuru konulardan bahseden okul idaresinin tam tersi yani. Erkekler arasında dayanışma vardır, çünkü güdülerini paylaşırlar; kızların da aynı duygulara sahip olabileceklerini düşünmezler. Bir kız bir şey yapmayı gerçekten kabul ederse. . . derhal bizim gözümüzde kendini düşürmüştür. Cinsel bir nesne olarak daha az arzulanan biri olur.

— Dorman denen kızı tekrar gördüğünde ne oldu?

— ...

— ...

— Kızlardan çok korkuyorduk, göğüslerini vücutlarının diğer yerlerinden daha fazla düşünürdük.

— Ama günün birinde, her şey çözümlendi. Bunu duymayı, ateşim olduğunda şeker istediğim kadar istiyorum.

— ...

— Bir gün tüm sorunlar çözüldü, Larry.

— ...

— ...

— Pekala Mr. Ramirez. Karım olacak kadınla onyediyi yaşındayken bir partide tanıştım. İkimiz de lisedeydik. Bir lise öğrencisi için çok uzun ve heybetliydi. Güzel, köşeli hatları, çıkık çene kemikleri, ince bir burnu, şekilli bir başı vardı. Sarı saçları günün modası olan Fransız twist modelindeydi. Sade giyinmişti, güzel bir vücudu vardı. Ama giy-

sileri seksi değil, alçak gönüllüydü. Derhal bir çekim oluştu. Geniş dolgun hatlı, dar etekli, koca kalçalı İtalyan kızlarına öyle alışıkuk ki! Ya da İrlandalı kızlara! Beyaz çilli tenleri, kıvrıkcık saçları, şekilsiz vücutları ve kemik kokularıyla İrlandalı kızlar. Hiç bu kadar güzel birini görmemiş gibiydim. Sanırım o da bendeki zıt özelliklere hayran olmuştu. Parlak, koyu, Latin gözler, falan.

— Gözlerinden bahsetmen garip; bence küçük ve öne fırlamışlar.

— Biliyorum. Şimdi biraz donuk görünüyorlar. Gençliğimde parlardı.

— En çok konuşmayı sevdiği konu neydi? Nasıl o kadar kolay tahmin ettin?

— Hiç güçlük çekmedik. Farklılıklarımızdan büyülenmiştik. Gece-leri arka verandada saatlerce sarmaş dolaş öpüşürdük. Eve gittiğimde testislerim ağrırdı.

— O ilk partiden bahsediyordun.

— O gece defalarca birlikte dans ettik. Sadece onunla dans etmek istiyordum, onunla dans etmek isteyen diğer herifleri yakından takip ediyordum. Her dansta onunla dansetmek fazla bariz ve küstahça olurdu. Terbiyesiz durumuna düşmüş olurdum. Diğer insanlarla dans ederek, bir kaç dansın geçmesini beklemek zorundaydım. Akşamında bir yer tutabilmek için tekrar tekrar dansa davet etmem gerekiyordu. Son dansı da onunla yaptım. Onu tekrar görebilmek için telefonunu alıp, öncekileri sağlamlaştırmak için. Onun da memnun olduğunu biliyordum. O gece eve bir kuş kadar hafif döndüm. Rüyamda ne gördüğümü hatırlamıyorum.

— En çok neden konuşmaktan hoşlanırdı?

— Bilmem, her şeyden konuşurduk. O sıralar çok burnu büyük ve kendinden fazla emindim. Doymazcasına okuyup, bir sürü şey hakkında abuk sabuk konuşabilirdim.

— Öbür kızla öyle konuşamıyordun ama.

— Doğru. Bu sefer bir şey beni özgürleştirmişti. Ne olduğunu bilmiyorum.

— Denersen, hatırlayabilirsin.

— Hatırlamak değil mesele Mr. Ramirez. Bunu şimdi bulmam gerekiyor, ilk defa.

— Diğerlerinden farklılığın sadece fiziksel olmadığını söyledin.

— Onda aseksüel bir şey vardı. Bir bakireydi, saf ve naif.

Cinselliği yeni uyandırılacak bir varlık. Belki de bu beni rahatlatıyordu. Cinsel olarak güçlü olmamı sağladı bu. Büyük olasılıkla karşı koyacağı saldırganı oynamak. İçimdeki erkeği özgürleştirdi bu. Bu sizi mutlu ediyor mu, sayın bay dikizci?

— Ben dikizci falan değilim; beni doğru tanımlamak istiyorsan başka sözcükler kullanmalısın.

— Denedim, hiçbir şey sizi durduramıyor.

— Benimle tartışuğun belki de ilk güzel konu bu; devam etmek istemiyor musun?

— Hayır, işin doğrusu. Çalışıyorum sanki.

— Konuşmayı en çok sevdiği konu hangisiydi?

— Öyle bir şey yoktu. Bir sürü şeyden konuşurduk. Birini keşfetmek çok güzel, zekasını ve kavrayışını, özellikle önceden ona bir yatırımda bulunmuşsan.

— Hemen onun en çok sevdiği şeyleri keşfediverdin. Nasıl becerdin bunu?

— Becermedim. Lütfen lafı ağzıma tıkamayın.

— New York'taki tüm erkeklerin arasından seni seçti. Onu mutlu eden şeyi bulmuş olmalısın.

— Beni seçti çünkü sınırlı bir deneyimi vardı, evlendikten on yıl sonra bile böyle düşünüyordum. Ona sunulabilecekleri görmeden önce bana bağlandığı için şanslı olduğumu düşünüyordum. Bir gün bunu keşfedip beni terkedeceğini, onu hile ve kurnazlıkla elimde tuttuğumu keşfetmesini bekliyordum. On yıl sonra bile, bana olan sevgisine inabilecek kadar kendime güvenmiyordum. Duymayı istediğiniz perimasallarını anlatamadığımı için üzgünüm.

— Onun hangi özelliklerine hayrandın?

— Kolay aldanmasına. . . ve güzelliğine.

— Bir keresinde bir kadın olmaksızın kendini tam hissetmediğinden bahsetmiştin. Dinlemiş ama anlam çıkaramamıştım. Anlasaydım, belki daha bir sürü şeyi de anlayabilirdim. O günlerde kendini bütün hissettiğin bir zaman hatırlıyor musun?

— Kesinlikle hayır. Ayrıca, böyle bir şey söylediğimi de hatırlamıyorum.

— Belki farklı sözcükler kullanmışsındır.

— Rahatsız edici bir eksiklik duygum olduğunu, güçlü bir özlemim, bir şeyin eksiklikliğini hissettiğimi ve bunu bir kadınla giderme-

yi denediğimi söylemiştim.

— Sanırım eksikliği anlıyorum. Şimdi bütünlük hakkında bir şeyler duymak istiyorum.

— . . .

— "Bütünü" dediğinde ne hissettiğini öğrenmek istiyorum.

— Böyle bir şey söylediğimi hatırlamıyorum. . . pazar öğleden sonraları birlikte uzun saatler geçirirdik. Bir haftalık okul, günler, dersler, geceler, ödevler, cumartesi ufak tefek işler biter ve sonunda pazar günü gelirdi. O kiliseden geldikten sonra on iki ya da bir civarında buluşurduk. Piknik yapmaya parka giderdik. Öğleden akşama kadar, havanın kararmasını seyrederdik. Çevremizdeki renkler değişir, yıldızlar görünmeye başlardı teker teker . . . Büyük, güzel bir parktı, parktan çok bir ormana benziyordu. Parklayken çevredeki kasvetli apartmanları göremezdiniz. Tüm görebildiğimiz çam ağaçları ve tepelerdi. Bir battaniye, biraz yiyecek ve okumak için kitap getirirdik. Konuşup öpüşür, yürür, birbirimize en çok sevdiğimiz bölümleri okurduk yüksek sesle. . .

— Hangi kitaplardan?

— Hayır. . . hayır, hatırlamıyorum. Çok uzun zaman önceydi. Tekrar olamazmış gibi görünüyor. Mutlu olduğum tek zamandı galiba.

— Merak ediyorum. Konuşmayı en çok sevdiği konunun ne olduğunu bilmediğine emin misin?

— Hayır, herhangi bir konuya ilgi duyduğunu hatırlamıyorum.

— Çabuk olmalısın, bekliyor olmalı. Gün kısa. Seni parkta mı bekliyor?

— Beni evde beklerdi. Hiç hazır olmazdı. Hep annesi çıkardı kapıya. Yarım saat beklérdim, o makyajını yapıp aşağı inene kadar. Nasıl görüldüğüne ve ne giydiğine bakmak her zaman çok heyecan vericiydi.

— Bugün ne giymiş?

— Yirmi yıl oldu.

— . . .

— . . . Mavi ipek bir bluz. Odaya girdiğinde , bir parfüm esintisi çarpar burnuna. O zamanlar hoşuma giderdi; artık parfüm sürmüş bir kadın benimle asansöre bindiğinde öğüresim geliyor. Bunu sadece kadınlar yapar, süslenmeye zaman harcarlar.

— Piknik sepetinde ne var?

— Sandviç ve pasta.

— Orman ne renk?

— Yeşil ve mavi.

— Etrafta başkaları var mı?

— Bir kaç kişi ama تنها bir köşe bulurduk. Sadece ormanı görürsünüz; çevresindeki şehir görülmez; pazarları serbest olunur. Çoğu insan çalışmaz. Okul tatildir, ki bu da çalışmamak anlamına gelir. O parkta yaşamımızı hatırlamazdık. İstedığımızı düşlemekte özgürdük.

— Ne gibi?

— Yaşayabileceğimiz tüm yaşamları, yapabileceğimiz tüm şeyleri. Ruhumuzu yücelten şeyleri.

— Sadece birini söyle. . .

— Hatırlamıyorum.

— Zengin olmak mı?

— Hatırlamıyorum.

— Başka bir yerde olmak mı?

— Evet.

— Nerede?

— Hatırlamıyorum.

— Gerçekten mi?

— Peki, belki Cezayir. Çöl. Camus okuduğumu hatırlıyorum; o günlerde varoluşçuluk gözdeydi. *Yabancı'yı* okudum. Plajdaki sıcak kumlar, tembel dalgalar ve köpükler, bronz vücutlar, akşam serinliği. Gece penceresinden aşağı bakarak, caddelerde gülen ve şakalaşan, barlara ve sinemalara giden genç insanlara bakması. . . .Cezayir'de olmak ne harika olurdu diye düşünürdüm. Açık deniz ve parlak güneş, tanışacağım bronz tenli genç insanlar. . . .Sonra bir sömürgeci bahsettiğini keşfettim. Bronz tenli genç insanlar Avrupalılardı; nefret ediliyorlardı, yakında da oradan atılacaklardı. Ama ellilerde hiç kimse politize değildi.

— O da Cezayir'i seviyor mu?

✓ — Ona hiç bahsettim mi bilmiyorum.

— Cezayir'de ne yapıyorsun onunla birlikte?

— Issız bir plajda yürüyoruz. Bunaltıcı; güneş kavuruyor. Rahatsız edici. Gene de hoşumuza gidiyor. Derimiz koyulaşiyor, bronzlaşıyoruz. Onu bir kum tepesine yatırıp mayosunu çıkarmaya başlıyorum. Burada durayım mı Mr. Ramirez?

— Ormanda hava kararıyor; sonra yolunuzu bulamayabilirsiniz.

— Bahar şimdi, biraz serin. Amakucaklaşınca insan ısınıyor. Onun üstündeyim, süttünüyorum. Buna kuru kambur derdik. Pantolona kadar çok kuruydu. Sonra kum terimize yapışıp her tarafımıza bulaştı, yıkanmaya denize gittik.

— Beni şaşırtmaya çalışıyorsun. Ormandasınız ve giysilerinizi çıkarmadınız.

— Balayımızı Cape Code'da geçirdik. Issız bir kumsala gidip, giysilerimizi çıkarttık. Mayosundan kalan beyaz V izini ve sudan çıktığında yanıp sönerек parıldayan kasıklarındaki canlı parlak tüyleri gördüm. Güneş bizi pişirirken, bir kum tepesinde seviştik. . . kum derimizi çizip ovarak kızartıyordu. Beyaz sıvı yanmış karnımdan aşağı iniyor, kasıklarına geldiğinde yavaşlıyor ve sonra yanımdan süzülürdü.

— . . .

— Mavi gökyüzü ve sıcak güneş. . . çok uygun görünüyordu. Gençtim, bir süre bekleyip, tekrar tekrar yapardık. . . ben beceremeyene kadar. Akşam yemeği harika olurdu. . . ve şarap.

— Piknik sepetindeki sandviçlerde ne vardı? Karnım acıkmaya başladı.

— Hiçbir şey. Bir delik.

— Sandviçlerde ne olduğunu hatırlamıyorsun. Bunu kabul etmekten utanmamalısın. Dahası yalan söylememelisin. . . çünkü içinde bir şey var.

— Hiçbir şey yok. Bu yüzden bu kadar gizemli.

— Senden bu kadar çok şey istememeliyim. Bana bu kadar şey anlatma kibarlığını gösterdin. Artık gidip dolaptaki kitapları okumaya can atıyor olmalısın. Hadi, çıkar onları dışarı.

— . . .

— Bana anahtarını kaybettiğini söyleme.

— Hayır kaybetmedim.

— Bir şey yiyeceğim. . . Çok acıktım.

— Gidip size tatlı bir şey getireyim mi?

— Hayır, hemşireyi çağıracağım. Yiyebileceğim bir şey isteyeceğim.

— Haklısınız Mr. Ramirez.

— Uyuya kalırsam diye söylüyorum. . . bugün Columbia'lı arkada-

şınla iyi bir yemek yemiş olsan da. . . bir saniye cüzdanıma bakayım.

— Lütfen, hiç zahmet etmeyin. . .

— Dinle Larry. Git ve restoranımızda bir yemek ye. Yoksa bana bu gece menüde ne olduğunu söyleyemezsin. Bu gece Noel Arifesi.

— Sağolun, o zaman.

— İnsanlar Noel arifesini kutluyorlar, sanırım.

— Evet, öyle.

— Çok aptalım. İki katını al ve karını da davet et,

— Her gece olduğu gibi, bu gece de yalnız yiyeceğim.

— Mr. Ramirez, uyanın.

— Ne?. . . Ne var?

— Yeter artık. . . Bu ses tonuna dayanamıyorum. Buna katlanamam.

— Dinleniyordum. . . Neden beni terbiyesizce uyandırdın?

— Size bir şey söyleyeceğim Mr. Ramirez. Çok önemli bir şey.

— O halde anlat, ne bekliyorsun ?

— Ta-tamam. . .

— Sesin titriyor, Larry.

— Kuzey geceleri çok soğuk oluyor. Konuştuğumu duyduğunuz için yanınızda olduğumu sanıyorsunuz.

— Ama seni göremiyorum, zifiri karanlık.

— Mr. Ramirez, garip bir neden yüzünden yanınızdaymışım gibi sözlerimi duyuyor, neredeyse nefesimi hissediyorsunuz. Aslında çok uzaklardayım, gene kayboldum. Trenle Montreal'e giderken bazı düşmanca yüzleri gördüm.

— Benle dalga geçme Larry, burada, yanımdasın.

— Işığın açın. Olmadığımı göreceksiniz.

— Hayır, ışık gözlerimi rahatsız ediyor. Oyununa devam et.

— Trenden atladım ve kendimi dergide gördüğümüz yerde buldum. Zirveleri karlı olan dağlarla kutup bitkileri arasında bir göl vardı. Hatırlıyor musunuz?

— Evet. Renkli bir fotoğrafta, bir sigara reklamı. Montreal'le yaptı-

ğın telefon konuşmasını düşünüyordum., şu Kanada görüntüsünü görürnce bağlantı kurdum.

— Şimdi beni dinleyin. Kaybedecek vaktim yok. Tehlikedeyim. Etrafımı kuşatan karanlık adım atmama izin vermiyor. Bir uçuruma yuvarlanmaktan korkuyorum.

— Uydurmadığını biliyorum, gerçekten korkuyorsun. Anlamadığım şey sesinin nasıl bana ulaşabildiği.

— İdam edilmeden önce mahkumların son isteklerinin yerine getirildiğini hatırladım. Çok özel bir yemek bile olsa. Uçurumdaki buz gibi havaya düşmeden önce sesimi duymanızı istedim, ben de.

— O yeri çok iyi hatırlıyorum, Larry, dikkatli ol, sivri sivri, bulutsuz, mavi, göğe uzanan kayalar var orada. Gölün mavisi biraz daha koyu ama gün ışığının titrek yansımaları kör edici.

— Soğuk kutup güneşinin yansımaları. Benim için güneş bir daha doğmayacak.

— Hayır ,biraz sabırlı olman gerekiyor. Bu sorunu herkesten iyi bilirim. Sık sık gece yarısı uyanıp bir daha sabah olmayacağını düşünürüm.

— Takılıp düşmekten korkuyorum.

— Orası çok açık olarak aklımda; o reklamı bir çok kez gördüm. Talimatlarımı izle.

— Dinliyorum.

— Ayaktaysan, yavaşça çömel.

— Pekala.

— Ellerle toprağa dokun.

— Evet, düzgün bir kayaya dokunuyorum.

— Larry, bir mağaranın ağzındasın. İyi dinle, uzaklarda bir kaynağın sızıltısını duyacaksın.

— Evet, ilerledikçe şuyun çağılıtısını daha iyi duyuyorum.

— Mağaraya giriyorsun. Orası biraz sıcaktır.

— Evet, hava ılınıyor.

— Şansımız varmış; çamların sıklaşıp karın geçişi güçleştirdiği manzaraya gelebilirdin.

— Mr. Ramirez, kaynaktaki su ılıktan biraz fazla sıcak, hemen hemen kaynar.

— Kemiklerini ısıtmak için kendini suya göm.

— Evet, kardan ıslanan giysilerim sıcak havada kuruyor. hâlâ titri-

yorum; ayakkabılarımı çıkartıyorum, bu giysi katını çıkartıyorum; donmuş parmaklarım tepki vermiyorlar; vücudum yaşlı bir adamınki gibi.

— Kendini benim gibi hissediyorsun; eklemlerin paslanmış, kasların büzüşmüş, derin kösele gibi kalın. Ama kaynağa girince yaşlılığın yorgunluğu yok olacak.

— Evet, eklemler her isteğime yanıt veriyor, kaslarım zevkle genişliyorlar.

— Sakinleş Larry, korkma, suya bırak kendini.

— Biri mi geliyor? Laternalı bir gezgin mi yaklaşıyor? Sanırım geldiğim yönde bir ışık görüyorum.

— Gün ışığı bu. Mağaranın girişinden geliyor.

— Haklıydınız; geceyi atlattuk. Artık her dediğinizi yapmam gerektiğini anlıyorum.

— Seni hayal kırıklığına uğratmamaya çalışacağım. Manzarayı gördüğüm için şanslıyım; kafamda olduğu gibi kalmış.

— Vücudumu tekrar kullanabilirim. Çıkışa gidip, bir şey yiyerek kendime geleyim. Ama nereden yiyecek bulabilirim?

— Gölde yüzen ağaç kütükleri var; ağaç lifleriyle birbirine bağla; yanına bitki köklerinden yapıma bir ağ alıp suya açıl; en lezzetinden sazamlar yakala.

— Mr. Ramirez, etraf hakkında biraz daha şey öğrenmek istiyorum.

— Kayalar kırmızıya çalan kahverengi, doruklar kar gibi bembeyaz.

— Sazamlar gümüşü, çok lezziz. Gece bastırıldığında, mağarama doymuş olarak döneceğim.

— Yorgun musun?

— Evet ama bu yorgunluk bana. . . nasıl desem? . . . bir çeşit zevk veriyor. Kaynağa dalarak tekrar güçleneceğimi biliyorum.

— Dün gece o sularda yüzerken uyuyup uyumadığın belli değil.

— Farketmez, Mr. Ramirez. Önemli olan dinlenmek.

— Uykuya dalma konusuyla çok ilgileniyorum.

— Bu göller yöresine geldiğimden beri her gece rahatça uykuya dalıyorum.

— Daha anlat.

— Evet Mr. Ramirez.Yemek ararken gün hemen geçiveriyor. Oh,

size söylemedim. Orada, yukarıda, enfes manzaralı güzel bir baraka yapıyorum.

— Artık mağara senin için yeterli değil mi?

— Hayır, çünkü gündüz gün ışığında mola vermeyi seviyorum. Mağara geceleri beni bekliyor.

— Başka Larry? Hiç sorun kalmadı mı?

— Size borçluyum bunu Mr. Ramirez. Bana siz yol gösterdiniz.

— Her zaman çok düşüncelisin. Ama sesinde bir nostalji havası hissediyorum; beni aldatamazsın.

— Hiç şikayetim yok. Tüm şikayetçi olabileceğim bu, hiç şikayetimin olmaması.

— Ama sözlerinde hiç neşe yok.

— Mr. Ramirez, ne düşündüğünüzü biliyorum, bir kadına ihtiyacım olduğunu sanıyorsunuz.

— Doğrusu öyle.

— Ama öyle değil işte. Bana hep sorun çıkardılar. Çok çekiciler, ama onlardan korktuğumu kabul etmeliyim. Bu yaşta bu sorunu halletmiş olmalıydım ama hayır, onlardan hâlâ korkuyorum. Kutsal yaratıklardan uzakta durmak daha iyi.

— Cinsel arzuların dürtüsünü hissetmiyor musunuz?

— Elimle bastırıyorum.

— Boşboğazlığım için özür dilerim.

— Manzarayı iyi hatırlıyor musun? Mr. Ramirez, dünya dışı sakinliği yeterli bulmuyor musunuz?

— Öyle diyorsan,

— ...

— Larry. . .

— ...

— Larry, cevap ver, yoksa ben mi duyamıyorum?

— Evet. . . beni. . . duyabilirsiniz.

— Ağlıyorsun.

— ...

— Larry, böyle yapma, beni endişelendiriyorsun.

— Manzara mükemmel Mr. Ramirez. Yüce gücün dışı vurumu bu. Biri yarattı bu zengin ve muhteşem sakinliği.

— Böyle dediğine sevindim; yalnızlığına yardımcı oluyor olmalı.

— Hayır, Mr. Ramirez. Ben manzara değilim.

— Keşfedebilirsin ama.

— Evet, ama ne sakinliğini ne zenginliğini, ne heybetini ne de diğer niteliklerinden birini paylaşıyorum. Bir şeyin, bir fırtına, bir kasırganın beni buradan sürükleyeceği güne dek manzara cansız kalacak. Bensiz herzamanki gibi bütün olacak.

— Larry, sesin giderek daha ıstıraplı, acılı geliyor. Beni korkutuyorsun.

— . . .

— Larry, bir şey söyle. . .

— . . .

— Larry, haksız değilsin. . . doğru söylüyorsun. . . en azından hatalı olmadığını bil. . . Benim de yeterince yok. . . Benimkisi bir anlık aptallıktı, kurtuluş için dua.edip, yemek ve uykuyla yetinmeyi kabullendim. . . Larry, tamamen haklısın. . . Ben de manzara olmak istiyorum. . . Usulca bir bitki gibi açmak ya da çığ gibi kopmak istiyorum, özlediğim şey devinimse eğer.

— Mr. Ramirez. . . beni dinleyin, sesimde hiç güç kalmamış da olsa. . . siz gücü arzuluyorsun.

— Hayır!. . . Duygusuz olma. . . seni gidi aptal!

— Ne?

— Evet, seni gidi aptal. . . güç tiksindiricidir. . . Tanrı böyle korkunç bir bela alabilir, ben de ona özenmiyorum. İstediyim. . . varolduğunu düşündüğüm bir şeyi hissetmek. . . ama ne olduğunu bilmiyorum. . .

— Mr. Ramirez, belki de bunlar son sözlerim, hiç gücüm kalmadı. Kendimi kurtarmak da istemiyorum, o mağaraya geri dönmeyeceğim. . . Burada kalacağım; kar sonunda örtecek üstümü ve ebedi olarak sona erecek.

— Hayır. . . lütfen. . . ölürsen kim gelip benimle konuşur ? Bu tamamen bencilce bir davranış. Beni de düşünmelisin.

— . . .

— Larry. . . cevap ver bana. . .

— . . .

— Oraya gelebilseydim, seni çekerek mağaraya taşırdım. Bir dalın mı her şeyi unutursun. . . En kötüsü, yaşamak istemeyen bir beden öyle ağırlaşır ki. . . Çekerim, ama bir kerede birkaç santim gidebilirim. Yolu kapatan dallar var, evet, manzaradaki en uzak noktayı seçmiş,

mağaranın karşı tarafında, benim için böyle bir şeyi yapmak olanaksız. . . gece çok karanlık. Kestirme yol da bilmiyorum ve bir strateji belirleyemiyorum. . .

— . . .

— Son isteğim olarak bu manzaraya getirilmek istediğimi hatırlamıyorum. Lanetli bir adamın son isteği. Bana bağışlandı bu, demek ki kurtulma şansı var. Kurtarılması olası ama kendimden emin değilim. . . bu soğukta bu sert rüzgarda o bedeni çekmek çok zor. . .

— Lütfen. . . devam edin. . . hadi. . .

— Ne dedin? Duyamıyorum seni. . .

— Yolu artık çok iyi biliyorum, Mr. Ramirez. Aynı yönde. . . gitmeye devam etmelisiniz. . . hep ileri, dosdoğru ileri.

— Çok iyi. . .

— . . . çünkü fazla uzak değil.

— Hiçbir şey göremiyorum Larry, bu kutup gecesinde her yer kapkaranlık. Sadece hava ılındığında mağaranın içinde olduğumu anlayacağım.

— Sağolun. . . sağolun. . .

— Şimdiden suyun şırılsısını duyabiliyorum. . . Umarım rüya görmüyordumdur. . .

— Aynen. . . ben de. . .soğuk aynı değil artık. . .

— Ama hiç gücüm kalmadı. . . şimdiye kadar. . . Başardım . . . başardım . . .

— Evet. . . söyleyin. . .

— Şeyi. . . becerebildim. . .

— Sağolun. Artık güvencedeyiz.

— Ben değilim, Larry. . . Çok yoruldum. . . Yarına sağ çıkmam.

— Bunu gözleriniz kapalı olduğu için söylüyorsunuz.

— Gözlerimi bir daha hiç açmak istemiyorum.

— Fikrinizi değiştireceksiniz Mr. Ramirez.

— Hayır . . . hiç zaman kalmadı.

— Yine yanılıyorsunuz. Gözlerinizi açın, sizi bir sürpriz bekliyor.

— Hayır. . .

— Açın, bir şey göreceksiniz.

— Biri mi geliyor, Larry? Laternalı bir gezgin mi yaklaşıyor? Sanırım tam geldiğim yerden ışık geliyor.

— Gün ışığı bu. Mağaranın girişinden geliyor.

— Hayır, hastane penceresinden süzülüp gelen incecik tan ışığı .
Gecenin sona erdiğini bilmek çok iyi.

— . . .

— Ne yatıştırıcı sessizlik. . .

— . . .

— Beni kimse aramaz ya da çağırmasa, tekrar uyuyabilirim.
Bazên, büyük bir uğraştan sonra gelen sessizlik ve yalnızlık insanın
dinlenmesine güç kazanmasına yardım ediyor.

— Noel bu demek.

— Evet. . .

— Nerden çıkardım bilmiyorum ama . . . bugün bayram olduğu
için bana tatlı bir şeyler getireceğini düşündüm. . . Ama şimdi getir-
mediğine sevindim; benim için zararlı bunlar.

— Bir parça elma ister miydiniz?

— Hayır. . . bana bir tane getirdiler, bütün bir tane, görmedin mi?
Şimdi yedim. . . Sağol.

— Noel konusunda fazla heyecanlana kapılmayın; hayal kırıklığı-
na uğrarsınız.

— Bu hastanedeki herkes heyecanlı görünüyor; niçin?

— Aileleri var; dışarı çıkıp sarhoş olacaklardır, kimbilir.

— Larry. . . sonunda hepsi hayal kırıklığına mı uğrayacak.

— Hayır... bazıları ne olduğunu hatırlamayacak.

— Bu sabah epey sayfa ilerledin; biraz dinlenmen gerekmiyor mu?

— Yorgun değilim.

— İyi, o zaman biraz konuşabiliriz.

— Haksızlık bu. . . Yaşamını anlatan hep ben. Siz neden kendiniz-
den bahsetmiyorsunuz?

— Bakımevinden tüm dedikoduları alıyorsun zaten. Burada hasta-
nede dört gündür tek bir kişiyle tanışmadım. Başka ne anlatabilirim
ki?

— Dört günden fazla yaşadınız. . . söyleyin nasıl örgütlediniz o
sendikanın onaylamadığı grevleri . . . hem de altı fabrikada . . . sendi-

ka yönetimini etkisiz kılarak.

— Kitapta mı yazıyordu bunlar? İnanmıyorum.

— Elbette kitapta. Ama başka bir yüzyılın sözcükleriyle.

— Dikkatli olmalısın, evlat. Belki de gerçeği söylemiyordum. . .

— Belki biraz bundan bahsedebiliriz.

— Bir şeyi itiraf etmeliyim. Reklamlar için kolay bir yem olduğumu sanacaksın, ama Noel ilgimi çekiyor. Beni dışarda dolaştırdığın günlerde caddede bir sürü reklam gördüm. . . ama hepsinden öte, dün ve bugün. . . buradaki insanların neşesi. . . gerçekten etkilendim. Evlerinde şu anda, öğlen, ne olup bittiğini görmek için her şeyi verirdim.

— Her şeyin suyunu çıkarıyorsunuz. Bugün bayram; işe gitmiyorlar, sarhoş oluyorlar, para harcıyorlar; hepsi bu.

— Ama aldıkları tüm şu hediyeler, paketler açıldığında ne oluyor?

— Çocuklar bayılır buna. Onlar için çok özel bir andır.

— Ya büyükler? Çocuklar hediyelerini açtığında onlar ne hisseder?

— Onlara da zevk verir.

— Larry...ama hediyeler büyükler için değilse, onlara zevk veren ne?

— Bir sürü sıkıcı soru soruyorsunuz.

— Kendi paketini açmanın zevkini anlayabilirim. Ama başka biri hediyesini açtığında ne hissedersin, işte bu benim için bir sır.

— Bir şey hissetmen gerektiği düşüncesi genelde hayal kırıklıkları ve bunalım yaratır. Sizin gibi insanların bayramlardan yüksek beklentileri vardır.

— Benim hiç beklentim yoktu, ama insanlar bana da bulaştırdılar. Çok şey beklemek için iyi nedenleri var gibi görünüyordu.

— Ne nedeni?

— İşte bunu ben de bilmiyorum. İnsanın hayal kırıklığına uğraması için hiçbir şey ummaması gerektiğini söylüyorsun. Paketin açıldığı zamandan mı söz ediyorsun, orası açık değil.

— Sanırım insanlar vermekten, başkalarına zevk vermekten hoşlanıyorlar. Kendilerini iyi hissetmelerine yol açıyor. Alırkenki kadar iyi hissetmelerine.

— İnsan verme zevkini neresinde hisseder? Göğsünde mi? Gırtlığında. . . . Yoksa gözlerinde mi?

— ...

— Ah. . . Biliyorum; ellerinde. Oksijen çadırında ellerimi kullanamıyorum.

— Neden bahsediyorsunuz? Delirdiniz mi?

— Hayır, bir şey hatırlamaya çalışıyordum; ama neydi, hatırlamıyorum.

— ...

— Özür dilerim o zaman. . . Eminim başka şeylerden konuşmayı tercih edersin. Bir tanesi ne zaman olursa olsun seni keyiflendiriyor.

— Hangisi?

— Köşeli hatlı liseli kız.

— Siz hatırlatana kadar onu unutmuştum. İnsanın güzel anıları bile gömmesi komik.

— Özellikle onları, sözkonusu olan sen.

— ...

— Larry, genç bir adam Noel'in ana babasıyla geçirmeye zorlanıyorsa ve o da kız arkadaşıyla birlikte olmak istiyorsa ne olur? Kız oğlanın evinde hoş karşılanır mı?

— Neden bahsediyorsunuz?

— Açık olabilir miyim?

— Lütfen.

— Bu önemli bayramın nasıl kutlandığını öğrenmek ve şu tatlı kız hakkında daha fazla şey duymak istiyorum. Kız arkadaşında bir kere sinde Noel'i sizde geçirdi. Ve sonunda istediğin her şeye sahip oldun.

— Bu mide bulandırıcı bir şey.

— ...

— Hımm. . . biliyorsunuz, annem babamla ilk defa tanışacaktı. Özellikle onayı benim için çok önemli olan annemle.

— Evet. . .

— Onun annemi onaylamasından çok annemin onu onaylaması üstünde titizleniyordum. Garip; annem onu sevmese arkadaşımı bırakacağım yoktu. Ama gene de annemin onayı benim için önemliydi. Kız arkadaşım o gün çok iyi görünüyordu. Çok zarif, çok nazik, çok masumdu. Annemin bile hoşuna gitmişti. Annemle babam onun hakkında konuşmayı hiç kesmediler. Annemin tek anlamadığı şey neden beni seçtiği idi. Eve, annemle babama, bir nimet ya da ganimet getiriyordum sanki.

— Annenin onayı değil de, babanın onayı ilgilendiriyor beni. Şu anda baban ne yapıyor?

— Ona bakıyor ve gülümsüyor. Görünüşü hoşuna gidiyor. Aslında yüzü sevinçle parlıyor. Coşmuş. Konuşkan olmaya çalışıyor; onu hiç bu kadar girgin görmemiştım. Başka bir kadının eve getirilmesi onun için iyi.

— Ben de aynı şekilde düşünüyorum.

— Evet, çok memnunar. Arkadaşım temiz ve sıhhatli. Hem de güzel. Şu tümü bayağı İtalyan kızlarından sonra. Annem de bundan bahsediyor.

— Baban, o da ona güzel bir hediye vermek isterdi. . . Ama zamanında hatırlamadı. Her neyse, önemli değil, babandan bir şey beklemiyor, yoksa bekliyor mu? Şimdi korkuyorum . . . Bu baba için çok utanç verici olabilir. . . unutmuş olabilir.

— . . .

— Ona ne alacağını bilemezdi. . . ona sormaya da cesaret edemez, Larry, onun namına sorar mısın arkadaşına?

— Kendisi sorsun.

— Sen ona ne aldın? Yoksa paketleri açmak için çok mu erken?

— Bakın, hediye mediyе yoktu. Noel değildi; noelden daha güzeldi. Herkes mutluydu.

— O halde babanın utanmasına gerek yok.

— Hayır, elbette yok. Hiç bu kadar canlı olmamıştı; genelde nemruttur, ama bugün neredeyse çenesi düştü. Lafı annemden kapmak için yarışıyordu adeta. Koşuşturup içki hazırlıyor, zarif ev sahibini oynuyordu. Annemin hırçınlığı ve huysuzluğu her nasılsa yokolmuştu. Hep gülümsüyordu. Erkek ve kızkardeşim merdivenleri koşarak inip çıkıyor, kaçamak bakışlar atıyorlardı. Birbirleriyle fısıldaşıp, kıkırdıyorlardı.

— Baban, arkadaşını benim kadar seviyor mu?

— Evet, onu çok seviyor. Kendisine itıraf edebileceğinden de çok belki. Onu arzuluyor.

— Ona ne diyor?

— Ona okulu ve geleceğe ilişkin planları hakkında sorular soruyor. Ve memnun. . . güzel bir kız olduğu için.

— Ona bir şey soracaktı ama ona hediye getirmediği için öyle sinirlendi ki. . .

— Kime?

— Artık ona ne diyeceğini bilmiyor.

— Bırak düşündüğünü söylesin.

— Kimseye söyleme, onlara da söyleme. . . ama ona hediye almayı unutmamasının bir nedeni var. . . birşey daha düşünmekten öyle rahatsız oldu ki, onu tümüyle unuttu . . . yani . . . korkuyor . . . Larry, kendi hediyesini açtığında ne hissedeceğini biliyor . . . ama kız hediyesini açtığında babanın ne hissetmesi gerektiğini bilmediğinin kız farkına varacak. . .

— Sizi anlamıyorum.

— Bir kadına hediye vermenin nasıl bir şey olduğunu bilmiyor. Kız hediyesi açtığında kendisinin ne hissetmesi gerektiğini bilmiyor.

— Hediyeler beni ilgilendirmiyor. Ne veririm ne de alırım. Ayrıca, böyle bir durumda kalsam, vermeyi almaya tercih ederdim.

— Bu konuya başka bir zaman döneriz. Cömert değilsin Larry. Esas konuya dönelim; belki hediyeler partinin sonunda açılacaktır. . . Bu ona zaman kazandırır. . . Parti uzun mu sürdü?

— Yemek için masaya oturduğunuzda, Mr. Ramirez, telefon çaldı.

— Bana neden öyle bakıyorsun?

— Çünkü zor durumdayım. Arayan sendika merkezindeki işçilerden biri. Sendika liderleri biraz önce patronla sözleşme imzalamışlar. İşçiler bundan hoşlanmıyorlar, grev yapmaya hazırlar. Derhal gelip, örgütlememi istiyorlar.

— Sen işçi değilsin ki Larry.

— Hayır, üniversitede sosyoloji okutuyorum ama bir örgütleyiciyim de. Daha önce de işçilere yardım ettim.

— Onlara yardım edesilecek başka biri yok mu?

— Başkaları da var, ama onlar beni tanıyorlar. Sendika liderlerini değil, benim onları dinleyeceğimi biliyorlar. Ve istedikleri kadar ileriye gideceğimi de.

— Meşgulsun, senin onuruna bir parti veriliyor. Onlara başka bir örgütleyicinin adını ver.

— Diğerleri bu grevde yer almaktan korkar; sendika yönetimiyle zıtlaşmak ve vurulmak korkusundan. Ayrıca, zor durumlarda taktik ustasıyım.

— Ne yapacaksın?

— Derhal gitmem gerek.

— Ama gidersen ailen incinecek; hayal kırıklığına uğrayacaklar.

— Evet, bir şey söylemem gerek . . . ama ne diyebilirim?

— . . .

— İncitmeden, onlara ne diyebilirim Mr. Ramirez?

— Sendika merkezinde senin yerine hareket edecek kimse olmadığından emin misin?

— Böyle biri yok.

— Grev çağrısı yapmak için geçerli neden var mı?

— Evet. İşçiler istiyor ve kazanabilirler. Bu yeter bir neden değil mi? Siz ne dersiniz?

— İşçilerin istekleri haklı mı?

— Enflasyon öyle yüksek ki karınlarını zor doyuruyorlar.

— . . .

— Aileme ve kız arkadaşıma ne demeliyim? Nasıl gidebilirim, onları kırmadan?

— Sana çok yardım etmek isterdim Larry. . . ama benim için zor. .

— Bana yardım etmelisiniz. . . Sendika merkezine gitmeliyim. . . hemen! Çok önemli, kazanmak için yardımuma ihtiyaçları var. Kaybederlerse misillemeler olacak.

— Belki de. . . kenara çekip kız arkadaşınla ayrı konuşmalısın. . . Sonra annenle. . . ya da babanla. .

— Ama ne diyeceğim? Onları kırmadan nasıl gidebilirim?

— Hep kız arkadaşının oldukça mantıklı olduğunu söylersin; ben olsam önce onunla konuşurdum.

— Ama incinecek. Bugün çok özel bir gün, bu insanlarla ilk tanışması; ona destek olmam için bana ihtiyacı var. Ama gitmeliyim. Ona ne diyebilirim?

— Yaptuğın şey için ona bir neden göstermelisin. Anlayabileceği bir neden. Bak. . . onun gözünde sen yeri doldurulmaz birisin. Tüm yapman gereken o işçilerin gözünde de yeri doldurulamaz biri olduğunu açıklamak.

— Bu iyi. O da yeri doldurulamaz olduğumu anlasa bile, ki elbette anlayacak, gerekli olduğunu görüp yaptığımı onaylasa bile, onu orada bıraktığım için incinecek.

— Belki de ona, neden yerinin doldurulamayacağını anlattırsan öyle olmaz. Hadi, sırtı açıkla, sana ihanet etmeyecektir.

Duha önce de oldu. Onu çeşitli durumlarda bırakmak zorunda

kaldığımda. Benim gibi biriyle yaşamını geçirmek isteyecek mi? Ondan benimle kalmasını istemeye hakkım var mı?

— Eğer bana anlattığın gibi biriyse, bu durumda sana destek olacaktır. Ama ona sırtını açıklamalısın.

— Hangi sırtı?

— Neden işi yapabilecek tek kişinin sen olduğunu.

— İşçiler greve gidip, fabrikayı bir aylığına kapamak istiyorlar, ama maaş yokluğundan çok acı çekecekler. Grevi kaybedebilirler; patronlar dayanabilir. Sanırım daha iyi bir yol var. Onları ikna etmeliyim.

— Onu da ikna eumen gerekiyor, eğer plânını açıklarsan.

— İşçiler gizli bir örgütle ilişkideler. Tüm fabrikanın üretim planına sahipler. Fabrikada otuz bölüm var. Eğer her biri, bir hafta süreyle günde iki saat belirli bir zamanda üretime ara verirse, yönetimin zararı herkes bir aylığına işi bıraktığı zaman ki kadar olacak. İşçiler maaşlarından çok azını yitirecekler ve patronlar maaşlardan ya da elektrikten kısıntıya gidemeyecek. Ana planım bu. Onları yürüyeceğine ikna etmeliyim.

— Günde iki saat değil, Larry, sadece haftada ikişer saat yeterli. Önemli olan her bölümün ne kadar dakik olduğu. Eylem, üretim süreçlerini tamamen felç etmeli. Bak, bir üretim planı mantıksal bir sıra izler; bu sıranın bozulması gerekir. . . Eğer belirli bir bölümde üretilen parçalar zamanında çıkarılmazsa, birikip, montaj hatını karıştırır. Başka bir örnek; eğer akslar çalıştırılmazsa üretim süreci durur.

— Sanırım bu onu ikna edecektir.

— Etti bile Larry. Seni nasıl dinlediğini gördüm. Her şeyi mükemmel anladı.

— Babama ne diyeyim?

— Önce annenle konuş.

— Ama ona ne diyebilirim? Sendika işleriyle fazla ilgili değil. Komünist yuvası olduğunu düşünüyor.

— Ona her şeyi açıklamaya vakit yoksa. . . belki mücadeleden dönmek için artık çok geç olduğunu söyleyebilirsin. Seninkiler kazanmazsa, düşmanlar gelip sizi mahvedecekler. Bu bir ölüm kalım meselesi. Grup savaştırmazsa, oğlunu kaybedecek.

— Bu iyi.

— Ama bu gece geri döneceğine inandır onu. Bu toplantının hiç tehlikesi yok. daha hiç kimse stratejistin sen olduğunu bilmiyor.

— Ya babam, ona ne diyeceğim? Belki de bırakalım her şeyi an-nem anlatsın.

— Hayır. . . lütfen. . . olmaz. . .

— Peki, ona ne diyeceğiz?

— Umarım seni duymamıştır. . . birden üzülmüverdi, korkarını seni duydu.

— Hadi çabuk, ne diyeceğimi söyleyin!

— Ona gerçeği söyle. . . Bunu bilmesi gereken tek kişi o.

— Hangi gerçeği?

— Ona korktuğunu söyle. . . bu gece cidden tehlike olduğunu ama kadınların bilmemesi gerektiğini söyle. Seni yüreklendirmesini, buna ihtiyacın olacağını söyle. Bu gece tehlikeli olacak. Polis bir yerlerde toplantı olacağını biliyor. Belki de şimdiye kadar nerede olacağını öğrenmişlerdir. Bir yeraltı örgütünden insanlarla buluşacaksın. Henüz bir olaya karışmadın, ama onlar karışılar. Hükümet yakalanmalarını istiyor, ölü ya da diri. Korkuyor ve babanın desteğini istiyorsun.

— . . .

— Ona her şeyi anlat Larry, sana ihtiyacın olanı verecektir.

— İnsanın kendi çıkarı dışında savaşılmaya değer bir şey olduğunu . . . savunacağın bir değer olmasını anlayacağını sanmıyorum.

— Emin misin?

— Evet.

— Bakalım. . . Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Bu kadar emin olmanı sağlayacak ne yaptı?

— Her şeyi yapı geçmişti. Anlamıyor. . . . Para kazanmasına yardımcı olmuyorsa insanın nederi kitap okuyarak zaman kaybettiğini anlamıyor. . . .Bu saçma ve kadınsı bir davranış. . . .Biraz garip olduğumu gösteriyor. . . .Bazen nazik ve sevgi dolu olabiliyor ama asla anlamayacaktır . . . neden kendini tehlikeye atman gerektiğini. . .

— Larry, lütfen. . . ona son bir şans tanı. . . Bana basitçe nedenleri say, eğer seni anlarsam. . . o da anlayacaktır. . . . Bana bu kadar tehlikeli olmasına rağmen . . . neden o toplantıya gitmeye karar verdiğini anlat. Söz veriyorum, anlamaya çalışacağım.

— Dünyanın her yanında, bir çok yerde, büyük bir mücadele veriliyor; her gün sürmekte bu mücadele . . . yüzlerce yıldır sürdürülüyor . . . her şey bu mücadeleye bağlı . . . yaşam koşullarımız, beklentilerimiz. . . . Bu mücadele verilmek zorunda. . . . Sizleri daha az sevdiğim-

den değil böyle bırakıp gitmemin nedeni. . . Bu hepimizin mücadelesi. . . Kendimizi uzak tutamayız bu mücadeleden . . .

— Ama birlikte çalıştığın insanlar güvenilir mi?

— Bazıları güvenilir, bazıları ise baskı altında çözülebilir. . .

— Ama niye sen? Yaşlı biri, ailesi olmayan, kaybedecek bir şeyi olmayan biri olamaz mıydı?

— Yaşlıların dinlenmeye, gençlerin de savaşmaya ihtiyaı var Mr. Ramirez.

— Hayır, yaşlılar ölmek istiyorlar ama onurlu bir yol bulamıyorlar. . . Bu gece bizi bırakıp gitmeni yalnızca toplanıda yerin doldurulamayacaksa anlarım.

— Yerimin doldurulamayacağını biliyorsunuz, stratejiyi uygulayıp, yürüyeceğine onları ikna edebilecek tek kişi benim.

— Larry. . . anladığımdan emin değilim. . . Tamamen ikna olmadım. . . şu anda senin lmeni hakkı çıkaracak hiçbir neden düşünemiyorum. . . Sevdiklerin için ilk önce senin yaşaman gerekir. . . Hiçbir şey daha önemli lamaz. . .

— . . .

— Seni hayal kırıklığına uğrattığımı biliyorum. . . ama yalan söyleyemem. . . Belki baban anlayıp seni hayal kırıklığına uğratmaz. . . Keşke daha zeki olsaydık. . . bize hayran olman için.

— Bu zeki olmakla ilgili bir şey değil. . . Babam başka biçimde yetişmiş. . . yoksulluk, yaşam savaşı, her şeyi bir kenara itmiş. Bunun ötesini düşünmek karşılayamadığı bir lkst. . . Öğrendiklerini bana aktarmaya çalıştı, ama ben daha iyi koşullarda yetişmiştim ve özgürlüğüm için savaşmalıydım. . . şimdi benle gurur duyuyor ama beni anlamıyor.

— Belki ona hayran olman gerekmiyor. . . . Lütfen, ona son bir şans tanı. . . . Ona tamamen güven Larry.

— Neden?

— Ona her şeyi anlat. . . nereye gittiğini, kimi göreceğini, ona tamamen güven.

— Tamamen mi?

— Evet, kendini onun ellerine bırak.

— Niçin?

— Ona şans tanı. . . bir kere onun ellerindeyken artık sana istediğini yapabilir. . .

— Ona güvenmiyorum, beni mahvedip canımı çıkartabilir.
— Çanını çıkartmak için ne nedeni var ki?
— Bazen ne yaptığını bilmez olur. Kendini kaybeder.
— Sinirli, kontrolünü kaybediyor.
— Sinirli olduğu için değil. Uzun süre uysal ve hoşgörülü olur. . . sonra birden patlar. Ne zaman patlayacağını hiç bilemezsin. . . İyidir, ama sizi sinirlendirir. . .

— . . .

— Bir cumartesi öğleden sonra, annem alışverişe gitmiş, o da biz çocuklarla yalnız kalmıştı. . . Onunla daha rahat vakit geçirebileceğimizi, evin tüm kurallarını bilmediğini biliyorduk. Yukarı kattaydı. Biz aşağıda oyun oynuyorduk. Gürültü etmeye başladık. . . Merdivenlerde aşağı yukarı koşuyor, oturma odasında koşuşturup her şeye çarpıyorduk. . . Giderek daha çok bağırarak. Tüm bunlara sessizce dayandı ama birazcık daha sabrını sınamak istiyorduk. . . Yatak odasında eşyaları fırlatarak koşmaya başladık. Sonra aniden patladı. . . öfke, çok korkmuştuk.

— Öfke mi kesildi?

— Evet, öfkesinin sadece bir kısmını dışarıya vurdu. Yarısı hâlâ içinde saklıydı. Yüzü beyazlaştı, gözleri kısıldı, sertleşti. Bize vurmadı, sadece durmamızı söyledi. Eğer onu biraz daha kışkırtırsak, bizi ezip imha edeceğini, yeryüzünden sileceğini biliyorduk.

— Çıplak elleriyle mi?

— Evet, yumruklarıyla.

— En çok korktuğun bu muydu, yumrukları mı?

— Evet, elleri.

— Ya daha da kışkırtsaydınız?

— "Boynunuzu kopartır" derdi, annem. Kafamızı uçururdu. Çocukların bebeklerine yaptığı gibi kafamızı ezerdi. Kemiklerimizi kırardı.

— Kurtulabilir miydiniz?

— Belki, ama sadece kanlar içinde, dağılmış bir halde.

— . . .

— Bir oyuncak bebeğin başını elinize alıp, alnını ve şakaklarını ezebilirsiniz. Sonra bir elinizle göğsünü, diğeriyle kafasını tutup vücudunu bir o yana bir bu yana bükebilirsiniz. Islak bir havluyu sıkamak gibidir kafasını uçurmak. İnce dallarmışçasına kollarını koparmak.

Elleriniz oyuncacı kavrayabilecek kadar büyüktür. Bacaklarını ayırırsınız, bir tavuğu parçalayıp kıkırdağını çıkarmak, etlerini kopartıp çiğ-nemek gibi.

— Larry, başka şansın yok. . . İşçiler dışarıda seni bekliyorlar; kaybedecek zaman yok. Ama kapıyı kilitledi, onu kenara çekip konuş-malısın . . . ona hepsinden öte dışarıdaki tehlikeden nasıl korktuğunu anlat . . . ondan korktuğunu değil. . . bu gece nasıl desteğine ihtiyaç duyduğunu anlat . . .

— . . .

— Oda neredeyse kapkaranlık. . . yukarıdaki yatak odası. . . artık ona gizli plânının ayrıntılarını anlat. . . kendini ellerine bırak. . . so-nunda ne yapması gerektiğine karar verecek. . . . Seni ya mahvedecek ya da yardımcı olacaktır. . . ama yukarıya yanına gitmezsen. . . asla bi-lemeyeceksin bunu.

— Sendika merkezindeki riske neden girmem gerektiğini siz anlı-yorsunuz; o asla anlayamaz; bu onun ötesinde bir şey; üstelik zama-nım da kalmadı; hem ona söylemek de çok riskli. Bir hikaye uydurun, bulanık bir şey, onu tatmin etsin.

— Kapı kilitli.

— Kırarım. Ben giderken onu oyalayın.

— Ya pencere Larry? Pencereden atlayabilirsiniz. İlk defa yapıyor olmayacaksınız.

— Neden böyle söylüyorsun?

— Bu çok iyi. . . artık bizim için endişelenme. . . git şimdi.

— Artık gitmeliyim ama korkuyorum.

— Ölebileceğinden mi korkuyorsun?

— Evet, peşimi bırakmayacaklarından korkuyorum, Mr. Ramirez.

— Ben artık korkmuyorum. . . bak, beni ikna ettin, gitmelisin, yap-man gereken bu. . . Ben oyalarım babanı, sen git.

— Sağolun.

— . . .

— Dışarıya, mücadeleye gitmeden önce size bugün bana çok yar-dımcı olduğunuzu söylemek istiyorum. Siz ne hissediyorsunuz?

— Ben mi ?

— Evet siz. Memnun değil misiniz? Duygularınız nerede?

— Nerede?

— Evet, nerede? Göğsünüzde mi, gırtlığınızda mı? Beni hep bu

sorularla rahatsız ediyorsunuz.

— Hiçbir şey hissetmiyorum. Bu yatak sıcak ve rahat, üstelik ağrım falan da yok. . . Ama itiraf etmeliyim, çok uykum var . . . Senin için sakıncası yoksa . . . bir süre kestirmek istiyorum.

— Pekalâ.

— Böyle. . . gözlerimi kapatmak çok dinlendirici. Çok geçmeden uyuyakalırım. . . . Havanın böyle bulutlu olması iyi. Işık gözlerimi rahatsız etmiyor, perdeleri çekmek gerekmiyor. Gözlerimi kapatmam yetiyor karanlığı ve huzuru bulmam için . . . Öbür odadakileri duyabiliyorum; birazdan hediyelerini açacaklar. . . Larry'nin onlara ne verdiğini bilmiyorum; çoktan gitti, ona soramam.

— Gittim, yapacak önemli işlerim var.

— Umarım Larry, her birinin hediye olarak ne istediklerini tahmin etmiştir, benim gibi memnun olsunlar diye. . . Aruk onları dinleyemeyeceğim uyumak üzereyim.

— Babam her şeyden öte çok para istiyor. . . Annem babamdan bir hediye istiyor. . . .Pahalı bir hediye, ona olan sevgisini gösteren bir şey. Kız arkadaşım sembolik bir şeyle mutlu olabilir.

— Larry'nin babası çok para istiyor, ama onunla ne yapmak istediğini bilmiyorum.

— İstedığı özel bir şey yok, sadece paranın gücünü istiyor.

— Annesi babasından pahalı bir hediye istiyor, ama neden, bilmiyorum.

— Pahalı, onu güzel gösterecek bir şey istiyor. Giyip, diğer kadınlara göstereceği bir şey belki de. Babamın gücünün simgesi olan bir şey, ama annemin de gösteriş yapabileceği bir şey. Ona hep verdiği küçük ucuz hediyelerden değil.

— Ya Larry'nin kız arkadaşı? Onun almaktan mutlu olacağı sembolik şey ne?

— Herhangi bir şey. En çok Larry'i istiyor. Ona değer verdiğini gösteren herhangi bir şey.

— Zeki biri o. Larry'nin onun için de mücadele ettiğini biliyor. . .

— Evet, ona söylediklerinin çoğunu anlamıyor ama önemli olduğunu, onun iradeli bir insan olduğunu biliyor. Onunla gurur duyuyor.

— Yorumlarını çok iyi duyamıyorum; hediyelerini açtılar, hediyelereseviniyorlar. Larry onlara tam istedikleri şeyleri verdi. Şimdi sokakta yürüyor, herkesi mutlu ettiğini biliyor. Eğer burada olsaydı ona

kendisini nasıl hissettiğini sorardım.

— Barıştıkları ve onlara geri dönebileceği için mutlu.

— Yapığın işten memnun kaldılar mı ?

— Evet, çok.

— Biraz daha anlat. Doğrudan şu kitaplara giriyorsun. . . Soluklan en azından.

— Montreal'den mektup geldi; çalışmalarından çok memnunlar.

— Columbia'da kimi gördün ? Seni öğle yemeğine götüren adamı mı ?

— Evet, beni bölümündeki bazı kişilerle tanıştırdı.

— Lütfen şu sayfalardan kafanı kaldır. Bu benim için ilginç olmaya başladı; ne de olsa tanımak istedikleri kişi benim.

— Konuşun, dinliyorum.

— Önce dergilerdi; şimdi de kitaplar. Aynı anda okuyup konuşabilir misin ?

— Evet, sadece Ford iki şeyi bir arada yapamazdı. Hem yürüyüp hem ciklet çiğneyemezdi.

— Henry Ford mu Başkan Ford mu ?

— Başkan Ford. Hep uçaktan inerken takılıp düşer, kafasını çarpar.

— Bana bakınca söylediklerini çok daha iyi anlıyorum.

— Montreal'dakiler çalışmak için oraya gitmemi istiyorlar.

— Nereye ? Columbia'ya mı ?

— Hayır, Montreal'e.

— Herhangi bir nedeni var mı ?

— Onlar için bürokratik şeyleri kolaylaştırıyor.

— Bürokratlar.

— Doğru, bürokratlar.

— Ama bu sözkonusu olamaz, annen baban ... ve kız arkadaşın, her şeyden önce o ... izin vermezler.

— Tüm bunlar onbeş yıl önceydi.

— Zaman onu değiştirmiş olamaz; harika bir kızdı; onu hiçbir şey bozmış olamaz.

— Onu yıllardır görmedim.

— Bu kadar uzağa gitmenden hoşlanmayacak.

— Hey, dinleyin, artık onunla ortak hiçbir şeyim yok.

— Bu olası değil. Bu doğruysa . . . o şimdi kötü durumda demek-

tir. Sana çok iyi baktı. . . . Beni endişelendiriyorsun. . .

— Kendi hayatını yaşıyor; tamamen farklı bir insan artık. Benim gelip gitmelerim onu ilgilendirmiyor. Arada sırada telefonlaşırız.

— O zaman hatalıydın; özel bir tip olduğunu düşünmüştün, hatalıydın.

— Hayır, hiç de öyle değil. İnsanlar on yıllık evlilikten sonra çok değişirler. Farklı insanlar olurlar. Ayrılmaya ihtiyaç duyarlar.

— İhtiyaç nı duyarlar? Belki sen, ama o duymuyordu. . .

— İkimizin de ayrılmaya ihtiyacı vardı. Hiç size anlattığım gibi biri değildi.

— Bugün okumanı bitirdikten sonra, her gün yaptığın gibi doğru eve onu görmeye gideceksin, değil mi ?

— Pekâla, Montreal'a gitmemin sakıncası olmadığını söyledi.

— Gerçekten mi ?

— Kariyerim için önemli olduğunu biliyor, anlıyor beni. Annemlerle tanıştığı gece beni anladığı gibi. Onlar da anlayacaklar.

— Benden bir şey saklıyorsun.

— ...

— Pekâla, değiştiğini söylüyorsun, ama bu senin fikrin. Niye bilmiyorum, değişmediğine eminim, ama bunu kanıtlay m. Onu çok seviyorum ve sen tersini kanıtlayana dek eskisi gibi bır kız olduğuna inanacağım.

— Onunla hiç tanışmadınız. Onun hakkında tüm bildiğiniz size anlattıklarım. Ve onlar yıllar önceki izlenimlerimdi. Yarısı gerçekte; o, yarısı da onu düşlediğim hali. Gerçek bir insandan bahsetmiyorduk. Size herhangi bir şey söyleyebilirdim, siz de onu gerçekmiş gibi süsleyip, buna bağlardınız.

— İşten eve genelde kaçta döner ?

— Benden biraz sonra. Yemek yapar, ben bazen patates soyarım; bulaşıkları birlikte yıkarız. Akşam yemeği güzel olur. Yemekten şikayet ettiğim zamanlar dışında. Böyle zamanlarda çok üzülür.

— Yemeğin nesi var ?

— Bazen patatesler yeterince pişmez. Ya da pişseler de zaten çürük oldukları için tadları kötü olur. Birlikte bir kaç saat geçiririz, bazen yürüyüşe çıkarız. Amaçsızca dolanırız. Vitrinlere bakarız, almadığımız şeylere; hiç paramız yoktur. Yürürken fazla konuşmayız, ikimiz de alışıktık değiliz konuşmaya. Akşamları roman okurum, ama o

etraftayken kendimi suçlu hissederdim. Bir şey olmazdı tabii. Televizyon yoktu; almamaya karar verdik, anne babamız gibi olmayı istemiyorduk. Ama gitgide kendimizi onlar gibi gittikçe daha çok kavga eder bulduk. Ev çok eskiydi; bir sürü tamirat gerektiriyordu; tamir etmeye, onu bunu yapmaya söz verdim. Güzel bir resim yaptım; ama hiçbir şeyi tamir etmedim, bana bu yüzden kızardı. İkimize bir yuva kurmuyordum. Ne para kazanarak ne de evle ilgilenerek.

— ...

— Akşamları ertesi gün zamanında kalkıp işe gidebilmek için erken yatardık. Yapacak fazla şey yoktu, kapana kısılmış gibiydik. Benden daha fazla para kazanıyor, ben de işimden nefret ediyorum. Hiç çalışmak istemiyorum. Ama ne yapmak istediğimi de bilmiyorum. Yaptığımı yapmak istemediğimi biliyorum, ama hiç hırsım yok. Onunla birlikte daha fazla zaman geçirmek isterdim.

— Hiç hırsın yok mu ?

— Bir yılı böyle geçirdikten sonra geceleri okula gitmeye karar verdim. Karım çok mutluydu, sonunda kendim için bir şey yapacaktım. Ben de daha mutluydum; bir şeylerle uğraşıyordum.

— Derslerin ne zaman ?

— Alıdan sekize kadar. İşten okula gidiyorum. Sonra birlikte akşam yemeği yiyoruz; sonra çalışmam gerekiyor. Çok zor; hiçbir şeye zaman kalmıyor. Hafta sonları da çalışmalıyım, yüksek notlar alıp burs kazanmak için.

— Sen çalışırken o ne yapıyor ?

— O da okula gidiyor; ikimiz de çalışıyoruz. Birbirimize ayıracak zamanımız yok, aynı kışlada yaşıyoruz sanki.

— Ev işlerine yardım eden bir hizmetçi mi var ?

— Saçmalamayın. Burada hiç kimsenin hizmetçisi yoktur, sadece zenginlerin var. Hizmetçi evin hanımıdır.

— Ev işini ne zaman yapıyor ?

— Gece, geç vakit, yatmadan önce. Yatak bile yapılı olmazdı; yapması gerekirdi. Banyoyu temizlemek, biraz toz almak, yerden çöpleri toplamak. Cumartesi angaryalara, alışverişe, çamaşıra, ev temizliğine ayrılmıştı. Bunları birlikte yapardık. Bazen paraya kıyar yemeği dışarıda yerdik. Ama sık değil. Onu dışarı çıkarmak hoşuma gitmiyordu. Diğer erkekleri farkedip, onları çekici bulacağından korkuyordum. Çok çekiciydi, erkekler ondan hoşlanıyordu. Sokakta yakışıklı bir

adam geuğinde adama bakıp bakmadığını görmek için ona bakardım. Delicesine kıskantım, ama hep iime atardım. Tek kelime etmezdim. İimde fke birikti.

— En çok sevdiği restoran neresi ?

— İtalyan yemeklerini sever.

— Restoran kalabalık mı ?

— Evet, kalabalık ve uğultulu. Karşıımızdaki masada kız arkadaşıyla oturan bir adam var. Kadınla konuşıırken devamlı kafasını kaldırıp karıma bakıyor, Bu rahatsız ediyor beni. Ben de ona bakmaya başıyorum.

— Nasıl biri ? Senden yaşı mı ?

— Evet, yaşı. Kırkına merdiven dayamışa benziyor. Daha iri ve daha uzun, sarışın, iyi giyimli, yüz hatları düzgün. Alenen karımla ilgileniyor, buna katlanamıyorum. Kendimi bok gibi hissediyorum, onunla birlikte olmamalıyım, ona layık değilim sanki. Benimle ne yapacak ki zaten? Onunla beraber olmadı.

— Adamın yanındaki kadın nasıl bir şey?

— Onu pek göremiyorum; arkası bize dönük.

— Adam ne yapacak ? Kalkıp masana gelerek karınla mı konuşacak ?

— Hayır, yapmak isterdi ama yapmayacak. Karım dönüp kime baktığıma bakıyor. Adamla göz göze geliyorlar. Karım başını çeviriyor, konuşmamıza devam ediyoruz. Ne hissettiğini görmek için yüzünü inceliyorum ama bir şey söyleyemiyorum.

— ok masum bir kız; biri masana oturup görüşünü kapatmalı. Adamın iyi biri olmadığını hissediyorum.

— Adamı doğrudan göremiyor; görmesi için dönmesi gerekiyor... Evet, masum olduğu doğru, ama içindeki unuttuğu ya da bastırđı şeyler kıpırdanıyor. İlişkimizi bozabilecek şeyler. Ama oradalar hissediyorum.

— Restorana gelemem çünkü hastayım ama bazen dostlarına rastlıyorsun, baban içeri giriyor. Onu sevinerek masana oturtur musun ?

— Şimdi iyi; pek sorun yaratmaz.

— Nereye oturtacaksın onu ?

— Nereye olursa.

— Hayır, adamın karını görmesini engelleyecek bir yere oturt.

— Haklısın.

— Şu terbiyesiz adam hâlâ ona bakıyor mu ?

— Yüzsüz; hâlâ bakıyor. Birlikte olduğu kadından çok karımla ilgileniyor. O kadını yeni bir kadının heyecanı için seve seve bırakabilir.

— Karının artık korkmasına gerek yok artık; onu korumaya hazır iki erkek var.

— Orada çekici bir yabancı varken, iki zavallıyı çekmek zorunda olduğunu düşünüyor.

— Adamın ona ne vereceğini düşünüyor ?

— Yeni bir şey. Macera. Romantizm. Seks. Gizem. Adam daha özgür, daha güçlü biri olmalı.

— Macera mı ? Ne çeşit ?

— Bilmiyorum. Yeni ve farklı bir şey, hareketlerini önceden tahmin edemeyeceği, konuşabilen, serbestçe düş kurabilen biriyle. Benim gibi takıntıları ve saplantıları olan biriyle değil.

— Bir de romantizmden sözetin.

— Konuşması akıcı, nasıl çekici olacağını, kendini ona nasıl sevdireceğini biliyor. Kendinden emin.

— Ona hediye veriyor mu?

— Bu pek önemli değil, getirmesi gerekmiyor. Onu yemeğe çıkarıyor.

— Adam onu yemek yemeğe götürdüğünde restoranda biri karına bakıyor mu ?

— Karım adama bakıyor, başkasının farkına varmıyor.

— Ve seksten bahsettin.

— Daha iyi olacak, daha uzun sürecek. Boşalması için gelen baskıyı duyup kendini tutması gerekmeyecek. Bazen onun için zor oluyor; tam kadın orgazm olurken geliyor. Sabotaj. Ama sonra kendisini çok kötü hissediyor. Öbür adamın çelik gibi organı var, hiç baskı hissetmiyor ya da ortasında inmiyor. Bağirtana kadar devam ediyor.

— Son öge olarak gizemden bahsettin.

— Hiçbir dar rutine bağlı değil. Baktan işler yapıp, her gün aynı saatte gidip gelmiyor. Günün sonunda kişisel ihtiyaçları hakkında ağlamıyor ve yorgun değil. Düş gücü serbest.

— Eğer karın, onu tanımadığı için adamı tercih ederse, kim olduğunu öğrendiği an hayal kırıklığına uğrayacak.

— Neden böyle diyorsunuz ?

— Birini tanıdığında, o kişi tahmin edilebilir olur, değil mi ? Senin onun için tahmin edilebilir olduğun kadar.

— Haklısınız belki, ama hep öbür herifin insanüstü olduğunu, benim sınırlarımı taşımadığını düşünüyorum.

— Larry, sınırlarının olmamasını istediğini anlıyorum, ben de öyle...O zaman nasıl biri olurdun ?

— Eğer özgür olduğumu düşleyebilsem, o zaman sorunum kalmazdı, anlamıyor musunuz ?

— Üzülme, şu iyi notları almak için yeterince sıkı çalışıyorsun; başvurduğun bursu alacaksın.

— Evet, ikimiz de çalışırken daha iyiydi. Daha serbesttik; düşünce alışverişinde bulunur, oyun oynar, sinemaya giderdik.

— Dediğin gibi, artık boktan iş yok, öyle mi ?

— Evet, sonunda kurtulmuştum. Yıllarca öğrenci olmak harikaydı. Sabahları yatakta öpüşerek, boğuşarak dönüp dururduk. Hafta içindeki sabahlar genelde sevişmezdik. Geceye saklardık sadece neler yapabileceğimizi ima ederdik. Sonraya mı saklayalım ? Çekici, ama ders onda başlıyor, şimdiden sekiz buçuk olmuş. Yemek yiyip bir yazı okumam gerekiyor. Sadece bir kez daha yatağa yıkılırdık; sık sık canımız isterdi, tahrik eder yalardım. Ama enerjimi günlük çalışmalara saklamam gerekirdi. Biraz içeri girerek tahrik ederdim. Ama sonra giyinip sertliğimi pantolonuma sokarım; fermuara dikkat etmem gerekir. Yoksa hiç başlayamayız.

— ...

— Okula gitmeden önce birlikte kahvaltı ederdik.

— Kahvaltıda ne yerdiniz ?

— Yumurta, tost, meyve suyu, mısır gevreği, istediğimiz her şey.

— Kahvaltıyı o mu hazırlıyor ?

— Sırayla yapardık.

— Bugün onun sırası.

— Kahvaltıyı sadece külotunu giyerek yapardı: yumurta pişirip, kahve hazırlardı. Masayı peçete, yağ, reçel, meyve suyuyla donatırdı. Gevezelik ederken, radyoyu açardı. Tost makinesine ekmek koyar, çiçekleri sular, bir sigara yakardı. Buzdolabından süt çıkarmak için eğildiğinde göğüslerine bakarım. Kahve koyardı, buharı üstünde. Yumurtamı koyarken arkasından sarılırdım. Kendisine de koyar, yer ve konuşuruz. Sevişmeyip geceye sakladığımız için mutluyuz.

— Derse yolda mı çalışırsın ?

— Evet, metroda.

— Belleğin iyi midir ? Okuduğunu kolayca hatırlayabilir misin ?

— Her şeyi bilgisayar gibi depolarım. Beynim okuduğumu ayrıştırır ve ilgi kurar, benim için oldukça kolay. İyi notlar alıyorum.

— Hocaların ne diyor ?

— En beğendikleri bir kaç öğrenciden biriyim. Özellikle kendi alanımda, önümde aydınlık bir gelecek görüyorum. Henüz gerçekleşmedi, değil mi ?

— Diğer öğrenciler seni kıskanıyorlar mı ?

— Belki, ama onları önemsemiyorum. Onlara ihtiyacım yok. Benim hocalarım ve karım var, tüm ihtiyacım da bunlar zaten. Bana inanıyorlar. Moralimi yükseltiyorlar.

— Tercih ettiğin belirli bir konu var mı ?

— Marksizmle ilgilenmeye başlamam, uzun yıllar tarih çalıştıktan sonra yüksek lisans eğitimim sırasındaydı. Tüm olgular yerlerine oturuyor gibiydi. Sonunda toplumumuza karşı duyduğumuz küskünlük ve asiliği içeren bir kuram.

— ...

— Neşelendirici, özgürleştiriciydi. Çalışmalarına hevesle daldım. Sanki karışmış, dilsiz bir yanım dile gelmişti, konuşmasına izin verilmişti. Hâlâ çoğu içimde.

— Nerende ? Ciğerlerinde mi ? Kafatasında mı ? Boğazında mı ?

— Ne biçim soru bu ?

— Ellerin de mi ?

— Dizlerimde ve dirseklerimde! Ne saçmalık! Sizi anlamıyorum.

— ...

— Hâlâ içimdeki bir sürü şey dışarıya çıkmak için yine uygun zaman ve koşulları bekliyor...Çocukluktan beri ideolojiyle yıkandıktan sonra. Gazeteler, televizyon, politik kampanyalar, reklamlar, kiliseler, okullar hep belli belirsiz nefret ediyor, ama hiç tutarlı tepki yok. Yalanlar ve bayağılıklar yüzünden iğrenmiş bir şekilde edebiyata, inceliğe, kültürel dengeye dönüş. Marksizm, kaçış, toplumsal gerçeklik yerine bütünlük ve bağlanmanın nasıl düzenleneceğine yanıt veriyor gibi görünüyordu,

— Derste mi öğrendin ?

— Lisans sonrası eğitimde bir öğretmenim vardı. Marx'ı çeşitli

metodolojik ilkeleri göstermek için kullanan, Alman felsefesiyle ilgili, tam obskürantist biriydi anlayacağın. Yine de Marx okumamız gerekiyordu ve bu bizi heyecanlandırmak için yeterliydi.

— Marx'tan hoşlanmıyor muydu ?

— Hayır, hoşlanırdı; ama bazı şeyleri Marx'tan daha iyi anladığını düşünüyordu. Yine de, beni Marx'a yakınlaştırdığı için o adama minnettım. Bir süre Marksist politik bir gruba katıldım, ama bu ülkede hiç olacak bir şey değil. Herhangi bir toplumsal tabandan tamamıyla kopuk. Savları, iç tartışmaları, manevraları, küfürleri, kişisel çatışmaları dayanılacak gibi değildi. Ayrılmam gerekti.

— Terörist miydiler ?

— Hayır, yalnızca diğer üyelere karşı öyleydiler.

— Herhangi bir toplumsal tabandan kopuk, öyle mi?

— İşçi sınıfı hakkında bitmek tükenmez tartışmalar, ama grupta bir işçi bile yoktu. Tartışmalardaki o Bizansvarılık ve doktrinerci tutumla, herhangi bir işçiyi kendilerine bağlamayı beceremezlerdi.

— Babanı üye yapabiliirdin.

— Bu konuyla ilgilenecek dünyadaki en son insandı babam. İşçi sınıfından kaçıp, kendi işine sahip olmak istiyordu.

— ...

— Marksizmle uğraşan genç insanlar için özellikle bir tehlike söz konusu. Bir çok duyguya ve duyuma kazandırdığı ahlaki tutarlılık ve biçimi bir yana bırakırsak Marksizm, öylesine genel bir toplum eleştirisi ki ve yüklediği görev diğer kaygıları o kadar gölgeliyor ki, Marksizmden hoşlanan genç insanlar Marksizmde kendi psikolojilerinin daha fazla araştırılmasının zorunluluğunu reddeden araçlar buluyorlar.

— ...

— Marksizm insan türünün sürmesinin, kapitalist toplum ilişkilerinin ve gittikçe daha yıkıcı olan düzenin yok edilmesine bağlı olduğunu iddia eder. Daha önemli ahlaksal görev ne olabilir ? . . Marksizme daldığımda ertelediğim bazı kişisel zorluklarım vardı. Toplumu yok etmek için soyut olan saldırganlığa karşı kadınlar ve cinsel sorunlarla olan, iş bulmada güçlük çekmem, kariyerim konusunda gerçekten saldırgan olmam ve ekonomik zorluklar. . . . Bunlar benim görünürde etkin ve saldırgan görüşlerim olmasına karşın, gerçekte pasif kalmamı sağladılar.

— Eve ilk kim gidiyor; sen mi karın mı ?

— Gününe göre; eve farklı saatlerde geliyoruz. Ama diğerimizin yakında geleceğini biliyoruz. İki çocuk, oyun arkadaşı gibiydik. Ayrılmaz.

— Restorandaki adamı tekrar gördün mü ?

— Hayır, ama öyle daha bir sürü vardı.

— Karın onlara bakmıyor, bakamaz, görüş alanı kapalı.

— Haklısın, bakmazdı. Ama bunu o zamanlar bilmiyordum. Zorluklar yarattırdım.

— Ama şimdi biliyorsun. Ve karın Montreal'e gitmeni istemiyor. Tek başına kalırsan, sana bir şey olabileceğinden korkuyor.

— Siz de gelmek istemiyor musunuz ?

— Nereye ?

— Montreal'e.

— Yük olmak istemem...Ama belki, kimbilir...belki orada bir işe yarayabilirdim.

— Belki...

— Sağlığım düzelirse eminim daha fazla şey hatırlarım. Hepsinin psikolojik olduğunda ısrar ediyorlar, ama bence fiziksel; kanım beynime normal gitmiyor. Güçlenmek benim için her şeyi değiştirdi.

— Siz ne piçsiniz.

— Çok ağır konuşuyorsun.

— Sızlanıp duruyorsunuz, ama domuz gibisiniz.

— Larry, kitaplarına geri dönüp beni bir süre huzur içinde bırakmaya ne dersin ?

— İyi fikir.

— Bu genç adam biz yaşlıların aptal olduğunu düşünüyor. Ne yanlış bir yargı! Uzun bir yaşam en iyi öğretmen değilmiş gibi. Hiçbir şeyin farkında olmadığımı düşünüyor. Pekâlâ...böylesine yorgun olmasaydım kalker, perdeleri açar ve bu Rus meydanına yağan gece karını seyrederdim.

— Bu tuhaf ihtiyar öyle dalgın ki, hiçbir şey görmüyor. O sadece gribi için ilaç almayı düşünürken, kendi basımevinde yıkıcı bildirileri basmak için onun kağıdını kullanıyorum.

— Ne güzel bir meydan; tapınağın yaldızlı kuleleri geceleri bile umutla parlıyor. Moskova nehri üstünde ay parlutısı, Çarın taraflarına yardıakçılık yapıyor olabilir mi ? Bu çulğun genç bildirileri kimbilir ne-

rede bastırıyor. Evet, öğretmenler okulun içinde açlık grevindeler. Kendilerini oraya çirkin suçları protesto etmek için kapadılar.

— Karda izimi saklayamam; eğer polis beni izlemek isteseydi, beni hemen bulurdu. Ama okulun yanındaki binaya ulaşmam gerekiyor, duvara tırmanıp çatıdan dayanışma işaretleri yollamalıyım. Şu kaygan kiremitlere bir tırmanabilseydim, tüm köle Rusların sesini duyabilirdi.

— Bir Çarist devriye. Kar ne kadar botlarının çıkardığı sesi boğsa da, bu akbabaların kokusunu alırım, cenaze yemeklerinde peçete kullanmadıkları için kanca gagalarından leş sarkıyor.

— Bu tuhaf ihtiyar öyle dalgın ki hiçbir şey görmüyor. Onunla birlikte yaşayan kızın köşeli hatları, çıkık elmacık kemikleri, ince bir burnu, biçimli bir kafası var.

— Evimde yaşayan küçük kız yaşına göre uzun ve gösterişli.

— Giydiği küçük kız giysileri, nasıl hâlâ güzel bir vücuda sahip ol duğunu gösteriyor. Elbiseleri alçakgönüllü, hiç seksi değil.

— Evimde yaşayan çocuk çok ciddi küçük bir kız.

— Alçakgönüllülüğü onu daha da çekici kılıyor. İhtiyar adam gizlice nişanlandığımızı bilmiyor. Ondan saklıyoruz, çünkü bunu kötü karşılayıp beni kovacağından korkuyoruz. Bu da benim gibi fakir bir köylü için öldürücü olur.

— Küçük kız şu serseriye aşık. Bunu uzun süre önce farkettim. Toy çocuğun teki; aslında derine inince kötü biri değil. Her neyse, onu avucumun içi gibi biliyorum; tamamen yabancı birinden daha iyi. Dahası, biz erkekler böyleyiz, kusurlar yumağı, bencil ve inatçı, kurnaz; zavallının fazla seçme şansı yok.

— Çatının üstünde bir kaç dikkatli adım daha attım mı geniş bir okul bahçesine bakıyor olacağım. İşte uçuyorlar, havada süzülüyorlar, umut dolu bildiriler.

— Uzakta silah sesleri ! Şu lanet akbabalar bir halk direniş grubuyla karşılaştılar. Kusurlar yumağı, bencil ve inatçı, kurnaz, toy, ama aslında o kadar kötü olmayan adamı, bir tek adamı belki de tüm devriye arıyordu.

— Allah kahretsin, kardaki ayak izlerim beni ele veriyor, tüm kapılar kapatılıyor, şu korkunç insan avcılarının gıcırtilarını giderek daha iyi duyuyorum. Bir kaç dakikaya kadar tepemde olacaklar.

— Çarın uşakları şehrin bu kısmına yaklaşıyorlar; peşinde olduk-

larının o olduğuna şüphe yok. Beni şaşırtan şey onu saklamamı istemeye cesaret edebileceği. Bu açık kapıdan içeri girebilir. Bir dakikalık gecikme daha ve Çaristler sokaktaki hangi kapıdan yok olduğumu bilmeyecekler.

— Sağolun efendim !...Böylesine nefessiz...size garip gelebilir... ama bir hırsız çetesi tarafından izleniyordum...

— Seni ne çeşit hırsızların izlediğini çok iyi biliyorum. Bu yüzden burada kapı açık bekledim, bana aptal muamelesi yapma.

— Kapı çaldı ! Onlar !

— Korkma, seni koruyacağım...İçeri gelin düzenin koruyucuları ! Evet, ne aradığınızı çok iyi biliyorum; alçak sizi bekliyor. Yasa dışı eylemlerini örtbas etmek için benim saflığımdan yararlandı. Artık buldunuz onu, götürebilirsiniz. Dünkü çöpümü aldığınız için teşekkürler...ama önce, izin verirsiniz . . . size iyi, sert bir içkiyle teşekkür etmek istiyorum, kar ve buz imparatorluğumuzun alâ içkileri . . . Aşağıdan, ambardan geliyor, geldiği yerde daha çok var !... İşte böyle, bir tane daha...Evet! Elbette bir tane daha içebilirsiniz! İçinizi ısıtır, diken içkileri!... Sizi memnun etmek için bir tane daha...ve bir tane daha !

— Ama...efendim...beni kurtardınız...Sarhoş ayılar gibi yere yıkılıyorlar...

— Hayvan krallığına hakaret etme. Kaybedecek zaman yok, ben çocuğu hazırlarken sen kızağı hazırla. Kaçmalısınız, onsuz gitmeyeceğini biliyorum.

— Efendim...Sizi yanlış değerlendirdim...

— Uyuyor. Onu kollarımın arasına alırken uyanmadı. Korku iri gözlerini açmasını engelliyor. Üzüntülü ve kuşatılmış kalplerin oyunlarını tanırım. Sürücü yerine geç, gidelim. Her saniyenin önemi var.

— Efendim...yolu bilen sürücüdür. Ben nereye gitmem gerektiğini bilmiyorum.

— Kurnazsın; bunu anlamıştım. Onun yanında oturmak istiyorsun. Ama izin vermiyorum; sana yolu ben göstereceğim.

— Nasıl isterseniz, efendim.

— Ağlıyorsun evlat, bu sesinin ikinci kez titreyişi .

— Şükrandan efendim. Kendinizin ve kızın yaşamını tehlikeye atarak hayatımı kurtardınız.

— Onun ve senin yaşamın geri dönülemez şekilde birbirine bağlı.

Sana ve bana olan her şey ona da olacak.

— Sağolun... efendim...

— Gözyaşlarını tut be adam. Şu köpeklere bak; görevlerini tek kelime etmeden yapıyorlar...bu sonsuz steplerde yollarını nasıl bulduklarına bak...Şimdi düşünüyorum da neden olmasın ? Sen arkaya gel, dizginleri bir süre ben alayım. Ona sıkı sarıl, benim için bakıver ona. Bunun senin için hiç de sorun olmadığını biliyorum ya neyse.

— Sağolun... efendim, mesleğinizde çok çalıştınız değil mi? Çok gayretli, özenli, sabırlı olmuş olmalısınız. Benim gibi akademik bir geçmişiniz vardı, açıkçası. Çalışma alışkanlıklarınızı zorlukla edindiniz. Ama çalışmayı sevdiğiniz, artık zor gelmediği, günlük yaşamdan uzak, kitaplar, soyutlamalar ve konularla uğraşmanın keyifli ve rahat olduğu bir zaman geldi, öyle değil mi ?

— Sanırım haklısın. Ama bunun neresi kötü ?

— Hiçbir tarafı. Ama iyi şeyler tehlikeli, baştan çıkarıcı olabilirler de. Başarılarınızdan dolayı ve toplumsal olarak üretici iş yaptığınız için aklınız haklı olarak kendini diğer acı veren ya da zor görevlerden uzak tutabilir.

— Ne gibi ?

— İş için aileyi feda etmek örneğin.

— Bu benim için geçerli mi ?

— Siz bunun tam tersinin yaşayan örneğisiniz.

— Sağol... ama seni ikna etmek çok zor oldu...

— Hayır, hiç de değil... teşekkür etmesi gereken benim... merhametli efendim...

— Sanırım şu Çarist kasapların yaklaştığını duyuyorum. Sıkı tut onu, hızlı gidebilmek için köpekleri kırbaçlayacağım.

— Ona bakarım, merak etmeyin. Ellerinizi dizginleri tutmaktan acıdığında yerinizi alırım. Arkadaşlar böyle yapar. Kahretsin, şu kar, şu kızığın izleri bizi ele veriyor. Çarın uşakları arkamızda.

— Evet, efendim, onların lanetli akbabalar olduğunu düşünmüyor musunuz ?

— Evet, korkunç insan avcıları.

— Efendim, cenaze yemeklerinde peçete kullanmadıklarından kanca gagalarından leşler sarkıyor değil mi ?

— Bunlar benim kelimelerimdi. Evlat, hemen her şeyde anlaşıyoruz. Düşmanın şimdi kuyruğumuzda olması, konuşmak için bu kadar

az zaman olması çok kötü.

— Efendim... efendim! Korkuyorum... bu gece gerçek tehlike var, birisinin...desteğine ihtiyacım var...Efendim...ateş ediyorlar...

— Eğil, onlara hedef olma.

— Efendim... tüm köpekleri yaraladılar... kan kaybından ölecekler ! .

— Evet...Zavallı küçük hayvanlar, neden ölen hep onlar olmak zorunda?... Son saniyeye kadar bizimle beraberlerdi ...

— Efendim, Çaristler yön değiştirdiler; öldüğümüzü düşünmüş olmalılar. Güneye dönüyorlar. .

— Biz kuzeye, havanın giderek soğuduğu yere doğru gideceğiz.

— Efendim...Köpekler arkamızda kalan karı kırmızıya boyuyor, yakında fırtına lekesiz bir örtüyle kaplayacak...ama nasıl ilerleyeceğiz ? Anlayamıyorum...bu beyaz karmaşada burnumun ötesini göremiyorum.

— Yavaş ilerliyoruz, ama ilerliyoruz. Gücüm yerindeyken kızığımı çekeyim.

— Siz mi ? Ama nasıl olur...siz hep hasta olan ihtiyar bir adamsınız...

— Bir kaç saniyeye kadar, tüm gücümü kaybedince... yerime geçersin...

— Efendim, kızığımı çekmeye gücüm olacak mı ?

— Tabii ki olacak...

— Efendim, bir sürü beyaz manzara arkamızda kaldı, yerinize geçeyim... Ama bir şartla, bu küçük kıza tüm dikkatinizi adayıp, onu bir saniye bile izlemeyi unutmayacaksınız.

— Ömrü boyunca ona yaptığım bir şeyi nasıl yapacağımı söylemeye mi kalkışıyorsun ?

— Efendim, onu bu kadar zamandır tanıyor musunuz ? Onu daha önce hiç görmediğinizi sanıyordum.

— Aptal. Doğduğundan beri ona bakıyorum !

— Kızınız olmadığına göre, neden ?

— Boş ver onu. Şimdiye kadar yaptığım gibi kıza ve sana bakma izin verir misin ?

— Bunu düşünmem gerekiyor, efendim.

— Ben...ben...sana...yalvarıyorum...

— Efendim, nefessiz kaldınız...

— Evlat, neden bu yola sapuk? Kuzey yıldızını neden izlediğimizi gerçekten bilmiyorum.

— Efendim...bu, Çarist bölgeden kurtulmanın, kızı kurtarmanın tek yolu.

— Yorulduğunda bana söyle; onu kollarımda tutuyorum ve nedense sanki onu ilk defa görüyorum.

— Onu gerçekten ilk defa görüyorsunuz; kabul edin ve aptal gurunuzu unutun.

— ...

— Kabul edin, efendim.

— ...

— Sessizlik, eski bir deyim'e göre evet demektir.

— Bunu farketmekten gocunmam, kız farketmesin de. Uyuyor, duyamaz. Biraz sonra tehlikeyi atlatmış olacağız.

— Efendim, konuşarak nefes tüketmeyin, yakında size sıra gelecek.

— Aynı şey senin için de geçerli, tehlikeden kurtulana kadar konuşarak nefes tüketme.

— Dışarısı çok mu soğuk?

— Evet, buz gibi.

— Korkunç görünüyorum, değil mi?

— Her zamankinden daha kötü değil.

— Bugün kötü haberlerim var.

— Kendinize saklayın.

— Korkarım seni de etkiliyor. Bu bölümün sorumlusu doktor benim için seyahat etmenin kesinlikle sözkonusu olamayacağını söyledi.

— Bu beni nasıl etkiliyor?

— Evime dönmem gerektiğini düşünmüyorlar; New York'un bile benim için çok soğuk olduğunu söylüyorlar. Montreal olanaksızmış.

— Ne diyeceğimi bilmiyorum.

— O benim doktorum değil, aslında. Şadece komitenin görevlen-

dirdiği doktora güveniyorum.

— Son günlerde hiç konuştunuz mu?

— Geçen hafta geldi. Benim burda bir hafta daha kalmamda ısrar eden oydu.

— Siz ne diyorsunuz bu işe? Ne yapmak istiyorsunuz?

— Hastane beni bunalıyor. İyileşmediğim açık. Bütünyle bu allahın belası yeri suçlu buluyorum. Buradan gittiğim an kendimi çok daha iyi hissedeceğim.

— Nereye gitmek istiyorsunuz?

— Montreal'e. Başka neresi olacak?. . . Sen şimdiden okumaya başlıyor musun ?

— Evet, yapılacak çok iş var.

— Bugün günlerden ne?

— Cuma.

— Bugün için para alacaksın; haftada üç kez beni dolaştırman gerekiyor.

— Kendinizi dışarı çıkabilecek kadar iyi hissetmiyor musunuz?

— Pek değil. . . buz gibiyse hayır. Doktor yasakladı. Üstelik yakında seyahat edebilmek için çok dikkatli olmalıyım. . . Biliyorsun, burada kalmak beni çok zayıflatı. Hastabakıcı beni tualete götürdüğünde başım dönüyor. . . Hiç gelişme yok. Hepsi buranın suçu.

— Neden konuşmak istiyorsunuz?

— Bana bugün kahvaltı için ne hazırladığını söyle.

— Neden? Aç mısınız?

— Yemek tepsisine dokunamadım. Aptal doktor, bu sabahki saçmalığıyla iştahımı kapadı. Ama şimdi, evet, biraz bir şey yemek isterdim; yalnız ne ısmarlayacağıma karar veremiyorum.

— . . .

— Neden Montreal'dekiler hepimizin başını derde sokuyorlar? Bizim ta oraya kadar gitmemize gerek görmüyorum. Sen, karın ve ben.

— Haklısınız; ama projeyi onlar destekliyor, kuralları da onlar koyuyorlar.

— Burada da yapılabilirdi.

— Ama bunun için para vermezler.

— Ya karın yalnız bırakılmayı kaldırmayacağını söylerse? Veya kuzeye gitmeme izin verilmezse?

— Size onunla yıllardır birlikte yaşamadığımı söyledim. Gitmemi istemiyorsanız söyleyin. Uydurma karakterleri de dahil etmeye gerek yok. Bana kendi duygularınızdan bahsedin. Yoksa konuşamayız.

— Tüm umudum ölmüş olmaması.

— Çok sağlıklı ve yalnız yaşıyor. Ölmüş olsaydı, Montreal'e gitmem konusunda şikayeti olmazdı. Gitmemi istemeyen sizsiniz. Neden? İkincinin de yararına bu.

— Burs aldığını söyledin; o zaman sorun ne, anlamıyorum. Bugün sana hazırladığı kahvaltüyı anlatmaya söz vermiştin.

— Yaşamıma biraz saygı istiyorum. Eskiden olduğu ya da hiç anlamadığım kendi ihtiyaçlarınıza uyması için olmasını istediğiniz yaşamıma değil. Yaşamıma bu haliyle saygı duyun.

— Saygı mı?

— Saygıyı unutun; sadece gerçeği anlayın. Beş yıl önce boşandım.

— Bursu aldığında tüm sorunların çözüldüğünü söyledin. Ben de sana inandım. Şimdi aksine inanmamı istiyorsun. Yapamam.

— Yapmayın o zaman.

— Tamam, sabrımı yeterince denedin; şakayı bırakıp kahvaltüyı anlat.

— Bir bardak portakal suyuyla yoğurt yedim. Siz ne yediniz?

— Hatırlamıyorum. Tüm hatırladığım doktorun saçma yorumlarından sonra bir şey yiyemediğim.

— ...

— Beslenme yetersizliği beni zayıflatıyor; geç olmadan biraz yemek ısmarlamalıyım. Tabii ki, dün gece karının ne pişirdiğini söylemek iştahımı kabartacak.

— Ne yemek istiyorsunuz?

— Sadece senin için dün gece pişirdiğinden.

— O zaman gerçekten aç değilsiniz.

— Onu tekrar görmeliyim, yakında. . . Hiçbir şey onu bir daha asla görmemekten daha acı olamaz. . .

— Neden bahsediyorsunuz? Onu hiç görmediniz.

— Belki görmesem daha iyi olurdu. Şimdi onu tekrar görmem, sesini duyup orada olduğundan emin olmam gerekiyor. Yakında dersler sona erecek. Üniversite yaşamını sevdiğinizi biliyorum ama, senin ve onun için daha iyi şeyler olacak.

— Hayır, derslerimiz bittiğinde daha da zorlaştı. Öğrencinin yaşa-

mının bir kısmı düşseldir; farklı yüzyıllarda, dünyanın farklı yerlerinde yaşanır. Sizi başıboş bırakır, fantazi ödüllendirilir. Çalışmaya başladığımızda farklıydı, gerçek yerleşti. Çok zaman alan bir öğretmenlik işiydi. Geceleri ve hafta sonları hazırlıklar; oldukça düşük maaşlı bir işti.

— Eğlenceli miydi?

— Evet. Süper iş çıkarmak için kendime daha da yükledim, bu her şeyi zorlaştırdı.

— Yüklenmek mi?

— Evet, tüm öğrencileri memnun edip, fakülte tarafından beğenilmek zorundaydım. Her nasılsa benliğim bununla kaplanmıştı. Parlayıp bir yıldız olmalıyım. Kendimize belirli amaçlar belirlememiz komik. Güzel bir karım ve tazminatlarım vardı. Buna hiç gerek yoktu.

— Yani yemekten sonra yine çalışman gerekti.

— Evet, kendime ek işler verdim.

— Masada patatesler var; bu gece iyi pişmişler mi?

— Evet, iyi pişmiş yine de anlaşmazlığa düşmeye başlıyoruz.

— Ufak tefek şeyler, başka bir şey değil.

— İşimi seviyordum. İşime daha derin bağlandım. Her dakika okuyup notlar alırdım. Çalışmalarım bitip tükenmiyordu. Marx'tan Hegel'e, Hegel'den Alman İdealizmine. Bir zenginlikler dünyası açılmıştı. Tümüyle gömülmüştüm. Karım bundan hoşlanmadı. "Marx ve Hegel'le yarıştığımı hissediyorum" derdi. İki kişinin birbirinden bıkmasına neden yok. Başka bir insanı nasıl sıkabilirsiniz? Birbiriniz hakkında keşfettiğiniz şeyler, nasıl sıkıcı olabilir? Ama sıkıcıydı. O büyük dairede sadece ikimiz, çocuksuz, yalnız kedilerle. Kitaplar ve kağıtlar. Bazen tek rahatlatıcı şey seksti. Birbirimizden çok kitaplarla geçirdiğimiz bir akşamdan sonra mekanik olarak yatardık. Sıkıntıdan. Güzel ve yatıştırıcı olurdu; ama hepsi buydu. O da sıkıcılaştı. Yaşamımda yeni bir kadın istedim. Ya da en azından istediğimi sandım. Her gördüğüm kadın hakkında fantaziler kurdum. Fantazi hayatım meyvelerini verdi. Yukarı kattaki kadından hoşlanıyordum. Yalnızken masturbasyon yapar ve onu düşünürdüm.

— Yukarı kattaki kadın ne diyor sana?

— Bir ev kadını. Onu Marksizme döndürdüm. Gününün bir kısmını felsefe ve ekonomi okuyarak geçiriyor. Bu konuda çok heyecanlı. Uzun uzun tartışıp birbirimizi kızıştırıyoruz.

— Evet.

— O da kocasından sıkılmış. Birbirimizi heyecanlandırıcı buluyoruz. Bazen karım evde değilken aşağı konuşmaya gelir. Ona çay yaparım, böyle zamanları severiz. Onu giderek daha çok çekici buluyorum. Daha sevecen görünüyor. Ama çocukları zamanının çoğunu alıyor. Sevişmek için yalnız olmaya ihtiyacımız var. Eşleri değiştirmek isterdim.

— Kocasını bir şeyden şüphelendi mi?

— Hayır, çok aptaldı.

— Karını o adamı istemezdi.

— Başka erkeklerle çıkmaya başladı. Gizli gizli. Ama şüpheleniyim diye de kanıt bıraktı. Ona ilgi göstermem için beni kışkırtmaya çalışıyordu. Onu tekrar sevmem için. Giderek daha zaptedilemez oldu.

— Bu gece yemekten sonra ne çalışman gerekiyor?

— Daha da kopuyoruz. Artık durdurulamaz. Birlikte yaşamak dayanılmaz boş. Her şey patlayacak.

— Tüm öğrenciler seni seviyor mu? Tüm fakülte sana hayran mı?

— Bazıları beni seviyor. Bazıları da yaptığımdan nefret ediyor. Bir Katolik okulu. Orada düşmanlarım var. Yönetim benden kurtulmaya çalışıyor. Nasılsa aptal bir okul; daha iyi bir iş aramalıyım ama aramıyorum. Orada kalıp işimden zevk alıyorum. Doktoram üstünde çalışmaya başlamam gerek ama ilgilenmiyorum. Para kazanmak, bana yardım edecek insanlarla tanışmak için bazı işlerle ilgilenmem gerekiyor. Ama ben bununla da ilgilenmiyorum. Karım benim hakkımda hayal kırıklığına uğramış durumda; ne yapıp edip kendim için bir kariyer yapmamı istiyor. Şehir dışında bir ev, araba, güzel tatiller, seyahat ve boş zaman istiyor. Bunları yaşamı anlam kazansın diye benim sağlamamı istiyor.

— Yukarı kattaki kadın gibi çocuğu yok.

— Evet, çocukları çok severdi. Ama yeterince para kazanmıyorum. Üstelik çocuk sahibi olmaktan fazlasıyla korkuyorum. Benim özgürlüğümü çalabilir. Hamile kalıp aldırıyor. Kendini çok kötü hissediyor. Bunalıma girmiş. Ama benim içim rahat. Yine hamile kalıyor, bu sefer ona tamam diyorum, bebek olsun, bir yolunu buluruz; o işi bırakabilir, ben de başka bir işe gireceğim. Çok mutlu oluyor; istediği bu. Ama gene aldırıyor. İçim rahatlıyor.

— İşini sevdiğini söylüyorsun. —

— Evet, ders hazırlayıp, düzenlemeyi, süslemeyi seviyorum. Becerilerimin geliştiğini hissediyorum. Bu şekilde öğrencilere yararlı olmak ve kendim için bir şey öğrenmek, yeni buluşlar yapmak.

— Ders hazırlarken zaman çabuk geçiyor mu?

— Evet ve enerji düzeyim yüksek. Diğerlerinin görmediği şeyleri görebilmenin keşfiydi bu. Zekamın başarabileceği bir şey olduğunu görmek. Çalışmak bana önemlilik, bireysellik, gerçeklik duygusu veriyordu. Başka bilmediğim ya da yapamadığım şeyler olsa da, bunu yapabiliyordum. Evet, karımla olmak iyiydi, destek oluyor diye düşünüyordum. Ona işimden daha az zaman ayırıyordum. . . Çalışmayı ve gelişmeyi itişip kakışmaya ve kariyer yapmaya tercih ediyordum. Bunun en iyisi olduğunu hissediyordum. Doğru seçimi yaptığımı yani.

— Öyle çalışmak bir şeye araç mıydı ya da kendi içinde bir amaç mıydı?

— Kendi içinde bir amaç elbette. Yaşamımda kendimi öyle hissettiğim tek zamandı.

— . . .

— Para ve ilerleme olanakları için iş araman gerek. Kendi içinde anlamlı bir iş bulursan, bu çok iyi. Ama bu aradığın esas şey değil. Benimki gerçekten boktan bir işti. Kendi içinde bir amaç olmak yerine kariyerimde atlama taşı olarak kullanmalıyım. Orada kalmaya niyetli fakülte üyeleri rahattılar ve başarısız olmuş faydasız kişiler sayılıyorlardı.

— Belki işlerinden hoşlanıyorlardı; neden kalmasınlar?

— Yaptıklarıyla derinden ilgili değildiler. Onları çeken sadece işin getirdiği güvenikti. Etkin ya da geçici olanlar için ise güçlerini düzenleyip, sağlamlaştırmaya, kariyerlerini ilerletmek, yeni ilişkiler kurmak, gelecek işlere köprü görevi gören bir araçtı. Bunu yapmasan, umutsuz sayılırdın; yetenekli ve hırslı insanlar hareketli olmak zorundaydılar.

— İşin kendi içinde anlamlıydı; sana zevk veriyordu. Bu yüzden kendini kötü hissediyor muydun?

— Hayır, elbette hissetmiyordum. İş mutluluğumun ana kaynağıydı; karımla uğraşmayı, aramızda artan gerilimi, isteklerini engellemek için işime sarıldım. Babası öldüğünde her şey gerçekten kötüleşti. Üzüntüsü normal değildi; çok daha fazla bir şeydi bu; babasına çok düşkündü, ama babası aynı zamanda onda hayal kırıklığı yaratmıştı.

Gelebileceği bir yere gelememesinden doğan bir hayal kırıklığı. İşçi sınıfından hiç kurtulamamıştı. Babasını sevdiği oranda hayal kırıklığına uğramıştı; beklentilerini karşılayamamıştı. Öldüğünde gerçekten yıkıldı, çok içmeye başladı. Acıyı geçirmek için. Benden hiç hoşnut olmaz oldu. Hep ona vermediğim şeylerden, zamanım ve sevgimde cimri oluşumdan şikayet ediyordu.

— Ya kendine ya da bana yalan söylüyorsun. Eğer o iş seni o kadar memnun ettiyse, bir kaç gün önce kendi alanına dönme şansını neden reddedin?

— İşimden memnundum; yalan söylemiyorum.

— Sana inanmıyorum.

— Evet, tatmin ediciydi. Ve belki de bu hatalıydı. Gerçekte, aşkınlık olmaksızın kendinle ilgilenmeyi, kişisel yüceltmeyi yansıtıyordu.

— Nasıl bir aşkınlık?

— Her şeyin pislik olduğu bir bölgenin dışında, benim için bir kurtuluş yolu.

— İçmek istediğinde nereye gizleniyor karın ?

— Gizlendiğini nereden bildiniz?

— Utanıyor; gizlenmesi gerek.

— Evet, onaylamayacağımı biliyordu.

— Nereye gizleniyor?

— Hiç öğrenmedim. Çek defterimin bilançosunu çıkarttuğunda içki dükkanına bir çok kez çek verildiğini gördüm. Nakit bozduğunu yer olduğunu söyledi. İnandım ona.

— Şişeler nerede?

— Lavabonun altında saklı. Ucuz şarap galonları, Skoç, votka. Deterjanların arkasına gizlenmişlerdi. Gece geç saatte içerdi. Bazen ben uyuduktan sonra, bazen de bir kaç saat önce. O zaman içmek bir bakıma normaldi. Yemekten sonra, işten sonra, derslerini hazırladıktan sonra; o da öğretmendi. Yatmadan önce rahatlamak için bir bardak şarap içmek makul bir şeydi. Yatağa ilk ben girerdim. Sevişmek istediğim için yatağa uzanıp gelmesini beklerdim. Gelirdi . . . belki kırkbeş dakika sonra, sarhoş, geceliğinin içinde, bacakları titreyerek - bacakları kalın ve güçlüydü- yatağa düşerdi, Skoç kokarak. Gözleri cam gibiydi ve boş boş bakardı, ama genelde sarılınmasını isterdi. Onunla yatarım çünkü bir sarhoşla yatmanın seksi olduğunu düşünüyordum. Bazen bir yudum Scotch içerdi, benimkini emmeden önce.

Hoşuma giderdi, çok serin olurdu çünkü. Öyle sarhoş olurdu ki geceliğini çıkarmak için çaba harcardı. Onu yatıp güçsüz bacaklarını omuzlarıma koyar, acımasızca içine girerdim. Eve geldiğimde tek istediğim huzurken, gece boyuncaki tüm bu zorluklar, şikayetler, memnunsuzluklar. Huzur ve tatmin olma duygusu. Sonunda ondan bir şey alabildiğim bir pozisyondaydı. İşime geliyordu bu durum, hâlâ gücenik. . . . Böylece sevgisizdi sevişme, sadistçe. İnsanların cezalandırma niyetiyle sevişebileceğini biliyor muydunuz? Evliliğimiz boyunca periyodik olarak hep böyle oldu. Herhangi bir nedenle açığa vurulmayan içerlemeler birikirdi. Bazen sevişme bir nefret, orgazm ve her şeyin gösterisine dönüşürdü. Saf nefret. Öç. Hiçbir şey söylenmezdi ama bilinirdi. Daha sonra ben uykuya dalarken, kalktığını duyardım. Daha çok içki için. Uykusuzluk çekiyordu. Kendini yıkmanın ne kadar sürdüğünü Tanrı bilir.

— Kendimi iyi hissetmiyorum. Bu odada hiç hava yok galiba. Lütfen pencereyi açar mısın?

— Daha da kötü hissedeceksiniz. Gizli gizli başka erkeklerle çıkmaya başladı. Bir şeyden şüphelenmemden çok önceydi bu. Aramızdaki içerlemeler ve soğukluğa ve sarhoşluğa rağmen birbirimize hâlâ güveniyorduk. Birlikte on yıl yaşadıktan sonra bir güven oluşuyor; ben de bütün açık delilleri . . . biriyle ilişkisi olduğuna dair tüm kanıtları gözardı ediyordum. Bir gece yattım; serin bir yaz gecesiydi. Henüz gelmemişti; çok geçti. İki kişilik yatağımıza yalnız yatıp, uyumaya çalıştım. Uyuyamadım. Uzanıp, merdivenlerdeki ayak seslerini ve . . . delikte anahtarı duymayı bekledim. Hiçbir şey yoktu. . . Dörtte evin önüne bir arabanın yanaştığını duydum. Dışarı çıkıp birine bir şey söylediğini duydum. İçeri geldiğinde kızgındım; ışıkları açıp bağkırmaya başladım. "Neredeydin? Niye aramadın?" Eskiden papaz olan biriyle tanıştığını, dinsel döneminden, ondan bundan bahsetmeye başladıklarını söyledi. Konuşma öyle yoğunmuş ki zaman kavramını yitirmişler. Açık konuşmak gerekirse en azından çok şüphelenmiştim. hâlâ kızgındım ama tüm olanın bu olduğunda ısrar etti. Ben de ona inandım. Bunca yıl birbirimize yalan söylememiştik. En sonunda karımın başka erkeklerle birlikte olduğunu bana yukarı kattaki kadın söyledi.

— Pencere açıkken içerisi çok soğuk oluyor.

— Daha da soğuyacak. Yukarı kattaki kadın arkadaşım, karımın

da arkadaşı; çok samimiler. Ama yine de bana söylüyor. Bundan çok rahatsız olmuş ve üzölmüş. Bağlılıkları yaralanmış. Onu dinlerken çok üşüyorum; bunun her şeyin sonu olduğunu biliyorum. Yarım düzine ilişkisi olmuş. Erkekleri eldiven gibi deniyor, kadınları bile. İlişkimizin sonu olduğunu biliyorum. Ona artık güvenmiyorum. Sanırım en çok bu beni yaralıyor.

— Pencereyi açmanı istememeliydim. Göğsümün sıkıştığını hisse diyorum.

— Akşamları daha da erken sarhoş olmaya başlamıştı. Sekizde, altıda. Gerekksinimleri çok ve acildi. Ama ne olduklarını bilmiyordu. Çalışırken gelip engel olur, sarhoş sarhoş, "Larry neden konuşmuyorum, artık hiç konuşmuyoruz, duygularından hiç bahsetmiyorsun"... Onun alanı İngiliz Edebiyatıydı. Sadece ... öfke hissediyordum ... göstermediğim. Onu o zaman terketmeliydim. Ama durum korkunç olduğu halde kımıldayamadım. Eski halimize dönmek için zorlamak istedim, "Sonra konuşuruz...şimdi çalışıyorum." Duymuyordu; sarhoştı ve acı çekiyordu. Bana ihtiyacı vardı, ben de belki verdiğimden daha fazlasını vermeliydim. Ama bir alkolicle başa çıkmak çok güç, olanaksız. Belki de yapabileceğim bir şey yoktu... Her neyse düzenimi bozucu davranışlarına devam etti. Düzenim giderek daha da katılaştı. Ondan yavaş yavaş uzaklaştım. Ama o beni kıskırtmak için daha fazla şey yaptı...

— ...

— ...

— Evet...

— Ben okurken boş konuşmalarına devam etti. Evde gidebileceğim hiçbir yer yoktu. Yatmadan önce yarım saat televizyon seyrededini; kapatıp konuşmakta ısrar ederdi. Ben tekrar açardım. O kapattı. Bir keresinde tekrar açmama engel olmak istedi, bende onu yolumdan ittim. Kavga etmeye başladık; polis çağırdı, onu dövdüğümü iddia ederek. Küçük düşürölmüş ve öfkelenendirilmişim. Galon galon şarap döküyordum tuvalete, ama hep bir yolunu buldu. Ondan nefret etmeye başladım ama kendimi koparamadım. Yeni bir taktiğe başladı. Gitmemi istedi. Yapamadım; "Sen git" dedim. O da yapamadı, en azından o zaman ve yalnızken. Benden önemli bir şey istediğine inanıyorum. Babasının ölümüyle ilgili bir şey. Ama ikimiz de ne olduğunu bilmiyorduk; ve kavga ediyorduk. Bir gece yemeğe bir arkadaşı

geldi. Genç bir herif, kardeşinin bir arkadaşı... Özellikle ilginç biri olmasa da, önemsemedim. Her nasılsa yemekten sonra ikisi de uyuşturucu almış, konuşuyorlardı. Konuşmadan sıkılıp yatmaya gittim. Hemen geleceğini söyledi. Yatım ama seslerinden uyuyamadım. Saatlerce sürdü sanki. Birden sessizlik oldu. Adamın gittiğini duymadım. Onun yerine hışırtılar duydum. Dondum. Kulak kesildim. Ev kapkaranlıktı, ama her şeyi duyabiliyordum. Kanapeye uzanmış, öpüşüyor ve birbirlerini okşuyorlardı. Kalkıp, hakkım olduğu üzere onu öfkeyle dışarı atabilirdim... Dehşete düşmek ve kızmak yerine . . . kaçınılmaz bir şekilde olacak olanı bekliyordum. Sonunda onu etkiledi, karımın çıkırdığını duydum, 'Evet'. Duygularım öyle karışmıştı ki, yataktan çıkamadım; tüm yapabildiğim dinlemektir... 'Artık her istediğini yapabilirim' dedi karım. 'Evet, böyle daha iyi değil mi?' dedi herif. Sonunda olmuştu; benden kurtulmuştu. En baştan beri bunu bekliyordum. Başka bir adamın kollarında inlemesini duymak çok heyecan vericiydi. Neden olduğunu açıklayamam, ama dışarıdan biri olmak, bir dinleyici, kulak misafiri...

— ...

— ... Uzaktan cinsel tepkisini duymak, karanlıkta, başka bir odada, başka bir adamla birlikte. Neden benimleyken inlemesini duymaktan daha heyecan vericiydi bu? Duygularım parçalanmıştı... Bana çok acı veren aşağılık kompleksim de vardı. Sanki hep öbür adamın cinsel olarak onu daha fazla tatmin edeceğini biliyordum. Sonunda gerçekleşmesi, başka bir adam tarafından uyarıldığını duymanın cazibesi. Babamın annemle yatması, annemin inlediğini duymanın cazibesi.

— ...

— Saf bir herifti. Bir yığın saçlı olan, hafif siklet, bir deri bir kemik bir hiptiydi... önemsiz... zamanının bir ürünü... karımsa, benim kadar iri, kuvvetli, atletikti... hiç anlamı yoktu.

— Şu anne olayını konu etmek için fırsatı kaçırmadın. En ufak fırsatta hemen konuyu açtın. Beni memnun edeceğini düşünmüşsün gibi. Midemi bulandırıyor, çünkü doğru değil. Bu öyküyü çok daha kötü bir şeyi gizlemek için söylüyorsun.

— Buna nasıl cevap vereceğimi bilmiyorum.

— Belki utanç duymak hiçbir şey duymamaktan iyidir. Belki de başka bir şey hissedemiyorsun. Bu seni daha da korkutuyor.

— Dinleyin, yiyecek bir şeyiniz olmadığını söylediniz, size artık

bir şeyler ısmarlayabilir miyim?

— Hayır, aç değilim. Hiç aç değilim.

— İçeri gel.

— Merhaba! Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

— Aynı sınıırım... Dışarısı nasıl?

— Soğuk ama iyi geliyor.

— Gözlerime bakıyorsun Larry, ne var?

— Bir şey yok; gezi bütünüyle ayarlandı. Columbia'da ayrıntılar üstünde birkaç saat çalıştım; tüm sabah oradaydım. Öğle yemeği yememiz gerekiyordu ama hâlâ yapılmamış bir sürü hazırlık vardı. İkide bir dersi vardı; hiç vakit kalmamıştı.

— O da kim?

— Columbia'daki adam. Buraya gelirken yolda bir şeyler atıştırdım.

— Öyle mi? Ne yedin?

— Bir Küba-Çin lokantasına uğradım. Biraz paraya kıymak istedim. Büyük bir tabak tavuk, pilav ve bezelye yedim.

— Yani tüm gezi ayarlandı, öyle mi?

— Evet, her şey halledildi.

— Komite doktoru bu sabah geldi, en nihayet.

— Ne dedi?

— Montreal'e gidebileceğimi söyledi... tahmin etmiş olmalısın. Üniversitedekilere benim de geldiğimi söylediğine göre.

— Harika, bu çok iyi. Kendinizi daha iyi hissettiğinize sevindim.

— Ya doktor hayır deseydi? Biraz acele etmedin mi? Gerçekten onlara benim de geldiğimi söyledin mi?

— Kendini nasıl hissettiğinize bağlı olarak gelebileceğinizi söyledim.

— Ama ya gidemeseydim? Projeye gene de devam ederler miydi?

— Evet, ederlerdi...

— Anlıyorum...

— ...

— Bugün perşembe. Bugün gelmek için para almıyorsun. Burada ne yapıyorsun?

— Her zamanki gibi kitaplarınız üstünde çalışmaya geldim.

— Anlıyorum...

— Ağzımdan şu yağ tadını atayım; lavabonuzu kullanıyorum.

— Kullan.

— Ellerimi de yıkayayım; tavuğu ellerimle yedim.

— Yağlı elinle tuttuğu şu dergi, çöplükten mi çıkardın onu?

— Hayır, dayanamayıp satın aldım.

— Bugün gene yemek yiyemedim.

— Neden? Burada bir sürü boş zamanınız var.

— Kötü haberler iştahımı kaçırdı.

— Eyvah ... hangi haberler? Lütfen insaf! olun.

— Denerim... komitenin doktoru buradaydı.

— Yani? Bunu daha önce söylediniz.

— Beni muayene etti.

— Evet... eee?

— Çok ısrar ettiğim için etti. Bana daha önce telefonda soğuk bir iklime gitmemem gerektiğini söylemişti. Beni çok daha iyi bir bakımevine yollamaya hazırlanıyordu. Palm Springs'de bir yere. Kuru, sıcağın çöl iklimine.

— Neden bahsediyorsunuz? Şimdi Montreal'e gittiğinizi söylediniz.

— Kötü bir şakaydı, üzgünüm.

— Artık neye inanacağımı bilmiyorum.

— Ne önemi var ki? Gelip gelemeyeceğini bilmeden gidip Columbia'ya hazırlıklar yaptın.

— Yapabileceğinizi umuyordum.

— Ben de. Ama gelemeyeceğim açık.

— Bu çok ayıp, gerçekten üzgünüm, Mr. Ramirez.

— Bu koşullarda ne yapmayı planlıyorsun?

— Hâlâ Montreal'e gitmek istiyorum.

— Anlıyorum...

— ...

— Palm Springs'e gitmiyorum. Burada kalmak istiyorum. Her şey düzelecek. . . eğer senin yardımına güvenilebilsem, tabii ki.

— Ama Palm Springs size iyi gelirdi.

— Saçma, tüm New York odalarında ısınılabilir; mesele sadece ısıyı dzenleyebilmede.

— Burada ne yapacaksınız?

— Burada iyiyim ben; neden California ya da Montreal'e gideyim?

— Ama Montreal'e gitmek benim için iyi olurdu, Mr.Ramirez.

— Acele etme. Sadece biraz zamanını istiyorum.

— Saçma bu. Böyle bir fedakarlık bekleyemezsiniz.

— Hadi, ocuk olma. Biraz disiplin lütfen. Burada kalacağım, Palm Springs'i unut. Gelip kitaplar üstünde çalışmaya devam edebilirsin. Eminim iyileşeceğim.

— Bence Palm Springs'e gitmelisiniz. Çok güzel olduğunu söylüyorlar. Güneş ve kuru hava sağlığınıza iyi gelir.

— Ama senin gelmen olanaksız olur o zaman. Masraflar çok tutar. En önemlisi burada kitaplarla çalışmaya devam edebilmen. Bir takım ilginç şeyler bulabilirsin.

— Sizinle Palm Springs'e gideceğimi sanmıyorum. Ayrıca, kitapları zaten Kanada'ya beraberimde götürmem gerekiyor.

— Bu Montreal'e yalnız gitme fikrini kabul ettiğin anlamına geliyor.

— Evet. Benimle gelmenizi tercih etsem de.

— Larry, önce şu dergiyi bırak; bana bak.

— ...

— Larry; ocuka yaramazlıklar yeter; beni sinirlendirme. Beni bir çok kez yaptığın gibi korkutmaya çalışıyorsunuz ve sonra da bana gülüyorsun. Ama bu iyi bir zaman değil, aptal bir şaka yaptın, değil mi ?

— Ne şakası?

— Benle konuşurken yüzüme bak!

— Mr.Ramirez, abartıyorsunuz. şaka yapmıyorum. Benim için Montreal'de yapılacak ilginç işler var. Palm Springs ise sağlığınız için mkemmek bir yer.

— Beni hayrete dşryorsun. . .

— Neden ?

— Böylesine değerbilmez davranacağını hiç düşünmemiştim.

— Ne demek istiyorsunuz ?

— Değerbilmez demek istiyorum. Sana güvendim. . . ve tüm düşündüğün benden kolay kar edebilmek.

— Kötü tepki gsterebileceğinizden korkuyordum. Ama bu proje-

den siz de yararlanacaksınız. Katkılarınız ve ülkenizin tarihinin biraz daha fazlası... bilinecek... .Evet, benim için kişisel olarak önemli; ilişkiler, biraz para ve en önemlisi mesleğimde çalışabilme şansı. Bunun neresi hatalı?

— Ne olduğunu anlıyorum, bir Amerikalının aç gözlü, paracı bir karikatürüsün. Tüm düşünebildiğin kar etmek.

— Ne kâr? Maaş alıyor olacağım. Bir işçi örgütleyicisi olarak kâr ve ücret arasındaki farkı bilmeniz gerekir.

— Beni kelimelerle şaşırtmaya çalışıyorsun.

— Hayır, bana kızgınsınız ve nedenini anlamıyorum.

— Beni hayal kırıklığına uğrattın. Senden daha fazla şey umduğum için kendime de kızgıyım. Sempatî, hatta arkadaşlık ummuştum... ama bu açıkça senin veremeyeceğin bir şey.

— Arkadaşınız değil miydim?

— Şimdi olmadığını görüyorum.

— Neden gitmemi istemiyorsunuz?

— Artık seninle Montreal'e gitmek istemiyorum. Artık senin ne olduğunu biliyorum.

— Tamamen anlayışsız davranıyorsunuz. Herkes bu projeden kar edecek. ... Size bir yetişkin gibi davranmaya çalıştım. Sağlıklı tarafınızla konuşmayı denedim. Kurtuluşunuz sağlıklı kısmınızın gücüne bağlı. Ama hep geçmişe kayıyorsunuz. Paranoyanız ölüm anlamına gelmiyor.

— Şu psikologlar sana bir kaç sözcük öğrettiler değil mi? Ama beni etkileyemiyorlar.... Açık sonuçlarına ulaşmamaya dayanamıyorlar... Çözüm bulmanın çok kolay olduğunu düşünüyorlar ... ama gerçeği keşfetmek ... zeka, çok çalışma ister. Kapasiteleri yok; yeterince çalışmıyorlar, orta düzeydeler... sen de orta düzeydesin...

— Ve siz iğrençsiniz.

— Larry, neden öğretmenliğe dönmeyi reddedip de bu öneriyi kabul ettiğini hâlâ anlamıyorum; belki bunu bana zarar vermek için yapıyordur. Bilmiyorum; çaresiz kaldım. Diğer yandan, bu kadar alçaldığını görmek ne rahatlatıcı! En azından bunu açıkça görebiliyorum. Savunacak hiçbir şey olmadığını, kurtarılacak düzgün hiç kimse olmadığını bilmek ne rahatlatıcı!

— Ben de hiçbir zaman tersini iddia etmedim.

— Ve seninle hiçbir yere gitmek istemediğimi bilmek ne kadar ra-

hatlatıcı; annenin seni dışarı atmış olması ve artık sonunda huzur içinde dinleniyor olması ne güzel! Aahh!... aahh; bu iç çekişler rahatlamadan; içimden çıkıyor; diyaframımdan boğazıma kadar çıktığına seviniyorum ve Brooklyn'deki üçüncü sınıf üniversitenin kutsanmış öğrencileri, artık senin zehirli derslerinden kurtuldular. Kutsanmış ciğerlerim, sonunda havayla doldu, aahh! Aahh! Kaburgalarım ağrıyor; derin, zevkli nefesler, bu derin memnuniyet için çok hassaslar... Ve baban; çok iyi bir marangoz o ! O ikiye dört sopayı nasıl biçeceğini biliyordu. Ah, ah, kendimi bu kadar iyi hissetmeye alışık değilim... Biçkiyi nasıl yaptığını açıkça duyuyorum.

— Ben de deli bir adamın saçmalıklarını duyuyorum.

— Zevkten çıldırdım; bu kadar çok memnuniyet ve rahatlamayla başa çıkamıyorum.

— İğrençsiniz; söylemiştim size. Sizinle daha fazla uğraşmaya çalışmamalıyım...ama notlarınız üzerinde çalışıyorum, artık sizin hakkınızda bir şey daha biliyorum. Aynı suçlamaları daha önce de yaptınız. Başka birine.

— Neyi ima etmeye çalışıyorsun?

— Sizinle uğraşmak olanaksız. Yaşayan bir yalansınız. At gözlüğü takmışsınız. Hiçbir şeyle, kendi yaşamınız hakkındaki gerçeklerin birazıyla bile karşı karşıya gelemiyorsunuz. Bu sizi öldürüyor, sizi gidi budala insan. Giderek kötüleşiyorsunuz. Yaşamınız hakkında bir şeyler daha duymak ister misiniz ? Elbette hayır. İstemiyorsunuz; kafasını kuma gömmüş devekuşu gibisiniz. Ama bunu dinleyeceksiniz. Bu size aynı iğrenç bokları yıllardır nasıl oynadığınızı gösterecek. Arayayım şunu.

— Devam etmeni yasaklıyorum.

— Geçen gün notlarınızın bir kısmını düzenliyordum...bir kere için sosyalizm ya da sendika örgütlenmesi ve bu gibi şeylerden bahsetmiyordunuz. Kendi düşüncelerinizi bu romandan bütün paragrafları alarak dile getirmenize şaşırmıştım...Fransızcaydı, ama İngilizce'ye çevirdim. Böylece yanlış anlama olmayacak. İşte burada... Romandaki karakterlerden birinin yazdığı mektup. Altını çizmişsiniz. Çabuk okuyacağım. "...Artık sana yanıt vermek istemiyorum. Belki de şu anda yaşadığım sıkıntı, yanıt vermemek gerektiğinin kanıtı. Bununla birlikte şikayet etmen için sana neden vermek istemiyorum, senin için yapabileceğim her şeyi yaptığıma seni inandırmak istiyorum.

rum. Bana yazman için sana izin verdiğimi söylüyorsun. Kabul ediyorum, ama bunu bana hatırlattığında, bu iznin hangi koşul altında verildiğini unuttuğumu mu sanıyorsun ? "Senin kadar sadık olsaydım, benden bir tane bile yanıt alır mıydın ?"

— Hepsi tümüyle ilgisiz görünüyor.

— Oğlunuza söyleyeceğiniz bir şeyin sadece girişi bu. Devam ediyor: "Anlamayı istemediğim şu dili bırak; bana saldıran ve korkutan şu duyguyu, belki de bizi ayırana engel olduğunu bilerek daha az bağlı olman gereken şu duyguyu terket. Bu duygu, bildiğin tek duygu mu ?" Bir kaç satır atlayayım. "Açıklığımı görüyorsun, bu sana olan güvenimi kanıtlamalı. Bunu artırmak sana kalıyor."...Bunlar kiptan olduğu gibi yaptığınız alıntılar, şimdiki kısım ise sözcükleri numaralayıp yazmışsınız. Sayfalar boyunca sürüyor, ama yalnızca bir mektup çıkıyor sonunda ortaya..."İyi bir başlangıç ama bu durumda onun mektubunu yanıtlamak için geçerli değil. Oğlumun bir yanıt istemiyor olması oldukça olası. Alsa bile, okumayacak belki. Yanıt yazıp yollamıyorum, durumum bu. Kendi rahatlamam için yazıyorum. Mektubu önümde olsaydı ne kolay olurdu, ne diyordu? Bana ikinci okuma için bile zaman vermediler; mektubu elimden alıp taşıdıkları büyük kutuya koydular. Mektubu tekrar yazacağım. Değiştirmemeyi umuyorum. Keşke değiştirebilseydim. İçeriği hâlâ beni yakıyor, ya sözcükler? Her sözcüğü tekrar okumak ve sevgi belirten bir ima aramak için her şeyimi verirdim... 'Babacığım! Bu mektubu okuduğunu bilmek ne rahatlatıcı olurdu, ama bunu sadece serbest bırakıldığın güzel günde öğreneceğim. Seninle içten konuşacağım; sana karşı bu duygum oldukça yeni. Seni ancak şimdi, hapiste olduğun zaman anladım. Sana ilk olarak Arjantin'e geri geldiğimi söylemeliyim. Annemin mektubunu alınca, geri geldim. Yalnızdı, ona bakmam gerekiyordu. Sen evdeyken evde olmaya dayanamıyordum; sana katlanamıyordum. Annem her zaman sinirli bir yıkıntıydı, ve hepsi senin suçundu. Her gün eve kaçta geleceğini asla bilmezdi, ama orada seni bekliyor olmalıydı. Onu orada bulmazsan, tüm evi bağırsınla sallandırırđın. Hep senin öfkenin korkusuyla yaşadı. Bu yüzden senden nefret ediyordum, bu yüzden evden ayrıldım ... annemi sonunda senden kurtulmuş, iyi durumda bulmak için geldim, ama, hayır, tersine paramparça olmuştu...' Oğlum benden nefret ediyordu; annesinin de nefret ettiğini, benden korktuğunu söylüyor. Oğlum mektubunda yokluğumun karımı kö-

tü bir durumda bırakuğını, halbuki onu tersine tamamen yenilenmiş, rahatlamış bulmayı umduğunu söylüyor. Ama, hayır, karım beni seviyor, oğlum onun yokluğuma dayanamadığını ama kendisinin ona her açıdan yardımcı olmaya hazır olduğunu söylüyor. Karımın evde kapalı, her an benim hapisten çıkmamı beklediğini söylüyor. Oğlum bana dayanamadığını itiraf ediyor. Ben evdeyken serbestçe nefes bile alamadıklarıını söylüyor. Uyusam da, çalışsam da sessiz olmak zorundaydılar. Biri beni rahatsız etse, korkunç bir öfkeye kapılırdım. Onu artık sevmiyordum, doğru bu. Büyüdüğünde artık onu sevmiyordum, beni devamlı hayal kırıklığına uğrattıyordu. Ona yakınlık hissetmek için be-bekken ne kadar tatlı ve şirin olduğunu hatırlamam gerekiyordu. Yirmi yaşını biraz geçtiğinde Avrupa'ya gitti. Onunla hiç mutlu olmadım. Çok fazla şey istediğimi, herkesten çok fazla şey istediğimi söylüyor. Annesinden, ondan, kendimden. Hiç yorulmuyordum; ezilenleri birleştirmek, teori ve pratiği bütünleştirmek için her zaman yazmam gerekiyordu. Oğlum tiyatro yönetmeni olmak istiyordu. Evi terketti. Hiçbir şey beceremese de başarılı oldu. Belki de o kadar da hatalı değildim; kapasitesi yoktu, yeterince çalışmıyordu. Boyacılık yaptı, sonra bir ortaokulda İspanyolca öğretti. Oğlumun Paris'teki zaferi. Amatör tiyatro grubunda çalışan bir kızla evlendi. Sanırım kız perdeyi kaldırıp indiriyordu. Tiyatroya işte böyle girdi, pek hayırlı bir şekilde değil. Paris'te yaşam çok pahalı olduğu için çocuk yapmadılar. Annesi onu çağırınca ülkesine döndü. Sonra fikir değiştirdi. Bensiz annesi her zamankinden daha kolay heyecanlandırılabiliridi. Ülkemde şerefın eşsiz bir örneğiydim, ufak dalaverelere girişmezdim; uzlaşma kabul etmezdim; sonuna değin savaşırdım. Bu zindanda, bir odada bir idam gösterisi sahnelediler; iki adam bana kurusıkı kurşunla ateş etti. Üç kere idam ediyor gibi yaptılar. Kurşunların gerçek olduğunu söylediler ama amaçları bu değildi. Belki de oğlum kurşunların gerçek olmasını tercih ederdi. Oğlum ve karım nihayet huzur içindeler. Bütün ev onlarındı. Oğlum geceleri uyanıp sonra uyayamadığını söylüyor; kendisini kötü hissediyor; beni düşünüyor. Hapisteyim, yaşlı, hastayım; benim için korkuyor; kendisini kötü hissediyor; yaşamı boyunca beni yanlış değerlendirmiş; bu nasıl olur? Yaşamı boyunca sürmüş bir hata, ama artık gerçekten büyük bir davaya adanmış olduğumu anlıyor. Hatası için üzgün; geceyarısı uyanıp, daha fazla uyuyamıyor, beni düşünüyor. Ölümümden dolayı kendini suçlu hissediyor çünkü bunu istiyor.

Anlıyorum; gittiğinde sevinmişim, neredeyse yirmi yıl önce. Çünkü orta karar biri olduğu için artık onu görmeme gerek yoktu. Bu onun ölmüş olmasını istediğim anlamına geliyor. Onu görebilseydim şimdi her şey farklı olurdu. Daha önce farkedemediğim niteliklerini keşfetmeyi denerdim. Ama bu karanlık odada yaşayabilmek çok zor. Hastayım; yaşıyım. Ölssem mutlu olurlar mı? Herhalde evet. Onlar için yaşam sürerdi; yeni bir yaşam. Evde gürültü yapabilirlerdi; karım dışarı çıkabilirdi; hapisten çıkmamı beklerken evde dünyadan uzak olmak zorunda kalmazdı. Evde bekliyor çünkü eve gelip onu bulmam diye korkuyor. Korkuyor, bu yüzden dışarı çıkmıyor. Ölssem sonunda dışarı çıkabilirdi. Sokaklar, Faşist devriyeleriyle de dolu olsa ona özgür ve güneşli görünenecekti."

— Tek kelimesine inanmıyorum. Hepsi senin saçma arzularına göre çarpıtılmış. Bundan ne elde ettiğini anlayamıyorum. Metni değiştirmekle.

— O zaman söylemek istediğiniz şey neydi?

— Senin bu işi yapabilecek nitelikte olmadığını açıkça görüyorum.

— Desteğiniz için sağolun, ama metne dokunulmadı. Bunlar sizin düşünceleriniz ve onları öyle derin hissettiniz ki kendinizi anlatmak için Fransızca metni kodlama derdine katlandınız.

— Evet, onca dert, bir sorumsuz genç adamın gelip metinle oynayıp, numaraları silmesi, değiştirmesi, yeni bir metin yazması için... benim anlayışım dışında bir güdüyle.

— Oğlunuz değilim. Ya da onu gördüğünüz gibi değilim. Gerçekte nasıl olduğunu Tanrı bilir. Bana hep oğlunuzmuşum gibi davranmaya çalıştınız. Bunu şimdi anlıyorum.

— Yine şu psikologlar! Sen hangi oğuldan bahsediyorsun? Sendeki insan varlığını keşfetmek istiyordum. Sonunda ona dokundum. Toz, karanlık bir bodrumdaki bir köşede, New York'ta güçlü bir çokuluslu şirket binasının köşesinde, toplanmış toz. .

— Gerçekten deliriyorsunuz.

— Ayrıntılı tanımlanmaktan hoşlanmadığını görüyorum.

— Size kızdığım için aptalım. Değmez buna... Her neyse, umarım bir gün kurtulmak için bir yol bulursunuz.

— ...

— Öldürüldüler. Karınız, oğlunuz ve perdeleri kaldıran zavalı

Fransız kızı. Evinize bir bomba yerleştirilmesi yeterliydi. Bir gün ölmelerini istediniz ve isteğiniz gerçekleşti. Bu zindandan ve işkenceden zaten hasta olan sizin aklınızı kaçırmanıza yetti... Ama hepimiz bir yerde birbirimizin ölmesini isteriz! İnsanların ne olduğunu sanıyorsunuz? İnsanlar böyledir!

— Hayır, inanmak istemediğim şey bu. Sen hep böylesin.

— Ben böyleyim ve siz de. Bu insanın özü, allah kahretsin!

— İnanmak istemiyorum.

— İnanın ve huzurlu yaşayın.

— Hayır, eğer bu doğru olsaydı yaşamak için bu kadar çaba göstermezdim. Bu korkunç bir çaba, senin için öyle olmasa da. Aramızdaki fark bu; sen bu boku kabul ediyorsun, ben etmiyorum.

— Hoşuma gümüyor ama gerçek. Ben bunun içinde doğdum.

Bel ki siz daha şanslıdınız.

— Ben mi? Daha şanslı mı?

— Evet, Mr. Ramirez, eminim. Karınız sonuna kadar sizi bekledi.

— ...

— ...

— Larry... söylediğine inanma, sadece... sabrını sınamak içindi.

Affet beni.

— ...

— Hadi inatçı olma... düşün ve söyle bana... Montreal'deki tüm kazançları toparlamak yerine benimle kalmayı tercih ettiğini söyle. Çünkü... çünkü bir bakıma arkadaşlığın hoşuma gidiyor.

— ...

— Tekrar düşün, sakince... Şu dergiyi bırak!

— ...

— Beni daha fazla rahatsız etme. Gözlerime bak, kafanı kaldır... Orada oturup okuma; sadece arkadaşılığımın hoşlandığını söyle.

— ...

— Şu dergiyi bırak! Senin bile değil! Çöpten çalınmış; sen satın almadın!

— ...

— ...

— Mr. Ramirez, gerçek olan arkadaşılığınızdan hoşlanmadığım, neden yalan söyleyeyim? Kendinize yeterince yalan söylüyorsunuz. Şimdiye kadar bu fedakârlığı yaptım çünkü paraya ihtiyacım vardı.

Ama dayanılmazsınız; hangi saçmalıkla ortaya çıkacağınız bilinmez. Birden insanlara karşı oluyorsunuz. Neden anlamıyorum.

— Daha konuş, önceden bilemediğimi, ne zaman soğuk bir öfkeyle patlayacağımı hiç bilemediğini söyle. En önemli şeyi de unutma, seni hayal kırıklığına uğrattığımı söyle.

— Uğrattınız. Belki yaşlı insanlar oğullarını hayal kırıklığına uğratarlar. Arkadaşılığımızdan hiç hoşnut değildim.

— ...

—

— Palm Springs yakınlarında bir üniversite var mı?

— Bilmiyorum. Neden?

— Orada kitaplarım üzerinde çalışabilecek yetenekli birini bulabilirim. Önceden bu işe harcamış olduğun saatler için endişelenme. Tüm yapman gereken bana tahmini birşey söylemek. Ücretini almanı sağlayacağım. Ücreti bilmiyorum; muhabbet etmen dahil beni sandalyede gezdirme ücretiyle aynı olmalı belki de. Yani anlaştığımız ikinci miktar...

— ...

— Sanırım yol paralarını, Columbia'ya seyahatin için metro parasını ve telefon paralarını ödemeliyim. Sadece birkaç sent olduğunu biliyorum ama miktar az da olsa kimseden yararlanmak istemiyorum.

— Çok kibarsınız, ama gerekmez. Eğer gerekirse, Montreal Üniversitesinin mali desteği olmaksızın çalışmayı tek başıma sürdürmeye hazırım.

— Sürdürülecek iş yok. Kitaplarımı beraberimde götürüyorum.

— Söyleyecek ne var? Artuk üstümde etkiniz yok. Sizi kim dinler. Ve arkadaşınız olur?

— Söyleyecek bir şey yok. Artuk üstünde etkim olmasını istemiyorum. Asla arkadaşım olmadın.

— ...

— Hiç kimsenin arkadaşı olamazsın.

— Gidiyorum.

— Sana alçakgönüllü bir şekilde bir sürü şey verdim; ama sen bana hiçbir şey vermedin. Çöpten çıkardığın sevgili dergilerinden birini bile, bir parça şeker bile...

— ...

— ... ki ne kadar istemiştin. Hiçbir şey veremeyenler bir neden

yüzünden bir şey veremezler Hepsi bu, sanırım... faturayı postayla yolla. Seni tekrar görmek istemem.

— ...

— Ama sen kazandın Larry, farkında olmasan da, sonunda beni inandırdın.

— ...

— Annenin seni dışarı attığına, karının seni terkettiğine ve hiçbir yerde kimsenin senin dersine gelmeyeceğinden memnunum. Bu dertlerini dinlerken çektiğim acı kadar şimdi menfuniyete boğuyor beni. O eski zevki tekrar tadabildim! Bayağılık, öç, içerleme; benim için anlamsız sözcüklerdi, ama artık değil. Artık onları hissediyor ve çok iyi anlıyorum. Kazandın Larry, beni ikna ettin. Ben ayrıca, böylesine sık zevkle adlandırdığın şeyim. Şanssızlığın hoşuma gidiyor.

— ...

— ...

— Hoşçakalın.

— Hoşçakal.

— Mr. Ramirez...

— Çık dışarı...

— Mr. Ramirez... Yardım edin...

— Neredesin?... Seni göremiyorum...

— Uzaktayım; tehlikedeyim.

— Seninle işim yok.

— Mr. Ramirez... acıyın...

— Bana yalnızca nerede olduğunu söyle.

— Bilmiyorum... Etrafıma bakmaya cesaret edemiyorum.

— Korkak olma. Manzarayı tarif edersen... Anlamaya çalışacağım. Ne hakkında... bu sefer?

— Sağolun...

— ...

— Mr. Ramirez... iki küçük oda... görüyorum...

— Küçük, ama sıcaklar.

— İki küçük oda. Birinde ocak var. Üstü, toz ve yağ sarkıtlarıyla

kaplı. Her şey yapış yapış. Hiç mobilya yok. Sadece caddede bulduğum kırık bir sandalye. Nereden sürüklenip geldiğini Tanrı bilir gazete parçaları. Yerde bir yatak ve bir zamanlar beyaz olan, ama artık kahverengiye dönmüş bir örtü var. Bir sürü hamam böceği.

— Ya battaniye? Battaniyen yok mu?

— Hayır, hiç üşümem. Bazen ısıtıcıyı kapatmam gerekir. Ve yastıksız uyurum; böylesi daha sağlıklıdır. Evdeki pisliği caddeden ya da komşunun penceresinden görebilirsin.

— Biri caddeden sana bakıyor, bu korktuğun adam.

— Evet, bu o...

— Neden? Seni tanıyor mu?

— Çok sessiz ve şikayet etmiyor. Sonra birden patlıyor.

— Neden? Kim o? Sana ne kadar sert vuruyor?

— Çok sert.

— Eminim hakke diyorsundur. Artık git ve beni sonsuza dek huzur içinde yalnız bırak; seninle bir şey yapmak istemediğimi sana söyledim.

— Bunun tüm suçlusu sizsiniz.

— Çık dışarı... Yeter artık...yeter! Duyuyor musun?

— Siz suçlusunuz çünkü kendimi onun ellerine bırakmamı siz söylediniz.

— Ne için?

— Ona şans tanımak için. Birkere eline düşünce bana istediği şeyi yapabiliirdi.

— O adama güvenmiyorum, Larry, seni çökterebilir, yok edebilirdi.

— Ama eğer biliyorsanız, neden kendimi ellerine bırakmamı söylediniz?

— Bilmiyorum. Neden olduğunu unuttum.

— Belki de beni ölü görmek istediğiniz içindir.

— Belki de.

— Bunu hak etmek için size ne yaptım?

— Bana ne yaptığını hatırlamıyorum. Belleğimin kötülüğünü unuttun mu yoksa? Senin için, tüm bildiğim seni asla bağışlamayacağım.

— Mr. Ramirez... bana pencereden bakıyor. Beni görebiliyor çünkü perde yok.

- Bazen ne yaptığını bilmiyor.
- Evet Mr. Ramirez, sinirli biri, kontrolünü kaybediyor...
- Sinirli olduğundan değil. Asık yüzlü ve anlayışlı... Sonra patlıyor, ne zaman olacağını asla bilemezsin...
- Siz beni bu duruma soktunuz, şimdi yardım etmelisiniz!
- Kapıyı kapa, içeri alma onu...
- Çok geç. Odaya girdi, yağlı ocağın görüntüsünden iğrendi. Hamam böcekleri panik içinde kaçıyorlar.
- Pencereden atla, kaçmayı dene, bir şey yap.
- Çok geç. Caddeden geçerken gördüm. Yüzü beyazdı, öfkeden kaskatı kesilmişti.
- Sana ne yapacaklar dersin ?
- Çocukların bebeklerine yaptığı gibi boynumu büküp, kafamı uçurup başımı ezecek. Kollarını bacaklarını kıracak.
- Kurtulacak mısın?
- Belki, ama kanlı bir halde.
- Larry... lütfen; artık konuşma...
- ...
- Larry... artık bu korkunç şeylerden konuşma... yaşam belirtisi göster...
- ...
- Larry! Yanıt ver!
- Bir bebeğin kafasını elinize alıp, alnını ve şakaklarını parçalayabilirsiniz. Sonra bir elinizle vücudundan, bir elinizle kafasından tutup ters yöne doğru çevirirsiniz. Kafasını uçurmak bir havlu sıkmak gibidir. Kollarını ince dallar gibi kırarsınız. Elleriniz bebeği kavramaya yetecek kadar büyüktür. Bacaklarını koparırsınız... bir tavuğu yarıp, kıkırdağını çıkarmak, etini koparmak sonra da yemek gibi.
- Larry... seni bağışlamasını iste... bir şey yap...
- Hiçbir şeyin yararı yok... yapacak bir şey kalmadı... Beni hiç affetmeyeceğini şimdi söyledi.
- Larry...
- ...
- Larry! Yaşam belirtisi göster!
- ...
- Larry!...
- ...

Palm Springs Bakımevi
456 Sunny Road
Palm Springs, CA 43098

30 Ocak 1978

Sayın Mr.Margulies,

Mr. Juan Josè Ramirez'i Los Angeles'daki bir psikiyatri hastanesi-
ne göndermek için izninizi almak amacıyla, bir haftadır telefonla size
ulaşmaya çalışıyordum. Ücretleri değişik olduğundan dolayı hastane
hakkındaki yorumlarınızı bilmek istedim. Durumu hızlı şekilde kötüye
gittiğinden, Mr. Ramirez'i psikayatrik bakım göreceği bir yere gönder-
mekten başka bir alternatif yoktu. Çok bunalımdaydı, giderek az yi-
yordu ve tekerlekli sandalyesiyle kısa gezintiler için bile yatağından
çıkarılamadı.

Geçen cuma öğleden sonra tansiyonu önemli derecede düştü.
Hafta sonu size ulaşamayacağımı bildiğim için onu ambulansla Los
Angeles'daki Good Samaritan Hastanesi'ne gönderme kararı aldım.
Araç akşam saat altıda gitti ve akşam sekiz buçukta doktor Edith
Manska'dan hastanın geldiğine dair bir telefon aldım.

Yapuklarımızı anlayacağınıza güveniyorum. Saygılarımla.

Dr. Conrad Schroeder
Müdür

Uluslararası İnsan Hakları
Kabul Komitesi
43 Gramercy Park
New York, NY 10027

4 Şubat 1978

Sayın Mr. Ramirez,

Bu satırları iyileştığınız sırada okuduğunuzu umarım. Bir haftadır şehir dışındaydım. Döndüğümde Los Angeles'daki Good Samaritan Hastanesine sekinizi haber veren Dr. Schroeder'in mektubunu buldum. Palm Springs'e gönderilmenizdeki tüm harcamalar ve zahmete değdiğinden emin olduğum için, ilk önce biraz hayal kırıklığına uğradım. Tekrar düşündükten sonra, olanın doğal olduğunu düşündüm. Bunca kısa süre içinde bu kadar çok yere gitmeye zorlandığınız için fiziksel olarak tükenmiş olmalısınız. Good Samaritan'da gerekli gördüğünüz sürece kalmanızı öneririm. Israrla tavsiye ettiğim Palm Springs'e dönme konusunda lütfen düşüncelerinizi bildirin.

New York Şehri Saint Vincent Hastanesinden bana yollanmış olan zarfı size yolluyorum. Daha önce yollamadım çünkü büroma ben yokken gelmiş. Havaalanına götürülmek için hastaneyi hemen terkettikten sonra yatağınızın altında bulunmuş anlaşılan. Ayrıca bize yollanana kadar da bir süre geçmiş. Zarfıta "İlgili kişiye" yazılı olduğu için, zarfı açtım. İçindekileri bildiğimden mektubu sizin için saklamamızı isteyip istemediğinizi öğrenmek isterim. Bu durumda, lütfen gerekli olduğunu düşündüğünüz bilgilerle bana geri yollayınız.

Her koşulda, sizden kısa zamanda iyi haberli bir mektup almayı umuyorum. Çabuk iyileşmeniz dileklerle,

Eli Margulies
İç İşler Sekreteri

**Saint Vincent Hastanesi
New York**

Noel Gecesi 1977

Bu benim son isteğim ve vasiyetimdir. Geride bırakacak güzel bir armağanım olduğunu belirttiğim için çok mutluyum. Tüm sahip olduğum şey, içinde bazı numaralar olan dört kitap. Bunlar derinden takdir ettiğim bir insan olan komitenin tuttuğu yardımcı, dostum Larry tarafından kullanılabilirler.

Bugün çok güzel bir gündü ve artık gelecekte her şeyin benim için düzeleceğine inanıyorum.

Juan Rosè Ramirez

Sayın Mr. Margulies:

Mr. Juan Josè Ramirez'in iki gün önce, 2 Şubat sabahı meydana gelen ölümünü bildirmekten üzgünüz.

Geldiğinden beri durumu iyileşme kaydetmemiştii. Her gün psikiyatrik tedavi gördüğü halde, semptomların hiç biri ortadan kalkmadı. İzlenimimiz odur ki, kötü fiziksel durumu ülkesindeki uzun hapisliğin neden olduğu derin depresyonla başa çıkamamıştır. Tansiyonu o sabah bir daha düşmüş ve kötüleşmesini tersine çevirmek olası olmamıştır.

Yaşamının son saatleri sırasında hastadan özel bir istek gelmemiştir. Acısının sona ermesine razı olacağını ve kütüphanemize bağışladığı bir kaç kitabı dışında bırakacak başka bir şeyi olmadığını söylemiştir. Özel bir yerde gömülmeyi ya da yakılmayı isteyip istemediği sorulduğunda, temsil ettiğiniz komitenin fonlarının ölümler değil, yaşayanlar için kullanılması gerektiğini söyleyerek en ekonomik yolu kullanmamızı söylemiştir.

Yerine getirmemizi istediğiniz talimatlarınızı bekliyoruz.

En içten dileklerle

Dr. Alfred Pinones
Psikiyatri Bölümü Başkanı

Lawrence John
41 Carmine St.
New York, NY 1001

17 Ocak 1978

Sayın Mr. Margulies:

Mr. Juan Ramirez'in kitaplarının durumu hakkındaki çelişkili isteklerine ilişkin yazılı bir beyan isteyen 15 Ocak tarihli mektubunuzu aldım.

Bildiğiniz gibi, hapishanede yazdığı notları çözerek bu metinler üzerinde çalışıyordum. Araştırmamı destekleyen ve gün ışığına kavuşmasını bekleyen Columbia ve Montreal Üniversiteleriyle ilişkideyim. Kitapların bir hastane kütüphanesinde tozlanmaları yerine, Mr. Ramirez'in başarılarını gösterecek olan bu çalışmayı sürdürmek isterim. Hapishane notlarının önemli tarihsel, sosyal değer taşıdığına inanıyorum. Yaşamının en güzel yıllarını siyasi idealler için savaşıma adadı ve ölümünden sonra da bu savaşımın sürmesini isterdi. Notlar üzerinde çalışmamı ve sonuçların Montreal Üniversitesinin Latin Amerika Araştırmaları Enstitüsü tarafından desteklenen bir projenin parçası olarak basılmasını kabul etti.

Onu ziyaret ettiğim son gün, durumu çok kötüleşmişti. Mantıklı davranıp aklını şimdiki zamanda tutamıyordu. Her şey ve herkes tarafından tehdit edildiğini düşünüyordu; beni düşmanı olmakla suçladı. Tartıştık, daha sonra benimle ilişkisini sona erdirmek istedi. Böylesine içine kapanmış durumdaki fikir değiştirmesi önceki isteklerinin önüne geçmesine izin verilmemelidir.

Saygılarımla,
Lawrence John

Uluslararası İnsan Hakları
Kabul Komitesi
43 Gramercy Park
New York, NY 1002

22 Ocak 1978

Sayın Mr. John,

17 Ocak tarihli nazikane mektubunuz için teşekkürler. Bu konuyla ilgili konumumun zorluğunu anladığınızı görüyorum. Mr. Ramirez'in projede yer almanıza karşı çıktığına dair kesin delil olmadığından dolayı önerdiğiniz çözümü kabul etmeye niyetliydim. Ne yazık ki, kesinlikle gözardı edemeyeceğim başka deliller ortaya çıktı. Size yazdıktan hemen sonra, Mr. Ramirez'in bir süre kalmış olduğu Greenwich Village Bakımevindeki bir görevliden bir telefon aldım. Mrs. Ann Lewis adında, Mr. Ramirez'in vefatı hakkında bilgi isteyen bir hemşireydi. Mrs. Lewis Mr. Ramirez'in üzücü ölüm haberini aldı ve bunun böylesine çabuk gelmesine hem şaşırды hem de üzüldü. Hastanın son günlerini öğrenmek istedi, konuşmamız sırasında California'ya uçmak için havaalanına gitmeden bir kaç dakika önce Mr. Ramirez'le Saint Vincent Hastanesinde konuştuğunu keşfettim. Ona hoşçakal demek için aramış. Çünkü Mrs. Lewis'e göre o, Mr. Ramirez'in Village Bakımevinde geçinebildiği tek insanmış. Onu çok bunalmış bulmuş. Mr. Ramirez'in sizin hakkınızda çok şikayet ettiğini ve onu sizinle herhangi bir ilişkiye karşı da uyardığını söyledi. Mr. Ramirez'e göre davranışınız kabul edilemezmiş.

Olayın gelişiminden dolayı, Mrs. Lewis'e hastayı çok değişmiş bulup bulmadığını sormak zorunda kaldım. Beni olay olmadığına, çok üzgün de olsa sakin ve akli başında olduğuna inandırdı. O noktada Mrs. Lewis'i çelişen iki mektupla ilgili sorundan haberdar etmeyi gerekli gördüm. O zaman Mr. Ramirez'in ona söylediklerini tekrarladı. Mr. Ramirez'e göre kendisini Montreal Üniversitesindeki proje dışın-

da tutmayı tertiplemişsiniz. Sizinle daha fazla ilişkisi olmasını istemediğini söylemiş.

Bu tanığın varlığının, sizin Mr. Ramirez'in kitaplarıyla ilgili geliştirilebilecek projelere katkınızı değerlendirmemi olanaksız kıldığını anlayacağınıza eminim. Elbette ki bu malzemedен bir şey ortaya çıkacaktır. Ama geçmişte hiç ilişkimiz olmayan Montreal Üniversitesinde olması gerekmiyor. Bununla birlikte, bu belgelerin değerine dikkatimizi çektiğiniz için size minnettarız. Bu çalışmaların basımı için bazı adımlar atılacağına şüphe yoktur. Kuruluşumuz bu türden konuların incelenmesiyle yakından ilgilenmektedir.

Bu önlenemez sonuca ulaşmanın ne kadar zor olduğunu umarız anlarsınız. Durumu daha erken bir tarihte açıklığa kavuşturamadığımdan dolayı özürlerimi kabul ediniz.

En içten dileklerle .

Eli Margulies
İç İşleri Sekreteri

New York Eyaleti İş Bulma Kurumu
25 Church Street
New York, NY 10013

İŞ BAŞVURUSU

Ad : Lawrence John

Uyruğu: ABD

Doğum tarihi : 27 Şubat 1942

Medeni Durumu : Boşanmış

Öğrenim Durumu : Tarih Doktoru, New York Üniversitesi,
1970'de mezun

Önceki işler : Tarih öğretmeni, Padualı Saint Anthony Koleji,
Brooklyn, Haziran 1971'den Aralık 1973'e kadar,

Barmen, Mikado restoranı, Mac Dougall Caddesi, 1974

Bahçıvan, Mr. James Austin arazisi, East Hampton, Long Island,
1974'den 1976'ya kadar.

Garson, Salerno restoranı, Broome Caddesi, 1977.

Greenwich Village Bakımevinde bakıcılık, 1977'den 1978'e kadar.

İstenen iş : Ne olursa.

İlgisine : Mr. Brown, Mesleki İş Bulma Bölümü.

Sayın Mr. Brown: Size bu biçimde başvuru formunun arkasında yazdığım için özür dilerim. Ama üzerine yazacak başka bir şeyim yoktu. Belki beni hatırlarsınız, iki yıl önce, 1976'da, bir kolej öğretmenliği işini, sosyal adalet ilkelerine aykırı olduğu için reddettiğim zaman büronuza getirilmiştim. Kendi alanımda olan bir işi reddettikten sonra işsizlik sigortası almaya devam edemezdim. Bahananem de başka bir bahçıvan yardımcılığı işi çıkana kadar beklemekti. Bir sürü beyaz saçım var, hatırlıyor musunuz beni? Bunca yıl sonra -altı yıl- tekrar "İstenen iş: ne olursa" yazdım, uygun oldukça her şey olabilir anlamına geliyor bu. Ama şimdi kendime özgü bir fikrim var ve bu başvuru formundaki son satırın üstünü çizmem gerekiyor.

Fikrimi değiştirdim. Bir kolej işinin sorumluluğunu almak istiyorum. Ama her iş değil, öğretmenlik değil örneğin. Doğrudan araştırma

programlarıyla ilgili bir iş istiyorum; bir kez yaptığım bir hatayı tekrarlamak istemem. Sosyo-politik bir konuyla ilgili bir araştırma ideal olurdu. Daha da iyisi, sendikalar ile ilgili birşey. Sendikalar hiç sosyologların yardımını istemiyorlar mı? Elbette, herhangi bir sendika olmamalı; ilerici olmalı. En kötü durumda, gerici bir sendika bile olabilir. Nasıl dar bir açıdan işlediklerini görmek yararlı olurdu. Bana geçebileceğini sanmıyorum; grip gibi bulaşıcı değil bu. Hem de her zaman sabotaj yapma olanağı da var. Şaka yapıyorum. Önemli olan, size yapabileceğimin en iyisini vaatmem. Birden haklı olduğunuzun farkına vardım. Bunu sizin öğüdünüze borçluyum.

Güç bir şey istediğimi biliyorum ama ayarlanabileceğini hissediyorum. Önce de belirttiğim gibi, benim açımdan sorun yok ve bu bile bir şeyler demek. Şüphesiz istediğim olanağın ortaya çıkması zaman alacak; bu arada herhangi uygun bir işte çalışmak istiyorum. Ama sadece geçici olmak koşuluyla. Teklifsizliğim için özür dilerim. Hiçbir şeyin etkisi altında değilim. Uyancılardan nefret ederim, kahve bile içmem.

Sendikalarda ve her yerde benim için her şeyin iyi olacağına dair bir duygum var. Uzun süredir ilk kez iyimser düşünüyorum. Bu sizin sonunda filizlenen öğüdünüzün filizlenmesi olmalı.

Telefonunuzu bekliyorum, şimdiden teşekkürler.

Lawrence John

•

MR.NORİS AKTARMA YAPIYOR Ocak, 1990
Cristopher Isherwood Çev.Müge İplikçi

Isherwood'un bilinen en iyi kitapları olan, "Mr. Noris Changes Trains" ve "Goodby to Berlin", yazarın gözlemci-anlatımcı tekniğini kullanarak belgesel bir nitelik kazandırmış olduğu, Almanya'nın savaş sürecine tanıklık eden ünlü yapıtlarıdır.

"Mr. Noris Aktarma Yapıyor" da, savaş öncesi kültür odağı olan Berlin'deki canlılığı aynı zamanda kokuşmaya başlayan yanılla, yavaş yavaş itilip kakılmaya başlayan bir ırkı ve savaşı tanımlama çabasındaki insanları, yalın imgeler ve ustaca seçilmiş sözcük öbekleriyle aktarıyor

BERLİN'E ELVEDA Şubat, 1990
Cristopher Isherwood Çev.Müge İplikçi

Mr.Noris Aktarma yapıyor'un devamı niteliğindeki bu kitapta Isherwood, Ateş ve barut kokusuna dönüşmüş dıştaki savaşın, bireylerin içlerinde tuttukları savaşla nasıl örtüştüğünü ustaca anlatmakta.

NECMA Nisan-1990
Katip Yasin Çev.Sosi Dolanoğlu

Cezayirli Yazar Katip Yasin, güzel Necma'ya tutkulu dört gencin hikâyesini, halkının ümitleri, beklentileri ve tarihi ile bütünleştirerek anlatmış.

LOKANTAMIZDA PRENS VE PRENSESLER DAİMA TAZE VE BOL MASAL SOSU İLE SUNULUR

Lili Zografu

Çev. Kriton Dinçmen

*"Kadınlar! Sizler için yapabileceğim birşey varsa, o da
prensi öldürmektir. Pamuk Prensesi de beraber tabii"*

Zografu, ülkesinde egemen ahlâki yapıyla biçimlenen kadınların, kendi tabiriyle "beyin yıkama"dan başka birşey olmayan eğitim süreci sonunda rollerine sımsıkı sarılmakla nasıl çıkış bulduklarını ve bunun doğurduğu sonuçları, halkının yaşam biçimi ve kadına bakışıyla içiçe işlemiş.

SEVMEALİŞKANLIĞI

Doris Lessing

Çev. Aslı Biçan

Lessing, alışkanlık haline gelmiş, kendini doğuran yaşam koşulları ortadan kalkınca anlamsızlaşan ve insanları katılaştıran, anlayışsız ve sevgisiz kılan davranış ve düşünce kalıplarını, abartılı duygusallıkların tuzağına düşmeden "nesnel" bir tavırla işlemiş. Bizleri, sevgiyi bile bir alışkanlığa dönüştüren gündelik yaşamlarımızı sorgulamaya yönelten bir kitap.

ALTIN DEFTER

Doris Lessing

Mart-1990

Çev. Aşlı Cingil

Kitabın iskeletini oluşturan özgür kadınların tipik bir örneği: ANNA WULF; çelişkilerin ve kendini yinelemenin korkusuyla, her birini özenle oluşturduğu siyah, kırmızı, sarı ve mavi defterleri belki daha sonra imha edecektir. Ama bunların kırıntılarından Altın Defter oluşturulacaktır.

ADIM ASHER LEV

Chain Potok

Mart-1990

Çev. Alev Alath

İnanışları gereği resmi yasaklamış, bir yahudi mezhebindeki dindar bir ressamın varoluş mücadelesini konu alıyor.

DÜZELTMEN

Alexis Parnis

Nisan-1990

Çev. Asuman İlkiz

Stalin döneminde bir matbaada çalışan düzeltmenin, sürgünlerin ölümlerin arasında sürekli olarak, kendisine ne zaman sıra geleceği korkusuyla yaşayışını, ironik bir tarzda anlatıyor.

YANLIŞ

Aralık, 1990

Antonis Samarakis Çev. Ahmet Yıldırım

"Yanlış, her türlü totaliter rejime karşı yükselen bir insan sesidir."

Sivil polisler arasında uzun bir yolculuğa çıkmak zorunda kalan bir devrimcinin insanca korkuları, umut ve umutsuzlukları polisiye roman sürükleyiciliğinde anlatılmakta.

ÜÇÜNCÜ DÜĞÜN ÇELENGİ

Ocak, 1990

Kosta Tahsci Çev. Ahmet Yorulmaz

"Bu Romanı Okuyun, çağdaş Yunanistan için bir düzine tarih kitabından öğreneceklerinizden daha fazlasını öğreneceksiniz."

Dilys Powell

"Sunday times"

"Yazarını çağdaş Avrupa yazarları düzeyine çıkaran yaratıcı bir felsefeyi açıklıyor."

Maria Seymour-Smith

"Charles Du Bos'un 'Anna karenina' konusundaki notunu anımsadım: 'Yaşam konuşsaydı, böyle konuşurdu'."

Robert André

"Quin zaine littéraire"

İhtiyar Mr. Ramirez, geride kendisine ne bir anı ne bir düşünce bırakan hapisliğinden sonra bir bakımevinde, geçmişinden ve bugününden sürgün olarak yaşar. Bir zamanlar ait olduğu orta sınıfa ve akademik dünyaya sırtını çevirmiş olan öfkeli ve alaycı Larry ise, anılarının ve düşlerinin yerini alan kuramları ve kırgınlıklarıyla kendi sürgününü yaşar. Larry, haftanın üç günü Mr. Ramirez'i tekerlekli sandalyesinde Greenwich Village sokaklarında gezdirir. Kendi yaşamlarından konuşurlar. İhtiyar adamın yığınla sorusu, genç adamın ise bir yığın yanıtı vardır. Ama Larry'nin de sorduğu gibi, iki insan birbirinin işine karışmadan, birbirlerinin yalanlarını sürdürmeden sohbet edebilir mi?